

ม.๓

คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
กลุ่มสาระการเรียนรู้

ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
โดยความร่วมมือของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ม.๓

คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กลุ่มสาระการเรียนรู้

ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
โดยความร่วมมือของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

ด้วยพระบรมราโชบายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ทรงมุ่งหมายให้การศึกษาบ่มเพาะสมรรถนะให้แก่ผู้เรียน เพื่อสร้างคุณลักษณะสำคัญ ๔ ประการให้กับคนไทย อันได้แก่ ๑) มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง ๒) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง ๓) มีอาชีพ มีงานทำ ๔) เป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย และพระราชปณิธานในการสืบสาน รักษา พัฒนาต่อยอด โครงการในพระราชดำริของพระราชบิดา จึงทรงพัฒนาการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม หรือ NEW DLTV ในทุกด้านอาทิ ระบบออกอากาศ อุปกรณ์เทคโนโลยี บุคลากรและกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สร้างโอกาส การเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน ทุกเพศ ทุกวัย ผ่านการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจำนวน ๑๕ ช่องสัญญาณ ไปยังโรงเรียนต่าง ๆ และผู้สนใจทั่วประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นสังคมแห่งปัญญา มีจิตอาสาในการสรรค์สร้างและพัฒนาประเทศให้มั่นคง

การสอนออกอากาศทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ นี้ เป็นการสอนออกอากาศในแนวใหม่ บันทึกเทปการสอนจากห้องเรียนต้นทางของโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ ครูปลายทางสามารถดูเทปการสอนผ่านทางเว็บไซต์ www.dltv.ac.th และ Application on mobile DLTV ของมูลนิธิ และมีคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงครบทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งครูปลายทางสามารถปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับชุมชน ท้องถิ่น วัฒนธรรมและบริบทของแต่ละโรงเรียน

การจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ ได้รับความร่วมมือจากคณะทำงาน ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัยศึกษานิเทศก์ และครูผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งครูปลายทางใช้ในการเตรียม การสอนล่วงหน้า รวมทั้งจัดเตรียมเอกสารเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่ ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เกิดประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในห้องเรียน เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสและโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กต่อไป

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมุ่งมั่นพัฒนายกระดับคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อพัฒนาสังคมไทยและยกระดับคุณภาพของคนไทยให้เข้มแข็ง สมดังพระราชปณิธาน “...การศึกษาคือความมั่นคงของประเทศ...” ขอพระองค์ทรงพระเจริญ

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทนำ

การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นการจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก ครูสอนไม่ครบชั้น โดยจัดการเรียนการสอนของครูห้องเรียนต้นทางจากโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ ไปยังห้องเรียนปลายทางในโรงเรียนพื้นที่ต่างๆ ได้แก่ พื้นที่สูง ชายแดน เกาะแก่งและเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาให้ทั่วถึง เท่าเทียมและมีคุณภาพ

คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑ - ๓) ประจำปีภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ ประกอบด้วยเอกสาร ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ๑) ภาษาไทย ๒) คณิตศาสตร์ ๓) วิทยาศาสตร์ ๔) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ๕) สุขศึกษาและพลศึกษา ๖) ศิลปะ ๗) การงานอาชีพและเทคโนโลยี ๘) ภาษาต่างประเทศ แต่ละระดับชั้นมีเอกสารรวม ๘ เล่ม แต่ละเล่มมีรายละเอียด คำชี้แจงการจัดกระบวนการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ/ใบงาน/แบบฝึก แบบประเมิน ที่ตรงกับมาตรฐาน ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ของแต่ละสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

การจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑ - ๓) เป็นการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงาน มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชา คณาจารย์ จากมหาวิทยาลัย คณะศึกษานิเทศก์ คณะครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ และผู้มีส่วนร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ช่วยให้คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความสมบูรณ์และเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อเยาวชนไทยทั่วประเทศ

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ หวังว่าคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมในโรงเรียนขนาดเล็กและขยายโอกาสในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้สูงขึ้นต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
บทนำ	ข
สารบัญ	ค
คำชี้แจงการรับชมรายการสอนออกอากาศ	ฉ
คำชี้แจงรายวิชา ทักษะศิลป์ ศ๒๓๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒	๑
คำอธิบายรายวิชา ทักษะศิลป์ ศ๒๓๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒	๑๐
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	๑๑
โครงสร้างรายวิชา ทักษะศิลป์ ศ๒๓๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒	๑๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ชื่อหน่วยเรียนรู้ อาชีพในงานทักษะศิลป์และการวิเคราะห์งานทักษะศิลป์	๑๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อาชีพในงานทักษะศิลป์	๑๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทักษะศิลป์	๒๖
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง วิเคราะห์งานทักษะศิลป์	๓๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ชื่อหน่วยเรียนรู้ สร้างผลงานทักษะศิลป์	๔๑
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ทฤษฎีสีกับการออกแบบสร้างงานทักษะศิลป์	๔๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์	๔๙
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคสื่อผสม	๕๖
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคสื่อผสม	๖๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วยเรียนรู้ วัฒนาการทางศิลปะ	๖๖
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ยุคสมัยของศิลปะไทยและวัฒนาการทางศิลปะ	๖๙
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง วิเคราะห์อิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อศิลปะไทย	๗๘
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง อิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ลวดลายในปัจจุบัน	๙๑
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ลวดลายในปัจจุบัน	๑๐๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ทักษะศิลป์สร้างสรรค์ในชีวิตประจำวัน	๑๐๕
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สิ่งแวดล้อมกับลายไทย	๑๑๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พื้นฐานศิลปะลายไทย	๑๑๙
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การออกแบบกรอบจากลวดลายไทย	๑๓๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ ชื่อหน่วยเรียนรู้ การจัดนิทรรศการทางศิลปะ	๑๓๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ประเภทและคุณค่างานทัศนศิลป์	๑๓๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์	๑๔๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การจัดนิทรรศการทางศิลปะ	๑๕๕
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติงานจัดนิทรรศการทางศิลปะ	๑๖๓
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง นิทรรศการ More Than Art	๑๗๑
บรรณานุกรม	๑๗๗
คำชี้แจงรายวิชา นาฏศิลป์ ศ๒๓๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒	๑๗๙
คำอธิบายรายวิชา นาฏศิลป์ ศ๒๓๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒	๑๘๖
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	๑๘๗
โครงสร้างรายวิชา นาฏศิลป์ ศ๒๓๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒	๑๘๘
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ชื่อหน่วยเรียนรู้ นาฏศิลป์และละครกับชีวิตมนุษย์	๑๙๑
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง องค์ประกอบของบทละคร (๑)	๑๙๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง องค์ประกอบของบทละคร (๒)	๒๐๓
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ประเภทละครไทย (๑)	๒๑๓
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ประเภทละครไทย (๒)	๒๒๑
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์	๒๒๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง บทบาท และแนวทางการสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร	๒๓๗
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ชื่อหน่วยเรียนรู้ ทักษะของนาฏศิลป์ไทย	๒๔๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ภาษาท่านี้มาจากธรรมชาติ	๒๕๑
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ	๒๕๘
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักการประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดง	๒๖๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาท่าที่ใช้ในการแสดงรำวงมาตรฐาน	๒๗๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ชื่อหน่วยเรียนรู้ ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย	๒๗๘
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง องค์ประกอบและการแสดงนาฏศิลป์ไทย	๒๘๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย	๒๙๓

จ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ ชื่อหน่วยเรียนรู้ การสร้างสรรค์งานแสดง	๓๐๑
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง บทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดงละคร (๑)	๓๐๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดงละคร (๒)	๓๑๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ ชื่อหน่วยเรียนรู้ สร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์	๓๑๖
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง วางแผนการแสดงนาฏศิลป์	๓๒๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง รูปแบบการแปรแถว	๓๒๙
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง เพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว	๓๓๕
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ฝึกซ้อมการแสดง	๓๔๑
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ประดิษฐ์ออกแบบเครื่องแต่งกาย	๓๔๖
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การนำเสนอการแสดงนาฏศิลป์	๓๕๒
บรรณานุกรม	๓๕๘
ภาคผนวก	
ก. แบบประเมินรวม	๓๕๙
ข. แผนผังความคิด (Graphic Organizers)	๓๖๗
ค. แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning Log)	๓๗๖
คณะทำงาน	
- คณะจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อการเรียนการสอน ทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์	๓๘๒
- คณะจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาคเรียนที่ ๒	๓๘๒
- คณะปรับปรุงครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาคเรียนที่ ๒	๓๘๕
- คณะตรวจพิสูจน์คู่มือครู และแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	๓๘๖
ภาคเรียนที่ ๒	
- รายชื่อคณะทำงาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	๓๘๘
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	

การรับชมรายการ การเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้บริการการจัดการเรียนการสอน จากสถานีวิศัลยกรรมศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จำนวน ๑๕ ช่องรายการ ทั้งรายการสด (Live) และรายการย้อนหลัง (On demand) สามารถรับชมผ่าน

www.dltv.ac.th

Application on mobile DLTV

- Android เข้าที่ Play Store/Google Play พิมพ์คำว่า DLTV
- iOS เข้าที่ App Store พิมพ์คำว่า DLTV

การเรียกหมายเลขช่องออกอากาศสถานีวิศัลยกรรมศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ๑๕ ช่องรายการ

เวลาเรียน / นอกเวลาเรียน

DLTV ๑	(ช่อง ๑๘๖)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ / สถาบันพระมหากษัตริย์
DLTV ๒	(ช่อง ๑๘๗)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ / ความรู้รอบตัว
DLTV ๓	(ช่อง ๑๘๘)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ / วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
DLTV ๔	(ช่อง ๑๘๙)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ / ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
DLTV ๕	(ช่อง ๑๙๐)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ / ศิลปวัฒนธรรมไทย
DLTV ๖	(ช่อง ๑๙๑)	รายการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ / หน้าที่พลเมือง
DLTV ๗	(ช่อง ๑๙๒)	รายการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ / ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
DLTV ๘	(ช่อง ๑๙๓)	รายการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ / ภาษาต่างประเทศ
DLTV ๙	(ช่อง ๑๙๔)	รายการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ / การเกษตร
DLTV ๑๐	(ช่อง ๑๙๕)	รายการสอนชั้นอนุบาลปีที่ ๑ / รายการสำหรับเด็ก-การเลี้ยงดูลูก
DLTV ๑๑	(ช่อง ๑๙๖)	รายการสอนชั้นอนุบาลปีที่ ๒ / สุขภาพ การแพทย์
DLTV ๑๒	(ช่อง ๑๙๗)	รายการสอนชั้นอนุบาลปีที่ ๓ / รายการสำหรับผู้สูงวัย
DLTV ๑๓	(ช่อง ๑๙๘)	รายการของการอาชีพวังไกลกังวล และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
DLTV ๑๔	(ช่อง ๑๙๙)	รายการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
DLTV ๑๕	(ช่อง ๒๐๐)	รายการพัฒนาวิชาชีพครู

ช

การติดต่อรับข้อมูลข่าวสาร

๑. มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

เลขที่ ๒๑๔ ถนนนครสวรรค์ แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐

โทร ๐ ๒๒๘๒ ๖๗๓๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๖๗๓๕

๒. สถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

ซอยหัวหิน ๓๕ ถนนเพชรเกษม ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐

โทร ๐๓๒ ๕๑๕๔๕๗ - ๘

โทรสาร ๐๓๒ ๕๑๕๔๕๑

web@dltv.ac.th (ติดต่อเรื่องเว็บไซต์)

dltv@dltv.ac.th (ติดต่อเรื่องทั่วไป)

๓. โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐

โทร ๐๓๒ ๕๒๒ ๓๔๗ , ๐๓๒ ๕๒๐ ๔๗๘ โทรสาร ๐๓๒ ๕๒๐ ๔๗๘

Facebook : โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

Website : <http://www.kkws.ac.th>

๔. ช่องทางการติดตามข่าวสาร

Facebook : มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

ในพระบรมราชูปถัมภ์ DLTV

Website : <http://www.dltv.ac.th>

คำชี้แจง

รายวิชาทัศนศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

๑. แนวคิดหลัก

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดสาระการเรียนรู้ จำนวน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำความรู้ด้านเนื้อหาวิชามาจัดกิจกรรม การเรียน การสอนโดยการฝึกทักษะให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ

๑) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับสาร และสื่อสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ ภาษา

๒) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่าง สร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อ ใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง สังคมได้อย่างเหมาะสม

๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ อย่างถูกต้อง เหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม

๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการเข้าใจและเคารพตนเอง สามารถนำ กระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้ง ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีการแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม มีคุณธรรมด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนา ตนเอง สังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุขในฐานะเป็น พลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒) ซื่อสัตย์ สุจริต

๓) มีวินัย

๔) ใฝ่เรียนรู้

๕) อยู่อย่างพอเพียง

- ๖) มุ่งมั่นในการทำงาน
- ๗) รักความเป็นไทย
- ๘) มีจิตสาธารณะ

หลักการออกแบบกิจกรรมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้คำนึงถึงคุณลักษณะที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีทักษะหลังการเรียนรู้ สอดคล้องตามเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ มีจิตอาสา ครูผู้สอนควรปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนทุกแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเป็นคนดีของสังคม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ ครูผู้ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับนี้ ควรมุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระ ในศิลปะแขนงต่าง ๆ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบศิลป์ ทศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

๒. กระบวนการจัดการเรียนรู้

แนวคิดสำคัญของการจัดศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดและลงมือปฏิบัติด้วยกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ การประเมินการเรียนรู้จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน เพราะสามารถทำให้ผู้สอนประเมินระดับพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ให้ความสำคัญของการบูรณาการความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของ ระดับการศึกษาได้ระบุให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ๑) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๒) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- ๓) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- ๔) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
- ๕) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
- ๖) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ครูผู้สอน

การจัดการเรียนรู้ตามแนวดังกล่าว จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนทั้งของผู้เรียนและผู้สอน กล่าวคือ ลดบทบาทของครูผู้สอน จากการเป็นผู้บอกเล่า บรรยาย สาธิต เป็นการวางแผนจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ จะต้องเน้นที่บทบาทของผู้เรียนตั้งแต่เริ่ม คือ ร่วมวางแผนการเรียน การวัดผล ประเมินผล และต้องคำนึงว่ากิจกรรมการเรียนนั้น เน้นการพัฒนากระบวนการคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติ ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย ตรวจสอบ วิเคราะห์ การแก้ปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การสร้างคำอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลที่สืบค้นได้ เพื่อนำ ไปสู่คำตอบของปัญหาหรือคำถามต่าง ๆ ในที่สุดสร้างองค์ความรู้ ทั้งนี้ กิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ทั้งทางร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- ควรให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลาด้วยการกระตุ้นให้นักเรียนลงมือทดลอง และอภิปรายผล โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ของการสอน เช่น การนำเข้าสู่บทเรียน การใช้คำถาม การเสริมพลังมาใช้ให้เป็นประโยชน์ที่จะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจและมีชีวิตชีวา
- ครูควรมีการวางแผนการใช้คำถามอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียน และลงข้อสรุปได้ โดยที่ไม่ใช้เวลาอันเกินไป ครูควรเลือกใช้คำถามที่มีความยากง่ายพอเหมาะกับความสามารถของนักเรียน
- เมื่อนักเรียนถาม อย่าบอกคำตอบทันที ควรให้คำแนะนำที่จะช่วยให้นักเรียนหาคำตอบได้เอง ครูควรให้ความสนใจต่อคำถามของนักเรียนทุก ๆ คน แม้ว่าคำถามนั้นอาจจะไม่เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังเรียนอยู่ก็ตาม ครูควรชี้แจงให้ทราบและเบนความสนใจของนักเรียนกลับมาสู่เรื่องที่กำลังอภิปรายอยู่ สำหรับปัญหาที่นักเรียนถามมานั้น ควรจะได้หยิบยกมาอภิปรายในภายหลัง

- การสำรวจตรวจสอบซ้ำ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ ครูควรย้ำให้นักเรียนได้สำรวจตรวจสอบซ้ำเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ถูกต้องและเชื่อถือได้

แนวการจัดการเรียนรู้ศิลปะ

การจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ ครูควรจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ ขั้นตอนทีละขั้นไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ๓ ขั้นตอนดังนี้

๑) ขั้นนำ

เป็นขั้นเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนการเรียนรู้ สำรวจ ตรวจสอบความรู้เดิมของผู้เรียนโดยส่วนมากผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับนี้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นตอนนี้ด้วยการตั้งคำถาม การอภิปราย การสนทนากระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นทั้งผู้ถาม ผู้ตอบ ผู้โต้แย้ง ครูควรสร้างบรรยากาศในขั้นนำให้ตื่นตัว ใฝ่ใจ ให้ผู้เรียนมีอิสระทางความคิด

๒) ขั้นสอน

เป็นขั้นถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยการศึกษาจากสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ อาทิ ใบความรู้ ใบงาน อินเทอร์เน็ต ฯลฯ การฝึกปฏิบัติทักษะทางทัศนศิลป์มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ การใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม ใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๓) ขั้นสรุป

ขั้นสุดท้ายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละชั่วโมง เพื่อให้ นักเรียนสรุปสาระสำคัญของบทเรียน หรือสิ่งที่ได้เรียนแล้ว กิจกรรมที่จัดขึ้นในขั้นตอนนี้ อาจจะเป็นการนำเสนอรายงานของกลุ่ม การทำแบบฝึกหัดเพื่อสรุปความรู้ เล่นเกมเพื่อทดสอบสิ่งที่เรียนมาแล้ว หรือสรุปสาระหลักสำคัญโดยใช้แผนผังความคิด (Graphic Organizers) (ดูภาคผนวก ข.) ซึ่งอาจให้ผู้เรียนสรุปเองหรือครูร่วมสรุปด้วย

๓. สื่อการจัดการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

สื่อการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการได้ง่ายในระยะเวลาสั้นและช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดอย่างถูกต้องและรวดเร็ว สื่อที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

- ๑) ใบความรู้ ใบงาน แผนภาพนำเสนอข้อมูล
- ๒) คลิป/วิดีโอทัศน์/ภาพข่าวสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๓) สถานการณ์สมมุติ
- ๔) สื่อบุคคล

แหล่งเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสร้างคุณลักษณะการเรียนรู้ที่ทุกคนต้องใฝ่รู้ตลอดชีวิต ดังนี้

๑) แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

๒) แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ชุมชน ท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดแห่งชาติ

ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและเป็นหัวใจสำคัญของผู้เรียนในการศึกษาค้นคว้า โรงเรียนควรจัดห้องสมุดกลาง ห้องสมุดหมวดวิชา มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องสมุดเคลื่อนที่ รถเคลื่อนที่ ห้องสมุดประชาชนล้วนเป็นแหล่งเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

๓) แหล่งเรียนรู้ออนไลน์

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยต่าง ๆ
- กระทรวงวัฒนธรรม

ฯลฯ

การใช้แผนการจัดการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อโดยส่วนมากในวิชาทัศนศิลป์เป็นสื่อประเภทภาพผลงานศิลปะต่าง ๆ ผู้นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรจัดเตรียมอุปกรณ์ที่สามารถแสดงสื่อการเรียนรู้ให้นักเรียนมองเห็นสื่อได้อย่างชัดเจน อาทิ โพรเจคเตอร์ โทรทัศน์ ฯลฯ หรือควรพิมพ์ภาพสื่อการเรียนรู้ผลงานทางศิลปะเพื่อใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิ ใบบความรู้ หนังสือเรียน ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ฯลฯ

๔. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์สำคัญของการประเมินการเรียนรู้ คือ การช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนหรือหลักสูตรวางไว้ ปัญหาที่พบในปัจจุบันก็คือ ผู้บริหาร ผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครองเป็นจำนวนมากยังให้ความสำคัญการเรียนรู้แบบท่องจำเพื่อสอบ หรือการเรียนรู้เพื่อแข่งขัน ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้แบบผิวเผินมากกว่า การประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งผลลัพธ์ของการเรียนรู้จะยั่งยืนกว่า (กุศลทิน, ๒๕๕๕; ขจรศักดิ์, เพ็ญจันทร์ และวรรณทิพา รอดแรงคำ, ๒๕๔๘)

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านต่างๆ ของผู้เรียนนั้นจำเป็นต้องมีการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มต้นระหว่างและสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินในรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ รูปแบบการประเมินการเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน (Formative Assessment) การประเมินการเรียนรู้สรุปรวม (Summative Assessment) และการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ในการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประเมินตามสภาพจริงนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องสะท้อนการประเมินให้ผู้เรียนรับทราบเพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเอง และผู้สอนต้องนำผลการประเมินมาพิจารณาเพื่อทบทวนและปรับแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สามารถดำเนินการแก้ไข

ช่วยเหลือ หรือหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียน แต่ละคนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามแต่ละจุดประสงค์ การเรียนรู้หรือเป้าหมายของตัวชี้วัดต่าง ๆ (กุศลลิน, ๒๕๕๕)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมิน เพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อการตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จ นั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะ สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินการเรียนรู้ในทุกระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๒)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ความสำคัญของการประเมิน พฤติกรรมการปฏิบัติ ดังนี้

๑) วิธีการประเมิน

(๑) การวัดและประเมินก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความพร้อมและความรู้เดิมของผู้เรียน (ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ชั้นนำ)

(๒) การวัดและประเมินระหว่างเรียน ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และคุณลักษณะโดย วิธีการสังเกตพฤติกรรม ถามตอบพร้อมแสดงเหตุผล ตรวจสอบชิ้นงาน การนำเสนอ (ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ชั้น สอน) จุดมุ่งหมายของการประเมินระหว่างเรียน มีดังนี้

(ก) เพื่อค้นหาและวินิจฉัยว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหา มีทักษะความชำนาญ รวมถึงมี เจตคติทางการเรียนรู้อย่างไรและในระดับใด เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนสามารถวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

(ข) เพื่อใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับให้กับผู้เรียนว่ามีผลการเรียนรู้อย่างไร

(ค) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสรุปผลการเรียนรู้และเปรียบเทียบระดับพัฒนาการด้านการเรียนรู้ ของผู้เรียนแต่ละคน

(ง) การวัดและประเมินหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความสำเร็จตามจุดประสงค์รายแผน เป็นการ พัฒนาในจุดที่ผู้เรียนอาจจะเข้าใจคลาดเคลื่อนหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง (ผสมผสานในกิจกรรมขั้นสรุป) และเพื่อตัดสิน ผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการประเมินหลังจากผู้เรียนได้เรียนไปแล้ว อาจเป็นการประเมินหลังจบหน่วยการเรียนรู้ หน่วยใดหน่วยหนึ่ง รวมทั้งการประเมินกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน ผลจากการประเมินประเภทนี้ใช้ในการ ตัดสินผลการจัดการเรียนการสอน หรือตัดสินใจว่าผู้เรียนคนใดควรจะได้รับระดับคะแนนใด

(๔) ประเมินรวบยอดเมื่อสิ้นสุดหน่วยการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนว่าบรรลุเป้าหมาย ของหน่วยการเรียนรู้ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด สมรรถนะ คุณลักษณะและเจตคติหรือไม่ เช่น การทำโครงการการเรียนรู้ ความสำเร็จไปใช้เพื่อพัฒนาสังคมในรูปแบบต่าง ๆ

การทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

นอกจากนี้ ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อเปิดโอกาสได้สะท้อนคิดสิ่งที่เรียนรู้ทั้งที่ทำได้ดีและยังต้องพัฒนา โดยการทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) (ดูภาคผนวก ค.) ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ย่อยหลังจบการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ และประเมินการเรียนรู้รวมในช่วงกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน โดยครูสามารถเลือกใช้ชุดคำถามและจำนวนข้อให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ช่วงเวลาและธรรมชาติของแต่ละวิชา ทั้งนี้ ในครั้งแรกครูควรทำร่วมกับนักเรียนเพื่อแนะนำวิธีการเขียนแบบสะท้อนคิด และควรอ่านสิ่งที่นักเรียนบันทึกพร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับ เสนอแนะในเชิงบวกและสร้างสรรค์ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากข้อมูลในแบบบันทึกเพื่อพัฒนาการสอนของตนเองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อไป

๒) ผู้ประเมิน ได้แก่ เพื่อนประเมินเพื่อน ครูประเมินผู้เรียน ผู้เรียนประเมินตนเอง ผู้ปกครองร่วมประเมิน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาทัศนศิลป์ มุ่งวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนรู้และการเรียนรู้ของผู้เรียนระหว่างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูลแล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู การวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน หากขาดสิ่งหนึ่ง สิ่งใด การเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพ การประเมินระหว่างการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้เช่นนี้ เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทุกวัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลสำคัญเพื่อใช้ในการพัฒนาในการเก็บข้อมูล ครูต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถาม การระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้มติข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ การประเมินความรู้เดิม การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมินเพื่อน และการใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อพัฒนา คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิด ความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายและพัฒนาตนเองได้ สิ่งที่สำคัญอีกประการ คือ การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน ซึ่งเป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้รายวิชาเพื่อตัดสินให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดีต้องให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน

๕. คำแนะนำสำหรับครู

๑) การเตรียมตัวของครู

(๑) ศึกษาทำความเข้าใจคำชี้แจงและทำความเข้าใจเชื่อมโยง ทั้งเป้าหมาย กิจกรรมและการวัดผล และประเมินผลระหว่างหน่วยการเรียนรู้กับแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

(๒) ศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ หน่วยงาน องค์กรที่ให้ความรู้ที่เชื่อถือได้รวมทั้งเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

(๓) ปรับประยุกต์หรือเพิ่ม เป้าหมายทั้งเนื้อหา ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะที่เป็นจุดเน้น และที่เป็นปัจจุบันตามบริบทของห้องเรียน โรงเรียนชุมชนกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการวัดประเมิน

(๔) จัดเตรียมใบงาน บันทึกการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์

๒) การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้

(๑) ครูผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมกับการเตรียมสื่อให้พร้อมและครบตามคาบเวลาในแต่ละแผนไว้ก่อนล่วงหน้าก่อนนำไปใช้

(๒) ครูผู้สอนควรนำแผนการจัดการเรียนรู้ออกมาเตรียม แล้ววางแผนการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน หรือมีการปรับปรุงแผนการสอนหลังการสอนให้มีความทันสมัยต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม เจตคติ ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งวัดและประเมินผลทั้งทักษะกระบวนการเรียนรู้ ตามศักยภาพของผู้เรียน และตามสภาพจริง

๓) การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้

(๑) จัดสภาพแวดล้อม ห้องเรียน หรือภายนอกห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สะอาด มีความเป็นระเบียบ ตกแต่งห้องเรียนให้น่าอยู่ มีมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน มีที่เก็บวัสดุอุปกรณ์ และง่ายต่อการนำมาใช้ มีป้ายนิเทศให้ความรู้ ภายนอกห้องเรียนจัดบรรยากาศให้เป็นธรรมชาติ น่าอยู่ ร่มรื่นและเหมาะกับกิจกรรมการเรียนรู้ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย

(๒) จัดสภาพแวดล้อมหรือห้องให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการ

(๓) จัดสื่อ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้อย่างเพียงพอ เหมาะสม

(๔) จัดหาเครื่องมือแสวงหาความรู้ หรือช่องทางเสนอข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยปัจจุบันอยู่เสมอ

๔) การบันทึกหลังการสอนของครู

(๑) บันทึกการใช้แผนการจัดการเรียนของตนเอง โดยสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนระหว่างเรียน และประเมินตนเอง ใช้เทคนิคหรือวิธีการใดที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะตามจุดประสงค์

(๒) บันทึกสาเหตุของความสำเร็จหรืออุปสรรคของการสอน เช่น การจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม การเตรียมตัวเพิ่ม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย

(๓) สรุปข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และปรับปรุงตามแนวทางของครูปลายทาง เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๒

รายวิชา ทัศนศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เวลา ๒๐ ชั่วโมง

จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษางานทัศนศิลป์ที่มาจากสิ่งแวดล้อม โดยใช้ความรู้เรื่องทัศนธาตุและหลักการออกแบบ เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานทัศนศิลป์ การใช้ทัศนธาตุและหลักการออกแบบสร้างงานทัศนศิลป์ อย่างน้อย ๓ ประเภท การผสมผสานวัสดุต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ๒ มิติ และ ๓ มิติ หลักการจัดนิทรรศการ แนวทางการประกอบอาชีพทางศิลปะและศึกษาความแตกต่างของงานทัศนศิลป์ในแต่ละยุคสมัยที่สะท้อนคุณค่าของวัฒนธรรมไทยและสากล

ฝึกปฏิบัติการใช้ทัศนธาตุและหลักการออกแบบ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ๒ มิติ และ ๓ มิติ โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ตามความถนัด ความสนใจของตนเอง พร้อมทั้งใช้ทักษะ การระบุ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การคิดแยก การเปรียบเทียบ การประเมิน กระบวนการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการนำความรู้ด้านทัศนศิลป์ไปใช้ในการจัดนิทรรศการศิลปะ และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสร้างสรรค์

แสดงความคิดเห็น วิพากษ์ วิจัยงานทัศนศิลป์อย่างอิสระ มีสุนทรียภาพ มีศิลปะนิสัยที่ดี ชื่นชมเห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

ตัวชี้วัด

ศ๑.๑ ม.๓/๑, ม.๓/๒, ม.๓/๓, ม.๓/๔, ม.๓/๕, ม.๓/๖, ม.๓/๗, ม.๓/๘, ม.๓/๙, ม.๓/๑๐, ม.๓/๑๑

ศ๑.๒ ม.๓/๑, ม.๓/๒

รวมทั้งหมด ๑๓ ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

รหัสวิชา ศ ๒๓๑๐๒

รายวิชา ทศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

รวมเวลา ๒๐ ชั่วโมง

จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

สาระที่ ๑ : ทศนศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน

ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ม.๓/๑ บรรยายสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ที่เลือกมา โดยใช้ความรู้เรื่องทัศนธาตุและหลักการออกแบบ

ม.๓/๒ ระบุ และบรรยายเทคนิค วิธีการ ของศิลปินในการสร้างงาน ทัศนศิลป์

ม.๓/๓ วิเคราะห์ และบรรยายวิธีการใช้ ทัศนธาตุ และหลักการออกแบบในการสร้างงานทัศนศิลป์ของตนเอง ให้มีคุณภาพ

ม.๓/๔ มีทักษะในการสร้างงานทัศนศิลป์อย่างน้อย ๓ ประเภท

ม.๓/๕ มีทักษะในการผสมผสานวัสดุต่าง ๆ ในการสร้างงานทัศนศิลป์โดยใช้หลักการออกแบบ

ม.๓/๖ สร้างงานทัศนศิลป์ ทั้ง ๒ มิติ และ ๓ มิติ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์และจินตนาการ

ม.๓/๗ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์สื่อความหมายเป็นเรื่องราว โดยประยุกต์ใช้ทัศนธาตุและหลักการออกแบบ

ม.๓/๘ วิเคราะห์และอภิปรายรูปแบบ เนื้อหาและคุณค่าในงานทัศนศิลป์ของตนเองและผู้อื่น หรือของศิลปิน

ม.๓/๙ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์เพื่อบรรยายเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย

ม.๓/๑๐ ระบุอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพนั้น ๆ

ม.๓/๑๑ เลือกงานทัศนศิลป์โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอย่างเหมาะสม และนำไปจัดนิทรรศการ

มาตรฐาน

ศ ๑.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัด

ม.๓/๑ ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนคุณค่าของวัฒนธรรม

ม.๓/๒ เปรียบเทียบความแตกต่างของงานทัศนศิลป์ในแต่ละยุคสมัยของวัฒนธรรมไทยและสากล

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ศ ๒๓๑๐๒ วิชาวิชาทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

รวมเวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

หน่วยที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	อาชีพในงาน ทัศนศิลป์และ การวิเคราะห์งาน ทัศนศิลป์	ศ ๑.๑ ม.๓/๒ ศ ๑.๑ ม.๓/๘ ศ ๑.๑ ม.๓/๑๐	บรรยายเทคนิค วิธีการของศิลปินใน การสร้างงานทัศนศิลป์ ระบุและ บรรยายเทคนิค วิธีการของศิลปินใน การสร้างงานทัศนศิลป์ ทักษะที่ จำเป็นจากอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงาน ทัศนศิลป์	๓	๒๐
๒	สร้างผลงาน ทัศนศิลป์	ศ ๑.๑ ม.๓/๓ ศ ๑.๑ ม.๓/๔ ศ ๑.๑ ม.๓/๕ ศ ๑.๑ ม.๓/๖ ศ ๑.๑ ม.๓/๗ ศ ๑.๑ ม.๓/๙	วิธีการใช้ทัศนธาตุ และหลักการ ออกแบบในการสร้างงานทัศนศิลป์ ทั้ง ๒ มิติและ ๓ มิติ โดยใช้ทักษะ สร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคทาง ศิลปะและวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย ถ่ายทอดสื่อความหมาย ความคิด และจินตนาการ	๔	๒๐
๓	วิวัฒนาการทาง ศิลปะ	ศ ๑.๑ ม.๓/๑ ศ ๑.๑ ม.๓/๘ ศ ๑.๒ ม.๓/๑ ศ ๑.๒ ม.๓/๒	อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมทาง ธรรมชาติเป็นที่มาของลายไทย งานทัศนศิลป์ที่สะท้อนคุณค่าของ วัฒนธรรมไทยและสากลแต่ละ ยุคสมัยมีความแตกต่างกัน และ การคัดเลือกผลงานโดยใช้เกณฑ์ การประเมินที่เหมาะสมทำให้ได้ผล งานที่ดีสามารถนำไปจัดนิทรรศการ เผยแพร่ผลงานและสามารถนำมา ประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้	๘	๔๐
๔	การจัด นิทรรศการทาง ทัศนศิลป์	ศ ๑.๑ ม.๓/๘ ศ ๑.๑ ม.๓/๑๑	วิเคราะห์และอภิปรายรูปแบบ เนื้อหาและคุณค่าในงานทัศนศิลป์ ของตนเอง และผู้อื่น หรือของศิลปิน โดยเลือกงานทัศนศิลป์โดยใช้เกณฑ์ ที่กำหนดขึ้นอย่างเหมาะสม และ	๕	๒๐

หน่วยที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			นำไปจัดนิทรรศการ		
รวมตลอดภาคเรียน				๒๐	๑๐๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ อาชีพในงานทัศนศิลป์และการวิเคราะห์งานทัศนศิลป์

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๒

รายวิชาทัศนศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๓ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ทัศนศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์

วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และ
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ม.๓/๒ ระบุและบรรยายเทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานทัศนศิลป์

ม.๓/๘ วิเคราะห์และอภิปรายรูปแบบเนื้อหา และคุณค่าในงานทัศนศิลป์ของตนเองและผู้อื่นหรือของศิลปิน

ม.๓/๑๐ ระบุอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

บรรยายสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ที่เลือกมา โดยใช้ความรู้เรื่องทัศนธาตุและการออกแบบ ระบุและ
บรรยายเทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานทัศนศิลป์ วิเคราะห์ อภิปรายรูปแบบเนื้อหาคุณค่า และทักษะที่
จำเป็นจากอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

- เข้าใจลักษณะอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพได้
- วิเคราะห์และอภิปรายเทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานทัศนศิลป์ได้
- อธิบายสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ที่เลือกมา โดยใช้ความรู้เรื่องทัศนธาตุและการออกแบบ

ทักษะ/กระบวนการ

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

เจตคติ

- มีสุนทรียภาพและศิลปะนิสัยที่ดี

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

- ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย
- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- แผนผังความคิดอาชีพในงานทัศนศิลป์และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์
- แผนผังความคิดเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์
- วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์จากอาชีพที่เลือก

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
วิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์จากอาชีพที่เลือกได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจสามารถบอกอาชีพตามลักษณะการทำงาน วิเคราะห์งานทัศนศิลป์ของศิลปินได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และสามารถแยกแยะวัสดุอุปกรณ์ทางศิลปะแต่ละแบบได้ครบสมบูรณ์	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจสามารถอาชีพตามลักษณะการทำงาน วิเคราะห์งานทัศนศิลป์ของศิลปินได้ค่อนข้างดี ชัดเจน และสามารถแยกแยะวัสดุอุปกรณ์ทางศิลปะแต่ละแบบได้	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจสามารถอาชีพตามลักษณะการทำงาน วิเคราะห์งานทัศนศิลป์ของศิลปินได้ค่อนข้างดี ชัดเจน และสามารถแยกแยะวัสดุอุปกรณ์ทางศิลปะแต่ละแบบได้	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจสามารถอาชีพตามลักษณะการทำงาน วิเคราะห์งานทัศนศิลป์ของศิลปินได้ค่อนข้างดี ชัดเจน และสามารถแยกแยะวัสดุอุปกรณ์ทางศิลปะแต่ละแบบได้บางส่วน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	คุณภาพ
๔	ดีมาก
๓	ดี
๒	พอใช้
๑	ควรปรับปรุง

เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ อาชีพในงานทัศนศิลป์และการวิเคราะห์งานทัศนศิลป์ เรื่อง อาชีพในงานทัศนศิลป์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชา ศ๒๓๑๐๒ ทัศนศิลป์

เวลา ๑ ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ขอบเขตเนื้อหา - อาชีพในงานทัศนศิลป์ - ทักษะทางทัศนศิลป์ที่จำเป็นในการทำงาน จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ เข้าใจลักษณะอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพได้ ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ทักษะที่จำเป็นในการทำงานของอาชีพทางทัศนศิลป์ ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนและครูร่วมกันยกตัวอย่างถึงอาชีพใดบ้างที่ใช้ทักษะทางทัศนศิลป์เป็นฐานในการประกอบอาชีพ แล้วรู้จักใครในอาชีพนั้นบ้างที่ประสบความสำเร็จในเส้นทางอาชีพของตนเอง ขั้นสอน ๑. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงความหมาย สาระสำคัญของอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์ เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น ๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง อาชีพในงานทัศนศิลป์และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์ ขั้นสรุป ๑. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปเนื้อหาอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์ ๒. นักเรียนสรุปผังมโนทัศน์เรื่องอาชีพในงานทัศนศิลป์และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้ เรื่อง อาชีพในงานทัศนศิลป์และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์ ภาระงาน/ชิ้นงาน - ผังมโนทัศน์ เรื่อง อาชีพในงานทัศนศิลป์และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - ระบุอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพได้	สนทนากลุ่มตอบ แสดงความคิดเห็น	แบบสังเกตพฤติกรรม	เกณฑ์ผ่านอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะกระบวนการ - วิเคราะห์ทักษะที่จำเป็นในการทำงานของอาชีพทางทัศนศิลป์	การเขียนผังมโนทัศน์	แบบประเมินการเขียน ผังมโนทัศน์ (ภาคผนวก ก.)	เกณฑ์ผ่านอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	เกณฑ์ผ่านอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้

อาชีพที่เกี่ยวข้องกับทัศนศิลป์และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ

อาชีพจิตรกร

ลักษณะงาน

เขียนภาพทิวทัศน์ ภาพเหมือน ภาพหุ่นนิ่ง ภาพแบบแอบสแตรกต์ และภาพองค์ประกอบที่คล้ายคลึง ด้วยสีน้ำมัน สีน้ำ หรือสีอย่างอื่น ร่างภาพองค์ประกอบเป็นเส้นโครงภายนอกลงบนผ้าใบหรือบนสิ่งอื่น เพื่อเขียนภาพจากแบบจากภาพภูมิประเทศ หรือจากความทรงจำ ป้ายสีลงบนวัสดุที่ใช้เขียนภาพ จัดแนวเส้นในภาพให้มีสีแบบ และมวลที่กลมกลืนประสานกันอย่างสวยงาม อาจชำนาญในการใช้สี หรือในประเภทของงานที่ทำ และอาจมีชื่อเรียกตามความชำนาญ อาจจัดภาพฉากหลังและจัดที่สำหรับแสดงสินค้าเพื่อใช้ในงานการค้า อาจซ่อมสิ่งที่ชำรุดเสียหาย และซ่อมภาพเขียนที่ซีดจาง

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

มีจินตนาการสูง และสามารถถ่ายทอดจินตนาการออกมาเป็นผลงานได้ มีความถนัดและมีความรู้ทางศิลปะ ชอบและสนใจสิ่งสวยงามในแง่วรรณคดี ดนตรี และศิลปะ

การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายศิลป์ มีความสนใจและถนัดทางศิลปะ ศึกษาต่อคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ คณะวิจิตรศิลป์ หรือคณะศิลปกรรม ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลและเอกชน

แนวทางในการประกอบอาชีพ

รับราชการ

อาชีพประติมากร

ลักษณะงาน

ทำงานศิลปะเกี่ยวกับการปั้น สร้างหุ่นจำลอง อนุสาวรีย์ ภาพวาดหรืองานมันชนศิลป์ โดยทั่วไปเป็นแบบลอยตัวหรือแบบนูน ด้วยการแกะสลักหิน สลักไม้ปั้นด้วยดินเหนียว หรือด้วยกรรมวิธีที่คล้ายคลึงกัน คัดเลือกวัสดุที่มีสัดส่วน และคุณภาพตามที่ต้องการ ร่างแบบของงานที่จะทำ แล้วใช้ขี้ผึ้งหรือปูนพลาสเตอร์ จำลองแบบตามอัตราส่วน วัดสัดส่วนด้านนอกจากแบบแล้วเอาสัดส่วนจากแบบไปทำเครื่องหมายเป็นจุด ๆ ลงบนแท่งวัสดุที่จะใช้ ใช้เครื่องมือที่พอเหมาะสลักหรือขึ้นรูป พยายามจัดเส้นและมวลให้อยู่ในตำแหน่งที่กลมกลืนและสวยงาม ประกอบขั้นสุดท้าย และตกแต่งผิวให้เรียบร้อย อาจทำแบบด้วยดินเหนียวหรือขี้ผึ้ง เพื่อใช้เป็นแบบหล่อสำหรับงานหล่อเครื่องประดับ อาจชำนาญในการแกะสลักวัสดุชนิดใดชนิดหนึ่งโดยเฉพาะ

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

มีความรู้และความถนัดทางช่าง มีศิลปะ มีสุนทรียะ คือ การเข้าถึงความหมายและคุณค่าของงานทางด้านศิลปะ ชอบและสนใจในสิ่งที่สวยงามต่าง ๆ ทางด้านวรรณคดีดนตรี และศิลปะ และมีความเข้าใจดีว่า วรรณคดี ดนตรีและศิลปะแขนงอื่น ๆ มีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร มีความสามารถในการสร้างสรรค์งานจากวรรณคดีและเสียงดนตรี หรือสิ่งสวยงามอื่น ๆ สามารถแสดงออกถึงความประทับใจในความรู้สึกลึกต่าง ๆ ในด้านอารมณ์ออกมาเป็นรูปปั้น มีจินตนาการสูง มีมโนภาพ สามารถสร้างสรรค์ผลงานอันเกิดจากจินตนาการให้เป็นจริงขึ้นได้ ยอมอุทิศเวลาให้กับความคิดจินตนาการ สร้างและค้นคว้าประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ให้ทันสมัยและเหมาะสม

การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

ศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี เช่นที่วิทยาลัยช่างศิลป์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง ศึกษาระดับปริญญาตรี ที่คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลและเอกชน

แนวทางในการประกอบอาชีพ

สามารถประกอบอาชีพ เช่น ช่างศิลป์ ครู-อาจารย์ ช่างปั้นหุ่น หรือประกอบอาชีพอิสระผลิตงานด้านศิลปะ ปั้นรูป

อาชีพมัณฑนากร (Interior Designer)

ลักษณะงาน

ศึกษาโครงสร้างของงานและดำเนินการออกแบบตกแต่ง จัดหาเครื่องตกแต่งภายใน เพื่อตอบสนองงานนั้น ๆ ให้ตรงเป้าหมายและประโยชน์ใช้สอย ประมาณราคาและควบคุมการตกแต่ง รวมถึงการติดต่อประสานกับผู้ทำงานระบบต่าง ๆ ตั้งแต่อาคารที่พักอาศัย อาคารพาณิชย์ อาคารสำนักงาน รวมถึงอาคารสาธารณะ หรือสถานบริการที่มีลักษณะพิเศษ เช่น พิพิธภัณฑ์ สนามบิน เป็นต้น

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

ต้องมีความรู้และเข้าใจถึงลักษณะงาน และสภาพแวดล้อมของงานนั้น ๆ มีทักษะและมีความเข้าใจทางด้านศิลปะในเชิงสร้างสรรค์ และมองการณ์ไกล สามารถเปิดรับความรู้ใหม่ ๆ ได้ ต้องเป็นนักตั้งปัญหาที่ดีและมีความละเอียดถี่ถ้วน รวมถึงการมีรสนิยมที่ดีด้วย มีมนุษยสัมพันธ์ดีในการติดต่อประสานงานกับทุกฝ่าย ชอบและสนใจสิ่งสวยงามด้านศิลปะ ดนตรี และวรรณคดี เข้าใจงานช่างเทคนิค เพื่อทำงานร่วมกันได้ในสาขาเกี่ยวข้องกัน และติดตามความเคลื่อนไหวของวงการและการเปลี่ยนแปลงของศิลปะการออกแบบ การตลาด และธุรกิจ

การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพต้องมีพื้นฐานทางศิลปะและเป็นบุคคลที่ละเอียดถี่ถ้วน มีหัวก้าวหน้าจบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายศิลป์ เข้าศึกษาต่อคณะมัณฑนศิลป์ ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ระยะเวลาตามหลักสูตรมีทั้งที่เปิดสอน ๔ ปี และ ๕ ปี ในระดับปริญญาตรี และ ๒ ปี ในระดับปริญญาโท สามารถเสริมประสบการณ์ได้โดยการเข้าฝึกงานกับบริษัทที่ดำเนินกิจการด้านนี้อยู่ ซึ่งในปัจจุบันมีทั้งของไทยและต่างชาติด การสมัครเข้าศึกษาใช้การสอบคัดเลือกกับทบวงมหาวิทยาลัย

แนวทางในการประกอบอาชีพ

มัณฑนากรเป็นอาชีพที่ต้องให้บริการแนะนำและแก้ปัญหาในเชิงสร้างสรรค์แก่ผู้ว่าจ้าง สำหรับความก้าวหน้าในอาชีพมัณฑนากรนั้นขึ้นอยู่กับว่ามัณฑนากรผู้นั้นเป็นผู้ที่มีความละเอียด ถี่ถ้วน และมีความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่ดีหรือไม่ รายได้ของอาชีพนี้ค่อนข้างอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจในแต่ละช่วงเวลา เป็นมัณฑนากร หรือนายช่างออกแบบตกแต่งภายในของหน่วยราชการ สำนักงาน หรือห้างร้านต่าง ๆ หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว ศึกษาต่อปริญญาโทและเอก ทั้งในและต่างประเทศ

อาชีพนักร้องแบบผลิตภัณฑ์ลักษณะงาน

ออกแบบผลิตภัณฑ์ เช่น เฟอร์นิเจอร์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ของตกแต่ง หีบห่อ กราฟิก เครื่องประดับโลหะ หรือพลาสติก เป็นต้น เขียนแบบ พัฒนาผลิตภัณฑ์ และควบคุมดูแลการผลิตให้เป็นไปตามแบบ เพื่อให้ได้งานในลักษณะที่ต้องการ

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

รักการเรียนรู้ ช่างสังเกต และมีเหตุผล สามารถปรับเปลี่ยนในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างคล่องตัว มีความเชื่อมั่น มีศักยภาพทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ ตรงต่อเวลา รักษาความถูกต้อง และรับผิดชอบต่อสังคมในการออกแบบอย่างมีวิจารณญาณ

การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายวิทยาศาสตร์ หรือสายศิลป์ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถแสดงให้ทราบได้บนกระดาษ เข้าศึกษาต่อภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แนวทางในการประกอบอาชีพ

การออกแบบผลิตภัณฑ์ไม่มีจุดอิ่มตัว เนื่องจากสังคมยังมีความต้องการสิ่งใหม่ ๆ ต่อไปเรื่อยตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป งานออกแบบก็จะอยู่คู่ยุคสมัยต่อไปเรื่อยไม่มีวันจบ สามารถประกอบอาชีพเป็นนักร้องแบบ หัวหน้าผู้เชี่ยวชาญ ผู้กำหนดทิศทาง ศึกษาต่อระดับ ปริญญาโทและเอก ทั้งในและต่างประเทศ

อาชีพศิลปินสาขาทัศนศิลป์ลักษณะงาน

ผลิตผลงานศิลปกรรมที่มีคุณค่าทางความงาม และความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำเสนอต่อสาธารณชน

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

เป็นผู้มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางด้านศิลปะ มีทักษะในการนำเสนอความคิดอย่างมีรสนิยม มองการณ์ไกลและสามารถเปิดรับความรู้ใหม่ ๆ ได้

การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

มีความตั้งใจจริง มีความรู้พื้นฐานทางศิลปกรรม เข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาด้านศิลปกรรม ซึ่งมีทั้งของรัฐและเอกชน ใช้เวลาในการศึกษา ๔ ปี ในระดับปริญญาตรี และ ๒ ปี ในระดับปริญญาโท

แนวทางในการประกอบอาชีพ

เป็นศิลปิน ความสำเร็จในอาชีพขึ้นอยู่กับความสามารถเฉพาะตัว

อาชีพนักออกแบบนิเทศศิลป์ (Visual Communication Designer)ลักษณะงานมี ๓ ลักษณะ ได้แก่

๑.๑ การออกแบบเลขศิลป์ทางการพิมพ์ ได้แก่ การออกแบบเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หนังสือ ภาพโฆษณาเครื่องหมายการค้าบรรจุภัณฑ์และสิ่งพิมพ์เบ็ดเตล็ด

๑.๒ การออกแบบเลขศิลป์สิ่งแวดลอม ได้แก่ การออกแบบที่แสดงสินค้า นิทรรศการ ตัวอักษรสัญลักษณ์ของอาคารสถานที่ เครื่องหมายจราจร แผ่นป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ เครื่องหมายและสัญลักษณ์ในที่สาธารณะ

๑.๓ การออกแบบหัวเรื่องภาพยนตร์และโทรทัศน์ ภาพนิ่งโฆษณาทางโทรทัศน์ และภาพยนตร์โฆษณา

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

มีความคิดสร้างสรรค์ มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง มีทักษะทางวิชาชีพโดยสามารถสื่อสารได้ชัดเจนและตรงเป้าหมาย รอบรู้ในเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีความใฝ่รู้ในเรื่องต่าง ๆ รอบตัว ช่างสังเกต มีทักษะทางภาษาดี มีจริยธรรม โดยไม่ลอกเลียนความคิดของผู้อื่น และมีสำนึกต่อสังคมและสิ่งแวดลอม รวมทั้งมีวินัยของนักออกแบบ คือ ตรงต่อเวลา มีความพร้อมในการทำงาน และไม่เอาเปรียบลูกค้า

การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

ควรเป็นผู้ที่มีความต้องการเป็นนักออกแบบนิเทศศิลป์ เข้าใจลักษณะงาน หน้าที่และความรับผิดชอบของวิชาชีพนี้ เข้าศึกษาระดับปริญญาตรี (๔ ปี) สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในระหว่างภาคฤดูร้อน สามารถสร้างเสริมประสบการณ์โดยฝึกงานในด้านที่ตนเองสนใจ และถนัดกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ บริษัทออกแบบกราฟิก บริษัทโฆษณา บริษัทผู้ผลิตสื่อโฆษณา สำนักพิมพ์หรือองค์กรอื่น ๆ การคัดเลือกเข้าศึกษาจะต้องสอบวิชาพื้นฐานทางศิลปะและความถนัดทางศิลปะเฉพาะด้านเพิ่มเติม

แนวทางในการประกอบอาชีพ

ทำงานเป็นนักออกแบบในสาขาที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่ดำเนินกิจการทางด้านการออกแบบกราฟิก การพิมพ์และการโฆษณาหรืออาจเป็นเจ้าของกิจการเอง ความสำเร็จในอาชีพขึ้นอยู่กับความสามารถเฉพาะตัว และการพัฒนาตนเองให้มีความเหมาะสมในการเป็นหัวหน้างานได้ สามารถศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและเอกในประเทศและต่างประเทศ

อาชีพช่างตกแต่งหน้าร้าน (นฤมิตศิลป์)ลักษณะงาน

เขียนภาพศิลป์ และจัดแสดงหน้าร้านหรือสถานที่แสดงสินค้าอื่น ๆ เขียนภาพสเกตซ์และแผนผังการแสดงผลออกแบบและให้สีสินค้าที่นำออกแสดง ตลอดจนเครื่องติดตั้งอยู่กับที่หรือแผ่นป้ายโฆษณา จัดสีให้กลมกลืนกันและออกแบบให้มีสินค้าที่จะนำออกแสดง และสร้างเครื่องติดตั้งอยู่กับที่ ให้คำแนะนำชี้แจงและควบคุมคนงานในการจัดวางสิ่งของที่นำออกแสดง และสร้างเครื่องติดตั้งอยู่กับที่ จัดฉากหลังและเครื่องติดตั้งอยู่กับที่ไว้ตามที่ต่าง ๆ และจัด

วางสินค้าโดยเน้นให้เห็นอย่างเด่นชัด อาจออกแบบและให้มีเครื่องหมายของห้างร้าน หรือป้ายแสดงรายการ หรือออกแบบและให้สีสำหรับการตกแต่งภายใน

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

๑. เป็นผู้มีความสนใจและมีทักษะในวิชาศิลปกรรม
๒. มีนิสัยและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแสดงออกทางศิลปะ
๓. มีความรู้และความสามารถทางด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
๔. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบ
๕. มีบุคลิกภาพดี และมีมนุษยสัมพันธ์
๖. มีความอดทน และขยันหมั่นเพียร

การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

๑. สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ
๒. ศึกษาต่อในสาขาวิชา นฤมิตศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระยะเวลาการศึกษา

อบรมประมาณ ๔ ปี

แนวทางในการประกอบอาชีพ

สามารถประกอบธุรกิจส่วนตัว โดยการรับออกแบบตกแต่งหน้าร้าน รายได้และความก้าวหน้าขึ้นอยู่กับผลงาน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน

แนวทางในการประกอบอาชีพ

ประกอบอาชีพเป็นนักดนตรีตามวงดุริยางค์ วงดนตรีหรือกลุ่มดนตรีตามความสามารถในเครื่องดนตรีที่ตนถนัด

อาชีพช่างเขียนภาพ (ศิลปะไทย)

ลักษณะงาน

เขียนและออกแบบภาพเพื่อลงในหนังสือ วารสาร แผ่นป้ายโฆษณา แผ่นภูมิ ฉลากปิดภาชนะ ศึกษารายละเอียดต่าง ๆ หรือปรึกษางานกับผู้ควบคุมงาน หรือลูกค้า เพื่อพิจารณากำหนดความคิดที่จะออกแบบแผนภาพ และเนื้อที่ที่ใช้ในการเขียนภาพ ข้อความต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเขียนภาพ ทำความเข้าใจในข้อความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะนำมาเขียนภาพประกอบเสร็จแล้วนำเสนอลูกค้าเพื่อพิจารณาอนุมัติ เลือกใช้เครื่องเขียน เช่น ดินสอ หมึก สีน้ำมัน สำหรับเขียนภาพที่ต้องการ อาจชำนาญในการเขียนภาพประเภทใดประเภทหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ภาพประกอบเรื่อง หรือภาพโฆษณา

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

๑. เป็นผู้มีความสนใจและมีทักษะในวิชาศิลปะไทย
๒. มีนิสัยและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแสดงออกทางศิลปะไทย
๓. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความอดทน

๔. เห็นคุณค่าและความสำคัญของศิลปะไทย

๕. มีมนุษยสัมพันธ์ดี

การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

๑. สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

๒. ศึกษาต่อในสาขาวิชา ศิลปะไทย คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ใช้ระยะเวลาศึกษาประมาณ ๔ ปี หรือคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ใช้ระยะเวลาศึกษาประมาณ ๕ ปี

แนวทางในการประกอบอาชีพ

๑. ภาครัฐ รับราชการในหน่วยงานที่ทำหน้าที่เผยแพร่การทำงานหรือการให้บริการ เช่น ศูนย์สารสนเทศของหน่วยงานต่าง ๆ ศูนย์วิเทศสัมพันธ์ เป็นต้น

๒. ภาคเอกชน เข้าทำงานในบริษัทที่ทำธุรกิจด้านการโฆษณาหรือการประชาสัมพันธ์

๓. ประกอบอาชีพส่วนตัว โดยการรับทำป้ายโฆษณาหรือออกแบบโฆษณาต่าง ๆ

อาชีพนักออกแบบเครื่องเคลือบดินเผา

ลักษณะงาน

เป็นอาจารย์สอน ศิลปิน เป็นนักออกแบบเซรามิกส์ และสามารถทำต้นแบบจนถึงขบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ได้

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

เป็นผู้มีความคิดในเชิงสร้างสรรค์ รักงานศิลปะ ชอบค้นคว้า ทดลองประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ แปรกล ๑ มีความสนใจและติดตามงานศิลปะอื่น ๆ มีความอดทน และสู้งานหนัก

การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายศิลป์ หรือสายวิทยาศาสตร์ หรืออาชีวศึกษาศิลป์ ปวช.ที่มีความสามารถทางด้านศิลปะ ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้าศึกษาต่อสาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร รับนักศึกษา ปีละประมาณ ๒๕ คน โดยผ่านการสอบคัดเลือกของทบวงมหาวิทยาลัย

แนวทางในการประกอบอาชีพ

เป็นมัณฑนากร หรือนักออกแบบเซรามิกส์ในหน่วยงานของราชการ โรงงานอุตสาหกรรมเซรามิกส์ หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว หรือเป็นศิลปินอิสระศึกษาต่อระดับปริญญาโทในประเทศหรือต่างประเทศ คุณลักษณะที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อความสำเร็จ คือ จะต้องมีความคิดอันดีเลิศต่องานที่ทำ รักงานที่ทำ มีความอดทน และสู้งานหนัก

อาชีพนักออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม

ลักษณะงาน

ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม เช่น เครื่องเรือน เครื่องนุ่งห่ม เครื่องปั้นดินเผา เครื่องแก้ว เครื่องเพชรพลอย สิ่งทอ สิ่งถัก และเครื่องใช้ภายในบ้านเรือน โดยออกแบบให้มีรูปลักษณ์ที่สวยงาม และใช้ประโยชน์ได้ด้วย พิจารณาถึงจุดมุ่งหมาย ต้นทุน รายการทางเทคนิคต่าง ๆ วิธีการผลิต และความพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ร่างแบบแสดงลักษณะ รูปร่าง ขนาดและรายการอื่น ๆ ของผลิตภัณฑ์ นำภาพเขียนเสนอขอความ

เห็นชอบจากฝ่ายจัดการหรือลูกค้า และดัดแปลงแก้ไขแบบเท่าที่จำเป็น อาจขำนาฏการออกแบบผลิตภัณฑ์ประเภทใดประเภทหนึ่งโดยเฉพาะ

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

๑. มีความคิดสร้างสรรค์ และมีจินตนาการ
๒. มีความสามารถและทักษะในการออกแบบผลิตภัณฑ์
๓. มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
๔. มีความสนใจทางด้านศิลปะการสื่อความหมายประเภทต่าง ๆ
๕. มีความรู้กว้างขวาง และสนใจที่จะเฝ้าหาความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างจริงจัง
๖. มีคุณธรรม และจริยธรรม

การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

๑. สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ
๒. ศึกษาต่อในสาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า

คุณทหารลาดกระบัง ใช้เวลาในการศึกษา ๕ ปี

แนวทางในการประกอบอาชีพ

สามารถประกอบวิชาชีพอิสระ รับราชการ หรือทำงานบริษัทต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม เช่น เครื่องเรือน เครื่องแก้ว เครื่องเพชรพลอยเครื่องใช้ในครัวเรือน เป็นต้น

อาชีพนักออกแบบเครื่องแต่งกาย

ลักษณะงาน

สร้างแบบผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม ออกแบบโดยพิจารณาถึงจุดมุ่งหมาย ต้นทุน รายการทางเทคนิคต่าง ๆ วิธีการผลิต และความพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกาย ร่างแบบ นำภาพเขียนเสนอขอความเห็นชอบจากฝ่ายจัดการหรือลูกค้า และต้องดัดแปลงแก้ไขแบบตามความจำเป็น

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

เป็นผู้มีความละเอียดรอบคอบ ประณีต มีใจรักและสนใจในวิทยาการและแฟชั่นใหม่ ๆ เสมอ มีมนุษยสัมพันธ์ดี ใจเย็น มีศิลปะ และมีรสนิยมการแต่งกายดี

การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ

ศึกษาต่อสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์-เกษตร คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาบ้านและชุมชน คณะมนุษยศาสตร์ หรือสาขาศิลปะการออกแบบพัสดรางรณ์ ในสถาบันอุดมศึกษา

แนวทางในการประกอบอาชีพ

เป็นนักออกแบบเครื่องแต่งกายของห้องเสื้อ สถาบันสอนการออกแบบ เป็นนักออกแบบอิสระ หรือประกอบอาชีพส่วนตัว เปิดห้องเสื้อออกแบบเครื่องแต่งกาย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ อาชีพในงานทัศนศิลป์และการวิเคราะห์งานทัศนศิลป์ เรื่อง เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์		เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
รายวิชา ศ๒๓๑๐๒ ทัศนศิลป์		
ขอบเขตเนื้อหา - เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - อธิบายเทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานทัศนศิลป์ ด้านทักษะและกระบวนการ - ทักษะการบรรยายเทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานทัศนศิลป์ ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับประเภทของงานทัศนศิลป์และยกตัวอย่างความแตกต่างของประเภทงานทัศนศิลป์ ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายถึงความหมาย สาระสำคัญที่เกี่ยวกับเรื่องเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์แต่ละประเภท ๒. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ๓. นักเรียนและครูนำภาพผลงานตัวอย่างในการสร้างงานทัศนศิลป์มายกตัวอย่างให้เห็นถึงการใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่หลากหลายในการสร้างงาน เช่น วาดภาพจากน้ำกาแฟ ถ่านหุงข้าว เป็นต้น ขั้นสรุป ๑. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่องเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ๒. นักเรียนสรุปผังมโนทัศน์ เรื่อง เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ๓. ครูชี้แนะให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตเพิ่มเติมในเรื่องของเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ หรือศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้ใกล้ตัวตามท้องถิ่นที่มีการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เช่น การทำเครื่องปั้นดินเผา การสานงานหัตถกรรม เป็นต้น	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้เรื่อง เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ - สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต - แหล่งผลิตศิลปะในชุมชน ภาระงาน/ชิ้นงาน - ผังมโนทัศน์ เรื่อง เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายเทคนิคและวิธีการของศิลปินในการสร้างงานทัศนศิลป์	สังเกตถามตอบและแสดงความคิดเห็น	แบบสังเกตพฤติกรรม	เกณฑ์ผ่านอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะกระบวนการ ทักษะการบรรยายเทคนิควิธีการของศิลปินในการสร้างงานทัศนศิลป์	สรุปเนื้อหาเรื่องเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในรูปแบบปฏิบัติเขียนผังมโนทัศน์เรื่อง เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์	แบบประเมินผังมโนทัศน์เรื่อง เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ (ภาคผนวก ก.)	เกณฑ์ผ่านอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	เกณฑ์ผ่านอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้

เรื่อง เทคนิคในการสร้างงานทัศนศิลป์

เทคนิคในการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม

จิตรกรรม (PAINTING) หมายถึง ผลงานศิลปะที่เกิดจากการขีดเขียน ระบายสี โดยถ่ายทอดความงาม อารมณ์ ความรู้สึก และความคิดสร้างสรรค์ลงบนพื้นระนาบรองรับ เช่น กระดาษ แผ่นไม้ ผ้าใบ และฝาผนัง เป็นต้น ลักษณะของจิตรกรรมเป็นงานแบบ ๒ มิติ คือ มีความกว้าง และความยาว ส่วนความรู้สึกว่าภาพมีความตื้นลึก ระยะใกล้ไกลนั้น เกิดจากความสามารถของผู้เขียนภาพในการใช้กลวิธีนำทัศนธาตุทางศิลปะและเทคนิคอื่น ๆ มาสร้างสรรค์ให้เกิดภาพลวงตามองเห็นเป็นภาพ ๓ มิติ เราเรียกผู้สร้างสรรคงานการเขียนภาพหรือจิตรกรรมว่า **“จิตรกร”**

คำว่า “จิตรกรรม” (PAINTING) แปลตามศัพท์ในภาษาอังกฤษ หมายถึง การระบายสี แต่เนื่องจากจิตรกรรม มีลักษณะ ๒ มิติ จึงรวม “การวาดเส้น” (DRAWING) ซึ่งเป็นงาน ๒ มิติมาอยู่ในประเภทจิตรกรรมด้วย เพราะการวาดเส้นเป็นพื้นฐานของการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมด้วยเหตุผลที่ว่างานจิตรกรรมส่วนมากจะต้องผ่านการร่างภาพมาก่อน แล้วจึงระบายสี

ประเภทของงานจิตรกรรม งานจิตรกรรมหรืองานที่แสดงบนพื้นระนาบในลักษณะ ๒ มิติ โดยใช้วิธีการ วาดเส้น (DRAWING) และระบายสี (PAINTING) เป็นหลัก ซึ่งแบ่งประเภทตามลักษณะของผลงานได้ดังนี้

๑. ภาพคนเหมือน (PORTRAIT) เป็นภาพเขียนคนตั้งแต่บริเวณศีรษะถึงเอว มีจุดมุ่งหมายเพื่อ บันทึกให้เหมือนบุคคลนั้น ๆ เช่น ภาพ “โมนา ลิซา” (PORTRAIT OF MONA LISA) ของเลโอนาร์โด ดา วินชี (LEONARDO DA VINCI) และ “ภาพเหมือนของมิลีเอ” (PORTRAIT OF MILLIET) ของวินเซนต์ แวน โกะ (VINCENT VAN GOGH) เป็นต้น

๒. ภาพคน (HUMAN FIGURE) เป็นภาพเขียนคนเต็มตัวเพื่อแสดงความงามของสัดส่วนกายวิภาค ในอิริยาบถต่าง ๆ ถ้าเป็นภาพเปลือย เรียกว่า ภาพนู้ด (NUDE) เช่น ภาพ “คนอาบน้ำแห่งवालเปกง” (THE BATHER OF VALPINCON) เป็นต้น

๓. ภาพสัตว์ (ANIMAL) เป็นภาพเขียนถ่ายทอดความงามของสัตว์ชนิดต่าง ๆ ทั้งสัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์น้ำ เช่น ภาพสิงโต ภาพเสือ ภาพช้าง ภาพม้า ภาพสุนัข ภาพไก่ ภาพนก และภาพปลา เป็นต้น

๔. ภาพทิวทัศน์ (VIEW) เป็นภาพเขียนบันทึกความงามของภูมิประเทศและบรรยากาศเพื่อเก็บไว้ ชื่นชม ภาพทิวทัศน์แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ ภาพทิวทัศน์บก ภาพทิวทัศน์สิ่งก่อสร้าง และภาพทิวทัศน์ทะเล

- **ภาพทิวทัศน์บก (LANDSCAPE)** เป็นภาพเขียนทิวทัศน์ที่มุ่งแสดงความงามของ ธรรมชาติบนพื้นดินเป็นสำคัญ อันประกอบไปด้วย ทุ่งนา ทุ่งหญ้า ป่าเขา ต้นไม้ ดอกไม้ น้ำตก แม่น้ำ ลำธาร โดยมี ท้องฟ้า คน และสัตว์เป็นส่วนประกอบช่วยเสริมให้ภาพดูงดงาม มีชีวิตยิ่งขึ้น

- **ภาพทิวทัศน์สิ่งก่อสร้าง (ARCHITECTURAL LANDSCAPE)** เป็นภาพเขียนทิวทัศน์ที่ มุ่งเน้นแสดงความงามของภาพสิ่งก่อสร้าง อาคาร บ้านเรือน ในด้านรูปทรงและแสงเงา โดยมีคนและธรรมชาติอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบช่วยให้ภาพมีชีวิตดูงามตาไม่แข็งกระด้างเกินไป

- **ภาพทิวทัศน์ทะเล (SEASCAPE)** เป็นภาพเขียนที่มุ่งแสดงความงามธรรมชาติทางทะเล และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งสำคัญ ในภาพจะประกอบด้วย ท้องฟ้า เกาะ ภูเขา ทะเล เรือ โขดหิน ชายหาด พื้นทราย สะพานปลา ต้นไม้ริมหาด และอาจมีภาพคน นก บ้าน ชาวประมง เป็นส่วนประกอบช่วยเสริมเพื่อแสดงบรรยากาศของกลิ่นไอทะเลให้ดูมีชีวิต

๕. ภาพหุ่นนิ่ง (STILL LIFE) เป็นภาพเขียนสิ่งของต่าง ๆ ที่ไม่เคลื่อนไหว เช่น ผัก ผลไม้ ดอกไม้ เครื่องใช้ไม้สอย และหุ่นปูนปลาสเตอร์ เป็นต้น แสดงความงามของภาพด้วยการจัดองค์ประกอบศิลป์

๖. ภาพผนัง (MURAL PAINTING) เป็นภาพเขียนขนาดใหญ่ทำลงบนพื้นผนัง เพื่อประโยชน์ในการตกแต่งให้ผนังงดงาม และแสดงสาระต่าง ๆ เช่น เรื่องราวทางศาสนา กิจกรรมของพระมหากษัตริย์ เรื่องราวในวรรณคดี ประวัติศาสตร์ เป็นต้น จิตรกรรมภาพผนังนิยมใช้สีฝุ่นเขียน มีวิธีเขียนอยู่ ๒ แบบ ได้แก่ การเขียนบนผนังปูนเปียก ซึ่งเรียกกันว่า “จิตรกรรมปูนเปียก”(FRESCO PAINTING) และการเขียนภาพบนผนังปูนแห้งเรียกว่า “จิตรกรรมปูนแห้ง” (FRESCO SECCO หรือ DRY FRESCO)

๗. ภาพประกอบเรื่อง (ILLUSTRATION) เป็นภาพเขียนเพื่อขยายความสำคัญของเรื่องราวให้เป็นที่สนใจ หรือช่วยสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจได้ง่ายขึ้น

วิธีการสร้างงานจิตรกรรม มีกรรมวิธีสร้างสรรค์ด้วยวิธีการเขียนภาพมี ๒ ลักษณะ ได้แก่

การวาดเส้น (DRAWING) หมายถึง การใช้เทคนิคหรือกลวิธีการสร้างสรรค์ผลงานด้วยวัสดุสำเร็จรูป ปลายค้อนข้างแหลม เช่น การเขียนด้วยดินสอ การเขียนด้วยเกรยอง การเขียนด้วยสีชอล์ก และการเขียนหมึกดำด้วยปากกาหรือด้วยพู่กัน เป็นต้น โดยการสร้างสรรค์ให้เกิดลายเส้นหรือภาพแรเงา เน้นความงามของเส้นและค่าน้ำหนักของแสงเงาของสีใดสีหนึ่งเป็นสิ่งสำคัญ เรียกชื่อผลงานตามกรรมวิธีการเขียนวัสดุ เช่น วาดเส้นดินสอดำ วาดเส้นปากกา และหมึกดำ วาดเส้นเกรยอง และวาดเส้นสีชอล์ก เป็นต้น

การระบายสี (PAINTING) หมายถึง การใช้เทคนิคหรือกลวิธีการสร้างสรรค์ผลงานด้วยการใช้สีชนิดต่าง ๆ ระบายบนพื้นระนาบรองรับ และใช้วัสดุอุปกรณ์เป็นตัวกลางช่วยสื่อในการถ่ายทอด เช่น พู่กัน แปรง และเกรียง เป็นต้น โดยเน้นความงาม ความกลมกลืนของสีสัน และแสงเงาเป็นสิ่งสำคัญ เรียกชื่อผลงานตามกรรมวิธีการเขียนจากวัสดุ เช่น จิตรกรรมสีน้ำ จิตรกรรมสีฝุ่น จิตรกรรมสีโปสเตอร์ จิตรกรรมสีอะคริลิก จิตรกรรมสีน้ำมัน และจิตรกรรมสีผสม เป็นต้น

เทคนิคในการสร้างผลงานประติมากรรม

เป็นผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการสร้างรูปทรง ๓ มิติ มีปริมาตร มีน้ำหนักและกินเนื้อที่ในอากาศโดยการใช้วัสดุชนิดต่าง ๆ วัสดุที่ใช้สร้างประติมากรรม จะเป็นตัวกำหนดวิธีการสร้างผลงานความงามของงานประติมากรรม เกิดจากการแสงและเงาที่เกิดขึ้นในผลงานการสร้างงานประติมากรรมทำได้ ๔ วิธี คือ

๑. การปั้น (Casting) เป็นการสร้างรูปทรง ๓ มิติ จากวัสดุที่เหนียว อ่อนตัวและยึดจับตัวกันได้ดี วัสดุที่นิยมนำมาใช้นั้น ได้แก่ ดินเหนียว ดินน้ำมัน ปูน แปะ ขี้ผึ้ง กระดาษ หรือขี้เลื่อยผสมกาว เป็นต้น

๒. การแกะสลัก (Carving) เป็นการสร้างรูปทรง ๓ มิติ จากวัสดุที่แข็ง เปราะ โดยอาศัยเครื่องมือ วัสดุที่นิยมนำมาแกะ ได้แก่ ไม้ หิน กระดาษ แก้ว ปูนปลาสเตอร์ เป็นต้น

๓. การหล่อ (Molding) เป็นการสร้างรูปทรง ๓ มิติ จากวัสดุที่หลอมตัวได้และกลับแข็งตัวได้ โดยอาศัยแม่พิมพ์ ซึ่งสามารถทำให้เกิดผลงานที่เหมือนกันทุกประการตั้งแต่ ๒ ขึ้นขึ้นไป วัสดุที่นิยมนำมาใช้หล่อ ได้แก่ โลหะ ปูน แป้ง แก้ว ขี้ผึ้ง ดิน เรซิน พลาสติก ฯลฯ

๔. การประกอบขึ้นรูป (Construction) เป็นการสร้างรูปทรง ๓ มิติ โดยนำวัสดุต่าง ๆ มาประกอบเข้าด้วยกันและยึดติดกันด้วยวัสดุต่าง ๆ

การเลือกวิธีการสร้างสรรค์งานประติมากรรม ขึ้นอยู่กับวัสดุที่ต้องการใช้ ประติมากรรมไม่ว่าจะสร้างขึ้นโดยวิธีใด จะมีอยู่ ๓ ลักษณะ คือ แบบนูนต่ำ แบบนูนสูงและแบบลอยตัว ผู้สร้างสรรค์งานประติมากรรม เรียกว่า ประติมากร

ประเภทของงานประติมากรรม

๑. ประติมากรรมแบบนูนต่ำ (Bas Relief) เป็นรูปที่เป็นนูนขึ้นมาจากพื้นหรือมีพื้นหลังรองรับ มองเห็นได้ชัดเจนเพียงด้านเดียว คือด้านหน้า มีความสูงจากพื้นไม่ถึงครึ่งหนึ่งของรูปจริง ได้แก่ รูปนูนแบบเหรียญ รูปนูนที่ใช้ประดับตกแต่งภาชนะ หรือประดับตกแต่งอาคารทางสถาปัตยกรรม โบสถ์ วิหารต่าง ๆ พระเครื่องบางชนิด

๒. ประติมากรรมแบบนูนสูง (High Relief) เป็นรูปต่าง ๆ ในลักษณะเช่นเดียวกับแบบนูนต่ำ แต่มีความสูงจากพื้นตั้งแต่ครึ่งหนึ่งของรูปจริงขึ้นไป ทำให้เห็นลวดลายที่ลึก ชัดเจน และเหมือนจริงมากกว่าแบบนูนต่ำและใช้งานแบบเดียวกับแบบนูนต่ำ

๓. ประติมากรรมแบบลอยตัว (Round Relief) เป็นรูปต่าง ๆ ที่มองเห็นได้รอบด้านหรือตั้งแต่ ๔ ด้านขึ้นไป ได้แก่ ภาชนะต่าง ๆ รูปเคารพต่าง ๆ พระพุทธรูป เทวรูป รูปตามคตินิยมรูปบุคคลสำคัญ รูปสัตว์ ฯลฯ

ที่มา : ประติมากรรม. (ออนไลน์) แหล่งที่มา: <http://www.br.ac.th/CAI/benjamasilp/art%203.html>. ๔ ธันวาคม ๒๕๕๘

เทคนิคในการสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรม

สถาปัตยกรรม (Architecture) คือ การออกแบบก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งก่อสร้างสำหรับการอยู่อาศัยของคนทั่วไป เช่น บ้าน อาคาร และคอนโด เป็นต้น และสิ่งก่อสร้างที่คนไม่สามารถเข้าอยู่อาศัยได้ เช่น เจดีย์ สถูปและอนุสาวรีย์ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงการกำหนดผังของบริเวณต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดความสวยงาม และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการใช้สอยได้ตามต้องการ งานสถาปัตยกรรมนั้นนับเป็นแหล่งรวมของงานศิลปะทางการกายภาพทุกชนิด โดยมักจะมีรูปแบบที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของสังคมและช่วงเวลานั้น ๆ ได้อย่างชัดเจนโดดเด่น สามารถแบ่งลักษณะงานทางด้านสถาปัตยกรรมได้เป็น ๓ แขนงดังนี้

๑. **สถาปัตยกรรมการออกแบบสิ่งก่อสร้าง** เช่น ออกแบบการสร้างตึก อาคารและบ้านเรือน เป็นต้น

๒. **ภูมิสถาปัตย์** เช่น การออกแบบเพื่อวางผังสำหรับจัดบริเวณ วางผังเพื่อการปลูกต้นไม้และการจัดสวน เป็นต้น

๓. **สถาปัตยกรรมผังเมือง** ซึ่งได้แก่ การออกแบบบริเวณของผังเมืองเพื่อก่อให้เกิดความเป็นระเบียบงดงาม สะอาด รวดเร็วในการติดต่อ และยังถูกหลักสุขาภิบาล ซึ่งสามารถเรียกผู้สร้างงานสถาปัตยกรรมนี้ได้ว่า **สถาปนิก**

องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม

องค์ประกอบงานทางสถาปัตยกรรม หมายถึง อาคารหรือกลุ่มอาคาร และส่วนต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน โดยนำมาประกอบขึ้นจนกลายเป็นงานสถาปัตยกรรมประเภทหนึ่ง และยังสามารถสื่อให้งานสถาปัตยกรรมชิ้นนั้น ๆ สะท้อนเอกลักษณ์ออกมาให้เห็นถึงคุณลักษณะและในแง่ของประโยชน์การใช้สอยอันแสนคุ้มค่า อีกทั้งยังสะท้อนถึงด้านความงามหรือคติความหมายหรือทุก ๆ อย่างที่สามารถรวมกันได้อย่างลงตัว องค์ประกอบทางด้านงานสถาปัตยกรรม สามารถแบ่งความสำคัญได้ ๒ ลักษณะ คือ

๑. องค์ประกอบของแผนผัง

ลักษณะทางด้านกายภาพสำหรับแนวระนาบ ทางนอนซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงที่ตั้ง ขนาดของพื้นที่ว่าง ขอบเขตและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่นำมาประกอบกันขึ้นภายในผัง โดยทั้งนี้จะมีความแตกต่างกันไปตามความต้องการของแนวคิดและการออกแบบ สำหรับงานพุทธศาสนาสถาปัตยกรรมของไทยนั้น มักจะมีการจัดแบ่งพื้นที่ภายในออกเป็นเขต ได้แก่ เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาสและเขตธรณีสงฆ์ โดยแต่ละเขตก็จะมีองค์ประกอบของแผนผังที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งแบ่งไปตามหน้าที่ของประโยชน์ด้านการใช้สอยหรือคติสัญลักษณ์ตามหลักทางพุทธศาสนา

๒. องค์ประกอบของอาคาร

ในส่วนอาคารที่ประกอบหรือได้รับการประดับตกแต่งขึ้นด้วยองค์ประกอบย่อยต่าง ๆ เพื่อให้ตัวอาคารคงทนแข็งแรง และยังคงความประณีตงดงาม ทั้งยังสามารถแสดงถึงความหมายหรือคติธรรมทางพุทธปรัชญาได้อย่างลงตัว สมบูรณ์ สำหรับองค์ประกอบของอาคารนั้นก็สามารถจำแนกออกได้เป็น ๒ ลักษณะคือ

๒.๑ องค์ประกอบของโครงสร้าง หมายถึง ชั้นส่วนของวัสดุต่าง ๆ ที่นำมาใช้ต่อหรือทำการยึดเพื่อเชื่อมโยงกันหรือประกอบกันขึ้นจนกลายเป็นโครงร่างของตัวอาคารตามกรรมวิธีหรือกระบวนการก่อสร้างที่เป็นระบบ โดยอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์และระเบียบแผนทางการช่างของกลุ่มชนหรือของสังคมนั้น ๆ ซึ่งในส่วนโครงสร้างอาคารสำหรับงานสถาปัตยกรรมไทยจะมีองค์ประกอบอันสำคัญ ได้แก่

- **องค์ประกอบโครงสร้างซึ่งเป็นในส่วนของฐาน** ได้แก่ องค์ประกอบโครงสร้างอาคารที่นำมาประกอบกันขึ้นจนกลายเป็นส่วนของฐานอาคารเพื่อคอยทำหน้าที่ในการรองรับน้ำหนักที่ถ่ายจากส่วนด้านบน โดยอยู่เหนือพื้นเรือนขึ้นไปก่อนที่จะถ่ายลงดิน อาคารของทางศาสนาไทยนั้นมักนิยมใช้อิฐหรือศิลาแลงนำมาก่อเป็นแผงตันแล้วจึงทำการประดับตกแต่งจนกลายเป็นฐานที่มีรูปแบบชนิดต่าง ๆ ไปตามคติสัญลักษณ์ เช่น ฐานบัว ฐานสิงห์ ฯลฯ ซึ่งองค์ประกอบสำคัญส่วนนี้ก็คือ พื้น และฐานราก

- **องค์ประกอบโครงสร้างส่วนเรือน** ได้แก่ องค์ประกอบโครงสร้างอาคารที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นตัวเรือนเพื่อคอยทำหน้าที่ในการยึดต่อเป็นผืนผนังสำหรับช่วยห่อหุ้มตัวอาคาร และช่วยรับน้ำหนักที่ถ่ายเทลงมาจากส่วนของหลังคา ก่อนที่จะถ่ายผ่านลงไปยังส่วนของฐานเรือนต่อไป สำหรับองค์ประกอบที่สำคัญส่วนนี้ก็คือ ผนัง เสา ประตูและหน้าต่าง

- **องค์ประกอบโครงสร้างส่วนหลังคา** ได้แก่ องค์ประกอบต่าง ๆ ของโครงสร้างอาคาร ซึ่งเป็นจุดที่อยู่เหนือส่วนเรือนขึ้นไปจะประกอบเข้ากันจนกลายเป็นโครงหลังคา เพื่อคอยทำหน้าที่ในการปกคลุมพื้นที่ว่างในส่วนล่างลงมา สำหรับองค์ประกอบที่มีความสำคัญในส่วนนี้ก็คือ ช่อ แปะ จันทัน ตั้ง เค้า ออกไก่อและคันทวย

- **องค์ประกอบตกแต่ง** หมายถึง ส่วนประกอบต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นมาเพื่อช่วยในการแต่งเติมเสริมอาคารให้มีความสวยงามโดดเด่นยิ่งขึ้น โดยสามารถแยกออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

- **องค์ประกอบตกแต่งจริง** หมายถึง การประดับตกแต่งบนส่วนต่าง ๆ ของอาคารซึ่งไม่ใช่องค์ประกอบโครงสร้างหลักโดยตรง แต่เป็นการตกแต่งเพิ่มเข้าไปเพื่อให้อาคารนั้น ๆ สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้นทั้งในด้านความงามและความหมาย เช่น จิตรกรรมฝาผนัง ดาวเพดาน ช่อฟ้า ใบระกา บราลี หางหงษ์ บัวหัวเสา ฯลฯ โดยองค์ประกอบประเภทนี้ หากสร้างขึ้นโดยไม่คำนึงถึงความต้องการในแง่ของคติความเชื่อ ความหมายหรือมโนปรัชญา สำหรับตัวอาคารแล้วก็อาจจะมีหรือไม่มีการตกแต่งดังกล่าวก็ได้ เพราะไม่ได้ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อความมั่นคงแข็งแรงของอาคารโดยตรง

- **องค์ประกอบตกแต่งเสริม** หมายถึง การประดับตกแต่งซึ่งจัดทำเสริมขึ้นมาบนส่วนขององค์ประกอบที่เป็นโครงสร้างสำคัญสำหรับอาคารนั้น ๆ เช่น คันทวย หน้าบัน เขิงชาย ตัวลายอง ฯลฯ นอกจากจะตกแต่งให้องค์ประกอบย่อยเหล่านั้นมีความประณีตงดงามยิ่งขึ้นแล้ว หากก็ยังคงแฝงไปด้วยความหมายที่เป็นเชิงสัญลักษณ์ได้อย่างดีเยี่ยม เช่น คันทวยซึ่งแกะสลักเป็นรูปนาคหรือมังกร เสาที่จัดทำส่วนของปลายเสาให้เป็นรูปบัวที่เรียกกันว่า บัวหัวเสา ฯลฯ โดยองค์ประกอบเหล่านี้จะทำหน้าที่ ๒ บทบาทได้ในเวลาเดียวกันคือ เป็นได้ทั้งองค์ประกอบทางโครงสร้างและองค์ประกอบของการตกแต่ง

เทคนิคในการสร้างสรรค์งานภาพพิมพ์

ภาพพิมพ์ (Graphic Art) ภาพพิมพ์ (GRAPHIC ARTS หรือ PRINTMAKING) เป็นศิลปะสาขาหนึ่งทางทัศนศิลป์ (VISUAL ARTS) มีลักษณะเป็น ๒ มิติ มีความกว้างและยาว ส่วนมิติความลึกปรากฏ ในลักษณะลวงตาคือเกิดจากการใช้ธาตุทางทัศนศิลป์ในการสร้างสรรค์ เช่น การใช้ เส้น สี น้ำหนัก และพื้นผิว เป็นต้น แตกต่างกับงานประติมากรรมที่มีลักษณะเป็น ๓ มิติ ผลงานภาพพิมพ์มีลักษณะคล้ายงานจิตรกรรม คือเป็นผลงานที่มีลักษณะ ๒ มิติ เช่นเดียวกัน แต่มีส่วนที่แตกต่างกันคือ ผลงานจิตรกรรมศิลปินสร้างผลงานโดยถ่ายทอดแนวความคิด อารมณ์ความรู้สึกโดยตรงลงบนวัตถุต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน เช่น ผ้าใบ ไม้กระดาน เป็นต้น ส่วนผลงานภาพพิมพ์นั้นศิลปินสร้างผลงานโดยถ่ายทอดแนวความคิด อารมณ์ความรู้สึก โดยผ่านสื่อ ซึ่งทำหน้าที่เป็นแม่พิมพ์เสียก่อน เช่น ไม้โลหะ หิน หรือ กระดาษ เป็นต้น ทั้งนี้ผ่านกระบวนการในการสร้างแม่พิมพ์ด้วยเทคนิค และวิธีการต่าง ๆ กัน เช่น AQUATINT ; DRYPOINT ; ETCHING ; LITHOGRAPHY ; MEZZOTINT ; SERIGRAPHY ; MONOTYPE ; ENGRAVING และ WOODCUT ฯลฯ ผลงานที่สร้างจากแม่พิมพ์เดียวกันถือเป็นผลงานทุกชิ้นที่มีคุณภาพเท่ากัน

ภาพพิมพ์จึงเป็นกรรมวิธีการสร้างผลงานทางศิลปะประเภทหนึ่งโดยมีแม่พิมพ์เป็นต้นแบบในการถ่ายทอดลงบนวัสดุต่อไป เช่น กระดาษหรือผ้า เป็นต้น ซึ่งจะได้ภาพที่เกิดจากแม่พิมพ์ที่เหมือนกันตามจำนวนชิ้นผลงานที่ต้องการ คำว่า ภาพพิมพ์ (Graphic) มาจาก ภาษาเยอรมัน Graphik หมายถึงงานประเภทสีเดียว Monochrome เช่น ผลงาน วาดเส้น และภาพพิมพ์ คนอเมริกันเลือกใช้คำว่า Printmaking

Print คือ การสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมประเภทหนึ่งบนกระดาษด้วยแม่พิมพ์เดียวกัน อาทิ หิน การสกรีน การลอกถ่าย หรือ Film Negative สำหรับกระบวนการสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะนั้น มักถูกเรียกว่า Graphic Art และผลงานภาพพิมพ์เฉพาะบุคคล (INDIVIDUAL PRINT) มักถูกเรียกว่า PROOFS

ความนิยมหลังปี ค.ศ. ๑๙๖๐ เป็นต้นมานิยมเรียกให้สั้นลงโดยใช้คำว่า Graphics แทน Graphic Art และมิได้หมายถึงเทคนิควิธีการเพียงอย่างเดียว หากนับรวมถึงผลงานการพิมพ์เฉพาะบุคคล (INDIVIDUAL PRINT) หรือผลงานพิมพ์ขึ้นทดลอง (PROOFS) ด้วย

ภาพพิมพ์ผิวฉนวน (Relief Printing) คือ กระบวนการพิมพ์ที่พิมพ์จากผิวส่วนที่อยู่สูงบนแม่พิมพ์ ดังนั้นส่วนที่ถูกแกะเซาะออกไปหรือส่วนที่เป็นร่องลึกลงไปจะไม่ถูกพิมพ์ ซึ่งแม่พิมพ์ในลักษณะนี้ เช่น แม่พิมพ์แกะไม้ แม่พิมพ์แกะยาง แม่พิมพ์กระดาษแข็ง แม่พิมพ์วัสดุ เมื่อเวลาพิมพ์แม่พิมพ์เหล่านี้จะใช้เครื่องมือประเภทลูกกลิ้ง ลูกประคบ หนึ่ง ทาหมึกลงบนส่วนนูนของแม่พิมพ์ แล้วนำไปพิมพ์ลงบนกระดาษอาจจะพิมพ์ด้วยมือหรือแท่นพิมพ์ หมึกก็ติดกระดาษเกิดเป็นรูปขึ้นมา

ภาพพิมพ์ร่องลึก (Intaglio Printing) คือ กระบวนการพิมพ์ที่พิมพ์จากส่วนที่อยู่ลึกเป็นร่องของแม่พิมพ์ ซึ่งแม่พิมพ์จะมีส่วนที่นูนและร่องเหมือนกับแม่พิมพ์ผิวฉนวน แต่เวลาพิมพ์ต้องอุดหมึกลงไป ในร่องลึกและเช็ดบริเวณที่ไม่ต้องการจะพิมพ์ออก แล้วนำกระดาษเปียกน้ำหมาด ๆ วางลงบนแม่พิมพ์ จากนั้นพิมพ์ด้วยแท่นพิมพ์ที่มีแรงกดสูง เพื่อกดกระดาษให้ไปดูดซับหมึกขึ้นมา ซึ่งกลวิธีที่รวมอยู่ภายใต้กระบวนการนี้ ได้แก่ ภาพพิมพ์ภาพถ่าย ภาพพิมพ์มัชฌิมรงค์ภาพพิมพ์อย่างสีน้ำ ภาพพิมพ์จารเข็ม ภาพพิมพ์แกะลายเส้น ภาพพิมพ์กัศกรด ภาพพิมพ์แบบเขียนถ่าน ภาพพิมพ์กัศกรดพื้นนิ่ม ภาพพิมพ์กัศกรดรูปนูน

ภาพพิมพ์พื้นราบ (Plano graphic Printing หรือ Lithograph) คือ กระบวนการพิมพ์ที่พิมพ์จาก พื้นแบนราบ ส่วนที่ถูกพิมพ์และส่วนที่ไม่ต้องการพิมพ์นั้นจะอยู่ในระนาบแม่พิมพ์ บริเวณทั้งสองจะต่างกันเพียงส่วนที่ต้องการพิมพ์จะเป็นไขหรือน้ำมัน แต่อีกส่วนที่ไม่ต้องการพิมพ์จะชุ่มด้วยน้ำ เมื่อเวลาพิมพ์จะใช้ลูกกลิ้งที่มีหมึกเชื่อน้ำมันติดอยู่ กลิ้งลงบนแม่พิมพ์ที่มีน้ำหมาด ๆ เมื่อกลิ้งหมึกซึ่งเป็นไขผ่านไปบนแม่พิมพ์ หมึกเชื่อน้ำมันจะติดลงบนส่วนที่เป็นไขของแม่พิมพ์เท่านั้น จากนั้นนำเอากระดาษมาปิดทับบนแม่พิมพ์ เพื่อรีดกดให้หมึกติดกระดาษเกิดเป็นรูปภาพตามที่ต้องการ กลวิธีที่รวมอยู่ภายใต้กระบวนการนี้ ได้แก่ ภาพพิมพ์ครั้งเดียว และภาพพิมพ์หิน

ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen) คือ กระบวนการพิมพ์ที่พิมพ์ โดยใช้ไม้ปาดสีรูดเนื้อสีผ่านตะแกรงเนื้อละเอียดลงมาสู่วัสดุที่ต้องการพิมพ์ ซึ่งบริเวณที่ไม่ถูกพิมพ์จะเป็นบริเวณตะแกรงที่ถูกกั้นเอาไว้ไม่ให้สีลอดผ่านลงมาสู่วัสดุที่ต้องการพิมพ์

แม่พิมพ์ฉลุ (Stencil Process) เป็นการพิมพ์โดยให้สีผ่านทะลุช่องของแม่พิมพ์ลงไปสู่ผลงานที่อยู่ด้านหลัง เป็นการพิมพ์ชนิดเดียวที่ได้รูปที่มีด้านเดียวกันกับแม่พิมพ์ ไม่กลับซ้ายเป็นขวา ภาพพิมพ์ชนิดนี้ ได้แก่ ภาพพิมพ์ฉลุ (STENCIL) ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (SILK SCREEN) การพิมพ์อัดสำเนา (RONEO) เป็นต้น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ อาชีพในงานทัศนศิลป์และการวิเคราะห์งานทัศนศิลป์ เรื่อง วิเคราะห์งานทัศนศิลป์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
รายวิชา ศ ๒๓๑๐๒ ทัศนศิลป์

เวลา ๑ ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
- การวิเคราะห์งานทัศนศิลป์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - วิเคราะห์เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ด้านทักษะและกระบวนการ - ทักษะการคิดวิเคราะห์และอภิปรายรูปแบบเนื้อหา และคุณค่าในงานทัศนศิลป์ - สามารถวิเคราะห์และอภิปรายรูปแบบเนื้อหา และคุณค่าในงานทัศนศิลป์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	ขั้นนำ นักเรียนและครูร่วมกันตอบคำถามพื้นฐานความรู้เดิม เรื่อง ความเข้าใจในประเภทของงานทัศนศิลป์ว่ามีกี่ประเภท มีอาชีพอะไรบ้างที่ใช้ทักษะทางทัศนศิลป์ที่ใช้ประกอบอาชีพ ขั้นสอน ๑. นักเรียนเลือกอาชีพที่ตนเองสนใจและจากนั้นเลือกผลงานทางทัศนศิลป์ที่อาชีพนั้นได้สร้างสรรค์เอาไว้ มาวิเคราะห์ ตามสาระสำคัญเรื่อง เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ แนวคิดวิธีการของศิลปินในการสร้างสรรค์งานและบรรยายทัศนธาตุตามองค์ประกอบศิลป์ (ใบความรู้เรื่อง วิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์จากอาชีพที่เลือก) ๒. นักเรียนลงมือทำใบงานวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์จากอาชีพ (ใบงานเรื่อง วิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์) ขั้นสรุป นักเรียนและครูทบทวนและสรุปเนื้อหาความรู้ เรื่องการวิเคราะห์งานทัศนศิลป์	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้เรื่อง การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ ภาระงาน/ชิ้นงาน - ใบงานเรื่อง วิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน เกณฑ์การประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - วิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ ของศิลปิน	สนทนาถามตอบ แสดงความคิดเห็น	แบบสังเกตพฤติกรรม	เกณฑ์ผ่านอยู่ใน ระดับพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะกระบวนการ - ทักษะการวิเคราะห์	ปฏิบัติใบงานการเขียนบรรยาย และทักษะการคิดวิเคราะห์เรื่อง เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์ ผลงานทัศนศิลป์	แบบประเมินใบงานเทคนิค การเขียนบรรยายและที่ใช้ใน การสร้างสรรค์ทักษะการคิด วิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์	เกณฑ์ผ่านอยู่ใน ระดับพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ	แบบสังเกตพฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	เกณฑ์ผ่านอยู่ใน ระดับพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมิน

ใบงาน เรื่อง วิเคราะห์งานศิลปะจากผลงานทัศนศิลป์จากอาชีพที่เลือก

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	วิเคราะห์งานศิลปะจากผลงานทัศนศิลป์ จากอาชีพที่เลือก ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น				รวม
		๔	๓	๒	๑	
๑						
๒						
๓						
๔						
.						
.						
.						
.						

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = ๔

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

แบบประเมิน

วิเคราะห์งานศิลปะจากผลงานทัศนศิลป์จากอาชีพที่เลือก

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
วิเคราะห์งานศิลปะจากผลงานทัศนศิลป์จากอาชีพที่เลือก ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์งานทัศนศิลป์ของศิลปินได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และสามารถแยกแยะวัสดุอุปกรณ์ทางศิลปะแต่ละแบบได้	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์งานทัศนศิลป์ของศิลปินได้ค่อนข้างดี และสามารถแยกแยะวัสดุอุปกรณ์ทางศิลปะแต่ละแบบได้	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์งานทัศนศิลป์ของศิลปินได้ค่อนข้างดี และสามารถแยกแยะวัสดุอุปกรณ์ทางศิลปะแต่ละแบบได้	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์งานทัศนศิลป์ของศิลปินได้ค่อนข้างดี และสามารถแยกแยะวัสดุอุปกรณ์ทางศิลปะแต่ละแบบได้บางส่วน

ใบความรู้ เรื่องการวิเคราะห์งานทัศนศิลป์

ความหมายของการวิเคราะห์งานทัศนศิลป์

การวิเคราะห์กับการวิจารณ์ มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน บางครั้งอาจเรียกรวมกันว่า การวิเคราะห์วิจารณ์ ต่อไปนี้ เป็นความหมายของการวิเคราะห์และการวิจารณ์ทัศนศิลป์จากเอกสารต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- การวิเคราะห์ คือ การให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง หรือเป็นการรายงานเกี่ยวกับความคิดของคนใดคนหนึ่ง
- การวิจารณ์ คือ การกระทำของการแสดงออกที่ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่างหรือบางคน
- การวิเคราะห์ คือ การสำรวจตรวจสอบอย่างจริงจัง และการตัดสินเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับความคิดของใครคนใดคนหนึ่ง
- การวิเคราะห์ศิลปะ คือ การอธิบาย การตีความ และการประเมินค่าเกี่ยวกับผลงานทางศิลปะ
- การวิเคราะห์วิจารณ์ศิลปะ คือ กระบวนการเกี่ยวกับการตัดสินเชิงคุณภาพของผลงานและการสร้างงานศิลปะ
- การวิจารณ์ศิลปะ ถือว่าเป็นสาขาหนึ่งของสุนทรียศาสตร์ แต่ก็แตกต่างจากสุนทรียศาสตร์ เพราะจุดมุ่งหมายของการวิจารณ์ก็เพื่อตัดสินงานศิลปะ ในขณะที่สุนทรียศาสตร์เน้นไปที่การประเมินคุณค่าเกี่ยวกับงานศิลปะ แต่ข้อแตกต่างนี้ ก็ไม่ได้มีความขัดแย้งกันประการใด
- การวิเคราะห์และการวิจารณ์ศิลปะ คือ การแสดงความคิดเห็นต่อผลงานศิลปะอย่างมีหลักการ โดยการใช้ความรู้องค์ประกอบศิลปะเป็นฐาน เพื่อค้นหาค่าทางสุนทรียภาพในผลงานศิลปะนั้น ๆ

การวิเคราะห์ทัศนธาตุ

เส้น - แสดงการใช้เส้นโค้งและเส้นลักษณะอื่น ๆ ได้สัมพันธ์กลมกลืนกัน ทั้งในส่วนของใบหน้า เส้นผม ผ้าคลุม รอยยับของผ้า นิ้วมือ แนวเส้นของทางเดิน และสายน้ำลำธารของฉากหลัง

รูปร่าง รูปทรง - แสดงรูปร่าง รูปทรง ลักษณะธรรมชาติของคน และทิวทัศน์ได้อย่างสวยงาม

สี - แสดงภาพสีส่วนรวมเป็นโทนสีน้ำตาลอมเขียวและดำ เพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายสีน้ำตาล หมายถึง ธรรมชาติหรือโลก สีน้ำตาลออกดำ หมายถึง ความสุขุม ความลึกซึ้งซ่อนเร้น และสีเขียว หมายถึงชีวิต ขนาด สัดส่วน แสดงขนาดของคนได้เหมาะสมกับขนาดภาพ และแสดงสัดส่วนทางกายวิภาคได้ถูกต้อง งดงามตามธรรมชาติ

แสงเงา - แสดงการใช้แสงเงาที่กลมกลืนเหมือนธรรมชาติ แสงเงาส่วนรวมของภาพมีน้ำหนักเข้มมืด บริเวณใบหน้าและมือให้แสงสว่างมาก และมีน้ำหนักเงาอ่อน

บริเวณว่าง - แสดงบริเวณว่างรอบตัวโมนาลิซาเป็นทิวทัศน์อยู่ฉากหลัง นอกจากจะทำให้ภาพดูโปร่งตา ไม่ทึบตันเกินไป ยังทำให้ภาพมีระยะใกล้ไกล มีมิติตื้นลึก และเหมือนจริง

ลักษณะผิว - แสดงการใช้ลักษณะผิวในส่วนของใบหน้าและมือด้วยการเกลี่ยสีให้นุ่มนวล สอดคล้อง สมวัย และเหมือนจริง โดยเฉพาะมือขวาให้ความรู้สึกเหมือนมีเลือดเนื้อจริง ๆ

การวิเคราะห์หลักองค์ประกอบศิลป์

เอกภาพ - การจัดภาพโดยรวมมีความเป็นเอกภาพด้วยเส้น รูปร่าง รูปทรง สี แสงเงาที่สัมพันธ์กลมกลืนกันทั้งรูปคนและธรรมชาติ ทำให้ทั้งภาพดูเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ดุลยภาพ - แสดงภาพโมนาลิซาตรงแกนกลาง วางท่าอยู่ในแนวรูปสามเหลี่ยม จัดวางทิวทัศน์ไว้ในบริเวณว่าง มีลักษณะของดุลยภาพแบบซ้ายขวาเท่ากัน ซึ่งให้ความรู้สึกสงบทางกายภาพ

จุดเด่น - แสดงจุดเด่นอยู่บนใบหน้า มีดวงตาที่ให้ความรู้สึกเหมือนมองผู้ดูผลงานอยู่ตลอดเวลาและรอยยิ้มที่เป็นปริศนา

ความกลมกลืน - แสดงการจัดภาพของส่วนประกอบต่าง ๆ ทางทัศนธาตุ ทั้งรูปแบบของเส้น รูปร่าง รูปทรง สี ขนาด สัดส่วน แสงเงา บริเวณว่าง และพื้นผิวได้อย่างสัมพันธ์กลมกลืนกันทั้งเทคนิค วิธีการสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องประสานกับอารมณ์ ให้ความรู้สึกของภาพได้อย่างงดงาม

ความขัดแย้ง - แสดงความขัดแย้งในด้านน้ำหนัก สี แสงเงา ส่วนรวมของภาพมีความเข้มคล้ำ ต่างกับส่วนใบหน้าที่ใช้น้ำหนักสี แสงเงาอ่อนกว่า แต่มีผลคือช่วยส่งเสริมบริเวณส่วนใบหน้าให้มีความเจิดจ้า เด่นชัด และงดงามยิ่งขึ้น

ที่มา : แหล่งอ้างอิง

(๒๕๕๘). การวิเคราะห์งานทัศนศิลป์.

สืบค้นจาก [http://watkadarin.com/E-\(new\)1/02studio2classrm/unit5/chapt5.2art%20crtic/art%20crtcal.htm](http://watkadarin.com/E-(new)1/02studio2classrm/unit5/chapt5.2art%20crtic/art%20crtcal.htm)

(๒๕๕๘). การวิเคราะห์งานทัศนศิลป์.

สืบค้นจาก <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?i>

ใบงาน

เรื่อง วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์จากอาชีพที่เลือก

คำชี้แจง ๑. ให้นักเรียนหาภาพผลงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ ที่นักเรียนชื่นชอบ

๒. ให้นักเรียนวิเคราะห์ภาพผลงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ โดยบอกอาชีพที่เลือก ชื่อผลงาน ชื่อศิลปิน และวิเคราะห์ทัศนธาตุและหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

ติดภาพผลงานทัศนศิลป์

อาชีพที่เลือก.....

ชื่อผลงาน.....

ชื่อศิลปิน.....

วิเคราะห์ทัศนธาตุและหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

.....

.....

ชื่อ-นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ สร้างผลงานทัศนศิลป์

รหัสวิชา ศ ๒๓๑๐๒

รายวิชาทัศนศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๔ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ทัศนศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

- ม.๓/๓ วิเคราะห์และบรรยายวิธีการใช้ทัศนธาตุ และหลักการออกแบบในการสร้างงานทัศนศิลป์ของตนเองให้มีคุณภาพ
- ม.๓/๔ มีทักษะในการสร้างงานทัศนศิลป์อย่างน้อย ๓ ประเภท
- ม.๓/๕ มีทักษะในการผสมผสานวัสดุต่าง ๆ ในการสร้างงานทัศนศิลป์โดยใช้หลักการออกแบบ
- ม.๓/๖ สร้างงานทัศนศิลป์ ทั้ง ๒ มิติ และ ๓ มิติ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์และจินตนาการ
- ม.๓/๗ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์สื่อความหมาย
- ม.๓/๘ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์เพื่อบรรยายเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ศึกษาทฤษฎีสี่และการนำไปใช้ในการออกแบบสร้างงานทัศนศิลป์ วิธีการใช้ทัศนธาตุ การจัดองค์ประกอบศิลป์และหลักการออกแบบในการสร้างงานทัศนศิลป์ทั้ง ๒ มิติและ ๓ มิติ โดยสร้างงานประติมากรรมกระดาษ และงานทัศนศิลป์สื่อผสม โดยใช้ทักษะสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคทางศิลปะและวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย ถ่ายทอดสื่อความหมายความคิดและจินตนาการ

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

- ทฤษฎีสี่
- การจัดองค์ประกอบศิลป์
- การสร้างสรรค์ผลงาน

ทักษะ/กระบวนการ

- ปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงาน

เจตคติ

- รับผิดชอบส่งผลงานตรงเวลา

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย
- ใฝ่เรียนรู้
- มีความมุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด**ชิ้นงานหรือภาระงาน**

- แผนผังความคิดสรุปความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีสีและการนำไปใช้ในการออกแบบสร้างงานทัศนศิลป์
- ปฏิบัติงานสร้างสรรค์ประติมากรรมกระดาษ
- ปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์สื่อผสม “สุขจังเมื่อได้กิน”

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
การสร้างงานทัศนศิลป์ด้วยเทคนิคสื่อผสม	ผลงานใช้เทคนิคสื่อผสมและใช้วัสดุที่หลากหลาย ผลงานเสร็จสมบูรณ์ สื่อความหมายตรงตามภาระงาน ผลงานแปลกใหม่ เกิดจากความคิดของตนเอง	ผลงานใช้เทคนิคสื่อผสมและใช้วัสดุที่ค่อนข้างหลากหลาย ผลงานค่อนข้างเสร็จสมบูรณ์สื่อความหมายตรงตามภาระงาน ผลงานค่อนข้างแปลกใหม่ เกิดจากความคิดของตนเอง	ผลงานใช้เทคนิคสื่อผสมและใช้วัสดุที่ไม่หลากหลาย ผลงานเสร็จ แต่ไม่สมบูรณ์ ผลงานได้รับอิทธิพลจากความคิดของคนอื่นบางส่วน	ผลงานไม่ได้ใช้เทคนิคสื่อผสม และผลงานไม่เสร็จสมบูรณ์ ผลงานลอกเลียนแบบของคนอื่นทั้งหมด

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๔	ดีมาก
๓	ดี
๒	พอใช้
๑	ปรับปรุง

เกณฑ์ผ่าน ๒ คะแนน ระดับคุณภาพพอใช้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สร้างผลงานทัศนศิลป์	เรื่อง ทฤษฎีสีกับการออกแบบสร้างงานทัศนศิลป์	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	รายวิชา ศ๒๓๑๐๒ ทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา - ทฤษฎีสี - การออกแบบ สร้างงานทัศนศิลป์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีสีและวรรณะของสีเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ด้านทักษะและกระบวนการ - ทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนและครู สนทนาเกี่ยวกับเรื่องสีในชีวิตประจำวัน (ตัวอย่างคำถามสีในธรรมชาติมาจากที่ใดบ้าง ในชีวิตประจำวันเกี่ยวข้องกับสีเรื่องใดบ้าง แนวคำตอบเรื่อง การแต่งกาย การแต่งหน้า การตกแต่งบ้าน การตกแต่งจานอาหาร ฯลฯ) ขั้นสอน ๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องสีและวรรณะของสี ๒. ครูตั้งคำถาม นักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับการนำทฤษฎีสีและวรรณะของสีไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานเกี่ยวกับเรื่องสีคู่ตรงข้าม สีตัดกัน สีกลมกลืน การใช้สีเพื่อบอกถึงระยะภาพ การใช้สีเพื่อให้เกิดจุดสนใจ การใช้สีเพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึก ขั้นสรุป นักเรียนสรุปความรู้เป็นผังมโนทัศน์เกี่ยวกับทฤษฎีสีและวรรณะของสี เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบสร้างงานทัศนศิลป์ต่อไป	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้เรื่องสีและวรรณะของสี ภาระงาน/ชิ้นงาน - ผังมโนทัศน์เกี่ยวกับทฤษฎีสีและวรรณะของสี

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน เกณฑ์การประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบาย ระบุเกี่ยวกับทฤษฎีสี และวรรณะของสีเพื่อใช้ ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์	สังเกต การสนทนา ถามตอบ	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ระดับ พอใช้
ด้านทักษะกระบวนการ ทักษะการคิดวิเคราะห์	ประเมิน ผังมโนทัศน์	แบบประเมินผังมโนทัศน์ (ภาคผนวก ก.)	ผ่านเกณฑ์ระดับ พอใช้
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกต	แบบสังเกตพฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	ผ่านเกณฑ์ระดับดี

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

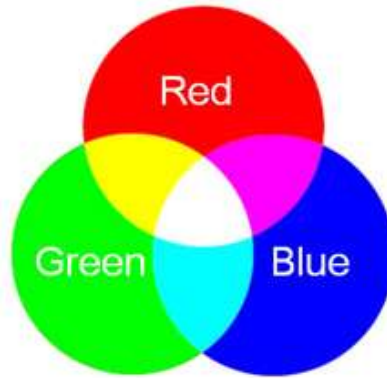
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้

เรื่อง สีและวรรณะของสี

แหล่งกำเนิดสี ปัจจุบันแหล่งกำเนิดสีมีอยู่ ๓ ประเภทคือ

๑. สีที่เกิดจากแสง เกิดจากการหักเหของแสงผ่านแท่งแก้วปริซึมมี ๓ สี ได้แก่ สีแดง (Red) สีเขียว (Green) และสีน้ำเงิน (Blue) เรียกรวมกันว่า RGB นำมาผสมกันจนเกิดเป็นสีอื่นต่าง ๆ มากมาย ตัวอย่างอุปกรณ์ที่ใช้แหล่งกำเนิดสีแบบนี้ เช่น โทรทัศน์หรือจอคอมพิวเตอร์

ภาพแสดงสีที่เกิดจากแสง RGB

ที่มา : <http://www.km-web.mutt.ac.th/wp-content/uploads/2012/02/n55-0201-n01-1.jpg>

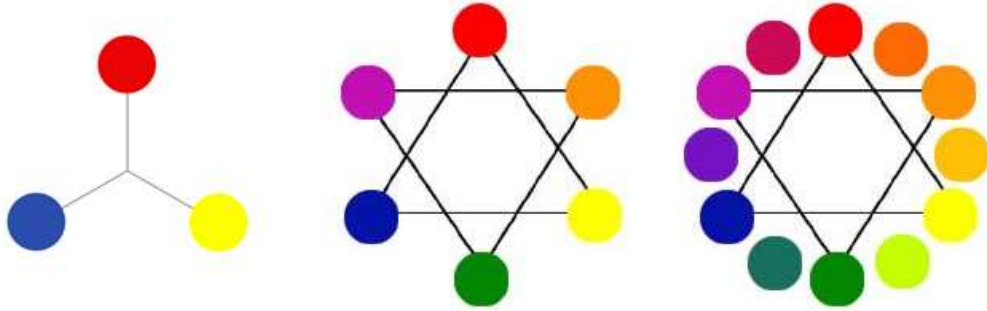
๒. สีที่เกิดจากหมึกในการพิมพ์ เกิดจากการผสมหมึกพิมพ์ทั้ง ๔ สีในเครื่องพิมพ์ ได้แก่ สีฟ้า สีม่วงแดง สีเหลือง และสีดำ เรียกรวมกันว่า CMYK จนได้สีอื่นต่าง ๆ ตามต้องการเพื่อใช้ในงานกราฟิก นักออกแบบควรเลือกใช้โหมดสี CMYK ในการออกแบบสิ่งพิมพ์ทุกครั้ง เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตรงตามความต้องการของนักออกแบบมากที่สุด

ภาพแสดงสีที่เกิดจากหมึกสีในการพิมพ์ CMYK

ที่มา : <http://www.km-web.mutt.ac.th/wp-content/uploads/2012/02/n55-0201-n01-2.jpg>

๓. สีที่เกิดจากธรรมชาติ เกิดจากกระบวนการสังเคราะห์ทางเคมี ๓ สี ได้แก่ สีแดง สีเหลืองและสีน้ำเงิน หลังจากนั้นจึงนำมาผสมกันจนเกิดเป็นสีต่าง ๆ หรือแม่สีนั่นเอง วิธีผสมจากสีที่เกิดจากธรรมชาติ เริ่มผสมจากแม่สีหรือสีขั้นที่ ๑ ไปจนเป็นสีขั้นที่ ๒ และขั้นที่ ๓ ตามลำดับภาพ

สีขั้นที่ ๑

สีขั้นที่ ๒

สีขั้นที่ ๓

ภาพแสดงสีที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

ที่มา : <http://www.km-web.rmutt.ac.th/wp-content/uploads/2012/02/n55-0201-n01-3.jpg>

อารมณ์และการสื่อความหมายของสี

สีสามารถสื่อถึงอารมณ์ต่าง ๆ ได้ ดังนี้

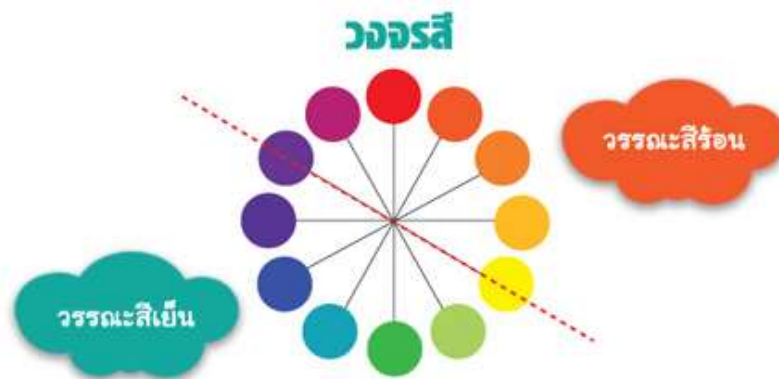
- **สีแดง** ให้ความรู้สึกอันตราย เร้าร้อน รุนแรง มั่นคง อุดมสมบูรณ์
- **สีส้ม** ให้ความรู้สึกสว่าง เร้าร้อน ฉูดฉาด
- **สีเหลือง** ให้ความรู้สึกสว่าง สดใส สดชื่น ระวัง
- **สีเขียว** ให้ความรู้สึกงอกงาม พักผ่อน สดชื่น
- **สีน้ำเงิน** ให้ความรู้สึกสงบ ผ่อนคลาย สง่างาม ทึม
- **สีม่วง** ให้ความรู้สึกหนัก สงบ มีเลศนัย
- **สีน้ำตาล** ให้ความรู้สึกเก่า หนัก สงบเยียบ
- **สีขาว** ให้ความรู้สึกบริสุทธิ์ สะอาด ใหม่ สดใส
- **สีดำ** ให้ความรู้สึกหนัก หดหู่ เศร้าใจ ทึบตัน
- **สีทองเงินและสีมันวาว** แสดงถึงความรู้สึกมั่นคง
- **สีดำกับสีขาว** แสดงถึงความรู้สึกทางอารมณ์ที่ถูกกดดัน
- **สีเทาปานกลาง** แสดงถึงความนิ่งเฉย สงบ
- **สีเขียวแก่ผสมสีเทา** แสดงถึงความสลด รันทดใจ ชรา
- **สีสดและสีบาง ๆ** แสดงความรู้สึก กระชุ่มกระชวย แจ่มใส

วรรณะของสี

คือ กลุ่มสีที่ให้ความรู้สึกร้อน รู้สึกเย็น ในวงจรสีประกอบด้วยวรรณะสีร้อน ๗ สี และวรรณะสีเย็น ๗ สี

๑.วรรณะสีร้อน (WARM TONE) ประกอบด้วยสีเหลือง สีส้มเหลือง สีส้ม สีส้มแดง สีม่วงแดงและ สีม่วง สีในวรรณะสีร้อนนี้จะไม่ใช้สีสด ๆ ดังที่เห็นในวงจรสีเสมอไป เนื่องจากสีในธรรมชาติย่อมมีสีที่แตกต่างไปจากสีในวงจรสี หากว่าสีใดค่อนข้างไปทางสีแดงหรือสีส้ม เช่น สีน้ำตาลหรือสีเทาอมทอง ก็ถือว่าเป็นสีวรรณะสีร้อน

๒.วรรณะสีเย็น (COOL TONE) ประกอบด้วยสีเหลือง สีเขียวเหลือง สีเขียว สีเขียวน้ำเงิน สีนํ้าเงิน สีม่วงน้ำเงิน และสีม่วง ส่วนสีอื่น ๆ ถ้าหนักไปทางสีน้ำเงินและสีเขียวก็เป็นสีวรรณะเย็น เช่น สีเทา สีดำ สีเขียวแก่ เป็นต้น จะสังเกตได้ว่าสีเหลืองและสีม่วงอยู่ทั้งวรรณะสีร้อนและวรรณะสีเย็น ถ้าอยู่ในกลุ่มวรรณะสีร้อนก็ให้ความรู้สึกร้อน ถ้าอยู่ในกลุ่มวรรณะสีเย็นก็ให้ความรู้สึกรเย็น สีเหลืองและสีม่วงจึงเป็นได้ทั้งวรรณะสีร้อนและวรรณะสีเย็น

ภาพแสดงวรรณะสี

ที่มา : <https://plocute.wordpress.com/2014/01/11/>

%E0%B8%A7%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B8%B0%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%AA%E0%B8%B5/

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ รายวิชา ศ ๒๓๑๐๒ ทักษะศิลป์		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สร้างงานทัศนศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	
ขอบเขตเนื้อหา หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายหลักการจัดองค์ประกอบที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ด้านทักษะและกระบวนการ - สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนและครู สนทนาเกี่ยวกับการจัดองค์ประกอบศิลป์ และประสบการณ์ผลงานทัศนศิลป์ที่นักเรียนเคยสร้างสรรค์ ขั้นสอน ๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องการจัดองค์ประกอบศิลป์ ๒. ครูอธิบายหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ที่ใช้ในการออกแบบสร้างงานทัศนศิลป์ เรื่อง ความสมดุล ความมีเอกภาพ การจัดวางองค์ประกอบของประติมากรรมกระดาศให้มีความเหมาะสม การใช้ทัศนธาตุกับการออกแบบงาน เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจมากยิ่งขึ้น ๓. นักเรียนสร้างสรรค์ชิ้นงานประติมากรรมกระดาศจากเศษกระดาศเหลือใช้ที่เตรียมมา โดยยึดหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ที่ศึกษามา ขั้นสรุป ๑. นักเรียนนำเสนอผลงานและสรุปวิเคราะห์เนื้อหาเรื่องเทคนิคในการหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์เพื่อใช้ในการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมกระดาศ ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบศิลป์ที่ใช้สร้างสรรค์ผลงาน	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้เรื่องการจัดองค์ประกอบศิลป์ ภาระงาน/ชิ้นงาน - ใบงานเรื่อง สร้างงานประติมากรรมกระดาศโดยหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์	สังเกตพฤติกรรม สนทนาถามตอบ แสดงความคิดเห็น	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ ระดับพอใช้
ด้านทักษะกระบวนการ สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม	ประเมิน	แบบประเมินผลงาน	เกณฑ์ผ่าน ระดับพอใช้
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	เกณฑ์ผ่าน ๔ - ๖ คะแนน

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

หลักองค์ประกอบศิลป์ที่นำมาใช้ในการจัดภาพ หมายถึง หลักการจัดภาพหรือการนำองค์ประกอบต่าง ๆ ของศิลปะมาจัดประสานสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดคุณค่าทางความงาม

การจัดภาพ หมายถึง การจัดภาพให้ปรากฏเด่น และจัดเรื่องราวส่วนประกอบต่าง ๆ ในภาพเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม การจัดภาพเบื้องต้นมีหลักการดังนี้

๑. จุดเด่น (Dominance)
๒. เอกภาพ (Unity)
๓. ความกลมกลืน (Harmony)
๔. ความขัดแย้ง (Contrast)
๕. ความสมดุล (Balance)

๑. จุดเด่นหรือจุดสนใจ หมายถึง ส่วนสำคัญที่ปรากฏชัดเจนที่สุดในงานศิลปะ จุดเด่นจะช่วยสร้างความน่าสนใจในผลงานให้ภาพเขียนมีความสวยงาม มีชีวิตชีวายิ่งขึ้น จุดเด่นเกิดจากการจัดวางที่เหมาะสม และรู้จักการเน้นภาพ (Emphasis) ที่ดี จุดเด่นมี ๒ แบบ คือ

จุดเด่นหลัก เป็นภาพที่มีความสำคัญมากที่สุดในเรื่องที่จะเขียนแสดงออกถึงเรื่องราวที่ชัดเจนเด่นชัดที่สุด

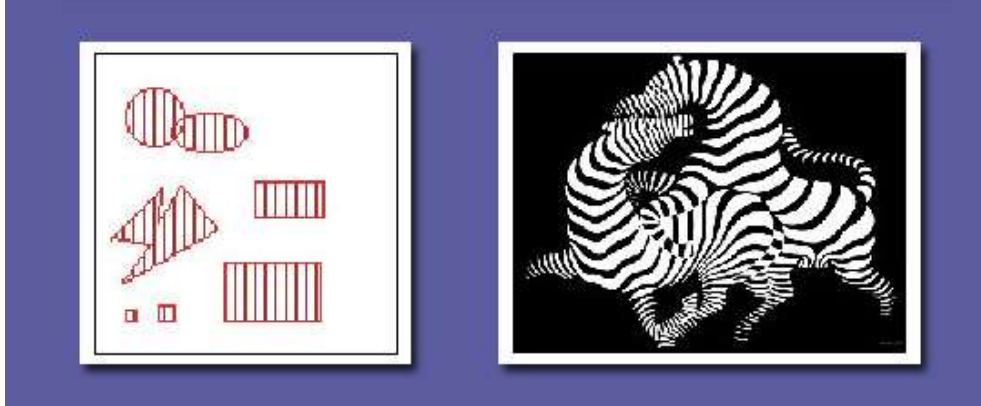
จุดเด่นรอง เป็นภาพประกอบของจุดเด่นหลัก ทำหน้าที่สนับสนุนจุดเด่นหลักให้ภาพมีความสวยงามยิ่งขึ้น

จุดเด่น (Dominance)

ที่มา : <https://krittayakorn.wordpress.com>

๒. เอกภาพ (Unity) หมายถึง ลักษณะความเป็นหนึ่งเดียวกัน ประสานกลมกลืนกันขององค์ประกอบศิลป์ ด้วยวิธีการจัดภาพให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มีลักษณะเป็นกลุ่มก้อน ไม่กระจัดกระจาย ซึ่งจะช่วยให้งานจิตรกรรมมีความงาม และสื่อความหมายเข้าใจได้

เอกภาพจากความเหมือนของรูปร่าง แม้จะมีขนาดต่างกัน

ที่มา : <https://krittayakorn.wordpress.com>

๓. ความสมดุล (Balance) หมายถึง การจัดภาพที่มีความพอดีและเหมาะสม ให้เกิดน้ำหนักการจัดวางซ้าย-ขวาที่ส่องข้างที่เท่ากัน โดยแบ่งความสมดุลออกเป็น ๒ ประเภท

๑. ความสมดุลแบบส่องข้างไม่เท่ากัน เป็นการจัดวางองค์ประกอบศิลป์ที่ไม่เท่ากันหรือไม่เหมือนกัน แต่เท่ากันด้วยความรู้สึก โดยดูจากน้ำหนักส่วนรวมของภาพ

๒. ความสมดุลแบบส่องข้างเท่ากัน เป็นการจัดวางองค์ประกอบให้มีน้ำหนักเท่ากันหรือมีสัดส่วนที่เท่ากันทั้งสองข้าง โดยส่วนมากจะปรากฏในจิตรกรรมไทยหรือภาพที่แสดงสัญลักษณ์ไทย

ความสมดุลแบบส่องข้างไม่เท่ากัน

ที่มา : <https://krittayakorn.wordpress.com>

ความสมดุลแบบสองข้างเท่ากัน

ที่มา : <https://krittayakorn.wordpress.com>

๔. ความขัดแย้ง (Contrast) หมายถึง ความไม่ประสานสัมพันธ์กันหรือไม่เข้ากัน เช่น เส้นที่แตกต่างกัน รูปร่างหรือรูปทรงที่แตกต่างกันทั้งลักษณะรูปแบบและขนาด ลักษณะผิวหยาบกับผิวละเอียด สีตรงกันข้าม หรือสีตัดกัน เป็นต้น

ความขัดแย้ง (Contrast)

ที่มา : <https://krittayakorn.wordpress.com>

๕. ความกลมกลืน (Harmony) หมายถึง ลักษณะการประสานสัมพันธ์กันขององค์ประกอบศิลปะต่าง ๆ เช่น จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง ขนาด สัดส่วน ค่าน้ำหนัก ลักษณะผิว จังหวะ บริเวณว่าง สี เมื่อนำมาประกอบกันแล้วต้องสนับสนุนกัน เข้ากันได้ดี ไม่ขัดแย้งกัน

ความกลมกลืน (Harmony)

ที่มา : <https://krittayakorn.wordpress.com>

ใบงาน

สร้างงานประติมากรรมกระดาษโดยในหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

คำชี้แจง ให้นักเรียนสร้างประติมากรรมจากเศษกระดาษเหลือใช้โดยใช้หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

เรื่อง ความมีเอกภาพและความสมดุล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์	เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคสื่อผสม	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	รายวิชา ศ ๒๓๑๐๒ ทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ สื่อผสม จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ บอกหลักการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์เทคนิคสื่อผสม ด้านทักษะและกระบวนการ สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์เทคนิคสื่อผสมในหัวข้อ “สุขจังเมื่อได้กิน” คุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูนำตัวอย่างการสร้างงานทัศนศิลป์ที่หลากหลายรูปแบบในปัจจุบัน และสอบถามความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนว่าเคยใช้เทคนิคใดบ้าง ในการสร้างงานทัศนศิลป์ ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายถึงการวาดภาพสื่อความหมายอารมณ์ความรู้สึกและการสื่อความหมายและเชื่อมโยงถึงเทคนิคในการสร้างงานทัศนศิลป์โดยใช้การถามตอบกับนักเรียนว่าเราสามารถนำเทคนิคที่หลากหลายมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานได้หรือไม่ ๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่องงานทัศนศิลป์เทคนิคสื่อผสม ๓. ครูอธิบายเพิ่มเติม เกี่ยวกับเทคนิคการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ เรื่องงานทัศนศิลป์เทคนิคสื่อผสม ๔. นักเรียนออกแบบชิ้นงานสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เทคนิคสื่อผสม ในหัวข้อ “สุขจังเมื่อได้กิน” ขั้นสรุป นักเรียนร่างแบบสร้างสรรค์ โดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อ “สุขจังเมื่อได้กิน” เพื่อนำชิ้นงานมาปฏิบัติให้สมบูรณ์ในคาบต่อไป	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้เรื่อง งานทัศนศิลป์ เทคนิคสื่อผสม ภาระงาน/ชิ้นงาน - ใบงานเรื่อง สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เทคนิคสื่อผสม

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ บอกหลักการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เทคนิคสื่อผสม	สังเกตการสนทนา ถามตอบ	แบบสังเกต พฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ ระดับพอใช้
ด้านทักษะกระบวนการ สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เทคนิคสื่อผสมในหัวข้อ “สุขจังเมื่อได้กิน”	ประเมิน	แบบประเมินการ สร้างสรรค์ผลงาน	ผ่านเกณฑ์ ระดับพอใช้
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกต พฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	ผ่านเกณฑ์ ระดับพอใช้

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการสร้างสรรค์ผลงาน

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	การจัดองค์ประกอบศิลป์				คุณภาพผลงาน				มีความคิดสร้างสรรค์				รวม
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	
๑														
๒														
๓														
๔														
.														
.														
.														
.														

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)
/...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = ๔

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์ผ่าน ๔ - ๖ คะแนน

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน คุณภาพ

๑๐ - ๑๒ ดีมาก

๗ - ๙ ดี

๔ - ๖ พอใช้

๑ - ๓ ควรปรับปรุง

แบบประเมินการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การจัดองค์ประกอบศิลป์	มีการนำองค์ประกอบของการออกแบบ มาใช้เหมาะสม กลมกลืน หลักการจัดภาพมีครบสมบูรณ์	มีการนำองค์ประกอบของการออกแบบ มาใช้เหมาะสม กลมกลืน หลักการจัดภาพขาดไป แต่มีข้อบกพร่อง ๑ - ๒ แห่ง	มีการนำองค์ประกอบของการออกแบบ มาใช้เหมาะสม กลมกลืน หลักการจัดภาพขาดไป และมีข้อบกพร่อง ๓ - ๔ แห่ง	มีการนำองค์ประกอบของการออกแบบ มาใช้เหมาะสม กลมกลืน แต่มีข้อบกพร่องเกิน ๔ แห่ง
๒. ความหลากหลายของเทคนิค	ใช้เทคนิคและวัสดุที่มีความหลากหลายมากกว่า ๓ อย่างขึ้นไป	ใช้เทคนิคและวัสดุที่มีความหลากหลายเพียง ๒ อย่าง	ใช้เทคนิคและวัสดุที่มีความหลากหลายเพียง ๑ อย่าง	ผลงานไม่เสร็จสมบูรณ์
๓. ความคิดสร้างสรรค์	ผลงานแปลกใหม่ เกิดจากความคิดของตนเอง	ผลงานค่อนข้างแปลกใหม่ เกิดจากความคิดของตนเอง	ผลงานได้รับอิทธิพลจากความคิดของคนอื่น บางส่วน	ผลงานลอกเลียนแบบของคนอื่นทั้งหมด

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๐ - ๑๒	ดีมาก
๗ - ๙	ดี
๔ - ๖	พอใช้
๑ - ๓	ปรับปรุง

เกณฑ์ผ่าน ๗ - ๙ คะแนน

ใบความรู้

เรื่อง งานทัศนศิลป์เทคนิคสื่อผสม

ศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) คำว่า ศิลปะสื่อประสม หรือ ศิลปะสื่อผสม หมายถึงผลงานที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้เทคนิคและวิธีการของศิลปะทางด้านทัศนศิลป์หลาย ๆ แขนงมาผสมผสานทำให้เกิดผลงานที่อยู่ในชั้นเดียวกัน เน้นหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ แสดงออกถึงอารมณ์สะท้อนใจของผู้สร้าง ซึ่งวัสดุที่ใช้ในการสร้างผลงานสื่อผสมสามารถหาได้จากวัสดุธรรมชาติ เช่น วัสดุจากพืช สัตว์ และแร่ วัสดุสังเคราะห์ เช่น กระดาษ โลหะ เป็นต้น

ขั้นตอนการสร้างสรรคงานศิลปะสื่อผสม

๑. สร้างจินตนาการ (IMAGINATION) หรือการสร้างภาพขึ้นในใจ เพื่อเป็นแนวทางกำหนดรูปแบบงานที่จะสร้างสรรค์ ควรถ่ายทอดลักษณะรูปแบบใด เช่น รูปแบบเหมือนจริง รูปแบบตัดทอน รูปแบบตามความรู้สึก และจะมีเนื้อหาอย่างไร เช่น เป็นเนื้อหาเรื่องราวจากประสบการณ์ตรง ประสบการณ์ทางอ้อมหรือคิดสร้างสรรค์ใหม่ เป็นต้น

๒. ออกแบบตามจินตนาการ เมื่อได้ภาพที่กำหนดขึ้นในใจแล้วถ่ายทอดจินตนาการนั้นออกมาเป็นภาพร่าง นำไปปรับแก้ไข จัดองค์ประกอบภาพให้สวยงาม จากนั้นกำหนดกลวิธีการสร้างสรรค์จะใช้กลวิธีใดผสมกัน และจะใช้วัสดุใด

๓. สร้างสรรคงานตามทีออกแบบ เมื่อได้แบบแล้วจึงลงมือสร้างตามกลวิธีของงานอาจมีการปรับแก้เพิ่มเติม หรือตัดทอนบางสิ่งในภาพ เพื่อความเหมาะสมลงตัวในด้านความงาม

ศิลปะสื่อผสมเริ่มในปี ค.ศ.๑๙๑๒ (พ.ศ.๒๔๕๕) โดยปิกัสโซ และบราค ด้วยการนำวัสดุต่าง ๆ เช่น กระดาษปิดฝาผนัง กระดาษและภาพจากหนังสือนิตยสาร ฝา แผ่นไม้ ฯลฯ มาสร้างสรรค์ผลงานด้วยกลวิธีการของศิลปะแบบภาพปะติด (COLLAGE) ผสมผสานกับการวาดในภาพ เพื่อให้เกิดมิติทางอารมณ์สัมผัส และยังเป็นการแสวงหากลวิธีในการแสดงออกทางความงามในรูปแบบใหม่ ๆ ผลงานที่มีชื่อเสียงตามกลวิธีนี้ เช่น STILL LIFE WITH CHAIR CANNING นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาการสร้างผลงานโดยใช้วัสดุสำเร็จรูปที่มีลักษณะ ๓ มิติ ปะติดลงในผลงาน เช่น GUITAR AND BASS BOTTLE เป็นต้น ต่อมา ศิลปะแบบภาพปะติด ได้ถูกนำมาดัดแปลงใช้ในองค์ประกอบที่หลากหลาย จนประยุกต์สู่ยุคปัจจุบันที่รู้จักกันในนาม สื่อผสม (MIXED MEDIA) ซึ่งหมายถึงการนำเอาวัสดุและกลวิธีต่าง ๆ ในการสร้างงานทัศนศิลป์มาผสมผสานกันด้วยการจัดองค์ประกอบทางศิลปะให้เกิดเป็นรูปแบบความงามใหม่อย่างอิสระ

“ศิลปะสื่อผสม นั้นหมายถึง ผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์ด้วยการใช้สื่อวัสดุต่างชนิด และกลวิธีการสร้างตั้งแต่ ๒ ชนิดขึ้นไป เข้ามาผสมผสานกันในผลงานชิ้นนั้น ให้เกิดเป็นองค์ประกอบภาพสวยงามกลมกลืน”

ที่มา : ศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art). (ออนไลน์).

สืบค้นจาก <http://blog.mcp.ac.th/?p=60322>

ใบงานเรื่อง การสร้างสรรค์งานเทคนิคสื่อผสม

“สุขจังเมื่อได้กิน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนออกแบบสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้เทคนิคสื่อผสม โดยต้องมีเทคนิคในการสร้างสรรค์มากกว่า ๒ เทคนิคขึ้นไปในชิ้นงาน

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ความตั้งใจ
ในการทำงาน

ความพึงพอใจ
ในผลงาน

คำชี้แจง Rating Star ให้นักเรียนประเมินระดับความตั้งใจในการทำงานและความพึงพอใจในผลงานของตนเอง โดยการระบายสีตามค่าระดับเลขนดาว

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สร้างงานทัศนศิลป์	เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคสื่อผสม	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	รายวิชา ศ๒๓๑๐๒ ทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ด้วยเทคนิคสื่อผสม จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ บอกหลักการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์เทคนิคสื่อผสม ด้านทักษะและกระบวนการ สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เทคนิคสื่อผสมในหัวข้อ “สุขจังเมื่อได้กิน” ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นนำ นำเข้าสู่บทเรียนโดยการซักถามถึงปัญหาที่นักเรียนพบในการสร้างงานทัศนศิลป์เทคนิคสื่อผสมที่เกิดขึ้นในชั่วโมงที่แล้ว และนักเรียนได้แก้ปัญหาอย่างไรกับสิ่งที่เกิดขึ้น ขั้นสอน ๑. นักเรียนลงมือปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์สื่อผสมโดยนำความรู้เรื่องทฤษฎีสีและองค์ประกอบศิลป์การวาดภาพสื่อความหมายอารมณ์ความรู้สึกมาใช้ปฏิบัติงานโดยมีครูคอยให้คำแนะนำ ๒. นักเรียนใช้ความรู้ความเข้าใจมาปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เทคนิคสื่อผสม Mixed Media ในหัวข้อ “สุขจังเมื่อได้กิน” ให้เสร็จในชั่วโมง ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุปการสื่อความหมายของชิ้นงานที่นักเรียนสร้างสรรค์	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้ เรื่องการสร้างงานสื่อผสม ภาระงาน/ชิ้นงาน - ใบงาน เรื่อง สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เทคนิคสื่อผสมใน หัวข้อ “สุขจังเมื่อได้กิน”

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ บอกหลักการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ เทคนิคสื่อผสม	สังเกตการสนทนา ถามตอบ	แบบสังเกต พฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ ระดับพอใช้
ด้านทักษะกระบวนการ สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์โดยเทคนิค สื่อผสมในหัวข้อ “สุขจังเมื่อได้กิน”	ประเมินการปฏิบัติ สร้างสรรค์ผลงาน ทัศนศิลป์โดยเทคนิค สื่อผสม	แบบประเมิน การสร้างสรรค์ ผลงาน	ผ่านเกณฑ์ ระดับพอใช้
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกต พฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	ผ่านเกณฑ์ ระดับพอใช้

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการสร้างสรรค์ผลงาน

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ-สกุล	การจัดการองค์ประกอบศิลป์				คุณภาพผลงาน				มีความคิดสร้างสรรค์				รวม
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)
/...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน
 ดีมาก = ๔
 ดี = ๓
 พอใช้ = ๒
 ปรับปรุง = ๑
 เกณฑ์ผ่าน ๔-๖ คะแนน

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ
 คะแนน คุณภาพ
 ๑๐ - ๑๒ ดีมาก
 ๗ - ๙ ดี
 ๔ - ๖ พอใช้
 ๑ - ๓ ปรับปรุง

แบบประเมินการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การจัดองค์ประกอบศิลป์	มีการนำองค์ประกอบของการออกแบบ มาใช้เหมาะสม กลมกลืน หลักการจัดภาพ มีครบสมบูรณ์	มีการนำองค์ประกอบของการออกแบบ มาใช้เหมาะสม กลมกลืน หลักการจัดภาพขาดไป แต่มีข้อบกพร่อง ๑-๒ แห่ง	มีการนำองค์ประกอบของการออกแบบ มาใช้เหมาะสม กลมกลืน หลักการจัดภาพขาดไป และมีข้อบกพร่อง ๓-๔ แห่ง	มีการนำองค์ประกอบของการออกแบบ มาใช้เหมาะสม กลมกลืน แต่มีข้อบกพร่องเกิน ๔ แห่ง
๒. ความหลากหลายของเทคนิค	ใช้เทคนิคและวัสดุที่มีความหลากหลายมากกว่า ๓ อย่างขึ้นไป	ใช้เทคนิคและวัสดุที่มีความหลากหลายเพียง ๒ อย่าง	ใช้เทคนิคและวัสดุที่มีความหลากหลายเพียง ๑ อย่าง	ผลงานไม่เสร็จสมบูรณ์
๓. ความคิดสร้างสรรค์	ผลงานแปลกใหม่ เกิดจากความคิดของตนเอง	ผลงานค่อนข้างแปลกใหม่ เกิดจากความคิดของตนเอง	ผลงานได้รับอิทธิพล จากความคิดของคนอื่นบางส่วน	ผลงานลอกเลียนแบบของคนอื่นทั้งหมด

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๐ - ๑๒	ดีมาก
๗ - ๙	ดี
๔ - ๖	พอใช้
๑ - ๓	ปรับปรุง

เกณฑ์ผ่าน ๔-๖ คะแนน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ วิวัฒนาการทางศิลปะ

รหัสวิชา ศ ๒๓๑๐๒
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓รายวิชา ทักษะศิลป์
ภาคเรียนที่ ๒กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
เวลา ๘ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระทัศนศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ม.๓/๑ บรรยายสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ที่เลือกมา โดยใช้ความรู้เรื่องทัศนธาตุและหลักการ ออกแบบ

ม.๓/๘ วิเคราะห์และอภิปรายรูปแบบเนื้อหา และคุณค่าในงานทัศนศิลป์ของตนเองและผู้อื่น หรือของศิลปิน

มาตรฐาน ศ ๑.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า งานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัด

ม.๓/๑ ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ ที่สะท้อนคุณค่าของวัฒนธรรม

ม.๓/๒ เปรียบเทียบความแตกต่างของงานทัศนศิลป์ในแต่ละยุคสมัยของวัฒนธรรมไทยและสากล

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นที่มาของลายไทย งานทัศนศิลป์ในปัจจุบันได้สะท้อน พัฒนาการทางศิลปะที่อารยธรรมของไทยและอารยธรรมของชาติอื่นมาผสมผสาน เกิดขึ้นมาเป็นศิลปะแนวใหม่ ๆ มากมาย การเรียนรู้ยุคสมัยและความเป็นมาของศิลปะก็มีความสำคัญที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ตั้งแต่ฐานรากดั้งเดิม ของศิลปะไทยในแต่ละยุคสมัย รวมถึงศึกษาวิวัฒนาการของศิลปะและเปรียบเทียบความแตกต่างของงาน ทัศนศิลป์ในแต่ละยุคสมัยจนถึงการออกแบบสร้างสรรค์ นำศิลปะไทยดั้งเดิมมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันสู่อาชีพและ แสดงผลงานทัศนศิลป์

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

- ยุคสมัยและวิวัฒนาการทางศิลปะไทยเริ่มตั้งแต่สมัยก่อนที่ประเทศไทยจะมีตัวอักษรใช้เริ่มตั้งแต่ สมัยทวารวดี ศรีวิชัย ลพบุรี เชียงแสน สุโขทัย อยุธยา และรัตนโกสินทร์

- ลัทธิทางศิลปะตะวันตกที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินไทย
 - การนำศิลปะไทยมาพัฒนาออกแบบสร้างสรรค์โดยมีอิทธิพลของศิลปะชาติอื่นเข้ามาผสมผสาน
- การเผยแพร่ไปทั่วโลกตามยุคสมัยที่มีอินเทอร์เน็ตและการพัฒนาประเทศไทยสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐

ทักษะ/กระบวนการ

- วิเคราะห์
- สังเคราะห์
- สร้างสรรค์
- ทักษะการใช้ชีวิต

เจตคติ

- มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ใฝ่เรียนรู้และรักความเป็นไทย

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- รักความเป็นไทย

๖. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- แบบจดบันทึกเรื่องยุคสมัยของศิลปะไทยและวิวัฒนาการทางศิลปะ
- แบบวิเคราะห์รูปแบบงานทัศนศิลป์และอิทธิพลทางวัฒนธรรม
- แบบวิเคราะห์ข้อมูลอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อลวดลาย
- ใบงานเรื่องออกแบบสร้างสรรค์ลวดลายจากอิทธิพลทางวัฒนธรรม
- ใบงานเรื่องออกแบบสร้างสรรค์ลวดลายตามจินตนาการ

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. สรุปความรู้ได้ ถูกต้อง ครบ ตรงประเด็น	สามารถสรุป ความรู้ได้ครบ ตรงประเด็น ถูกต้องทุกหัวข้อ มีความสมบูรณ์	สามารถสรุป ความรู้ได้ครบ ตรงประเด็น มีความถูกต้อง มีข้อบกพร่อง ๑-๒ แห่ง	สรุปความรู้ไม่ครบ ทุกประเด็น มีข้อบกพร่อง ๓-๔ แห่ง	สรุปความรู้ ไม่ถูกต้องมากกว่า ๓-๔ แห่ง
๒. การเชื่อมโยง ความรู้ได้ถูกต้อง ตามลำดับชั้น ความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยง ความรู้ได้ถูกต้อง ตามลำดับ ความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยง ความรู้ได้ ลำดับ ความสัมพันธ์ได้ ค่อนข้างครบ	สามารถเชื่อมโยง ความรู้และลำดับ ความสัมพันธ์ได้ บ้าง	สามารถเชื่อมโยง ความรู้ได้ แต่ไม่ เป็นไปตามลำดับ ความสัมพันธ์

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๗ - ๘ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๕ - ๖ หมายถึง ดี

คะแนน ๓ - ๔ หมายถึง พอใช้

คะแนน ๑ - ๒ หมายถึง ปรับปรุง

ผ่านเกณฑ์ระดับพอใช้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ยุคสมัยของศิลปะไทยและวิวัฒนาการทางศิลปะ รายวิชา ศ๒๓๑๐๒ ทักษะศิลป์		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ วิวัฒนาการทางศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	
ขอบเขตเนื้อหา - วิวัฒนาการทางศิลปะ - อิทธิพลทางวัฒนธรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - ระบุยุคสมัยของศิลปะไทย ด้านทักษะและกระบวนการ - วิเคราะห์รูปแบบศิลปะและยุคสมัยของศิลปะไทย ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่ใจเรียนรู้ - รักความเป็นไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนและครู สนทนาแลกเปลี่ยนพื้นฐานความรู้เดิมเกี่ยวกับศิลปะไทยที่พบเห็นในปัจจุบันจากการไปเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ ประสบการณ์การเข้าชมผลงานทัศนศิลป์ต่าง ๆ ของประเทศไทยและต่างประเทศ ขั้นสอน ๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องยุคสมัยของศิลปะไทยและวิวัฒนาการทางศิลปะ ๒. ครูอธิบายศิลปะไทยในแต่ละยุคสมัย และลักษณะเด่นของศิลปะไทยในแต่ละยุคสมัยวิวัฒนาการของศิลปะไทย อิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อรูปแบบและลักษณะของศิลปะไทยในแต่ละยุคสมัย ๓. สรุปวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อหาจดบันทึกลงในแบบจดบันทึกความรู้ ขั้นสรุป ๑. นักเรียนช่วยกันสรุป วิเคราะห์อิทธิพลทางวัฒนธรรมและบอกยุคสมัยของศิลปะไทย ๒. นักเรียนเปรียบเทียบหรืออภิปรายความแตกต่างของงานทัศนศิลป์แต่ละยุคสมัย ๓. ครูแนะนำให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเนื้อหาเพิ่มเติมเพื่อสร้างความเข้าใจอย่างชัดเจนและเกิดองค์ความรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้เรื่องยุคสมัยของศิลปะไทยและวิวัฒนาการทางศิลปะ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - ระบุยุคสมัยของศิลปะไทยได้	ประเมิน การจดบันทึก	แบบประเมิน การจดบันทึก	ผ่านเกณฑ์ ระดับดี
ด้านทักษะ/กระบวนการ - ทักษะการวิเคราะห์ - ทักษะการสังเคราะห์	ประเมิน การจดบันทึก	แบบประเมิน การจดบันทึก	ผ่านเกณฑ์ ระดับดี
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - รักความเป็นไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกต พฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	ผ่านเกณฑ์ ๖ คะแนน

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการจดบันทึก

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรง ประเด็น				รวม
		๔	๓	๒	๑	
๑						
๒						
๓						
๔						
.						
.						
.						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน ๔ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๓ หมายถึง ดี

คะแนน ๒ หมายถึง พอใช้

คะแนน ๑ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงานแบบประเมินการจดบันทึก

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น	สามารถสรุปความรู้ได้ครบตรงประเด็น ถูกต้องทุกหัวข้อ มีความสมบูรณ์	สามารถสรุปความรู้ได้ครบตรงประเด็น มีความถูกต้อง มีข้อบกพร่อง ๑-๒ แห่ง	สรุปความรู้ไม่ครบ ทุกประเด็น มีข้อบกพร่อง ๓-๔ แห่ง	สรุปความรู้ไม่ถูกต้องมากกว่า ๓-๔ แห่ง
๒. การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ ลำดับความสัมพันธ์ได้ ค่อนข้างครบ	สามารถเชื่อมโยงความรู้และลำดับความสัมพันธ์ ได้บ้าง	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ แต่ไม่ เป็นไปตามลำดับ ความสัมพันธ์

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๗ - ๘ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๕ - ๖ หมายถึง ดี

คะแนน ๓ - ๔ หมายถึง พอใช้

คะแนน ๑ - ๒ หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านตั้งแต่ระดับ พอใช้

ใบความรู้

เรื่อง ยุคสมัยของศิลปะไทยและวิวัฒนาการทางศิลปะ

ศิลปะไทย เป็นศิลปะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของชาติไทย มีลวดลายเส้นที่อ่อนช้อยสวยงาม โดยแบ่งยุคสมัยตั้งแต่ก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบันยุคประวัติศาสตร์ แบ่งเป็นสมัยต่าง ๆ ได้ดังนี้

๑. สมัยทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ ๑๒ - ๑๖)
๒. สมัยศรีวิชัย (พุทธศตวรรษที่ ๑๓ - ๑๘)
๓. สมัยลพบุรี (พุทธศตวรรษที่ ๑๖ - ๑๘)
๔. สมัยเชียงแสน (พุทธศตวรรษที่ ๑๖ - ๒๓)
๕. สมัยสุโขทัย (พุทธศตวรรษที่ ๑๙ - ๒๐)
๖. สมัยอู่ทอง (พุทธศตวรรษที่ ๑๗ - ๒๒)
๗. สมัยอยุธยา (พุทธศตวรรษที่ ๑๘ - ๒๓)
๘. สมัยรัตนโกสินทร์ (พุทธศตวรรษที่ ๒๔ - ปัจจุบัน)

ภาพแกะลายเบ้าอยู่ที่ช่องกำแพงวัดศรีชุม จ.สุโขทัย

วิวัฒนาการของจิตรกรรมไทย

จากหลักฐานของงานจิตรกรรมไทยนั้นปรากฏหลักฐานว่าเริ่มต้นตั้งแต่สมัยสุโขทัยและมีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

๑. สมัยสุโขทัย มีภาพแกะสลักหินเป็นลายเส้น ซึ่งเรียกว่า ภาพแกะลายเบ้า อยู่ที่ช่องกำแพงวัดศรีชุม จังหวัดสุโขทัย จิตรกรรมแบบระบายสีในสมัยสุโขทัย คือ ภาพผนังที่วัดเจดีย์เจ็ดแถว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ลักษณะของภาพเป็นการเขียนโดยใช้สีแดง สีขาวและสีดำ เข้าใจว่าสีอื่น ๆ อาทิ สีเขียวยังไม่ใช้

จิตรกรรมฝาผนังวัดพุทไธศวรรย์ จ.พระนครศรีอยุธยา

ภาพไตรภูมิซึ่งแสดงถึงโลกทั้ง ๓ คือ สวรรค์ โลกมนุษย์ และนรก

ที่มารูปภาพ <http://www.sookjai.com/index.php?topic=163043.0>

๒. สมัยอยุธยา มีงานจิตรกรรมที่สำคัญ ๆ ดังนี้

๒.๑ จิตรกรรมสีฝุ่น มีลักษณะเป็นสีพูนรงค์ แต่เข้มคล้ำ ใช้เส้นที่เรียบง่าย นิยมใช้สีแท้และเขียนสีบาง จิตรกรรมฝาผนังวัดพุทไธศวรรย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นจิตรกรรมไทยสมัยอยุธยา

๒.๒ ภาพผนังในเจดีย์วัดพระศรีสรรเพชญ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒.๓ ภาพผนังในพระปรางค์วัดมหาธาตุ จังหวัดราชบุรี

จิตรกรรมฝาผนังสมัยรัตนโกสินทร์ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพฯ

ที่มา : [https://www.bloggang.com/mainblog.php?id=morkmek&month=22-](https://www.bloggang.com/mainblog.php?id=morkmek&month=22-07-2011&group=3&gblog=95)

07-2011&group=3&gblog=95

๒.๔ ภาพผนังโบสถ์วัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี นอกจากนั้นยังมีจิตรกรรมฝาผนังสถานที่อื่น ๆ อีก เช่น วัดพุทธไสยาสน์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วัดเกาะแก้วสุทธาราม จังหวัดเพชรบุรี ภาพในหอเขียนวังสวน ผักกาด

๓. สมัยธนบุรี มีภาพไตรภูมิซึ่งแสดงถึงโลกทั้ง ๓ คือ สวรรค์ โลกมนุษย์ และนรก ปัจจุบันนี้เป็นภาพจิตรกรรมไทยในสมุดไตรภูมิของสมัยธนบุรี ถูกเก็บรักษาไว้ในพระที่นั่งศิวโมกชวิมาน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมุดภาพไตรภูมิฉบับกรุงธนบุรีเป็นหนังสือสมุดไทยขาวที่ทำจากเยื่อเปลือกข่อยเนื้อดี มีสีขาวตามธรรมชาติของเยื่อเปลือกข่อย ขนาดกว้าง ๓๐ เซนติเมตร ยาว ๕๒ เซนติเมตร หนา ๑๐ เซนติเมตร ซึ่งเป็นสมุดไทยที่มีขนาดใหญ่กว่าปกติ สำหรับเขียนเรื่องไตรภูมิ จึงกำหนดเรียกชื่อสมุดใหญ่ขนาดนี้ว่า สมุดไตรภูมิตามประวัติ กล่าวว่าเป็นสมบัติเดิมของหอสมุดแห่งชาติ

๔. สมัยรัตนโกสินทร์ เนื่องจากในสมัยนี้มีการสร้างวัดขึ้นเป็นจำนวนมาก จึงต้องระดมศิลปินมาจากอยุธยาเพื่อช่วยเขียนภาพฝาผนังในวัดต่าง ๆ รูปแบบการเขียนภาพของศิลปินในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีอิทธิพลต่อการเขียนภาพในสมัยต่อมาเป็นอย่างยิ่ง อาจกล่าวว่าเป็นสมัยสูงสุด (Classic) ของจิตรกรรมไทย ก็ว่าได้ ผลงานจิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ นอกจากจะมีอยู่ในกรุงเทพมหานครแล้ว ยังมีภาพตามผนังวัดต่าง ๆ ในจังหวัดอื่น ๆ อีก เช่น วัดสุวรรณดาราราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วัดใหญ่อินทาราม จังหวัดชลบุรี วัดราชบูรณะ จังหวัดพิษณุโลก รวมทั้งการเขียนภาพผนังวัดทางภาคเหนือ ที่จัดทำขึ้นในช่วงเวลานี้ก็ด้วย เช่น ภาพที่วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ วัดภูมินทร์ จังหวัดน่าน เป็นต้น

จิตรกรรมฝาผนังสมัยรัตนโกสินทร์ วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่

จิตรกรรมปูนยาม่าน วัดภูมินทร์ จังหวัดน่าน

๕. สมัยปัจจุบัน โดยมากนิยมถือเอาสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นจุดเริ่มต้น ผลงานศิลปะต่าง ๆ ในสมัยนี้ได้รับอิทธิพลจากศิลปะตะวันตกเป็นส่วนมาก รวมทั้งงานด้านจิตรกรรมด้วย ทำให้มีการประยุกต์วิธีการเขียนภาพและวัสดุต่าง ๆ เป็นวัสดุสมัยใหม่ตามแบบตะวันตก เช่น ใช้สีอะคริลิกหรือสีน้ำมันแทนสีฝุ่นหรือแม่กระทั่งใช้เทคนิคการพิมพ์ภาพแทนการเขียนภาพ

“พระเจ้าผู้เสด็จสู่สวรรคาลัย” ศิลปิน เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์

“ความรักของแม่” ศิลปิน ประหยัด พงษ์ดำ

ที่มา: <https://mgronline.com/celebonline/detail/958000079857>

อิทธิพลทางวัฒนธรรม

๑) ยุคจิตรกรรมไทยแบบอิทธิพลจีน

ลักษณะของศิลปะจีน ปรากฏเด่นชัดมากในงานจิตรกรรมไทยสมัยรัชกาลที่ ๔ พระองค์ทรงมีพระราชนิยมในศิลปะจีนเป็นอย่างมาก ลักษณะศิลปะในสมัยนี้พบภาพสถาปัตยกรรมจีน ปรากฏอยู่ในภาพให้เห็นอยู่บ่อยครั้ง

๒) ยุคจิตรกรรมไทยแบบอิทธิพลศิลปะตะวันตก

นับตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๔ ไทยได้เปิดรับเอาวัฒนธรรมของชาติตะวันตก จิตรกรไทยได้นำวิธีการตามแบบวิทยาศาสตร์มาใช้ เช่น การใช้หลักทางด้านทัศนวิสัยมาใช้ในการเขียนภาพทิวทัศน์ รูปคน สัตว์ โดยเขียนให้มีปริมาตรตามความเป็นจริงยิ่งขึ้น ในด้านวัสดุนั้นได้นำเอาสีต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์ของยุโรปมาใช้ ทำให้มีสีใช้มากขึ้นกว่าเดิม

๓) ยุคจิตรกรรมไทย “ขรัวอินโข่ง”

ขรัวอินโข่ง เกิดที่บางจาน จังหวัดเพชรบุรี เมื่ออุปสมบทแล้วพระภิกษุอินได้เข้ามาจำพรรษาที่วัดราชบูรณะ ด้วยฝีมืออันยอดเยี่ยมในการเขียนภาพท่านจึงกลายเป็นจิตรกรคู่พระทัยของรัชกาลที่ ๔ ท่านเป็นผู้นำเอาวิทยาการแผนใหม่ในการเขียนภาพของชาวตะวันตกมาใช้ในการเขียนภาพไทยเป็นคนแรก ผลงานของท่านนั้นอยู่ที่ฝาผนังพระอุโบสถวัดบวรนิเวศ และวัดบรมนิवास

จิตรกรรมฝาผนัง โดย ขรรค์อินโขง

ที่มารูปภาพ <https://ronnaphob.wordpress.com/2016/07/18/perspective->

[%F0%B8%97%F0%B8%B1%F0%B8%A8%F0%B8%99%F0%B8%B5%F0%B](https://ronnaphob.wordpress.com/2016/07/18/perspective-%F0%B8%97%F0%B8%B1%F0%B8%A8%F0%B8%99%F0%B8%B5%F0%B)

๔) ยุคจิตรกรรมไทย สมัยรัชกาลที่ ๕

ในสมัยรัชกาลที่ ๕ อิทธิพลตะวันตกยังมีอิทธิพลต่อประเทศไทยมากขึ้น จิตรกรรมที่มีชื่อเสียงในช่วงเวลานี้ ได้แก่ จิตรกรรมบนฝาผนังพระที่นั่งทรงผนวชในวัดเบญจมบพิตร กรุงเทพมหานคร เขียนขึ้นเมื่อราว พ.ศ. ๒๔๔๒ เมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดฯ ให้ปฏิสังขรณ์และสถาปนาวัดเบญจมบพิตร

๕) ยุคจิตรกรรมไทย สมัยรัชกาลที่ ๖

ในสมัยรัชกาลที่ ๖ ทรงฟื้นฟูศิลปะไทยโดยก่อตั้งกรมศิลปากร และโรงเรียนหัตถกรรม-ราชบูรณะ เพื่อถ่ายทอดศิลปะไทยให้คนรุ่นหลัง ซึ่งต่อมาได้พระราชทานชื่อใหม่ว่าโรงเรียนเพาะช่าง จากนั้น กรมศิลปากรได้ก่อตั้งโรงเรียนเพื่อสอนวิชาวาดเขียนและการปั้นโดยใช้ชื่อโรงเรียนว่าโรงเรียนประณีต-ศิลปกรรม โดยมีนายคอร์ราโด เฟโรซี (Corrado Feroci) ชาวอิตาลีเป็นครูใหญ่ ต่อมาได้ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากร ทำให้ประเทศไทยเริ่มมีการเรียนการสอนศิลปะกันอย่างจริงจังและพัฒนาการทางด้านศิลปะจึงเจริญรุ่งเรืองมาจนถึงปัจจุบัน มีการเรียนรู้ศิลปะตะวันตกโดยศึกษาเรียนรู้จิตรกรรมตะวันตกศึกษาอิทธิพลศิลปะตะวันตกในสถานศึกษา

ที่มา <https://sites.google.com/site/minnicangngng/k-5>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ วัฒนาการทางศิลปะ	เรื่อง วิเคราะห์อิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อศิลปะไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	รายวิชา ศ ๒๓๑๐๒ ทักษะศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา - วิเคราะห์อิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อศิลปะไทย จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - ระบุและบรรยายลักษณะของศิลปะในแต่ละยุคสมัย - บรรยายสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ที่เลือกมาโดยใช้ความรู้เรื่องทัศนธาตุ - วิเคราะห์และอภิปรายรูปแบบเนื้อหา และคุณค่าอิทธิพลทางวัฒนธรรมในงานศิลปะไทย ด้านทักษะและกระบวนการ - คิด เขียนวิเคราะห์รูปแบบของงานทัศนศิลป์และอิทธิพลทางวัฒนธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่ใจเรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนและครู สนทนาเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้เดิมเรื่องความเข้าใจในรูปแบบศิลปะแต่ละยุคสมัย (แนวทางการสนทนา นักเรียนรู้จักศิลปะยุคสมัยใดบ้าง ลักษณะและรูปแบบผลงานแต่ละยุคสมัยมีลักษณะ รูปแบบอย่างไร) ขั้นสอน ๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ลัทธิทางศิลปะตะวันตกที่มีอิทธิพลต่อจิตรกรรมไทย ๒. ครูนำตัวอย่างผลงานทัศนศิลป์ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงลักษณะการสร้างสรรคความเหมือนและแตกต่างของผลงาน ๓. นักเรียนปฏิบัติใบงานเรื่องวิเคราะห์รูปแบบงานทัศนศิลป์และอิทธิพลทางวัฒนธรรม ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ อภิปรายอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้เรื่อง ลัทธิทางศิลปะตะวันตกที่มีอิทธิพลต่อจิตรกรรมไทย ภาระงาน/ชิ้นงาน - ใบงานเรื่องวิเคราะห์รูปแบบงานทัศนศิลป์และอิทธิพลทางวัฒนธรรม

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - ระบุยุคสมัยของศิลปะไทย - วิเคราะห์อิทธิพลทางวัฒนธรรมและ บ่งบอกยุคสมัยของศิลปะไทย	ประเมินใบงาน	แบบประเมินใบงาน	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ
ด้านทักษะ/กระบวนการ คิด เขียนวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบ ยุคสมัยของศิลปะไทย	ประเมินใบงาน	แบบประเมินใบงาน	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒ จาก ๔ ระดับ
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่ใจเรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกต พฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมิน

ใบงานเรื่อง วิเคราะห์รูปแบบงานทัศนศิลป์และอิทธิพลทางวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	วิเคราะห์งานศิลปะจากผลงานทัศนศิลป์ จากอาชีพที่เลือก ได้ถูกต้อง ครบ ตรงประเด็น				รวม
		๔	๓	๒	๑	
๑						
๒						
๓						
๔						
.						
.						
.						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = ๔

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์ผ่าน ระดับพอใช้

แบบประเมิน

วิเคราะห์รูปแบบงานทัศนศิลป์และอิทธิพลทางวัฒนธรรม

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
วิเคราะห์รูปแบบงานทัศนศิลป์และอิทธิพลทางวัฒนธรรม ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น	วิเคราะห์รูปแบบงานทัศนศิลป์และอิทธิพลทางวัฒนธรรม ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ครบสมบูรณ์	วิเคราะห์รูปแบบงานทัศนศิลป์และอิทธิพลทางวัฒนธรรม ได้ค่อนข้างถูกต้อง ชัดเจน มีข้อบกพร่อง ๑-๒ จุด	วิเคราะห์รูปแบบงานทัศนศิลป์และอิทธิพลทางวัฒนธรรม ได้ค่อนข้างถูกต้อง ยังไม่ชัดเจน มีข้อบกพร่อง ๓-๔ จุด	วิเคราะห์รูปแบบงานทัศนศิลป์และอิทธิพลทางวัฒนธรรม ได้ค่อนข้างถูกต้อง เป็นบางส่วน และมีข้อบกพร่อง มากกว่า ๔ จุด

เกณฑ์การตัดสิน

เกณฑ์การผ่าน ระดับพอใช้

ใบความรู้

ลัทธิทางศิลปะตะวันตกที่มีอิทธิพลต่อจิตรกรไทย

ลัทธินีโอคลาสสิก (Neo-Classic)

นีโอคลาสสิก เป็นรูปแบบศิลปะที่อยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างสมัยใหม่กับสมัยเก่า ภาพเขียนจะสะท้อนเรื่องราวทางอารยธรรม เน้นความสง่างามของรูปร่างทรวดทรงของคนและส่วนประกอบของภาพมีขนาดใหญ่โต แข็งแรง มั่นคง ใช้สีกลมกลืน มีคุณภาพของแสงและเงาที่งดงาม

ศิลปินที่สำคัญของศิลปะแบบนี้โอคลาสสิก ได้แก่ ซาก ลุย ดาวิด (ค.ศ. ๑๗๔๘ - ๑๘๒๕) ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้วางรากฐานของศิลปะแบบนี้โอคลาสสิก งานจิตรกรรมที่มีชื่อเสียง เช่น การสาบานของโฮราตี (The Oath of Horatij) การตายของมาราต์ (The Death of Marat) การศึกะหว่างโรมันกับซาไบน์ (Battle of the Roman and Sabines) และเบนจามิน เวสต์ (Benjamin West, ๑๗๓๘-๑๘๒๐) เป็นต้น

Alexander Archipenko. Woman combing her Hair. ๑๙๑๕

Museum of Modern Art, New York

"The Incredulity of St. Thomas"

by Benjamin West (American Neoclassical Painter, ๑๗๓๘-๑๘๒๐)

Leeds Museums and Galleries, U.K.

ลัทธิฟิวเจอริซึม (Futurism)

เป็นศิลปะที่เกิดขึ้นในประเทศอิตาลี โดยศิลปินชาวอิตาลีเลียน แนวคิดของศิลปะไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องสตรีเพศ ไม่สนใจภาพเปลือย ความงามที่ถือว่าเป็นแนวทางการทำงานของลัทธินี้ คือ เรื่องของความเร็ว วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีต่าง ๆ ศิลปินลัทธิฟิวเจอริซึมนี้ไม่เห็นด้วยกับความคิดเพื่อฝัน หรือการหยุดนิ่งอยู่กับที่ จะมีแรงบันดาลใจเกี่ยวกับความงามจากเครื่องไฟฟ้า รถยนต์ หรือเครื่องบิน นอกจากนี้ยังยึดหลัก ๒ ประการ คือ ความเคลื่อนไหวของร่างกายในอวกาศ และความเคลื่อนไหวของวิญญาณในร่างกาย หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นศิลปะที่ยึดเอาทฤษฎีเกี่ยวกับพลังความเคลื่อนไหวที่รุนแรง โดยได้แสดงออกมาด้วยวิธีเขียนภาพที่เต็มไปด้วยความเคลื่อนไหว ความอึกทึกครึกโครม ความสับสนอลหม่าน

ศิลปินที่สำคัญ เช่น คาร์โล คาร์รา (Carlo Carrà, ค.ศ. ๑๘๘๑-๑๙๖๖) อุมแบร์โต บ็อคซิโอนี (Umberto Boccioni, ค.ศ. ๑๘๘๒-๑๙๑๖) จิอาโคโม บัลลา (Giacomo Balla July ๑๘, ๑๘๗๑ - March ๑, ๑๙๕๘) เป็นต้น

Carlo Carrà. "Horse and Rider or Red Rider

(Il cavaliere rosso)", ๑๙๑๓, tempera and ink on woven paper,

Civico Museo d'Arte Contemporanea, Milan

ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ (Surrealism)

ลัทธินี้มีความเชื่อว่าความจริงของมนุษย์ไม่ได้เกิดที่การรับรู้เพียงอย่างเดียว คุณค่าอยู่ที่ความหวัง ความฝัน ความต้องการที่ไม่สามารถมองเห็นได้เพราะถูกสังคมบังคับ มีความรู้สึกเก็บกด ศิลปินจึงมักวาดภาพตามความฝัน จินตนาการของตน ศิลปินที่มีชื่อเสียง เช่น อังเดร เบรตอง (Andre Breton)

ศิลปินที่สำคัญ คือ ซาลวาดอร์ ดาลี (Salvador Dali, ๑๙๐๔ – ๑๙๘๙), แมกซ์ แอร์นส์ (Max Ernst, ๑๘๙๑ – ๑๙๗๖), โจอัน มิโร (Joan Miró ๑๘๙๓ – ๑๙๘๓) เป็นต้น

Salvador Dali. The Persistence of Memory.

ลัทธิเรียลลิสม์ (Realism)

ศิลปินกลุ่มเรียลลิสม์มีความเชื่อว่าความจริงทั้งหลายคือความเป็นอยู่จริง ๆ ของชีวิตมนุษย์ ดังนั้นศิลปินกลุ่มนี้จึงเขียนภาพที่เป็นประสบการณ์ตรงของชีวิต เช่น ความยากจน การปฏิบัติ ความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยการเน้นรายละเอียดเหมือนจริงมากที่สุด

ศิลปินสำคัญในกลุ่มนี้ได้แก่ โดเมียร์ (Daumier) ขอบวาดรูปชีวิตจริงของความยากจน คูร์เบต์ (Courbet) ขอบวาดรูปชีวิตประจำวันและประชดสังคม มานด์ (Manet) ขอบวาดรูปชีวิตในสังคม เช่น การประกอบอาชีพ โรแดง (August Rodin, ๑๘๔๐– ๑๙๑๗) และ มิลเลต์ (Jean-Francois Millet)

Courbet , The Stone Breakers. ๑๘๔๙.

ลัทธิอิมเพรสชันนิสม์ (Impressionism)

ศิลปะแบบอิมเพรสชันนิสม์ จะมุ่งเน้นการวาดภาพที่จับสายตาสัมผัสรับรู้ในช่วงเวลานั้น และเป็นช่วงเวลาที่ฉับพลัน มีการแยกแยะสีที่เข้ามาประกอบกันเป็นแสงส่องสิ่งต่าง ๆ ทำให้เกิดพื้นผิวภาพที่เต็มไปด้วยสีสันทันที่เต็มไปด้วยความเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง ลักษณะของภาพวาดแบบอิมเพรสชันนิสม์ คือการใช้พู่กันตระหวัดสีอย่างเข้ม ๆ ใช้สีสว่าง ๆ มีส่วนประกอบของภาพที่ไม่ถูกบีบ เน้นไปยังคุณภาพที่แปรผันของแสง (มักจะเน้นไปยังผลลัพธ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของเวลา) เนื้อหาของภาพเป็นเรื่องธรรมดา ๆ และมีมุมมองที่พิเศษ

จิตรกรแนวอิมเพรสชันนิสม์ ได้ฉีกกรอบการวาดที่มาตั้งแต่อดีต มักจะวาดภาพกลางแจ้งมากกว่าในห้องสตูดิโออย่างที่ศิลปินทั่วไปนิยมกัน เพื่อที่จะลอกเลียนแสงที่แปรเปลี่ยนอยู่เสมอในมุมมองต่าง ๆ

ศิลปินที่สำคัญของกลุ่มอิมเพรสชันนิสม์ ได้แก่ โคลด โมเนต์ (Claude Monet) ชิสเลย์ (Alfred Sisley) เดอกาส์ (Edgar Degas) ปิซาโร (Camille Pissarro) เรอโนัว (Pierre - Auguste Renoir) มาเนต์ (Edouard Manet)

มาเนต์ (Edouard Manet), The Luncheon on the Grass (Le déjeuner sur l'herbe), 1863.

ลัทธิโพสต์ อิมเพรสชันนิสต์ (Post Impressionism)

ศิลปะแบบโพสต์อิมเพรสชันนิสม์ เกิดขึ้นทางเหนือของยุโรป โดยที่ศูนย์กลางอยู่ที่ประเทศเยอรมัน ศิลปะแบบโพสต์ อิมเพรสชันนิสม์ มุ่งการแสดงออกทางความรู้สึก อารมณ์ จิตวิญญาณ มากกว่ามุ่งนำเสนอความเป็นจริงทางวัตถุ สื่อผ่านการใช้สีที่รุนแรงและเกินความเป็นจริง โดยเน้นความพอใจของศิลปินเป็นหลัก ไม่ยึดถือกฎเกณฑ์ และธรรมเนียมใด ๆ ในอดีต สีที่ใช้จะสื่อถึงพลังที่ถูกบีบคั้นบังคับกดตันที่อยู่ในการรู้สึกนึกคิดของจิตใจคน เป็นการปลดปล่อยอารมณ์ผ่านสีและฝีแปรงที่ให้ความรู้สึกที่รุนแรงกดดัน ฝีแปรงที่อิสระ

ศิลปินในกลุ่มนี้ได้แก่ แวนโก๊ะ (Vincent Van Gogh) โบนนาร์ต (Pierre Bonnard) เซซาน (Paul Cezanne) โกวแกง (Paul Gauguin)

Vincent van Gogh, Starry Night Over the Rhone, ๑๘๘๘
Oil on canvas ๗๒.๕ x ๙๒ cm. Musée d'Orsay, Paris

ลัทธิเอ็กซ์เพรสชันนิสม์ (Expressionism)

ศิลปะแบบเอ็กซ์เพรสชันนิสม์ เกิดขึ้นทางเหนือของยุโรปศูนย์กลางอยู่ที่ประเทศเยอรมัน ศิลปะแนวนี้ได้รับอิทธิพลจากศิลปินสำคัญ ๒ คน คือ Vincent Van Gogh และศิลปินชาว Norwegian ที่ชื่อ Edvard Munch ซึ่งทั้งสองคนนี้ ใช้สีที่รุนแรงและเกินความเป็นจริง โดยเน้นความพอใจของศิลปินเป็นหลัก ไม่ยึดถือกฎเกณฑ์ และธรรมเนียมใด ๆ ในอดีตที่ใช้นั้นจะสื่อถึงพลังที่ถูกบีบคั้นบังคับกดดัน ที่อยู่ในความรู้สึกนึกคิดของจิตใจคน เป็นการปลดปล่อยอารมณ์ผ่านสี และฝีแปรงที่ให้ความรู้สึกที่แข็ง ๆ ดิบ รุนแรง

ศิลปินที่สำคัญ เช่น เอ็ดวาร์ด มุนช์ (Edvard Munch, ค.ศ. ๑๘๖๓-๑๙๔๔) ฟรันซ์ มาร์ค (Franz Marc, ค.ศ. ๑๘๘๐-๑๙๑๖) วาสซิลี แคนดินสกี (Wassily Kandinsky, ค.ศ. ๑๘๖๖-๑๙๔๔) เป็นต้น

The Scream by Edvard Munch (๑๘๙๓)
which inspired ๒๐th century Expressionists

ลัทธิแอบสแตรค (Abstract)

Abstract คือ งานศิลปะที่ไม่มีอะไรเหมือนจริงในธรรมชาติ แต่จะเป็นความคิดสร้างสรรค์ของศิลปินที่แสวงหาวิธีการแสดงออกทางความคิด ที่เป็นอิสระของเส้น สี และรูปทรง พลังทางอารมณ์และความรู้สึก เน้นที่การแสดงออก ๒ ประการ คือตัดทอนสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติให้รูปทรงที่ง่ายและเหลือเพียงแก่นแท้ รวมทั้งสร้างรูปทรงโดยไม่ต้องการเสนอเรื่องราวใด ๆ เป็นพื้นฐาน

แอบสแตรค ที่หมายถึง นามธรรม ศิลปินมีการสร้างสรรค์ผลงานโดยการคำนึงถึงเส้นและสีเท่านั้น มีลวดลายคล้ายผ้า ลายพรหม หรือลายกระเบื้องปูพื้น ศิลปินที่มีชื่อเสียง เช่น คองดิสกี (Kandinsky) มองดีออง (Mondrian) และ วิลอง (Villon)

Mondrian, Composition II in Red, Blue, and Yellow,

ที่มา <https://sites.google.com/site/cultofarttt/8-laththi-xae-s-taer-kh-abstract> 1930

คิวบิกซิม (Cubism) คือลัทธิการสร้างสรรค์ที่ได้อิทธิพลจากด้านความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์ และมาจากรูปแบบหน้ากากของชนเผ่าพริมีตีฟในแอฟริกา คิวบิสม์นับเป็นวิวัฒนาการของวงการศิลปะอย่างสำคัญ

ลัทธิคิวบิกซิมนี้กำเนิดด้วยศิลปินสองคน คือฌอร์ฌ บรัก (George Braque) และปาโบล ปิกัสโซ (Pablo Picasso) โดยได้แรงบันดาลใจจากผลงานของพอล เซซาน เป็นหลัก สุนทรียภาพที่แสดงออกถึงรูปทรงศิลปะ (Art form) ให้เปลี่ยนไปจากความเป็นจริงในลักษณะเหลี่ยม ลูกบาศก์ รูปทรงเรขาคณิต สร้างความคิดในเชิงทั้ง ๒ มิติ และ ๓ มิติ

ที่มา <https://www.facebook.com/hummingduck>

ผสมกัน ทั้งจิตกรรม ประติมากรรม การทักซ้อน การปิด ความเชื่อ ของ Cubism คือ แก่นแท้จริง ๆ ศิลปินจะต้องวิเคราะห์และถ่วงน้ำหนักสิ่งที่เห็นนั้นและสังเคราะห์รูปทรงที่เห็นให้เหลือเพียงสิ่งที่สำคัญที่สุดและมีความแข็งแรง ด้วยปริมาตรของรูปทรงที่แข็งแรง + ส่วนมิติความลึก = รวมกับเหลี่ยมของเพชรที่เจียรไน เกิดเงาทักซ้อน ประสานสัมพันธ์กันอย่างเป็นจังหวะแต่ภายใต้การที่ไม่ให้สีฉูดฉาดรุนแรง

Les Demoiselles d'Avignon Pablo Picasso ๑๙๓๐

ตัวอย่างผลงานของศิลปินตะวันตกที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานของจิตรกรไทย

ที่มา: <https://www.moma.org/collection/works/79766>

Les Demoiselles d'Avignon

ศิลปิน : Pablo Picasso

ปี : ๑๙๐๗

เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด ๒๔๓.๙ ซม. x ๒๓๓.๗ ซม.

ที่มา: [http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home.php?p=profiles&name=Fua%20\(Tongyoo\)%20Haripitak](http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home.php?p=profiles&name=Fua%20(Tongyoo)%20Haripitak)

Nude-Painter

เพื่อ หริพิทักษ์

ปี : ๑๙๕๖

เทคนิค : เกรยอบนกระดาษ

ขนาด : ๖๗.๕ x ๖๕.๕ ซม.

Blue and Green reflexes

เพื่อ หริพิทักษ์

ปี : ๑๙๕๖

เทคนิค : สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด : ๘๕.๕ x ๖๖ cm.

ใบงาน

เรื่อง วิเคราะห์รูปแบบงานทัศนศิลป์และอิทธิพลทางวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหารูปภาพผลงานจิตรกรรมไทย ติดลงในกรอบที่ ๑ และจิตรกรรมตะวันตก ติดในกรอบที่ ๒ และเขียนวิเคราะห์อิทธิพลทางวัฒนธรรมที่เข้ามามีอิทธิพลในการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่กำหนด โดยศึกษาจากใบความรู้ เรื่องยุคสมัยของศิลปะไทยและวิวัฒนาการทางศิลปะ

กรอบที่ ๑ (ติดภาพผลงานจิตรกรรมไทย)	กรอบที่ ๒ (ติดภาพจิตรกรรมตะวันตก)
๑. ชื่อภาพ :	๒. ชื่อภาพ :
ศิลปิน :	ศิลปิน :

วิเคราะห์และอธิบายอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลในการสร้างสรรค์งานกรอบที่ ๒

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ วิวัฒนาการทางศิลปะ	เรื่อง อิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ลวดลายในปัจจุบัน	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	รายวิชา ศ๒๓๑๐๒ ทศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา - อิทธิพลทางวัฒนธรรม - การออกแบบสร้างสรรค์ลวดลาย จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - อธิบายอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลกับการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ด้านทักษะและกระบวนการ - ออกแบบสร้างสรรค์ลวดลาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีทัศนคติที่ดีต่อศิลปะไทย - เห็นความสำคัญของศิลปะและวัฒนธรรมไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเดิมเรื่องศิลปะไทยและอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการออกแบบลวดลายที่สื่อถึงอิทธิพลทางวัฒนธรรมว่าสิ่งของเครื่องใช้ที่พบรอบตัวเราในชีวิตประจำวันนั้นมีอะไรบ้างที่เป็นการออกแบบที่ได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรม ขั้นสอน ๑. นักเรียนและครู สทนทนาถามตอบเกี่ยวกับลวดลายจากสิ่งของ เช่น ลวดลายสมุด ลวดลายกระเป๋า ลวดลายกระดาษห่อของขวัญ ๒. ครูอธิบายความหมายสาระสำคัญเกี่ยวกับเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์แต่ละประเภท เพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น ๓. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องอิทธิพลทางวัฒนธรรมมีผลต่อลวดลายในปัจจุบัน ๔. นักเรียนวิเคราะห์เนื้อหาลงในแบบวิเคราะห์ข้อมูลอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อลวดลาย ขั้นสรุป นักเรียนและครู ร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่องอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์และเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - เรื่อง อิทธิพลทางวัฒนธรรมมีผลต่อลวดลายในปัจจุบัน ภาระงาน/ชิ้นงาน - แบบวิเคราะห์ข้อมูลอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อลวดลาย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ บอกอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์	ประเมิน	แบบประเมินวิเคราะห์ข้อมูลอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อผลงาน	ผ่านเกณฑ์ คุณภาพ ระดับ ๒
ด้านทักษะ/กระบวนการ ทักษะการวิเคราะห์	ประเมิน	แบบประเมินวิเคราะห์ข้อมูลอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อผลงาน	เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับ ดีขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีทัศนคติที่ดีต่อศิลปะไทย - รักความเป็นไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	ผ่านเกณฑ์ คุณภาพระดับ ๒

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการวิเคราะห์ข้อมูลอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อลวดลาย

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น				รวม
		๔	๓	๒	๑	
๑						
๒						
๓						
๔						
.						
.						
.						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = ๔

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินการวิเคราะห์ข้อมูลอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อลวดลาย

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. สรุปความรู้ได้ ถูกต้อง ครบ ตรงประเด็น	สามารถสรุป ความรู้ได้ครบ ตรงประเด็น ถูกต้องทุกหัวข้อ มีความสมบูรณ์	สามารถสรุป ความรู้ได้ครบ ตรงประเด็น มีความถูกต้อง มีข้อบกพร่อง ๑-๒ แห่ง	สรุปความรู้ไม่ครบ ทุกประเด็น มีข้อบกพร่อง ๓-๔ แห่ง	สรุปความรู้ ไม่ถูกต้องมากกว่า ๓-๔ แห่ง
๒. การเชื่อมโยง ความรู้ได้ถูกต้อง ตามลำดับชั้น ความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยง ความรู้ได้ถูกต้อง ตามลำดับ ความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยง ความรู้ได้ ลำดับ ความสัมพันธ์ได้ ค่อนข้างครบ	สามารถเชื่อมโยง ความรู้และลำดับ ความสัมพันธ์ ได้บ้าง	สามารถเชื่อมโยง ความรู้ได้ แต่ไม่ เป็นไปตามลำดับ ความสัมพันธ์

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๗ - ๘ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๕ - ๖ หมายถึง ดี

คะแนน ๓ - ๔ หมายถึง พอใช้

คะแนน ๑ - ๒ หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านระดับพอใช้

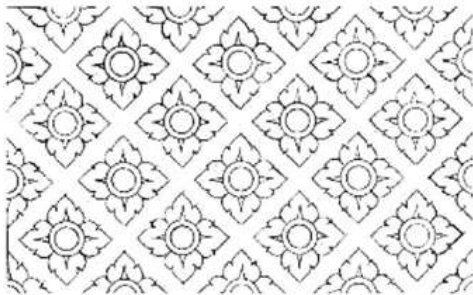
ใบความรู้

เรื่อง อิทธิพลทางวัฒนธรรมมีผลต่อลวดลายในปัจจุบัน

ลวดลายไทยมีที่มาจากธรรมชาติ มีลักษณะพิเศษเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย มีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งเป็นลวดลายที่ยังคงความเป็นไทยไว้แต่ดั้งเดิมจนถึงปัจจุบันไม่มีการเปลี่ยนแปลง ต่อมาเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลง เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมทำให้มีการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ การออกแบบลวดลายจึงมีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีการนำลวดลายมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน มีการออกแบบลวดลายใหม่ ๆ จากการนำโครงสร้างลวดลายเลขาคณิตของไทยที่มีช่องไฟเท่ากัน รูปแบบลายซ้ำ ๆ ดัดแปลงสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ เช่น ลวดลายการสักผิวหนัง ลวดลายผนังวอลเปเปอร์ ลวดลายกระดาดห่อของขวัญ ฯลฯ

ภาพตัวอย่างเปรียบเทียบลวดลายของไทยและชาติอื่น

ลายไทยประจำยาม

ที่มา : www.geocities.com

ลายอิสลามวัฒนธรรมอียิปต์

ที่มา : <http://artfislamicpattern.com>

ภาพตัวอย่างเปรียบเทียบลายเครือเถาวัลกับลายวอลเปเปอร์

ลายเครือเถาวัลของไทย

ที่มา : <http://www.bw-designplus.com>

ลายวอลเปเปอร์

ที่มา : <http://pngtree.com/>

ลายกระดาษห่อของขวัญ

ที่มา : <http://th.aliexpress.com>

ลายสัก

ที่มา : www.askideas.comที่มา : www.askideas.com

ขั้นตอนการออกแบบลวดลาย

ลวดลาย หมายถึง ลายเส้นและสีเส้นที่มีการประดิษฐ์สร้างสรรค์ให้เกิดคุณค่าทางความงาม และนำไปใช้ประดับตกแต่งในงานศิลปะประเภทต่าง ๆ ทั้งในงานทัศนศิลป์ ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และงานศิลปะประยุกต์ เช่น ออกแบบผลิตภัณฑ์ ออกแบบตกแต่ง ออกแบบนิเทศศิลป์ และออกแบบพาณิชย์ศิลป์

รูปแบบลวดลายในธรรมชาติของพืช สัตว์ แมลง ปราภฏการณ์จากธรรมชาติเป็นสิ่งบันดาลใจให้มนุษย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการที่หลากหลายไม่มีที่สิ้นสุด ต่อไปนี้เป็นรูปแบบลวดลายในธรรมชาติที่ไม่คิดว่าจะสามารถเกิดขึ้นเองได้ แต่มันก็เกิดขึ้นจากธรรมชาติจริง ๆ

๑. ลวดลายในพืช ได้แก่ ลวดลายดอกไม้ ลวดลายใบไม้ ลวดลายเปลือกไม้
๒. ลวดลายในแมลง ได้แก่ ลวดลายปีก ส่วนหัว ดวงตา และลำตัวของแมลง เป็นต้น
๓. ลวดลายในสัตว์ ได้แก่ ลวดลายในตัวสัตว์ทั้งสัตว์บก สัตว์น้ำ และสัตว์เลื้อยคลาน
๔. ลวดลายที่เกิดจากปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น ฟ้าแลบ ฟ้าร้อง ฝนตก ลวดลายของพื้นดิน แตกกระแหง
๕. ลวดลายจากรูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ ลวดลายรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ครึ่งวงกลม เป็นต้น
๖. ลวดลายในพาณิชย์ศิลป์ ปราภฏในงานโฆษณาหลายรูปแบบ มีทั้งที่ประกอบในตัวผลิตภัณฑ์สินค้า เครื่องหมายการค้า ลวดลายประกอบตัวอักษร ลวดลายปราภฏในแผนภาพส่วนที่เป็นพื้นฉากไม่ว่าส่วนใดก็ตามจะต้องจัดวางตำแหน่งให้ถูกต้องตามหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

ขั้นตอนการออกแบบลวดลาย

การออกแบบลวดลายเป็นการออกแบบที่หล่อหลอมเอาประสบการณ์ ความคิด จินตนาการ องค์ประกอบทางศิลปะเข้าด้วยกัน โดยใช้กรรมวิธีที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของงานและเนื่องจากการออกแบบลวดลายถูกนำไปใช้ตกแต่งให้ผลงานมีคุณค่าหรือมีมูลค่าเพิ่มขึ้นตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ ตำแหน่ง ขนาดและความสนใจของกลุ่มเป้าหมายที่จะนำลวดลายไปใช้อาจจะเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เฉพาะกลุ่มหรือไม่จำกัดกลุ่มเป้าหมายการวิเคราะห์ให้รู้ถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จะทำให้ลวดลายที่ออกแบบขึ้นมาประสบผลสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งขั้นตอนที่สำคัญในการออกแบบลวดลายประกอบด้วย

๑) ขั้นศึกษาและรวบรวมข้อมูล

ขั้นศึกษาข้อมูล เป็นขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาเรื่องราว สภาพเศรษฐกิจและสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณี ลักษณะของพื้นที่และในด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องนำมาศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบ โดยข้อมูลที่ได้รับทั้งหมดต้องถูกต้องไม่ผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง แต่ในบางกรณีอาจมีความจำเป็นต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการออกแบบลวดลายถ้าลวดลายเหล่านั้นมีจุดประสงค์เพื่อเป็นสาธารณสมบัติ การใช้แบบสอบถามหรือใช้ประชาพิจารณ์ จะช่วยป้องกันมิให้เกิดข้อขัดแย้งขึ้นในชุมชนได้

๒) ขั้นจินตนาการ

ขั้นจินตนาการ เป็นขั้นที่ต้องแปลข้อมูลออกมาเป็นรูปธรรม ในลักษณะของลวดลายตามผลจากการศึกษาข้อมูลเพื่อให้ได้ลวดลายใหม่และสามารถนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นการร่างแบบขึ้นมาอย่างง่าย ๆ หลาย ๆ แบบ เพื่อใช้เป็นตัวเลือกในการค้นหาลวดลายที่ดีที่สุด

ภาพตัวอย่างการออกแบบลวดลายขั้นจินตนาการ

๓) ขั้นออกแบบ

ขั้นออกแบบ เป็นขั้นที่นำภาพร่างจากการจินตนาการมาออกแบบโดยแสดงรายละเอียดที่ชัดเจนของลวดลายและสีสันทัน ดังนั้น ขั้นตอนนี้จึงเป็นขั้นตอนที่สมบูรณ์ สามารถมองเห็นลวดลายที่ชัดเจนได้ โดยอาจจะทำได้หลาย ๆ แบบเพื่อการคัดสรรให้ได้ลวดลายที่ดีที่สุด

ภาพตัวอย่างการออกแบบลวดลายชั้นออกแบบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ วิวัฒนาการทางศิลปะ เรื่อง อิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชา ศ๒๓๑๐๒ ทัศนศิลป์ เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓		
ขอบเขตเนื้อหา อิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ อธิบายอิทธิพลทางวัฒนธรรม เทคนิค ในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ด้านทักษะและกระบวนการ ออกแบบลวดลาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูสอบถามพื้นฐานความรู้เดิมเรื่องความเข้าใจในอิทธิพลทางวัฒนธรรมและรูปแบบงานออกแบบลวดลายที่มีผลต่อชีวิตประจำวัน ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายถึงความหมาย สาระสำคัญเกี่ยวกับเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ๒. ครูยกตัวอย่างการออกแบบลวดลายในปัจจุบันเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น ๓. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่องอิทธิพลทางวัฒนธรรมเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ๔. นักเรียนลงมือปฏิบัติใบงานเรื่องการออกแบบสร้างสรรค์ลวดลาย โดยครูคอยให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน ขั้นสรุป นักเรียนสรุปเนื้อหาเรื่องเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้เรื่องอิทธิพลทางวัฒนธรรมเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ภาระงาน/ชิ้นงาน - ใบงานเรื่องการออกแบบสร้างสรรค์ลวดลาย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มี ผลกับการสร้างสรรค์งาน ทัศนศิลป์	สังเกต	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒
ด้านทักษะ/กระบวนการ ออกแบบลวดลาย	ประเมิน	แบบประเมิน ใบงานการออกแบบ ลวดลาย	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒
ด้านคุณลักษณะ มีทัศนคติที่ดีต่อศิลปะไทยและนำ ความรู้ไปปรับใช้ในการออกแบบ ลวดลาย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกต พฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการปฏิบัติงานและความสนใจในการเรียน (สำหรับครูผู้สอน)
คำชี้แจงให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	สนใจในการเรียนตอบ คำถามสรุปความรู้ได้ ถูกต้อง ตรงประเด็น				การเชื่อมโยงความรู้ได้ ถูกต้องตามลำดับขั้น ความสัมพันธ์				มีความคิดสร้างสรรค์ ในการออกแบบ ลวดลายจาก ใบงานที่กำหนด				รวม
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	
๑														
๒														
๓														
๔														
๕														
๖														
๗														
๘														

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)
/...../.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

เกณฑ์การให้คะแนน

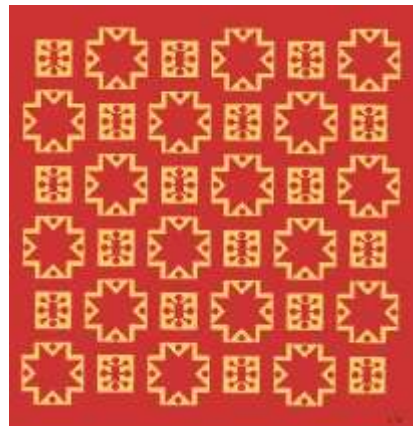
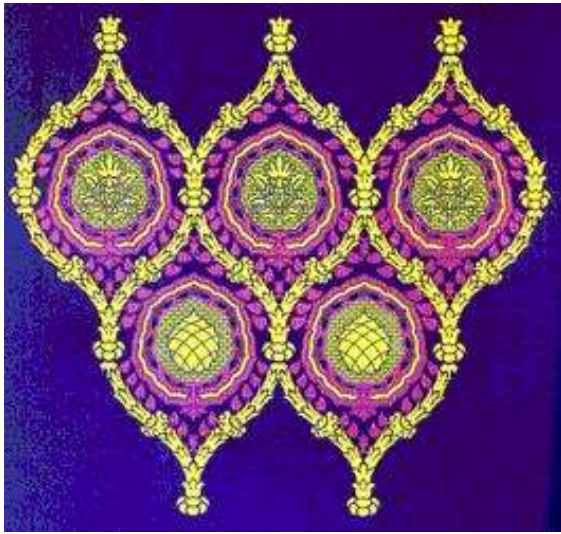
- ดีมาก = ๔
- ดี = ๓
- พอใช้ = ๒
- ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์คะแนนตัดสินต้องอยู่ในระดับพอใช้

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

- คะแนน คุณภาพ
- ๑๐ - ๑๒ ดีมาก
- ๗ - ๙ ดี
- ๔ - ๖ พอใช้
- ๑ - ๓ ปรับปรุง

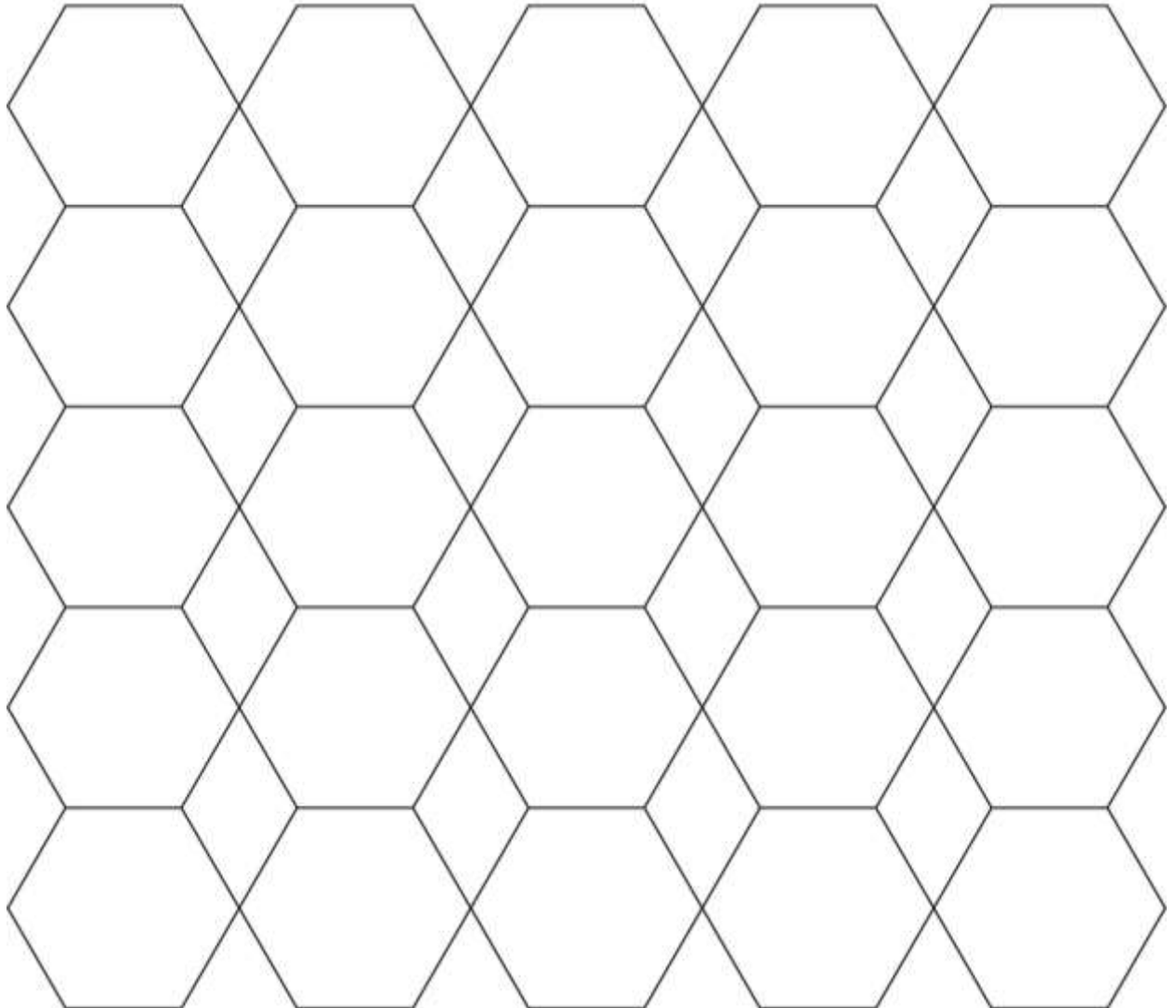
ภาพตัวอย่างการออกแบบลวดลาย

ใบงาน

เรื่อง ออกแบบสร้างสรรค์ลวดลายจากอิทธิพลทางวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตกแต่งลวดลายให้เต็มช่องว่าง ในลักษณะลวดลายที่ซ้ำ ๆ กัน ระบายสีให้สวยงาม
ตามจินตนาการของนักเรียน (สามารถใช้ไม้บรรทัด วงเวียนช่วยในการสร้างออกแบบลวดลายได้)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ทักษะศิลปะสร้างสรรค์ในชีวิตประจำวัน รายวิชา ศ๒๓๑๐๒ ทักษะศิลป์		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ วิวัฒนาการทางศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	
ขอบเขตเนื้อหา การสร้างสรรค์ลวดลายอิทธิพลทางวัฒนธรรม สร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวัน จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - บอกหลักการออกแบบลวดลาย ด้านทักษะและกระบวนการ - ออกแบบสร้างสรรค์ลวดลายตามจินตนาการ คุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียน ครูสนทนาพื้นฐานความรู้เดิมเกี่ยวกับอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการออกแบบลวดลายในปัจจุบัน ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายความหมาย สาระสำคัญที่เกี่ยวกับเรื่องเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์แต่ละประเภทเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น ๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องอิทธิพลทางวัฒนธรรมการออกแบบลวดลายและสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ๓. นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานลวดลายตามจินตนาการ ใบงานเรื่องออกแบบลวดลายตามจินตนาการและคงคุณค่าของลวดลายไทยสอดแทรกในชิ้นงาน ๔. นักเรียนนำเสนอผลงานที่การออกแบบ อภิปรายสิ่งที่สะท้อนคุณค่าของวัฒนธรรมจากผลงานของตนเอง ขั้นสรุป ๑. นักเรียนและครู ร่วมกันวิจารณ์ผลงานที่นำเสนอ ๒. ครูประเมินชิ้นงาน ใบงานเรื่องออกแบบลวดลายตามจินตนาการ	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้เรื่อง อิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการออกแบบลวดลาย ภาระงาน/ชิ้นงาน - ใบงานเรื่อง ออกแบบลวดลายตามจินตนาการ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ บอกหลักการออกแบบ ลวดลาย	สังเกต	แบบบันทึกการสังเกต	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒
ด้านทักษะ/กระบวนการ สร้างสรรค์ลวดลาย ตามจินตนาการ	ประเมิน	แบบประเมิน ใบงานเรื่อง ออกแบบสร้างสรรค์ ลวดลายตามจินตนาการ	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒
ด้านคุณลักษณะ -มุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกต	แบบสังเกตพฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการปฏิบัติงานและความสนใจในการเรียน

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	สนใจตอบคำถาม สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ตรงประเด็น				การเชื่อมโยงความรู้ได้ ถูกต้องตามลำดับขั้น ความสัมพันธ์				มีความคิดสร้างสรรค์ ในการออกแบบ ลวดลายจากใบงาน ที่กำหนดให้				รวม
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	
๑														
๒														
๓														
๔														
๕														
๖														
๗														
๘														

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = ๔
ดี = ๓
พอใช้ = ๒
ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การตัดสินต้องได้พอใช้

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ

คะแนน คุณภาพ
๑๐ - ๑๒ ดีมาก
๗ - ๙ ดี
๔ - ๖ พอใช้
๑ - ๓ ควรปรับปรุง

ตัวอย่างลายสัก

มีการนำลวดลายมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันซึ่งเป็นที่นิยม ของคนสมัยนี้ที่นำเอาลวดลายศิลปะมาไว้ในร่างกายของตัวเอง

ที่มา: <http://nextluxury.com>

ที่มา: <https://www.askideas.com>

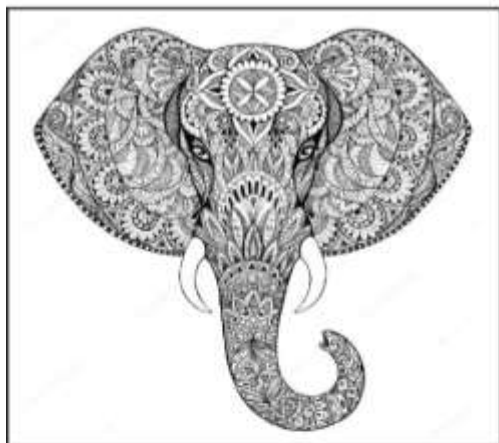

ที่มา: <http://nextluxury.com>

ใบงาน

เรื่อง ออกแบบสร้างสรรค์ลวดลายตามจินตนาการ

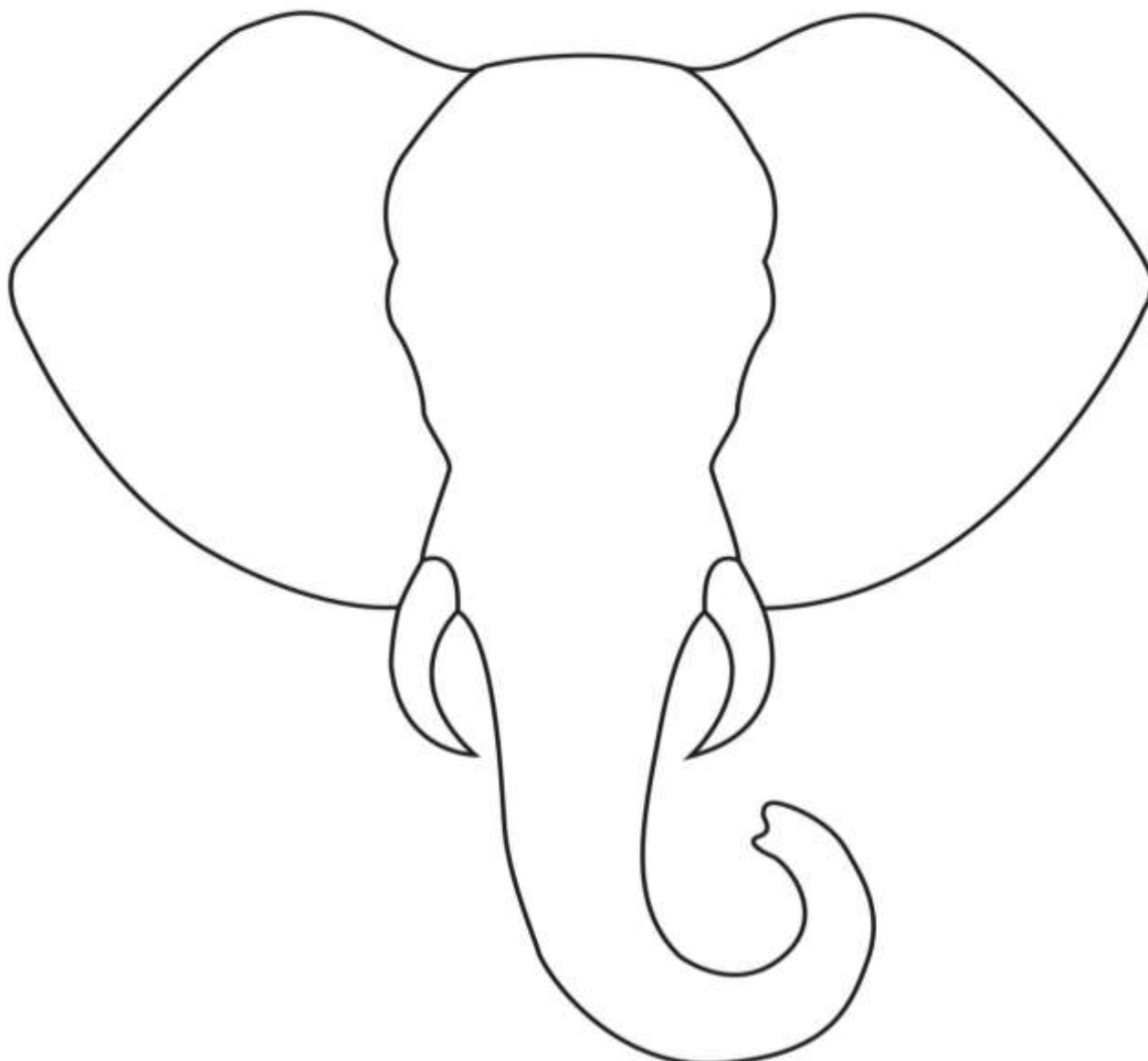
ตัวอย่างการออกแบบลวดลาย

depositphotos.com

คำสั่ง

ให้นักเรียนออกแบบลวดลายลงในพื้นที่ว่างข้าง
(โดยห้ามลอกเลียนแบบลายเดิม)

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ วิวัฒนาการทางศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง สิ่งแวดล้อมกับลายไทย รายวิชา ศ๒๓๑๐๒ ทักษะศิลป์	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา - สิ่งแวดล้อมกับงานศิลปะ - อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นที่มาของลายไทย จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - บรรยายสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ที่เลือกมาโดยใช้ความรู้เรื่องทัศนธาตุและหลักการออกแบบ - อธิบายอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นที่มาของลายไทย ด้านทักษะและกระบวนการ - เขียนสรุป - การออกแบบสร้างสรรค์ผังความคิด ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - รักความเป็นไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูสอบถามพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน ถึงศิลปะไทยที่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวและมีที่มาจากธรรมชาติ ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายถึงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อลายไทย ๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้สิ่งแวดล้อมกับลายไทย ๓. ครูสาธิตการเขียนภาพลายไทยที่มีที่มาจากธรรมชาติประกอบกับใบความรู้ ๔. นักเรียนปฏิบัติใบงานเขียนบรรยายสรุปผังความคิดเนื้อหาเรื่อง สิ่งแวดล้อมกับงานทัศนศิลป์ลายไทย ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุป อิทธิพลทางสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติเป็นที่มาของลายไทยครูแนะนำให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมยังมีลายไทยอีกหลายลายที่น่าสนใจศึกษา	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมกับงานทัศนศิลป์ลายไทย ภาระงาน/ชิ้นงาน - ใบงานเขียนบรรยายสรุปผังความคิดเนื้อหาเรื่อง สิ่งแวดล้อมกับงานทัศนศิลป์ลายไทย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - บรรยายสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ที่เลือกมาโดยใช้ความรู้เรื่องทัศนธาตุและหลักการออกแบบในเรื่องลายไทย	เขียนบรรยายสรุปเนื้อหาเรื่องสิ่งแวดล้อมกับงานทัศนศิลป์ลายไทย	แบบประเมินการเขียนบรรยายสรุปเนื้อหาเรื่องสิ่งแวดล้อมกับงานทัศนศิลป์ลายไทย	เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - การเขียนบรรยายสรุป	เขียนสรุปเนื้อหาเรื่องสิ่งแวดล้อมกับงานทัศนศิลป์ลายไทย	แบบประเมินการเขียนบรรยายสรุปเนื้อหาเรื่องสิ่งแวดล้อมกับงานทัศนศิลป์ลายไทย	เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - รักความเป็นไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	ผ่านเกณฑ์ ๔-๖ คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการเขียนสรุปเนื้อหาเรื่อง สิ่งแวดล้อมกับงานทัศนศิลป์ไทย
คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบ ตรงประเด็น				รวม
		๔	๓	๒	๑	
๑						
๒						
๓						
๔						
.						
.						
.						
.						

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน ๔ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๓ หมายถึง ดี

คะแนน ๒ หมายถึง พอใช้

คะแนน ๑ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงานแบบประเมินการจดบันทึก

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้อง ทุกหัวข้อครบสมบูรณ์	สามารถสรุปความรู้ได้ครบตรงประเด็นและมี ความถูกต้อง แต่มีข้อบกพร่องอยู่ ๑-๒ แห่ง	สรุปความรู้ไม่ครบทุกประเด็น แต่มีข้อบกพร่องอยู่ ๓-๔ แห่ง	สรุปความรู้ไม่ถูกต้องเกิน ๓-๔ แห่ง
๒. การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ และลำดับความสัมพันธ์ได้ค่อนข้างครบ	สามารถเชื่อมโยงความรู้และลำดับความสัมพันธ์ได้บ้าง	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ แต่ไม่ปฏิบัติตามลำดับความสัมพันธ์
๓. มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนผังความคิด	สามารถเขียนผังความคิดได้ในรูปแบบที่ถูกต้องและสวยงาม	สามารถเขียนผังความคิดได้ถูกต้อง และมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	สามารถเขียนผังความคิดได้ และมีข้อบกพร่องเป็นบางส่วน	สามารถเขียนผังความคิดได้ แต่ขาดรูปแบบและความสวยงาม

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๐ - ๑๒ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๗ - ๙ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๔ - ๖ หมายถึง พอใช้

คะแนน ๑ - ๓ หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๔ - ๖

ใบความรู้ เรื่อง สิ่งแวดล้อมกับงานทัศนศิลป์ไทย

ทัศนธาตุและหลักการออกแบบสิ่งแวดล้อม (Environment) หมายถึง ปรากฏการณ์และสรรพสิ่งทั้งหลายที่อยู่รอบตัวเรา สามารถแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ งานทัศนศิลป์กับสิ่งแวดล้อม

ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์

สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ประกอบด้วย สิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างแนบแน่นและเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์

มนุษย์มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างแนบแน่นในอดีตปัญหาเรื่องความสมดุลของธรรมชาติตามระบบนิเวศยังไม่เกิดขึ้นมากนัก ทั้งนี้ เนื่องจากผู้คนในยุคต้น ๆ นั้น มีชีวิตอยู่ใต้อิทธิพลของธรรมชาติ ความเปลี่ยนแปลงทางด้านธรรมชาติและสภาวะแวดล้อมเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป จึงอยู่ในวิสัยที่ธรรมชาติสามารถปรับดุลยภาพของตัวเองได้

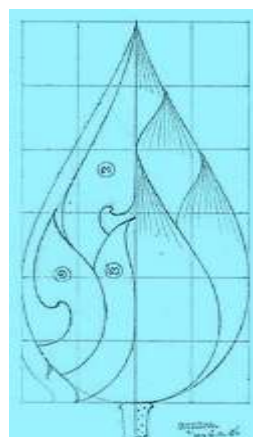
ศิลปะลายไทย

ลายไทย เป็นงานศิลปะที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของไทยที่เป็นมรดกสืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ

- ศิลปินได้รับแรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติ เช่น ดอกบัว ใบไม้ เปลวไฟ แล้วถ่ายทอดผลงานออกมาในรูปแบบมโนคติ ให้เป็นลวดลายต่าง ๆ จัดจางหะได้กลมกลืน

ธรรมชาติบ่อเกิดแห่งลาย

- ดอกบัว เช่น บัวหลวง มาพัฒนาโดยใช้จินตนาการเชิงสร้างสรรค์ด้วยการแบ่งครึ่งดอกบัว การรวมดอกบัวเข้าด้วยกันทำให้เกิดลายกนกสามตัวและคลี่คลายเป็นลายอื่น ๆ ต่อไป

ที่มา: <http://oknation.nationtv.tv/blog/phaen/2007/03/21/entry-1>

- ใบผัก ที่นิยมใช้เขียน ได้แก่ “ใบผักกูด” ซึ่งมีลักษณะกลมมกล ศิลปินจึงนำมาสร้างสรรค์เป็นลวดลาย เช่น กนกผักกูด

ที่มา: <https://bekerydelicious.wordpress.com/2015/06/13/ผักกูด>

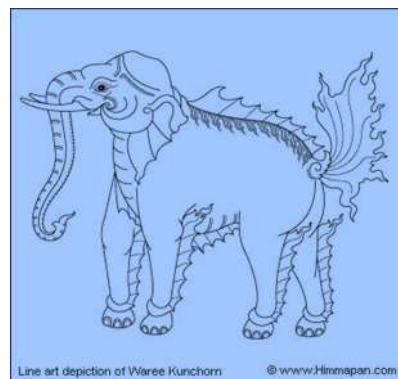
ที่มา: <http://esvector.net/home>

ดอกไม้ ได้แก่ ดอกพุดตาน ดอกจอก ดอกมะลิ ฯลฯ

ที่มา: <http://www.sookjai.com/index.php?topic=59262.0>

- สัตว์ ในลายไทยจะพบรูปแบบของนำสัตว์มาใช้ อาจเป็นรูปเหมือนจริงหรือดัดแปลงตามความคิดสร้างสรรค์ เช่น สัตว์ในป่าหิมพานต์

ที่มา: <http://writer.dek-d.com>

- คน เนื่องจากในอดีตศิลปะไทยไม่นิยมเขียนภาพแบบเหมือนจริงแต่อาจใช้ลักษณะของคนแทนทำให้ภาพคนในลายไทยไม่มีการแสดงกล้ามเนื้อ แต่จะเป็นภาพหรือลายที่มีลักษณะอ่อนช้อย สวยงามตามจินตนาการ

- เปลวไฟ เป็นการนำลักษณะการเคลื่อนไหวของเปลวไฟ เช่น เปลวไฟของกองไฟ เปลวไฟของเทียนไข เปลวไฟของคบเพลิง ที่มีความพลิ้วไหวมา สร้างสรรค์ให้เกิดลายที่สวยงาม

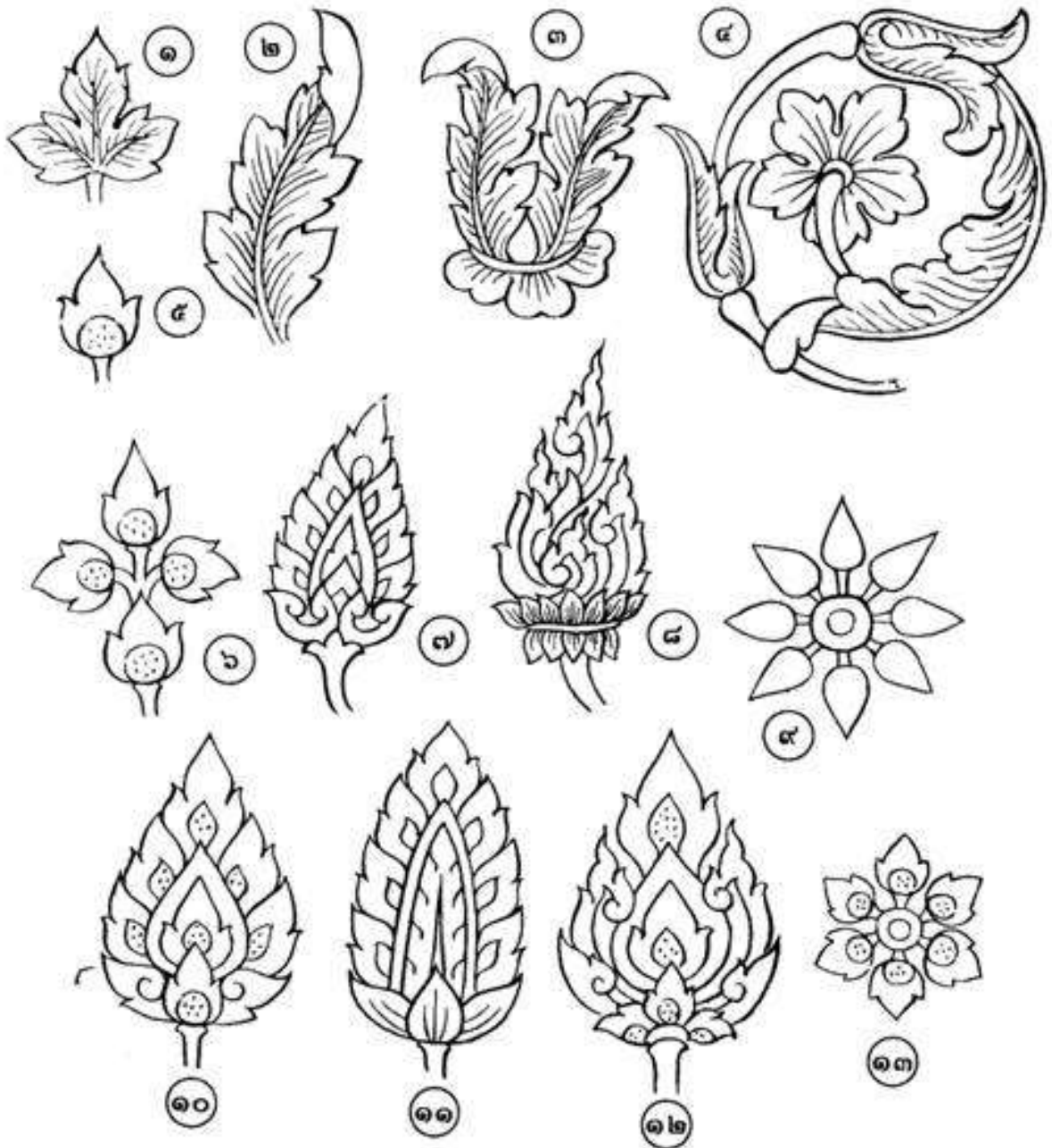

ที่มา: <http://www.bloggang.com>

- ใบไม้ ส่วนมากจะเป็นใบ “ฝ้ายเทศ” เพราะเป็นใบไม้ที่มีรูปร่างรูปทรงที่สวยงาม มาสร้างสรรค์เป็นลายใบเทศ

ที่มา: <http://jomjamp.wordpress.com>

ที่มา: <http://jomjamp.wordpress.com>

๑. ใบฝ้าย ๒. ใบฝ้ายเทศ ๓. ดอกใบเทศ ๔. ก้านขดใบเทศ ๕. ตาอ้อย
 ๖. ดอกตาอ้อย ๗. ดอกกระหนก ๘. ดอกกระหนก ๙. ประจํายามดอกมะลิ
 ๑๐. รูปดอกบัวหลวง ๑๑. รูปดอกบัวสัตตบพูนย์ ๑๒. ดอกช่อหางสิงห์ ๑๓. ประจํายามตาอ้อย

ใบงาน

เรื่องสิ่งแวดล้อมกับงานทัศนศิลป์ไทย

ให้นักเรียนเขียนบรรยายและผังความคิดสรุปเนื้อหาเรื่อง สิ่งแวดล้อมกับงานทัศนศิลป์ไทย

บรรยายสิ่งแวดล้อมกับงานทัศนศิลป์ไทย

ผังความคิด

ชื่อ-สกุลชั้น ม.....เลขที่

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ วิวัฒนาการทางศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พื้นฐานศิลปะลายไทย รายวิชา ศ๒๓๑๐๒ ทศนศิลป์	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา - ศิลปะลายไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทยโดยลายไทยมีที่มาจากธรรมชาติแต่ละลายมีที่มาที่แตกต่างกัน จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - ระบุที่มาของลายไทยพื้นฐาน - เข้าขั้นตอนการวาดลายไทยพื้นฐาน ด้านทักษะและกระบวนการ - วาดภาพลายไทยได้ถูกขั้นตอนของลายไทย ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่ใจเรียนรู้ - รักความเป็นไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูสอบถามพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน ถึงศิลปะไทยที่พบเห็นในปัจจุบันจากการไปเที่ยวตาม วัดไทยต่าง ๆ ในประเทศไทย ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายถึงศิลปะไทยที่นักเรียนพบเห็นมีลักษณะเฉพาะไม่เหมือนชาติอื่นโดยเฉพาะลายไทยซึ่งที่มาของลายไทยมาจากธรรมชาติที่เรียนมาแล้ว ๒. ครูอธิบายพื้นฐานการเขียนลายไทยประกอบการสาธิตขั้นตอนการเขียนลายไทย ๓. นักเรียนศึกษาใบความรู้ครูดถามนักเรียนตอบถึงพื้นฐานลายไทยจากเนื้อหาในใบความรู้เรื่องพื้นฐานลายไทย ๔. นักเรียนปฏิบัติร่างภาพลายไทยลงในใบงานพื้นฐานลายไทย ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปถึงที่มาของลายไทยพื้นฐาน	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้เรื่อง พื้นฐานศิลปะลายไทย ภาระงาน/ชิ้นงาน - ใบงานการเขียนภาพพื้นฐานลายไทย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - ระบุที่มาของลายไทยพื้นฐาน - เข้าขั้นตอนการวาดลายไทยพื้นฐาน	ถาม-ตอบ	แบบประเมินการตอบ คำถาม	เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ - วาดภาพลายไทยได้ถูกขั้นตอนของลายไทย	ประเมินใบงาน	แบบประเมิน ใบงาน (ภาคผนวก ก.)	เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่ใจเรียนรู้ - รักความเป็นไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	ผ่านเกณฑ์ ๔-๖ คะแนนขึ้นไปถือว่า ผ่าน

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

ปัญหาและอุปสรรค

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการตอบคำถาม

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ตอบสรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น				รวม
		๔	๓	๒	๑	
๑						
๒						
๓						
๔						

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
 (.....)
/...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- คะแนน ๔ หมายถึง ดีมาก
- คะแนน ๓ หมายถึง ดี
- คะแนน ๒ หมายถึง พอใช้
- คะแนน ๑ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ระดับ ดีขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงานแบบประเมินการวาดลายไทยพื้นฐาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. ลายกระจัง	วาดลายกระจังได้ถูกต้องเสร็จสมบูรณ์สวยงาม	วาดลายกระจังแต่มีข้อบกพร่องอยู่ ๑-๒ แห่ง	วาดลายกระจังมีข้อบกพร่องอยู่ ๓-๔ แห่ง	ไม่ถูกต้องเกิน ๓-๔ แห่ง
๒. ลายประจำยาม	วาดลายประจำยามได้ถูกต้องเสร็จสมบูรณ์สวยงาม	วาดลายประจำยามแต่มีข้อบกพร่องอยู่ ๑-๒ แห่ง	วาดลายประจำยามมีข้อบกพร่องอยู่ ๓-๔ แห่งบ้าง	ไม่ถูกต้องเกิน ๓-๔ แห่ง
๓. แม่ลายพุ่มหรือลายหน้าขบ	วาดแม่ลายพุ่มหรือลายหน้าขบได้ถูกต้องเสร็จสมบูรณ์สวยงาม	วาดแม่ลายพุ่มหรือลายหน้าขบแต่มีข้อบกพร่องอยู่ ๑-๒ แห่ง	วาดแม่ลายพุ่มหรือลายหน้าขบมีข้อบกพร่องอยู่ ๓-๔ แห่งบ้าง	ไม่ถูกต้องเกิน ๓-๔ แห่ง
๔. ลายกนก	วาดลายกนกได้ถูกต้องตามเสร็จสมบูรณ์สวยงาม	วาดลายลายกนกแต่มีข้อบกพร่องอยู่ ๑-๒ แห่ง	วาดลายกนกมีข้อบกพร่องอยู่ ๓-๔ แห่งบ้าง	ไม่ถูกต้องเกิน ๓-๔ แห่ง

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๔ - ๑๖ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๑๐ - ๑๓ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๕ - ๙ หมายถึง พอใช้

คะแนน ๑ - ๔ หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๔ - ๙ ขึ้นไป

ใบความรู้
เรื่อง พื้นฐานศิลปะลายไทย

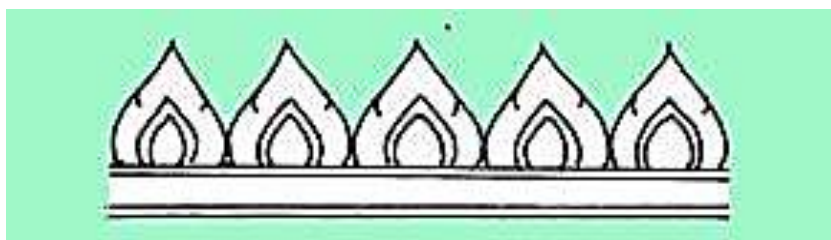
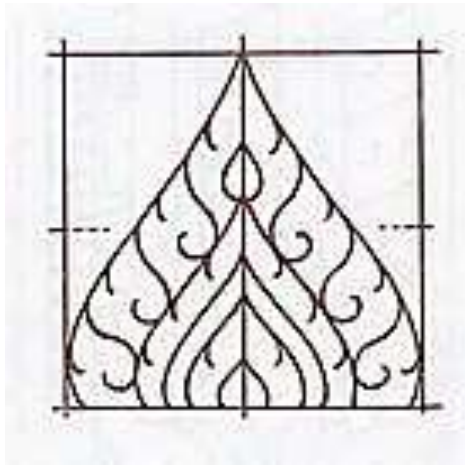
พื้นฐานศิลปะลายไทย

แม่ลายพื้นฐาน

๑. ลายกระจัง

ลักษณะของลายกระจัง

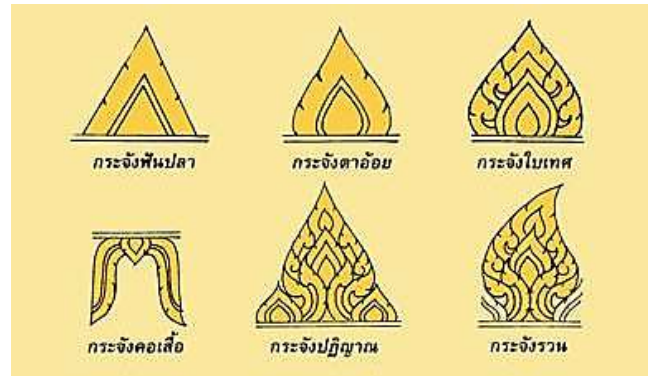
- แม่ลายกระจังเป็นแม่ลายที่ได้รับแรงบันดาลใจจากพื้นปลา ตาอ้อย หรือดอกบัว เป็นแม่ลายที่ประดิษฐ์หรือเขียนขึ้นภายในรูปสามเหลี่ยมด้านเท่า

ที่มา: <http://introductiontothai606.myreadyweb.com/article/topic-25177.html>

- แม่ลายกระจังเป็นลวดลายที่แสดงแบบเฉพาะด้านหน้า ไม่นิยมเขียนหรือปั้นให้เห็นด้านข้าง
- ลักษณะส่วนใหญ่อยู่ในรูปทรงของกลีบบัว และเป็นลายติดต่อซ้ายขวา เขียนเดินตามเส้นขอบลาย

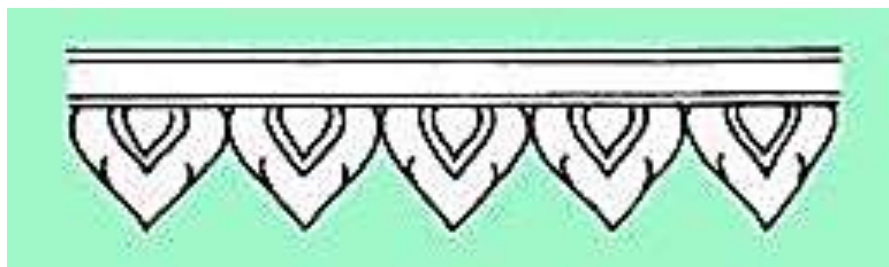
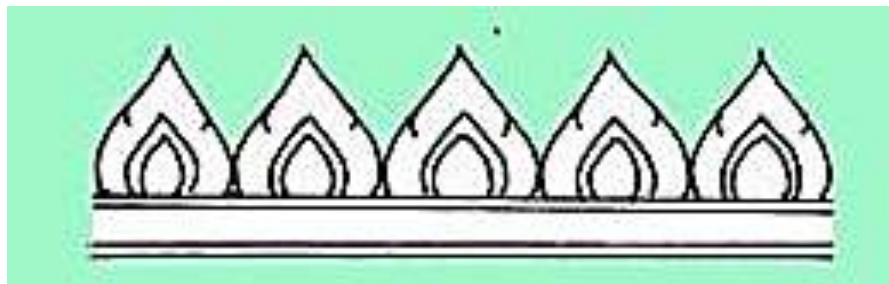
ประเภทของแม่ลายกระจัง

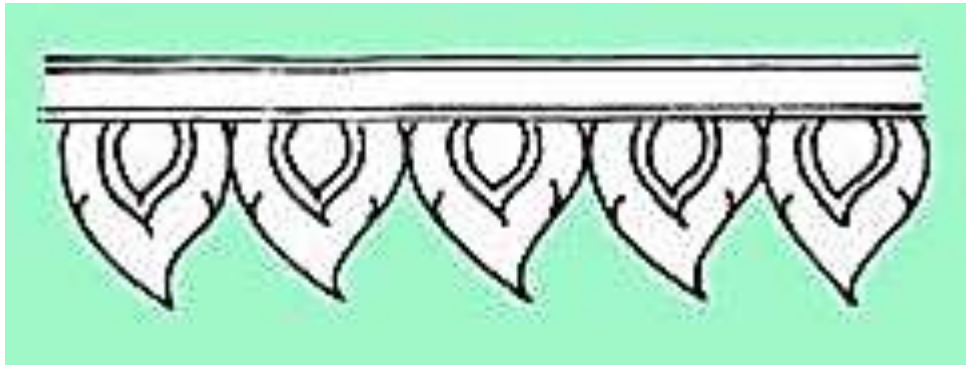
ที่มา: <http://introductiontothai606.myreadyweb.com/article/topic-25177.html>

ประโยชน์ของแม่ลายกระจัง

- แม่ลายกระจังเป็นลวดลายที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ ในการเขียนเป็นลวดลายประกอบตามขอบลาย
- ถ้าเขียนให้ส่วนยอดตั้งขึ้นเรียกว่า “บัวหงาย”
- ถ้าเขียนให้ส่วนยอดลงด้านล่าง เรียกว่า “บัวคว่ำ”
- หากเขียนให้ยอดเอนเรียกว่า “บัวรวน”

ที่มา: <http://introductiontothai606.myreadyweb.com/article/topic-25177.html>

ที่มา: <http://introductiontothai606.myreadyweb.com/article/topic-25177.html>

๒. แม่ลายประจำยาม

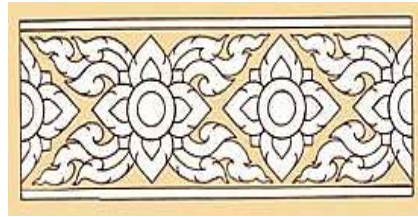
เรียกว่า “ประจำยาม” เพราะเชื่อว่าเป็นยามรักษาการณ์ป้องกันภัยแก่ผู้คิดมิดมีร้าย

ลักษณะของแม่ลายประจำยาม

สันนิษฐานว่ามีที่มาจากดอกจันหรือลูกจันที่ผ่าเอาเนื้อข้างในออกแล้วเหลือเพียงเปลือกนอก เป็นแม่ลายที่เขียนอยู่ในรูปร่างสี่เหลี่ยมจัตุรัสตะแคง มีลักษณะคล้ายดอกไม้ มีเกสรเป็นรูปวงกลมอยู่ตรงกลาง มีกลีบมนแหลมคล้ายกลีบบัวล้อมอยู่โดยรอบ ๔ กลีบด้วยกัน

ที่มา: <https://www.bansuanporpeang.com/node/28295>

ที่มา: <http://introductiontothai606.myreadyweb.com/article/topic-25177.html>

ประโยชน์ของแม่ลายประจำยาม

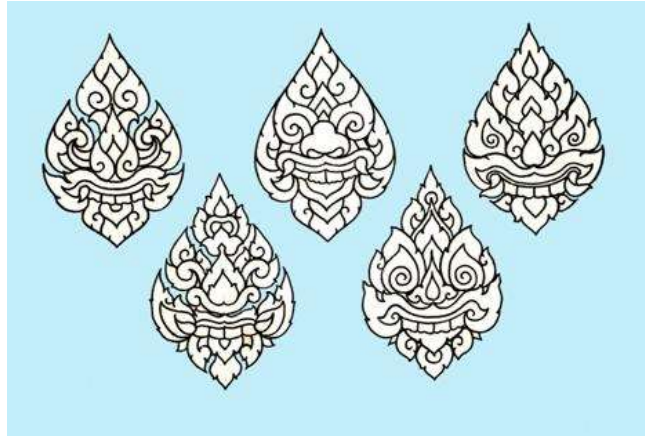
- แม่ลายประจำยามใช้เป็นที่ออกลาย หรือใช้เป็นที่ห้ามลายหรือหยุดลาย
- ลายนี้มีระดับอยู่ตามเสา ขอบประตู หน้าต่างของโบสถ์ วิหาร
- ติดประดับอยู่ที่เครื่องสวมหัวประจำอยู่ทั้ง ๔ ด้าน
- ลายประจำยามนี้เมื่อนำไปใช้กับลวดลายอื่นๆ มีชื่อเรียกต่างกัน เช่น ประจำยามกำมปู ประจำยามลูกฟักกำมปู

๓. แม่ลายพุ่ม หรือลายหน้าขบ

ลักษณะของแม่ลายพุ่มหรือลายหน้าขบ

- เขียนขึ้นภายในรูปทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ที่มีรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนบังคับ
- รูปแบบของแม่ลายพุ่มนี้ส่วนที่เป็นไส้มีรูปเป็นพุ่มทรงข้าวบิณฑ์อยู่ตรงกลาง และมีกลีบล้อมอยู่โดยรอบ ๔ กลีบ
- แม่ลายพุ่มยังสามารถเขียนเป็นลายได้อีกหลายชนิดซึ่งเขียนเป็นลายอย่างไรก็เรียกอย่างนั้น เช่น ลายหน้าขบ ซึ่งมีที่มาจากหน้าศัตรูที่ดูร้าย หรือประดิษฐ์มาจากหน้าสัตว์หิมพานต์ต่าง ๆ ที่ใช้ปาก ฟัน เขี้ยว ขบกัด จึงเรียกว่า “หน้าขบ”
- ถ้าเขียนเป็นเทพนมก็เรียกว่า ลายพุ่มเทพนม

ที่มา: <http://introductiontothai606.myreadyweb.com/article/topic-25177.html>

ประโยชน์ของแม่ลายพุ่ม

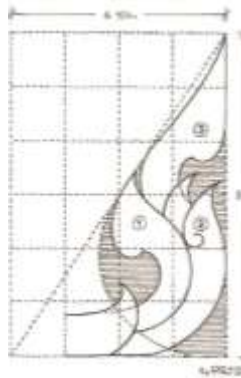
- ใช้เป็นที่ออกเกลาย หรือใช้เป็นภาพขบกัดลายในบางตอน เพื่อเพิ่มความรุนแรงเปรียบเทียบกับความอ่อนหวานของลวดลาย
- นอกจากนี้ยังใช้เป็นลายกั้นกลางเพื่อห้ามลายสองเถาไม่ให้มาชนกัน และใช้เขียนตกแต่งตามบานประตู หน้าต่าง เสา ฝาผนัง ฯลฯ

๔. แม่ลายกนก

ลักษณะของแม่ลายกนก

แม่ลายกระหนก เป็นลายที่มีรูปร่างอยู่ภายในรูปสามเหลี่ยมมุมฉากบังคับ ลักษณะของลาย ถ้าเขียนเป็นตัวลายหนึ่งตัวขมวดปลายแหลม เรียกว่า “กระหนกหนึ่งตัว หรือกระหนกเดี่ยว” หากเขียนประกอบขึ้นด้วยตัวลายขมวดปลายแหลมซ้อนกัน ๓ ตัว ก็จะเรียกว่า “กระหนกสามตัว” หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “กระหนกนาง” ซึ่งนับเป็นแม่ลายที่สำคัญในกระบวนการเขียนลายไทย เพราะกระหนกสามตัวจะเป็นลายที่บรรจบทั้งก้าน เถา กาบใหญ่ กาบเล็ก กลีบเลี้ยง ตัวกระหนกและยอดกระหนกไว้อย่างครบถ้วน และสามารถประดิษฐ์ตกแต่งด้วยการเขียนแบ่งช่องไฟภายในตัวลายให้ถี่และเพิ่มเติมตัวแทรกลงให้เป็นแบบต่าง ๆ กันออกไปได้ไม่จำกัด ข้อสำคัญต้องรักษารูปโครงสร้างส่วนรวมของแม่ลายไว้ให้คงเดิม

เปลวไฟ เป็นการนำลักษณะการเคลื่อนไหวของเปลวไฟ เช่น เปลวไฟของกองไฟ เปลวไฟของเทียนไข เปลวไฟของคบเพลิง ที่มีความพลิ้วไหวมาสร้างสรรค์ให้เกิดลายที่สวยงาม

ที่มา: <http://introductiontothai606.myreadyweb.com/article/topic-25177.html>

ประเภทของแม่ลายกนกสามตัว

กนกเปลวมาจากเปลวไฟ กนกไบเทศมาจากไบเทศ กนกผักกูดมาจากผักกูด กนกหางโตมาจากหางสิงโต

ที่มา: <http://introductiontothai606.myreadyweb.com/article/topic-25177.html>

ประโยชน์ของแม่ลายกระหนก

แม่ลายกระหนกนั้นเป็นแม่ลายที่สำคัญที่สุดในกระบวนการเขียนลายไทย นิยมนำไปเขียนบน แกะสลัก ประดับสิ่งก่อสร้าง เช่น หน้าบันโบสถ์ วิหาร บานประตู หน้าต่าง ตู้พระธรรม ฯลฯ หรือนำลวดลายไปเขียนประดับตกแต่งบนเครื่องปั้นดินเผา เครื่องถม เครื่องเงิน เครื่องใช้ต่าง ๆ ได้มากมาย

ใบงาน
เรื่อง พื้นฐานลายไทย

คำชี้แจง: ให้นักเรียนวาดลายไทยที่กำหนดให้ ลงไปในช่องให้ถูกต้องและลงสีให้สวยงาม

๑.ลายกระจัง

๒.ลายประจำยาม

๓.ลายพุ่ม หรือลายหน้าขบ

๔.ลายกนก

ชื่อ-สกุลชั้น ม.....เลขที่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ วัฒนาการทางศิลปะ	เรื่อง การออกแบบกรอบจากลวดลายไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	รายวิชา ศ๒๓๑๐๒ ทักษะศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา - อิทธิพลทางศิลปะลายไทยสามารถนำมาออกแบบและปรับใช้ในชีวิตประจำวัน จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - มีความรู้ในเรื่องศิลปะลายไทยและนำมาใช้ในการออกแบบได้ ด้านทักษะและกระบวนการ - การสร้างสรรค์ลายไทยในกรอบได้ ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่ใจเรียนรู้ - รักความเป็นไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนและครูสนทนาเกี่ยวเนื้อหาลายไทยพื้นฐานและลายไทยที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายถึงศิลปะไทยในชีวิตประจำวันที่สามารถนำลวดลายมาปรับใช้ในการประดับตามสถานที่ต่างๆ และอาจนำมาใช้ในการออกแบบลวดลายสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ได้ ๒. นักเรียนปฏิบัติใบงานการออกแบบกรอบจากลายไทยนำความรู้เดิมจากการเรียนรู้ลายไทยที่ผ่านมา มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปถึงคุณค่าของศิลปะไทยที่เรียนมาและครูแนะนำให้ศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนจะได้เกิดองค์ความรู้ในเรื่องวัฒนาการของศิลปะไทยและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ภาระงาน/ชิ้นงาน - ใบงานการออกแบบกรอบจากลวดลายไทย

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการ ออกแบบ	ประเมินใบงาน	แบบประเมินใบงาน	เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ ระดับดีขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ ทักษะการสร้างสรรค์	ประเมินใบงาน	แบบประเมินใบงาน (ภาคผนวก ก.)	เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ ระดับดีขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่ใจเรียนรู้ - รักความเป็นไทย	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	ผ่านเกณฑ์ ๒ คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีความคิดสร้างสรรค์ในลายไทยมาออกแบบกรอบ	สามารถออกแบบลายไทยรูปแบบที่ถูกต้องและมีความคิดสร้างสรรค์ลงในกรอบภาพได้เสร็จสมบูรณ์สวยงาม	สามารถออกแบบลายไทยรูปแบบที่ถูกต้องมีความคิดสร้างสรรค์ลงในกรอบภาพได้เสร็จงานเสร็จสมบูรณ์	สามารถออกแบบลายไทยมีข้อบกพร่องและไม่เสร็จสมบูรณ์	สามารถออกแบบลายไทยรูปแบบที่ไม่ถูกต้องและงานไม่เสร็จสมบูรณ์

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๔ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๓ หมายถึง ดี

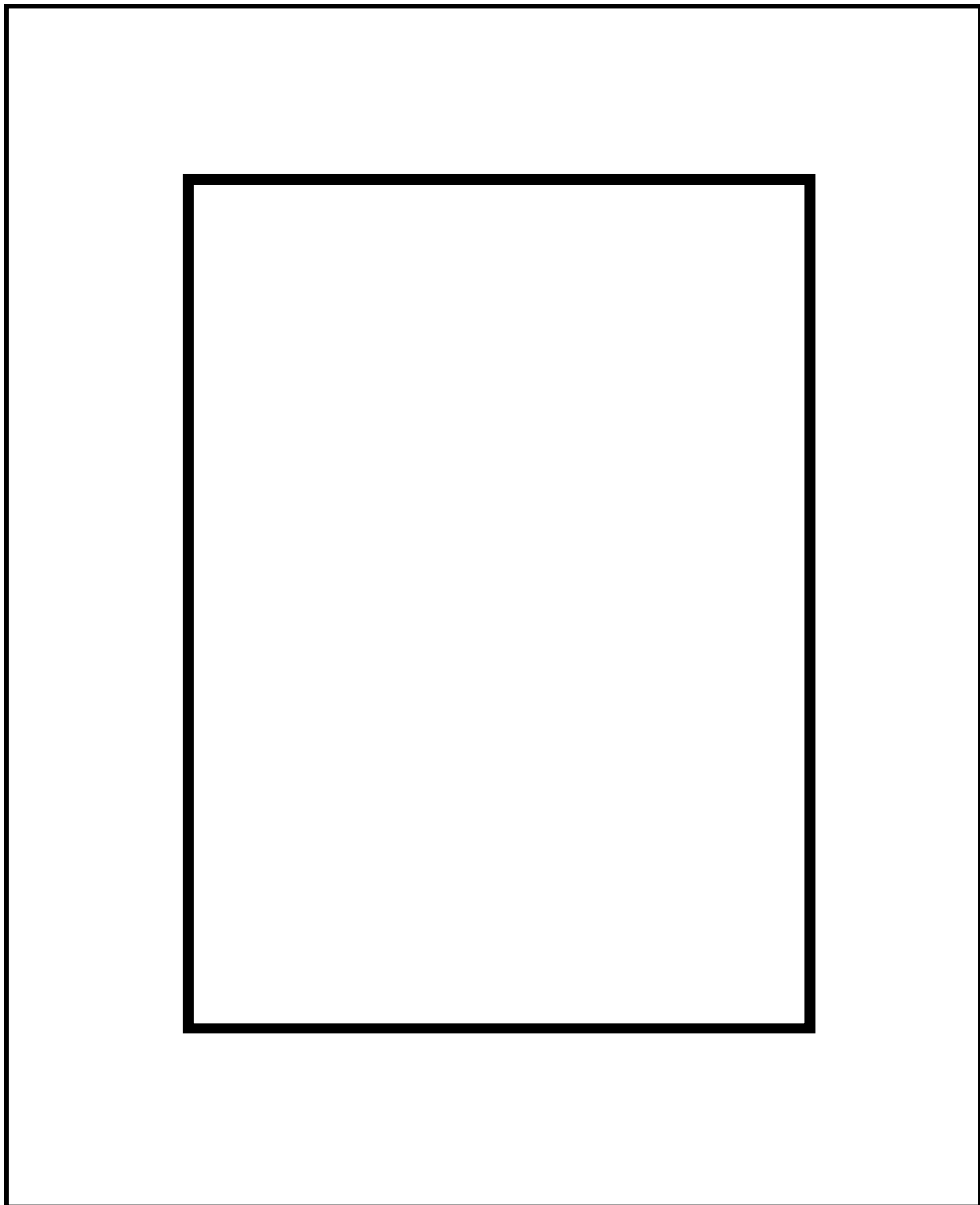
คะแนน ๒ หมายถึง พอใช้

คะแนน ๑ หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๒ ขึ้นไป

ใบงาน
เรื่อง การออกแบบกรอบจากลวดลายไทย

คำชี้แจง: ให้นักเรียนนำลายไทยพื้นฐานที่ได้เรียนมาแล้ว นำมาออกแบบกรอบจากลวดลายไทยและระบายสีให้สวยงาม

ชื่อ-สกุล ชั้น ม.....เลขที่

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การจัดนิทรรศการทางศิลปะ

รหัสวิชา ศ ๒๓๑๐๒

รายวิชาทัศนศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๕ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ทัศนศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์
วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม
และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ม.๓/๘ วิเคราะห์และอภิปรายรูปแบบเนื้อหา และคุณค่าในงานทัศนศิลป์ของตนเองและ
ผู้อื่นหรือของศิลปิน

ม.๓/๑๑ เลื่องงานทัศนศิลป์โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอย่างเหมาะสมและนำไปจัดนิทรรศการ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์อภิปรายรูปแบบเนื้อหาและคุณค่างานทัศนศิลป์ทั้งของตนเองและผู้อื่น
หรือของศิลปิน โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอย่างเหมาะสม และสามารถเลือกผลงานเพื่อนำไปจัดนิทรรศการได้

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

- คุณค่างานทัศนศิลป์
- การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์
- หลักการจัดนิทรรศการ
- หลักการเข้าชมนิทรรศการ

ทักษะ/กระบวนการ

- ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์
- ทักษะกระบวนการจัดนิทรรศการ

เจตคติ

- สนุกสนาน
- เห็นคุณค่า
- ตั้งใจ
- ความรับผิดชอบ

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย
- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

ใบงานเรื่อง ประเภทและคุณค่าในงานทัศนศิลป์

ใบงานเรื่อง การวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์ที่ฉันชอบ

ใบงานเรื่อง หลักการจัดนิทรรศการศิลปะ

ปฏิบัติการจัดนิทรรศการ “More Than Art”

การประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมนิทรรศการ “More Than Art”

เกณฑ์การประเมินผลงานชิ้นงานหรือภาระงาน

แบบประเมินการจัดนิทรรศการ “More Than Art”

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. ออกแบบการจัดนิทรรศการตรงประเภทของชิ้นงาน	มีการจัดรูปแบบนิทรรศการที่มีรูปแบบแปลกใหม่ น่าสนใจ ประณีต สวยงาม	มีการจัดรูปแบบนิทรรศการที่ค่อนข้างแปลกใหม่ น่าสนใจ ประณีตสวยงาม	มีการจัดรูปแบบนิทรรศการที่น่าสนใจ แต่ยังขาดความประณีต สวยงาม	มีการจัดรูปแบบนิทรรศการที่ยังไม่สมบูรณ์ ขาดความสนใจ
๒. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างสัมพันธ์	สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานได้ ค่อนข้างครบ	สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงาน ได้บ้าง	สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานแต่ไม่เป็นไปตามลำดับความสัมพันธ์
๓. มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดนิทรรศการ	สามารถเขียนผังความคิดได้ในรูปแบบที่ถูกต้อง และสวยงาม	สามารถเขียนผังความคิดได้ถูกต้อง และมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	สามารถเขียนผังความคิดได้ และมีข้อบกพร่องเป็นบางส่วน	สามารถเขียนผังความคิดได้ แต่ขาดรูปแบบและความสวยงาม

เกณฑ์การตัดสินคะแนน

คะแนน	๑๐ - ๑๒	หมายถึง ดีมาก
คะแนน	๗ - ๙	หมายถึง ดี
คะแนน	๔ - ๖	หมายถึง พอใช้
คะแนน	๑ - ๓	หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๔ - ๖

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ นิทรรศการทางศิลปะ เรื่อง ประเภทและคุณค่างานทัศนศิลป์ รายวิชา ศ๒๓๑๐๒ ทัศนศิลป์			เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา - ประเภทงานทัศนศิลป์ - คุณค่างานทัศนศิลป์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - อธิบายคุณค่างานทัศนศิลป์ - วิเคราะห์ วิจาร์ณผลงานทัศนศิลป์ ของตนเองและผู้อื่นหรือศิลปินได้ ด้านทักษะและกระบวนการ - ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาความหมายของทัศนศิลป์ พร้อมนำสื่อรูปภาพงานทัศนศิลป์ แต่ละประเภท เช่น ภาพวาดจิตรกรรม ภาพประติมากรรม ภาพสถาปัตยกรรม เป็นต้น ๒. นักเรียนและครูร่วมกันเชื่อมโยงเรื่องประเภทของงานทัศนศิลป์ โดยครูตั้งคำถามให้นักเรียน ช่วยกันตอบคำถาม เรื่อง คุณค่าของงานทัศนศิลป์มีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวันของเราอย่างไร ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายเกี่ยวกับความหมายประเภทของทัศนศิลป์และคุณค่าของงานทัศนศิลป์ โดย เชื่อมโยงข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับศาสนา, วัฒนธรรม, ประเพณี, การเมือง, ชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี ๒. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจาก ใบความรู้เรื่อง ประเภทและคุณค่าในงานทัศนศิลป์ ๓. นักเรียนปฏิบัติใบงานเรื่อง ประเภทและคุณค่าในงานทัศนศิลป์ พร้อมนำเสนอผลงานของตนให้ เพื่อนหน้าชั้นเรียน ขั้นสรุป ๑. นักเรียนและครูร่วมสรุปเนื้อหาที่เรียน ประเมินผลงานนักเรียน คัดเลือกผลงานที่ดีและ สามารถนำเสนอได้ดีติดโชว์บนบอร์ดในชั้นเรียน	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้เรื่อง ประเภท และคุณค่าในงานทัศนศิลป์ ภาระงาน/ชิ้นงาน - ใบงานเรื่อง ประเภทและ คุณค่าในงานทัศนศิลป์	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - ประเภทของทัศนศิลป์ - คุณค่างานทัศนศิลป์	สนทนาถามตอบ	แบบสังเกตพฤติกรรม	เกณฑ์ผ่านอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ - ทักษะการคิดวิเคราะห์	ใบงานเรื่องประเภทและคุณค่าในงานทัศนศิลป์	แบบประเมินผังมโนทัศน์	เกณฑ์ผ่านอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	เกณฑ์ผ่านอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินผังมโนทัศน์

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	การประพุดิตนในการเข้าชมนิทรรศการ				รวม
		๔	๓	๒	๑	
๑						
๒						
๓						
๔						

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = ๔

ดี = ๓

พอใช้ = ๒

ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๒ ขึ้นไป

แบบประเมินผังมโนทัศน์

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
การประพุดิตน ในการเข้าชม นิทรรศการ	มีการประพุดิตน ตามหลักการเข้า ชมนิทรรศการได้ อย่างครบถ้วน สมบูรณ์	มีการประพุดิตน ตามหลักการเข้า ชมนิทรรศการได้ แต่มีข้อบกพร่อง อยู่ ๑-๒ แห่ง	มีการประพุดิตน ตามหลักการเข้า ชมนิทรรศการได้ แต่มีข้อบกพร่อง อยู่ ๓-๔ แห่ง	มีการประพุดิตน ตามหลักการเข้า ชมนิทรรศการได้ แต่มีข้อบกพร่อง เกิน ๔ แห่ง

เกณฑ์การตัดสินคะแนน

คะแนน ๔ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๓ หมายถึง ดี

คะแนน ๒ หมายถึง พอใช้

คะแนน ๑ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๒ ขึ้นไป

ใบความรู้

เรื่อง ประเภทและคุณค่าในงานทัศนศิลป์

ผลงานศิลปะด้านทัศนศิลป์ สามารถจำแนกออกได้เป็น ๔ ประเภท

๑. จิตรกรรม (Painting) เป็นงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการวาดระบายสี และการจัดองค์ประกอบความงามอื่น เพื่อให้เกิดภาพ ๒ มิติ ไม่มีความลึกหรือขนานนา จิตรกรรมเป็นแขนงหนึ่งของทัศนศิลป์ ผู้ทำงานจิตรกรรม มักเรียกว่า **จิตรกร**

๒. ประติมากรรม (Sculpture) เป็นงานศิลปะแสดงออกด้วยการปั้น แกะสลัก หล่อและการจัดองค์ประกอบความงามอื่น ลงบนสื่อต่าง ๆ เช่น ไม้ หิน โลหะ สัมฤทธิ์ ฯลฯ เพื่อให้เกิดรูปทรง ๓ มิติ มีความลึกหรือขนานนา สามารถสื่อถึงสิ่งต่าง ๆ สภาพสังคม วัฒนธรรม รวมถึงจิตใจของมนุษย์ โดยขึ้นงานผ่านการสร้างของประติมากร ประติมากรรมเป็นแขนงหนึ่งของทัศนศิลป์ ผู้ทำงานประติมากรรม มักเรียกว่า **ประติมากร** งานประติมากรรมที่เกี่ยวกับศาสนามักสะกดให้แตกต่างออกไปว่า ประติมากรรม ผู้ที่สร้างงานปฏิมากรรมเรียกว่า **ปฏิมากร**

ประเภทของงานประติมากรรม

แบ่งเป็น ๓ ประเภท ตามมิติของความลึก ดังนี้

ประติมากรรมนูนต่ำ ได้แก่ งานประติมากรรมที่มีลักษณะ

คล้ายคลึงกับประติมากรรมประเภทนูนสูง แต่จะแบนหรือบางกว่า ประติมากรรมประเภทนี้ ไม่ปรากฏมากนักในอดีต ซึ่งมักจะได้แก่ ประติมากรรมที่เป็นลวดลายประดับตกแต่ง เช่น แกะสลักด้วยไม้ หิน ปูนปั้น เป็นต้น

ประติมากรรมนูนสูง ได้แก่ ประติมากรรมที่ไม่ลอยตัว มีพื้นหลัง ตัวประติมากรรมจะยื่นออกมาจากพื้นหลังค่อนข้างสูง ประติมากรรมที่เป็นลวดลายประดับตกแต่งด้วย เช่น ประติมากรรมปูนปั้นประดับกระฉก หน้าบ้าน พระอุโบสถและวิหารต่าง ๆ ตลอดจนจนถึงการประดับตกแต่งสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน เช่น ประติมากรรมที่ปั้นเป็นเรื่องราวหรือเป็นลวดลายประดับตกแต่งอาคาร ตกแต่งฐานอนุสาวรีย์ ตกแต่งสะพาน และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เป็นต้น ลอยและบินได้

ประติมากรรมนูนสูง ของโรแต็ง ประติมากรชาวฝรั่งเศส

ที่มา : <https://th.wikipedia.org/wiki/ประติมากรรม#/media/File:Rodin01.jpg>

ประติมากรรมลอยตัว ได้แก่ ประติมากรรมที่ปั้น หล่อ หรือแกะสลักขึ้นเป็นรูปร่างลอยตัวมองได้รอบด้าน ไม่มีพื้นหลัง เช่น รูปประติมากรรมที่เป็นอนุสาวรีย์ประติมากรรมรูปเหมือน และพระพุทธรูปลอยตัวสมัยต่าง ๆ ตลอดไปจนถึงประติมากรรมสำหรับประดับตกแต่ง เป็นต้น

ประติมากรรมประเภทลอยตัวของไทยที่รู้จักกันดี คือ พระพุทธรูปสมัยต่าง ๆ โดยเฉพาะพระพุทธรูปสมัยสุโขทัย นับเป็นประติมากรรมลอยตัวที่สมบูรณ์แบบ

<https://th.wikipedia.org> ค้นพบเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

๓. ภาพพิมพ์ (Printing) ภาพพิมพ์ โดยความหมายของคำย่อมาเป็นที่เข้าใจชัดเจนแล้วว่า หมายถึงรูปภาพที่สร้างขึ้นโดยวิธีการพิมพ์ ภาพพิมพ์ทั่วไปมีลักษณะเช่นเดียวกับจิตรกรรมและภาพถ่ายคือตัวอย่างผลงานมีเพียง ๒ มิติ ส่วนมิติที่ ๓ คือ ความลึกที่จะเกิดขึ้นจากการใช้ ภาษาเฉพาะของทัศนศิลป์ อันได้แก่ เส้น สี น้ำหนัก และพื้นผิว สร้างให้ดูลวงตาลึกเข้าไปในระนาบ ๒ มิติของผิวภาพ แต่ภาพพิมพ์มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากจิตรกรรมตรงกรรมวิธีการสร้างผลงานที่จิตรกรรมนั้น ศิลปินเป็นผู้สร้างสรรค์ขีดเขียน หรือวาดภาพระบาย สีสกลงบนผืนผ้าใบ กระดาษ หรือสร้างออกมาเป็นภาพโดยทันที แต่การสร้างผลงานภาพพิมพ์ศิลปินต้องสร้างแม่พิมพ์ขึ้นมาเป็นสื่อก่อนแล้วจึงผ่านกระบวนการพิมพ์ถ่ายทอดออกมาเป็นภาพที่ต้องการได้

การพิมพ์หนังสือในศตวรรษที่ ๑๕

ที่มา: <https://minjung.wordpress.com>

๔. สถาปัตยกรรม (Architecture)

สถาปัตยกรรม เป็นผลงานศิลปะจากการสร้างสิ่งก่อสร้าง เช่น ตึก, อาคาร เป็นต้น รวมทั้งการวางผังเมือง การจัดผังของอาณาเขตต่าง ๆ , การตกแต่งอาคาร, การออกแบบสิ่งก่อสร้าง โดยสิ่งเหล่านี้เป็นงานศิลปะอีกแขนงหนึ่ง ที่มีขนาดใหญ่จำเป็นต้องใช้ผู้สร้างจำนวนมาก อีกทั้งยังเป็นงานศิลปะที่เกี่ยวเนื่องกับชีวิตของผู้คนโดยตรง และมีอายุยืนยาว สถาปัตยกรรมเป็นการจัดสรรที่ว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์แก่มนุษย์อันผสมผสานกับศาสตร์อื่น ๆ เช่น วิศวกรรม, วิทยาศาสตร์, สังคม, มนุษย์วิทยา และมีความเกี่ยวข้องกับศิลปะ

คุณค่าของงานทัศนศิลป์

ทัศนศิลป์ เป็นศิลปะที่รับรู้ได้ด้วยสายตา การรับรู้ทางการมองเห็นในแขนงจิตรกรรม ประติมากรรมและสถาปัตยกรรม ทำให้เกิดแรงกระตุ้นและตอบสนองทางด้านจิตใจ พร้อมกันนั้นจิตใจของมนุษย์ก็เป็นตัวแปรค่าและกำหนดความงาม ความประณีต เรื่องราว และประโยชน์ต่อสังคมมนุษย์

การรับรู้คุณค่าของสิ่งเหล่านี้ รับรู้ได้ด้วยอารมณ์ ความรู้สึกของแต่ละบุคคล ความงามและเรื่องราวจะเกิดมีคุณค่าก็เพราะการรับรู้ทางการมองเห็น เกิดความรู้สึกประทับใจ มีความอึดอึดใจในคุณค่านั้น ๆ สำหรับงานทัศนศิลป์ไม่ว่ารูปแบบใดย่อมมีคุณค่าในตัวของผลงานเอง ผลงานทัศนศิลป์สามารถแบ่งการรับรู้คุณค่าได้ ๒ คุณค่า คือ

คุณค่าทางความงาม (Aesthetic Value)

เป็นการรวบรวมในเรื่องของความประณีต ความละเอียด มีระเบียบ น่าทึ่ง มโหฬาร ประหลาด แปลกหูแปลกตา และเป็นสิ่งที่มีคุณงามความดี ทำให้ผู้เห็นเกิดความประทับใจไปอีกนาน สิ่งเหล่านี้รวมเรียกว่าคุณค่าทางความงาม โดยเกณฑ์ของความงามที่อยู่ในงานทัศนศิลป์ ซึ่งสามารถรับรู้และยอมรับได้โดยทั่วไป เป็นการประสานกันของส่วนประกอบต่าง ๆ ของความงาม เช่น จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง สี แสงเงา พื้นผิว ความกลมกลืน และการจัดภาพ เป็นต้น โดยผู้สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์จะแสดงออกตามความรู้สึกในแต่ละเหตุการณ์แต่ละสังคม เพราะความงามของแต่ละสังคมย่อมมีความแตกต่างกันอยู่กับสภาพของสังคม และวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ

คุณค่าทางเรื่องราว (Content Value)

เป็นการแสดงลักษณะบ่งบอกถึงความหมายเรื่องราวความเกี่ยวข้องและจุดประสงค์แฝงอยู่ในผลงาน สามารถบอกเนื้อหาสาระสำคัญว่ามีอะไร จะต่อไปอย่างไร เพราะทัศนศิลป์แต่ละชิ้นบอกเรื่องราวต่าง ๆ อยู่ในตัวเอง จึงมองเห็นและเข้าใจได้ง่ายกว่าคุณค่าทางด้านความงาม

คุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์

เป็นเรื่องราวที่น่าเสนอเหตุการณ์สำคัญของคนแต่ละเชื้อชาติที่น่าสนใจ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของอดีต อาจเป็นเรื่องของการต่อสู้เพื่ออิสรภาพ การเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ และพงศาวดารในแต่ละสมัย เรื่องราวที่นำมาถ่ายทอดสามารถปลุกเร้าอารมณ์ ความรู้สึก ให้เกิดการกระตุ้นเตือน และคล้อยตามถึงความรักชาติ รักถิ่นตนเสียสละในด้านต่าง ๆ เช่น อนุสาวรีย์ และจิตรกรรมฝาผนัง เป็นต้น

คุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับความเชื่อในสิ่งเร้นลับ ศรัทธา

มนุษย์ไม่ว่าชาติใดย่อมมีความกลัวด้วยกันทั้งสิ้น เมื่อมนุษย์เกิดความกลัวมนุษย์จะหาสิ่งที่มาคลี่คลายดับความกลัวให้เบาบางลง เช่น ความเชื่อในสิ่งเร้นลับ เทพเจ้า พระเจ้า นรกสวรรค์ ภูตผี ปีศาจ ไสยศาสตร์ ดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ หรือวิญญาณ ก่อเกิดเทวรูป รูปปั้น และอาคารประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

คุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี

มนุษย์ทุกคนย่อมมีศาสนา วัฒนธรรมและประเพณีของตนเอง และด้วยความรักความศรัทธา ทำให้เกิดพลังและแรงบันดาลใจอันมหาศาลที่จะถ่ายทอดความเชื่อ ความศรัทธาให้ผู้อื่นได้รับรู้เรื่องราวที่เกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรม จึงถูกสะท้อนผ่านจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ออกมาทางรูปแบบงานทัศนศิลป์ ในหลากหลายประเภทตลอดทุกยุคทุกสมัยเปรียบเสมือนภาพจำลองเหตุการณ์ เช่น ภาพจิตรกรรมไทย ชาดกพุทธประวัติ เป็นต้น

คุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง

เช่น การสร้างประติมากรรมอนุสาวรีย์บุคคลสำคัญ ๆ เพื่อเป็นอนุสรณ์แสดงว่าบุคคลผู้นั้นเป็นผู้มีความสามารถในการเมืองการปกครอง

คุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของคนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ

เป็นการถ่ายทอดเกี่ยวกับการเผชิญในสิ่งที่มีมนุษย์ได้กระทำอยู่ในแต่ละวัน เพราะการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์ในสังคมต้องการความสุข โดยอาศัยปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความสุขในแต่ละวัน ได้แก่ ทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และทางด้านสังคม ดังนั้นเรื่องราวที่น่าเสนอเพื่อให้เกิดคุณค่า เช่น เรื่องราวของที่อยู่อาศัย อาคาร ยารักษาโรค การพักผ่อนหย่อนใจ ความปลอดภัย ความก้าวหน้าทางการศึกษาและอาชีพ เป็นต้น

คุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คุณค่าของเรื่องราวลักษณะนี้ เป็นการนำเสนอในเรื่องของความงามของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเสนอแนวคิดที่ว่าทำไมมนุษย์จึงทำลายธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อม และทำไมเราต้องรณรงค์ต่อต้านการทำลายธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สมควรที่จะอนุรักษ์ให้อยู่คู่มนุษย์สืบไป รูปแบบเรื่องราว ได้แก่ การปลูกป่า มลพิษจากโรงงาน น้ำเน่าเสีย ความงามและการทำลายธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

คุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับวรรณคดี นิทานพื้นบ้าน สำนวน คำพังเพย สุภาษิต

เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวจากหนังสือ นิทานพื้นบ้าน สำนวน คำพังเพย สุภาษิต ตำนาน พงศาวดารที่สามารถบรรยายเนื้อหา เรื่องราวให้ผู้ดูได้รู้อย่างชัดเจน โดยแสดงเป็นภาพเล่าเรื่อง เช่น ภาพจิตรกรรมไทย สังข์ทอง และรามเกียรติ์ เป็นต้น

คุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เป็นการนำเสนอเรื่องของความเจริญก้าวหน้าในด้านวิทยาการต่าง ๆ ที่นำพาให้ประเทศนั้น ๆ เจริญรุ่งเรือง คุณค่าของเรื่องราวประเภทนี้สามารถโน้มน้าวให้ผู้ชมเห็นความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับอุตสาหกรรม ยานอวกาศ วงการแพทย์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ และการสื่อสาร เป็นต้น

ที่มาเว็บบ้านจอมยุทธ <https://www.baanjomyut.com> ค้นพบเมื่อ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

ใบงาน เรื่อง ประเภทและคุณค่าในงานทัศนศิลป์

คำชี้แจง ให้นักเรียนออกแบบผังมโนทัศน์ เรื่อง ประเภทและคุณค่าในงานทัศนศิลป์

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ นิทรรศการทางศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์ รายวิชา ศ๒๓๑๐๒ ทัศนศิลป์	เวลา ๒ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา - ความหมายของการวิจารณ์ผลงานศิลปะ - ขั้นตอนการวิจารณ์ - ประโยชน์ของการวิจารณ์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - อธิบายความหมาย ของการวิจารณ์งานศิลปะ - ขั้นตอนของการวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์ - ประโยชน์ของการวิจารณ์งานศิลปะ ด้านทักษะและกระบวนการ - ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูยกตัวอย่างผลงานด้านจิตรกรรม ภาพวาดของอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี, อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ นักเรียนร่วมกันจำแนก ประเภท องค์ประกอบและคุณค่าในงานทัศนศิลป์ จากตัวอย่างผลงานด้านจิตรกรรม ขั้นสอน นักเรียนและครูร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์ในการเข้าชมนิทรรศการหรือพิพิธภัณฑ์ทางศิลปะ ว่ามีนักเรียนคนใดบ้างที่เคยมีประสบการณ์เข้าชมงานทัศนศิลป์ ครูนำภาพตัวอย่างผลงานด้านจิตรกรรมมาให้ให้นักเรียนดู และซักถามว่าภาพนั้นมีความงามอย่างไร มีองค์ประกอบใดบ้าง ผลงานมีความหมายอย่างไร รู้สึกอย่างไรต่อผลงานชิ้นนี้ นักเรียนและครูสรุปยกตัวอย่างการวิจารณ์ผลงานพอสังเขป นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมในใบความรู้เรื่อง การวิจารณ์ผลงานศิลปะ และทำใบงานการวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์ที่ฉันทชอบ ครูสุ่มเลือกผลงานของนักเรียน พร้อมให้นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน นักเรียนและครูร่วมกันวิจารณ์และประเมินผลงานตามขั้นตอนการวิจารณ์ และนำไปใช้สร้างเกณฑ์เพื่อคัดเลือกผลงานไปจัดนิทรรศการ ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่อง การวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์ ครูนัดหมายและแจ้งนักเรียนในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมในการเรียนครั้งต่อไป	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้ เรื่อง การวิจารณ์ผลงานศิลปะ ภาระงาน/ชิ้นงาน - ใบงานที่ เรื่องการวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์ที่ฉันทชอบ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - การวิจารณ์ผลงานศิลปะ	สนทนาถามตอบเรื่อง การวิจารณ์ผลงานศิลปะ	แบบสังเกตพฤติกรรม	เกณฑ์ผ่านอยู่ใน ระดับพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ - ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์	ใบงาน เรื่องการวิจารณ์ผลงาน ทัศนศิลป์ที่ฉันชอบ	แบบประเมินใบงาน เรื่องการวิจารณ์ผลงาน ทัศนศิลป์ที่ฉันชอบ	เกณฑ์ผ่านอยู่ใน ระดับพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	การสังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	เกณฑ์ผ่านอยู่ใน ระดับพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมิน

ใบงาน เรื่องการวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์ที่ฉันชอบ

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	การวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์ที่ฉันชอบ ได้ถูกต้องครบตรงประเด็น				รวม
		๔	๓	๒	๑	
๑						
๒						
๓						
๔						

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ดีมาก = ๔
- ดี = ๓
- พอใช้ = ๒
- ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๒

แบบประเมิน

ใบงานเรื่องการวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์ที่ฉันชอบ

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
วิจารณ์ผลงาน ศิลปะที่ฉันชอบ	นักเรียนสามารถ การวิจารณ์ผลงาน ทัศนศิลป์ที่ชอบ ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน สมบูรณ์	นักเรียนสามารถ การวิจารณ์ผลงาน ทัศนศิลป์ที่ชอบ ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนแต่มี ข้อบกพร่อง ๑-๒ แห่ง	นักเรียนสามารถ การวิจารณ์ผลงาน ทัศนศิลป์ที่ชอบ ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนแต่มี ข้อบกพร่อง ๓-๔ แห่ง	นักเรียนสามารถ การวิจารณ์ผลงาน ทัศนศิลป์ที่ชอบ ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนแต่มี ข้อบกพร่อง มากกว่า ๔ แห่ง

เกณฑ์การตัดสินคะแนน

คะแนน ๔ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๓ หมายถึง ดี

คะแนน ๒ หมายถึง พอใช้

คะแนน ๑ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๒

ใบความรู้
เรื่อง การวิจารณ์ผลงานศิลปะ

การวิจารณ์งานศิลปะ (Art Criticism)

การเรียนรู้วิชาศิลปะ นอกจากจะต้องเรียนรู้เทคนิคการปฏิบัติงานทางด้านจิตรศิลป์และประยุกต์ได้เป็นอย่างดีแล้ว ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจารณ์ศิลปะ ถือได้ว่าเป็นส่วนที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับรู้แนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ ฝึกให้มีจิตใจเป็นนักประชาธิปไตย รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีแนวความคิดกว้างไกล ลึกซึ้ง สุขุมรอบคอบ เข้าใจปัญหาต่าง ๆ ได้ดี รู้จักยกย่องให้เกียรติต่อผู้อื่น และรู้จักปรับปรุงตนเองให้เหมาะสมในทางที่ถูกต้องและประสบผลสำเร็จ

ความหมายของการวิจารณ์ศิลปะ

การวิจารณ์งานศิลปะ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นต่อผลงานศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างมีหลักการ มีข้อมูล และข้อเสนอแนะปรับปรุงโดยสุจริตใจ ทั้งนี้เพื่อยกระดับมาตรฐานของผลงานและเจ้าของผลงานนั้น ๆ ในทุก ๆ ด้าน

องค์ประกอบของการวิจารณ์งานศิลปะ

การวิจารณ์ผลงานศิลปะมีองค์ประกอบที่ความสัมพันธ์กัน ๓ ประการดังนี้

๑. **ผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ** หรือศิลปิน ที่สร้างสรรค์งานศิลปะเพื่อเป็นสื่อในการแสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ หรือเป็นการบันทึกเหตุการณ์จากประสบการณ์ที่ได้รับรู้โดยมีจุดมุ่งหมายที่มุ่งแสดงออกให้สังคมได้รับรู้ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้หลากหลายมุมมอง

๒. **ผลงานศิลปะ** คือ ผลงานศิลปะที่เกิดขึ้นจากการสร้างสรรค์ของศิลปิน โดยผ่านกระบวนการของความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ผลงานศิลปะศิลปินสามารถสร้างสรรค์ได้ ทั้งงานด้านจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์

๓. **ผู้ชมผลงานศิลปะ** คือ ผู้ชมที่ไม่ใช่ผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะนั้น ๆ แต่เป็นผู้รับรู้ถึงการแสดงออกของศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ผู้ชมผลงานศิลปะจึงมีความสำคัญที่ทำให้วงจรการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในงานศิลปะสมบูรณ์ขึ้น

ประเภทของการวิจารณ์งานศิลปะ

การวิจารณ์งานศิลปะโดยทั่วไปแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทดังนี้ (วุฒิ วัฒนสิน. ๒๕๔๑: ๔๑๐-๔๑๒)

๑. การวิจารณ์ศิลปะเพื่อการประกวดและแข่งขัน

การวิจารณ์ศิลปะในลักษณะนี้ มีความจำเป็นจะต้องพิจารณาโดยเน้นความสำเร็จของผลงาน (Product) เป็นหลัก โดยเน้นเรื่องความสามารถทางด้านทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ การจัดองค์ประกอบศิลป์ การแสดงออกและการใช้วัสดุ เพื่อการเตรียมพร้อมในการเข้าประกวดแข่งขัน

๒. การวิจารณ์ศิลปะเพื่อการเรียนรู้

การวิจารณ์ศิลปะลักษณะนี้ การวิจารณ์จะเน้นความสำคัญที่กระบวนการ (Process) ในการทำงาน และการพัฒนาของผู้สร้างสรรค์งานศิลปะมากกว่าผลงานที่สำเร็จแล้ว โดยเน้นกระบวนการการเรียนรู้ในการสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ มีรสนิยมที่ดี รู้จักนำศิลปะไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นตอนการวิจารณ์งานศิลปะ

๑. **ขั้นระบุข้อมูลของผลงาน** เป็นข้อมูลรายละเอียดสังเขปเกี่ยวกับประเภทของงาน ชื่อผลงาน ชื่อศิลปิน ขนาด วัสดุ เทคนิค วิธีการ สร้างเมื่อ พ.ศ.ใด ปัจจุบันติดตั้งอยู่ที่ไหน รูปแบบการสร้างสรรค์เป็นแบบใด

๒. **ขั้นตอนการพรรณนาผลงาน** เป็นการบันทึกข้อมูลจากการมองเห็นภาพผลงานในขั้นต้นว่าเป็นภาพอะไร เช่น ภาพคน ภาพสัตว์ ภาพทิวทัศน์ ภาพหุ่นนิ่ง เป็นต้น มีเทคนิคในการสร้างสรรค์แบบใด

๓. **ขั้นวิเคราะห์** เป็นการดูลักษณะภาพรวมของผลงานว่าจัดอยู่ในประเภทใด วิจารณ์รูปแบบการถ่ายทอดเป็นแบบใด จำแนกทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์ออกจากภาพรวมเป็นส่วนย่อยให้เห็นว่ามีหลักการจัดภาพที่กลมกลืนหรือขัดแย้งอย่างไร

๔. **ขั้นตีความ** เป็นการค้นหาความหมายของผลงานว่า ศิลปินหรือผู้สร้างสรรค์ต้องการสื่อให้ผู้ชมผลงานได้รับรู้เกี่ยวกับอะไร เช่น สภาพปัญหาในชุมชน สังคม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

๕. **ขั้นประเมินผล** เป็นการประเมินคุณค่าของผลงานศิลปะชิ้นนั้นจากการพิจารณาทุกข้อในเบื้องต้น สรุปให้เห็นข้อดีและข้อด้อยในด้านเนื้อหาและเรื่องราว หลักทัศนธาตุและหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ ทักษะฝีมือ และการถ่ายทอดความงาม เพื่อการพัฒนาหรือตัดสินผลงานชิ้นนั้น

ประโยชน์ของการวิจารณ์งานทัศนศิลป์

๑. มีโอกาสแสดงแนวความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง
๒. รับทราบแนวความคิดของผู้อื่นเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ผลงานของตนเองดีขึ้น
๓. เกิดพลังที่จะสร้างผลงานศิลปะต่อไป
๔. ได้ผลงานที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวมมากขึ้นและเกิดความเข้าใจระหว่างผู้สร้างงานและผู้วิจารณ์

ใบงาน

เรื่อง การวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์ที่ชื่นชอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกภาพผลงานของตนเอง/ของเพื่อน/ของศิลปินที่ชื่นชอบ ๑ ภาพ พร้อมวิจารณ์ ประเมินผลงานในใบงานที่กำหนดให้

ใบงาน

เรื่อง การวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์ที่ฉันชอบ

ระบุข้อมูลผลงานทัศนศิลป์

ประเภทของผลงาน งานจิตรกรรม งานประติมากรรม งานภาพพิมพ์ อื่น ๆ.....

ชื่อผลงาน.....

ศิลปิน.....สัญชาติ.....

ขนาดผลงาน.....เทคนิค/วัสดุ.....

ปีที่สร้าง.....ปัจจุบันติดตั้งอยู่ที่.....

พรรณนาผลงานทัศนศิลป์

.....
.....
.....

ชั้นวิเคราะห์

.....
.....
.....

ชั้นตีความ

.....
.....
.....

ชั้นประเมินผล

.....
.....

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น ม..... เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การจัดนิทรรศการทางศิลปะ รายวิชา ศ๒๓๑๐๒ ทักษะศิลป์		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การจัดนิทรรศการทางศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		
ขอบเขตเนื้อหา - รูปแบบและลักษณะของการจัดนิทรรศการศิลปะ - หลักการจัดนิทรรศการทางศิลปะ - หลักการขมนิทรรศการศิลปะ - ประโยชน์ของการจัดนิทรรศการ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - ระบุและแยกประเภทของนิทรรศการ - บอกหลักการขมนิทรรศการและประโยชน์ของการจัดนิทรรศการ ด้านทักษะและกระบวนการ - ทักษะกระบวนการกลุ่ม ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนา ทบทวนความรู้เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ที่มีในชุมชนใกล้เคียง ที่นักเรียนเคยพบเห็น และเข้าเยี่ยมชมในชีวิตประจำวัน ๒. นักเรียน ครูร่วมกันสนทนาเชื่อมโยงคำถามเรื่อง สถานที่ในรูปแบบใด ที่มีลักษณะใกล้เคียงและคล้ายคลึงกับนิทรรศการ ๓. ครูนำภาพตัวอย่างนิทรรศการให้นักเรียนได้ดูอย่างหลากหลายและบอกประเภทของนิทรรศการได้อย่างถูกต้อง ขั้นสอน ๑. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายรูปแบบที่หลากหลายในการจัดแสดงผลงานศิลปะ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการรับชม ๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง หลักการจัดนิทรรศการศิลปะ พร้อมทำใบงานผังมโนทัศน์ เรื่อง หลักการจัดนิทรรศการศิลปะ ๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน ให้แต่ละกลุ่มนำใบงานผังมโนทัศน์ของตนเองมาสรุปรวบยอดลงในกระดาษรูปหรือกระดาษที่ครูจัดเตรียมให้ ตามหัวข้อเรื่อง หลักการจัดนิทรรศการศิลปะ พร้อมตกแต่งให้สวยงาม นำเสนอหน้าชั้นเรียน ขั้นสรุป ๑. นักเรียนและครูร่วมกันวิจารณ์และประเมินผลงาน ๒. นักเรียนและครูร่วมกันทบทวนและสรุปเนื้อหาท้ายชั่วโมง พร้อมนัดหมายและแจ้งนักเรียนในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมในการเรียนครั้งต่อไป	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้เรื่อง หลักการจัดนิทรรศการศิลปะ ภาระงาน/ชิ้นงาน - ใบงานเรื่อง หลักการจัดนิทรรศการศิลปะ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - หลักการจัดนิทรรศการ ศิลปะ	สนทนาถามตอบ เรื่อง หลักการจัดนิทรรศการศิลปะ	แบบสังเกตพฤติกรรม	เกณฑ์ผ่านอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ - กระบวนการทำงานกลุ่ม	ปฏิบัติใบงานเรื่อง หลักการจัดนิทรรศการ	แบบประเมินผังมโนทัศน์ (ภาคผนวก ก.)	เกณฑ์ผ่านอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - ความมุ่งมั่นในการทำงาน	การสังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	เกณฑ์ผ่านอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้

เรื่อง หลักการจัดนิทรรศการศิลปะ

รูปแบบของการจัดนิทรรศการศิลปะ

นิทรรศการศิลปะที่นิยมจัดกันโดยทั่วไป แบ่งรูปแบบการจัดได้เป็น ๓ แบบ คือ

๑. นิทรรศการถาวร เป็นนิทรรศการที่จัดแสดงไว้เพื่อให้ประโยชน์ต่อผู้เข้าชมได้ในเวลายาวนาน ติดตั้งจัดแสดงไว้อย่างมั่นคง ได้แก่ การจัดนิทรรศการของหอศิลป์ พิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งได้รวบรวมผลงานทางศิลปะแสดงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ไว้เพื่อให้สาธารณชน ศึกษาได้ตลอดไป

ตัวอย่าง นิทรรศการถาวร

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหอศิลป์ จัดแสดงผลงานศิลปะทั้งแบบประเพณีและผลงานร่วมสมัย นำเสนอให้เห็นวิวัฒนาการของผลงานสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ ตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงปัจจุบัน เป็นผลงานที่สำคัญและทรงคุณค่าต่อวงการศิลปะในประเทศไทย

รูปภาพประกอบนิทรรศการถาวร ๑.๑ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหอศิลป์

ที่มา : <http://www.virtualmuseum.finearts.go.th/nationalgallery/index.php/th/>

รูปภาพประกอบนิทรรศการถาวร ๑.๒ ห้องจิตรกรรมแบบตะวันตก

ที่มา : <http://www.virtualmuseum.finearts.go.th/nationalgallery/index.php/th/>

๒. นิทรรศการชั่วคราว เป็นนิทรรศการที่จัดแสดงเรื่องราวเฉพาะกิจในโอกาสพิเศษบางโอกาส จะใช้เวลาสั้น ๆ ไม่กี่วัน หรือ ๒ - ๓ สัปดาห์ การเผยแพร่ความรู้ ข่าวสาร หรือประชาสัมพันธ์เรื่องต่าง ๆ การจัดนิทรรศการวันสำคัญต่างๆ หน่วยงานทางราชการ บริษัท และสถานศึกษา นิยมจัดนิทรรศการประเภทนี้เพราะเป็นการประชาสัมพันธ์ ให้ข่าวสารความรู้ได้เป็นอย่างดี

นิทรรศการชั่วคราว ของ ครูบาศรีวิชัย วัดจามเทวี จังหวัดลำพูน

๓. นิทรรศการเคลื่อนที่ เป็นนิทรรศการที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดคล้ายกับนิทรรศการชั่วคราว หรือ บางคราวก็นำนิทรรศการชั่วคราวไปแสดงเคลื่อนที่ยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้สนใจโดยทั่วไป การจัดแสดงนิทรรศการศิลปะ จำเป็นต้องมีการวางแผนงาน เตรียมการ ดำเนินการ และวัดผลประเมินผลจนครบวงจร ซึ่งมีขั้นตอนการจัดนิทรรศการศิลปะโดยทั่วไป

รูปประกอบนิทรรศการเคลื่อนที่

เป็นนิทรรศการที่จัดขึ้นเป็นชุดสำเร็จ เพื่อแสดงในหลาย ๆ ที่หมุนเวียนกันไปรูปแบบและสื่อหลักที่นำมาแสดงเป็นรูปแบบเดิม

วัตถุประสงค์ของนิทรรศการเคลื่อนที่

- ๑) เพื่อเสนอนิทรรศการแก่ผู้ชมได้กว้างขวาง และให้ความสะดวกแก่ผู้สนใจได้ถึงพื้นที่
- ๒) เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัด เพราะสื่อมักมีรูปแบบถาวร เพียงแต่ไปจัดเป็นแบบชั่วคราวในพื้นที่หนึ่ง ๆ
- ๓) เพื่อสะดวกในการจัด เพราะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสื่อเตรียมพร้อมค่อนข้างสมบูรณ์อยู่แล้ว จัดได้ง่ายในแต่ละครั้ง

หลักการจัดนิทรรศการทางศิลปะ

การจัดนิทรรศการศิลปะมีหลักในการจัด ดังนี้

๑. การติดภาพหรือตัวอย่างผลงาน

๑.๑ ภาพหรือตัวอย่างผลงานที่สำคัญ ควรจัดแยกจากภาพอื่น ๆ โดยเน้นให้เด่นชัดและควรมีขนาดใหญ่โตกว่าภาพอื่น ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจ

๑.๒ ใช้สีตกแต่งให้น่าสนใจ โดยเฉพาะภาพที่ไม่มีสี ควรใช้สีมาช่วยเน้นให้สดใส เด่นชัดมากขึ้นด้วยการเน้นพื้นหรือกรอบภาพ

๑.๓ ภาพหรือตัวอย่างผลงาน ไม่ควรมีมากเกินไป ควรคัดเลือกเฉพาะภาพที่จำเป็นและมีความสำคัญมาจัดแสดง

๒. การเขียนตัวอักษร

การจัดนิทรรศการบางครั้งต้องใช้ตัวหนังสือเพื่ออธิบายให้ผู้ชมได้เข้าใจ โดยมีหลักในการเขียน ดังนี้

๒.๑ ควรเขียนให้อ่านได้สะดวกในระยะห่าง ๑๒ – ๑๕ ฟุต

๒.๒ ความยาวของข้อความอ่านได้ตามสบายในเวลา ประมาณ ๑๕ – ๓๐ วินาที

๒.๓ ความสูงของตัวอักษรประมาณ ๑ – ๓ นิ้ว ส่วนหัวเรื่องควรใหญ่กว่าตัวอื่น ๆ

๒.๔ ควรใช้ภาษาแบบง่าย ๆ อ่านแล้วเข้าใจได้ทันที

๒.๕ แบบของตัวอักษรควรเป็นแบบราชการ หรือแบบที่อ่านง่าย และควรใช้เป็นแบบเดียวกันจะดูดีกว่าหลาย ๆ แบบ

๒.๖ สีของตัวอักษรกับพื้นหลังให้ติดกัน เพื่อสะดวกในการอ่าน

๓. การตั้งวางสิ่งของเพื่อจัดแสดง

ผลงานบางชนิดนำมาตั้งหรือวางเพื่อแสดง ได้แก่ งานประติมากรรมหรือสิ่งประดิษฐ์อื่น ๆ อาจเป็นการตั้งกลางแจ้งหรือในร่มตามความเหมาะสม ถ้าเป็นงานขนาดใหญ่ต้องตั้งในบริเวณพื้นที่กว้างมาก ๆ งานขนาดเล็กอาจตั้งวางบนโต๊ะก็พอ

ผลงานบางอย่างต้องใช้แว่นหรือห้อยเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ สร้างบรรยากาศของงานให้เป็นไปในอีกลักษณะหนึ่งควรแขวนให้อยู่ในระดับสายตาหรือสูงกว่าเล็กน้อย

ประโยชน์ของการจัดนิทรรศการ

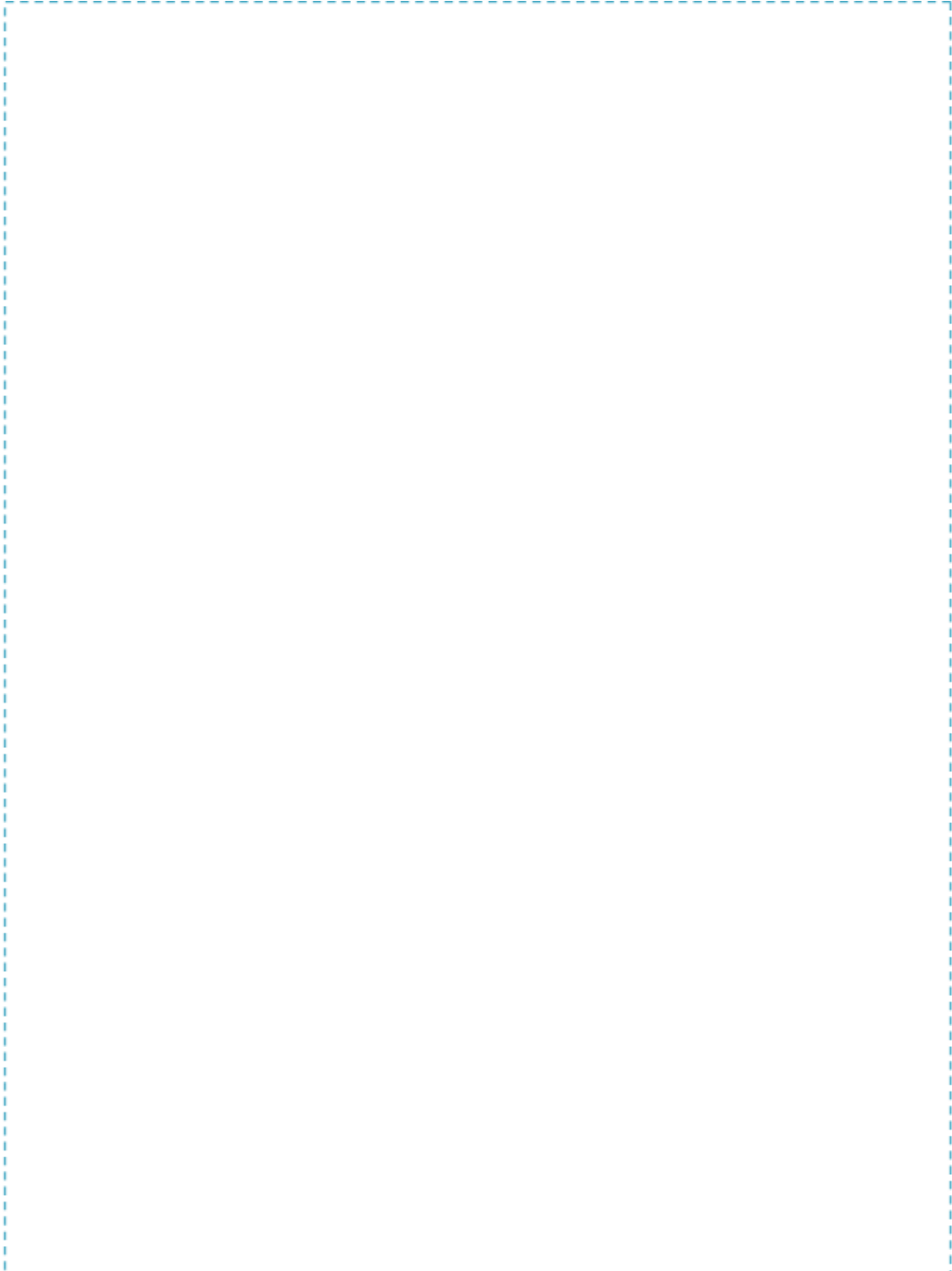
๑. รวบรวมสิ่งแสดงต่าง ๆ มาไว้ในที่แห่งเดียวกัน เช่น รูปภาพของจริง ตัวอย่าง หุ่นจำลอง การสาธิต จะทำให้สะดวกต่อการศึกษาหาความรู้ของผู้ที่สนใจซึ่งหาจากที่อื่นได้ยาก
๒. ช่วยนำความคิดและข้อมูลที่กระจัดกระจายอยู่ในที่ต่าง ๆ มารวมเข้าด้วยกัน โดยเฉพาะมีการร่วมกันจัดจากหลาย ๆ หน่วยงาน ก็ยิ่งจะมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้ดูสามารถเลือกหาข้อมูลที่ตนต้องการได้ง่าย
๓. สามารถแสดงความคิดที่อยู่ในลักษณะนามธรรม (Abstract) ซึ่งเข้าใจได้ยากให้ออกมาในลักษณะของรูปธรรมที่ผู้ดูสามารถเข้าใจได้ เช่น ข้อมูลที่เป็นตัวเลขก็นำมาแปลงให้เป็นลักษณะกราฟ แผนภูมิ หรือนำของจริงมาให้ดูด้วยตา ฟังด้วยหูของตนเอง จะทำให้ผู้ดูเกิดความประทับใจและจดจำได้นาน
๔. ช่วยกระตุ้นความสนใจในสิ่งที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งวิทยาการอื่น ๆ ทดลองนำไปปฏิบัติต่อไป
๕. ส่งเสริมการแสดงออกในลักษณะของการร่วมมือกันจัดแสดงระหว่างบุคลากรหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนการให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมบางอย่าง อาทิ ให้ทดลองใช้สิ่งของที่นำมาแสดงในงาน

ใบงาน

เรื่อง หลักการจัดนิทรรศการศิลปะ

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์ในหัวข้อ หลักการจัดนิทรรศการศิลปะ (งานกลุ่ม ๆ ละ ๕ คน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ นิทรรศการทางศิลปะ เรื่อง การปฏิบัติงานจัดนิทรรศการทางศิลปะ รายวิชา ศ๒๓๑๐๒ ทักษะศิลป์			เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา - หลักการจัดนิทรรศการ - วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ - ผลงานศิลปะ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ - คัดแยกผลงานศิลปะ ด้านทักษะและกระบวนการ - ทักษะกระบวนการกลุ่ม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนา ทบทวนความรู้เกี่ยวกับหลักการจัดนิทรรศการ ๒. นักเรียนและครูร่วมแสดงทัศนคติเกี่ยวกับเรื่อง การจัดนิทรรศการศิลปะในโรงเรียน (นิทรรศการ More Than Art) ขั้นสอน ๑. ครูชี้แจงขั้นตอนการลงมือปฏิบัติในการจัดนิทรรศการ พร้อมทั้งให้นักเรียนแยกประเภทงานทัศนศิลป์ ที่จะนำมาจัดนิทรรศการ ๒. นักเรียนจัดกลุ่มโดยแยกประเภทงานทัศนศิลป์ และออกแบบในการนำเสนอผลงานในนิทรรศการ ๓. นักเรียนจัดนิทรรศการทางศิลปะ More Than Art โดยเน้นหลักของเศรษฐกิจพอเพียง (มีความประหยัดในการใช้วัสดุ อุปกรณ์, ใช้เวลาอย่างคุ้มค่าและเมื่อปฏิบัติเรียบร้อยแล้วควรรักษาเก็บอุปกรณ์ด้วยความเรียบร้อย) ขั้นสรุป ๑. นักเรียนและผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันประเมินความพึงพอใจในการจัดแสดงนิทรรศการ ๒. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปพร้อมประเมินผล	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้เรื่อง การปฏิบัติกิจกรรมจัดนิทรรศการ “More Than Art” ภาระงาน/ชิ้นงาน - การจัดนิทรรศการ “More Than Art”	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - การออกแบบการจัด นิทรรศการศิลปะ	สนทนาถามตอบ การออกแบบการจัดนิทรรศการ “More Than Art”	แบบสังเกต พฤติกรรม	เกณฑ์ผ่านอยู่ใน ระดับพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ - ปฏิบัติงานในการจัด นิทรรศการ	การปฏิบัติงานการจัดนิทรรศการ	แบบประเมิน การจัดนิทรรศการ “More Than Art”	เกณฑ์ผ่านอยู่ใน ระดับพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกต พฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	เกณฑ์ผ่านอยู่ใน ระดับพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการจัดนิทรรศการ “More Than Art”

กลุ่มที่.....

สำหรับครู สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องประเมิน
คะแนนให้ตรงกับความเป็นจริง

ที่	รายการประเมิน	เกณฑ์คะแนน			
		๔ คะแนน	๓ คะแนน	๒ คะแนน	๑ คะแนน
๑	ออกแบบการจัดนิทรรศการตรงประเภทของชิ้นงาน				
๒	หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
๓	มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดนิทรรศการ				

หมายเหตุ : อาจลดประเด็นในการประเมินหรือลดคะแนนในแต่ละประเด็นได้ตามความเหมาะสม

เกณฑ์การให้คะแนน

- ๔ คะแนน = ปฏิบัติได้คล่องแคล่ว สร้างสรรค์ มั่นใจ มีหลักการ และเนื้อหาถูกต้องชัดเจน
- ๓ คะแนน = ปฏิบัติได้คล่องแคล่ว มั่นใจ มีหลักการ และเนื้อหาถูกต้อง
- ๒ คะแนน = ปฏิบัติได้ถูกต้องตามเนื้อหา
- ๑ คะแนน = ปฏิบัติได้ถูกต้องและไม่ถูกต้องบ้าง

ลงชื่อ..... (ผู้ประเมิน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการจัดนิทรรศการ “More Than Art”

กลุ่มที่.....

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. ออกแบบการจัดนิทรรศการตรงประเภทของชิ้นงาน	มีการจัดรูปแบบนิทรรศการที่มีรูปแบบแปลกใหม่น่าสนใจ ประณีตสวยงาม	มีการจัดรูปแบบนิทรรศการที่ค่อนข้างแปลกใหม่ น่าสนใจ ประณีตสวยงาม	มีการจัดรูปแบบนิทรรศการที่น่าสนใจ แต่ยังขาดความประณีตสวยงาม	มีการจัดรูปแบบนิทรรศการที่ยังไม่สมบูรณ์ขาดความสนใจ
๒. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างสัมพันธ์	สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานได้ค่อนข้างครบ	สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานได้บ้าง	สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานแต่ไม่เป็นไปตามลำดับความสัมพันธ์
๓. มีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดนิทรรศการ	สามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้ในรูปแบบที่ถูกต้องและสวยงาม	สามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้ถูกต้องและมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	สามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้และมีข้อบกพร่องเป็นบางส่วน	สามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้แต่ขาดรูปแบบและความสวยงาม

เกณฑ์การตัดสินคะแนน

คะแนน ๑๐ - ๑๒ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๗ - ๙ หมายถึง ดี

คะแนน ๔ - ๖ หมายถึง พอใช้

คะแนน ๑ - ๓ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๔ - ๖

ใบความรู้

เรื่องการปฏิบัติกิจกรรมการจัดนิทรรศการ “More Than Art”

สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการจัดนิทรรศการ

ผู้ชม

การจัดนิทรรศการต้องคำนึงถึงอารมณ์ ความรู้สึก ความต้องการของผู้ชม ต้องรู้ก่อนว่าจะจัดให้ใครดู หรือผู้ดูเป็นใครจึงจะได้ผลดี

เนื้อหา

เนื้อหาของการจัดนั้น ให้ประโยชน์แก่ผู้ชมแค่ไหน พิจารณาดูเนื้อหาที่จัดนั้นว่ามีวิธีการนำเสนอเนื้อหา นั้นได้ดีกว่าการจัดนิทรรศการหรือไม่ ถ้าจะจัดหาสิ่งของมาแสดงตามเนื้อหาได้หรือไม่ การจัดนิทรรศการ ใหญ่ ๆ ซึ่ให้เห็นว่า นโยบายการจัดพยายามหลีกเลี่ยงเรื่องที่มาจากบทความ หนังสือ หรือเอกสารประกอบภาพ ที่มีเนื้อหาแนะนำบนเว็บไซต์ต่าง ๆ อยู่แล้ว

ขนาดของนิทรรศการ

นิทรรศการจะมีขนาดใหญ่หรือเล็กขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่แสดง พื้นที่ และช่วงเวลาในการจัด ตลอดจน เวลาและทุนสำหรับดำเนินการ ซึ่งมีผลต่อนิทรรศการด้วยเหมือนกัน เราอาจแบ่งนิทรรศการออกเป็น ๓ ขนาด ดังนี้

๑. Display เป็นการจัดนิทรรศการเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น จัดบอร์ด เผยแพร่ความรู้ นำสิ่งของมาตั้งวาง หรือจัดติดผนัง ที่วางตามห้องโถง ที่ว่างทางเดิน ระหว่างอาคาร บริเวณใต้ถุนตึก เป็นต้น เป็นการจัดที่ไม่ใหญ่โตมากนัก

๒. Exhibition เป็นการจัดที่ค่อนข้างซับซ้อน ใหญ่โตกว่า Display ครอบคลุมเนื้อหามากขึ้น การจัด กว้างขวางขึ้น เสมือนกับเป็นการนำเอา Display หลาย ๆ Display มารวมกัน มีเรื่องราวที่ต้องเรียนรู้มากขึ้น ใช้พื้นที่ที่กว้างขวาง เช่น ในสนามกีฬา ในบริเวณโรงเรียน ในลานวัด ในมหาวิทยาลัย หรือสถานที่อื่นใดที่มีพื้นที่ กว้างขวาง

๓. Exposition หรือที่มักเรียกกันว่า EXPO เป็นการจัดนิทรรศการที่ใหญ่โตมหึมา อาจเป็นระดับชาติ หรือนานาชาติ

การออกแบบการจัดนิทรรศการ

การออกแบบการจัดนิทรรศการ ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของเรื่องและวัตถุประสงค์ของที่จะนำมาแสดง หัวข้อพิจารณา เพื่อวางแผนออกแบบการจัดที่ควรคำนึงถึง ได้แก่

สถานที่

จะต้องรู้ว่า จัดที่ไหน ถ้าเป็นในอาคารต้องรู้ว่า ตรงไหน ห้องใด มีเนื้อที่เท่าใด ลักษณะพื้นที่ห้องเป็นอย่างไร อยู่กลางอาคาร หรือหัวอาคาร มีประตูเข้า ออกอย่างไร ทิศทางของแสงที่เข้ามาทางประตู หน้าต่างเป็นอย่างไร (หากเป็นเวลากลางวัน)

ลักษณะของเนื้อที่และการแบ่งส่วน

อาจเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สี่เหลี่ยมจัตุรัส หรือ สี่เหลี่ยมคางหมู สามเหลี่ยม หกเหลี่ยม ควรแบ่งส่วนอย่างไร จึงจะมีเนื้อที่ภายในเพียงพอกับการแสดงเรื่องราว

เส้นทางเดินของผู้ชม

จัดทางเข้า - ออกให้ดี สิ่งที่น่าสนใจมากไม่ควรติดตั้งไว้ตรงหัวเลี้ยวหรือที่แคบ ผู้คนจะแออัด สัญจรไม่สะดวก ควรคำนึงถึงที่ว่าง เพื่อให้คนเดินได้อย่างสบาย ถ้าเป็นจุดอับ ควรติดตั้งสิ่งที่แสดงไว้ในที่สูง ควรมีลูกศรบอกทางเดิน สิ่งของที่ต้องการวางในที่ต่ำ ควรวางในที่ที่มีบริเวณกว้าง ควรมีที่ว่างนอกเหนือจากช่องทางเดิน เพราะบางครั้งแทนที่ผู้ชมจะเคลื่อนไปตามความพอใจของเขา แต่ต้องกลับกลายเป็นต้องเคลื่อนที่ไปเพราะถูกคนข้างหลังดัน จำเป็นต้องเคลื่อนไป ทั้ง ๆ ที่กำลังสนใจในสิ่งที่กำลังดูอยู่ ทำให้ไม่ได้รับความรู้ในสิ่งที่ต้องการอื่น ๆ

ควรมีเก้าอี้ ม้านั่ง เพื่อให้ผู้ชมนั่งพัก เพราะอาจเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าจากการเดินชมนิทรรศการ และควรมีจุดบริการ เครื่องดื่ม หรืออาหารว่างไว้อย่างเพียงพอ พร้อมทั้งมีที่ทิ้งขยะติดตั้งไว้ในที่อันควรและเพียงพอด้วย

ค่าใช้จ่าย

ขึ้นอยู่กับขนาดของนิทรรศการและแหล่งเงินทุนสนับสนุน

ระยะเวลาของการจัด

ระยะเวลาของการจัดนิทรรศการ หากเป็นนิทรรศการชั่วคราว นิยมจัด ๑ - ๗ วัน แต่บางอย่างอาจจัดหลายเดือน ซึ่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ

ความร่วมมือจากชุมชน

ความร่วมมือจากชุมชน หมายถึง การให้ชุมชนมีส่วนร่วม หรือมาจัดกิจกรรมให้สัมพันธ์กับนิทรรศการที่แสดง คุณค่าของนิทรรศการแบบชั่วคราว หรือแบบเคลื่อนที่จะเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาล ถ้าหากสามารถส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในนิทรรศการที่แสดงอยู่ ซึ่งต้องขอความร่วมมือจากชุมชนนั้น ๆ โดยการประชาสัมพันธ์ เชิญมาประชุม หรือบางครั้งอาจยืมสิ่งของต่าง ๆ ที่มีในชุมชนมาแสดง

ที่มา : แหล่งอ้างอิง boonta-education <http://oknation.nationtv.tv> ค้นพบ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

ใบงาน เรื่อง การออกแบบการจัดนิทรรศการ “More Than Art”

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบการจัดนิทรรศการ และเขียนแผนผังมโนทัศน์ ลงในใบงาน แล้วลงมือปฏิบัติงานการจัดนิทรรศการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ นิทรรศการทางศิลปะ	เรื่อง นิทรรศการ More Than Art	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	รายวิชา ศ๒๓๑๐๒ ทักษะศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา - หลักการเข้าเยี่ยมชมนิทรรศการ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ - นักเรียนมีความรู้ในหลักการเยี่ยมชมนิทรรศการ ด้านทักษะและกระบวนการ - นักเรียนปฏิบัติตนในการเข้าชมนิทรรศการได้อย่างเหมาะสม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - อยู่อย่างพอเพียง - มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จัดนิทรรศการ และปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งแนวทางในการแก้ปัญหาในการจัดนิทรรศการ ขั้นสอน ๑. นักเรียนชมนิทรรศการ “More Than Art” ที่แต่ละกลุ่มร่วมกันจัด จำลองสถานการณ์ว่าทุกคนกำลังเข้าร่วมชมนิทรรศการศิลปะ ๒. นักเรียนปฏิบัติตนตามหลักการเข้าชมนิทรรศการโดยศึกษาเพิ่มเติมจากใบความรู้ เรื่อง หลักการเข้าเยี่ยมชมนิทรรศการ ๓. ครูสังเกตพฤติกรรมนักเรียน และให้คำแนะนำเรื่องหลักการชมงานศิลปะควบคู่ไประหว่างเข้าชมงาน ๔. นักเรียนปฏิบัติแบบประเมินความพึงพอใจการเข้าร่วมชมนิทรรศการ ขั้นสรุป ๑. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการจัดนิทรรศการ ๒. นักเรียนและครูประเมินความพึงพอใจ สรุปภาพรวมและประเมินผลนักเรียนจากแบบประเมินชิ้นงานและแบบสังเกตพฤติกรรมเพื่อไปพัฒนาในครั้งต่อไป	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ - ใบความรู้ หลักการเข้าเยี่ยมชมนิทรรศการ ภาระงาน/ชิ้นงาน - การประเมินความพึงพอใจการเข้าร่วมชมนิทรรศการ

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ - หลักการปฏิบัติตนเมื่อเข้าชมนิทรรศการ	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม การเข้าชมนิทรรศการ ทางศิลปะ	เกณฑ์ผ่าน อยู่ในระดับดีขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ - ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องตามหลักการเข้า ชมนิทรรศการเมื่อเข้าชมนิทรรศการ	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม การเข้าชมนิทรรศการ ทางศิลปะ	เกณฑ์ผ่าน อยู่ในระดับดีขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม (ภาคผนวก ก.)	เกณฑ์ผ่านอยู่ใน ระดับพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อผู้ตรวจ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าชมนิทรรศการทางศิลปะ

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	การปฏิบัติตนตามหลักการเข้าชม นิทรรศการ				รวม
		๔	๓	๒	๑	
๑						
๒						
๓						
๔						
.						
.						
.						
.						

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
 (.....)
/...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ดีมาก = ๔
- ดี = ๓
- พอใช้ = ๒
- ปรับปรุง = ๑

เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรม

การปฏิบัติตนตามหลักการเข้าชมนิทรรศการ

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
การปฏิบัติตนตาม หลักการเข้าชม นิทรรศการ	นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจใน หลักการเข้าชม นิทรรศการและ สามารถปฏิบัติตน ตามหลักการเข้า ชมนิทรรศการได้ อย่างครบถ้วน สมบูรณ์	นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจใน หลักการเข้าชม นิทรรศการและ สามารถปฏิบัติตน ตามหลักการเข้า ชมนิทรรศการได้ แต่มีข้อบกพร่อง ๑-๒ แห่ง	นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจใน หลักการเข้าชม นิทรรศการและ สามารถปฏิบัติตน ตามหลักการเข้า ชมนิทรรศการได้ แต่มีข้อบกพร่อง ๓-๔ แห่ง	นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจใน หลักการเข้าชม นิทรรศการและ สามารถปฏิบัติตน ตามหลักการเข้า ชมนิทรรศการได้ แต่มีข้อบกพร่อง มากกว่า ๔ แห่ง

เกณฑ์การตัดสินคะแนน

คะแนน ๔ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๓ หมายถึง ดี

คะแนน ๒ หมายถึง พอใช้

คะแนน ๑ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๒ ขึ้นไป

ใบความรู้
เรื่อง หลักการชมนิทรรศการศิลปะ

หลักการชมนิทรรศการโดยทั่วไป ควรปฏิบัติตนดังต่อไปนี้

- ❖ เมื่อไปถึงสถานที่แสดงขอรับเอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อบัตรประกอบนิทรรศการ (ถ้ามี) เพื่อจะได้ทราบหรือหาความรู้ก่อนที่จะได้เข้าชมจริง
- ❖ สำนวญดูว่า งานแสดงนิทรรศการได้ให้ความรู้หรือให้ประโยชน์แก่ตัวเรา
- ❖ ควรจดบันทึกข้อความ หรือเนื้อหาสำคัญที่พิจารณาเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ตัวเรา
- ❖ รักษา มารยาท มีความสำรวม และประพฤติตนเป็นสุภาพชน ไม่ส่งเสียงดังหรือรบกวนระหว่างเดินชม และไม่ขีดเขียนข้อความใด ๆ หรือไม่ทำลายสิ่งของภายในบริเวณงานและสถานที่ใกล้เคียง
- ❖ ข้อควรระวังอย่างยิ่ง คือ ระวังที่ชมไม่ควรใช้มือจับต้องผลงานใด ๆ โดยไม่จำเป็น อาจทำให้ผลงานชำรุดเสียหายได้ หากมีข้อสงสัยควรสอบถามเจ้าหน้าที่หรือผู้ดูแลโดยตรง
- ❖ การติดตามและประเมินผลการจัดนิทรรศการ การประเมินผลนิทรรศการเพื่อต้องการทราบว่า การจัดนิทรรศการในครั้งนี้มีผลเป็นอย่างไร มีข้อเสนอแนะในเรื่องใดบ้าง ประสบผลสำเร็จหรือบกพร่องมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขในการจัดนิทรรศการครั้งต่อไป ซึ่งมีหลายวิธี ดังนี้

แจกแบบสอบถาม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีหลักฐานอ้างอิง สามารถนำมาวิเคราะห์หาข้อดี ข้อเสีย แต่แบบสอบถามไม่ควรมีมากข้อเกินไป เพื่อสะดวกในการตอบ ควรเป็นลักษณะให้ตรวจเช็คมากกว่าให้เขียน และควรใช้คำถามง่าย ๆ เรื่องที่ควรสอบถาม คือ เรื่องที่จัดน่าสนใจเพียงใด เรื่องที่จัดเป็นปัจจุบันหรือไม่ ลักษณะการจัดโดยรวมดีหรือไม่

คุณภาพของสื่อและกิจกรรมดีหรือไม่ การประชาสัมพันธ์ดีเพียงใด การจัดแสง เสียง ดีหรือไม่ ผู้ชมได้ร่วมกิจกรรมมากน้อยเพียงใด

สมุดแสดงความคิดเห็น เป็นสมุดที่เปิดโอกาสให้ผู้ชมนิทรรศการเขียนแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ สมุดนี้ควรจัดวางไว้ในที่ ๆ สังเกตได้ง่าย และมีป้ายหรือเจ้าหน้าที่เชิญชวนให้ผู้ชมเขียนภายหลังการชมนิทรรศการแล้ว

การสังเกตพฤติกรรมของผู้ชม รวมทั้งฟังคำวิจารณ์ของผู้มีความรู้ ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายที่สุด เพียงแต่เจ้าหน้าที่ควรแฝงตัวอยู่ในรูปของเจ้าหน้าที่ที่บรรยาย อำนวยความสะดวก หรืออยู่ในรูปของผู้เข้าชมเพื่อสังเกตและพูดคุยกับผู้ชมว่ามีความรู้สึกอย่างไรจากการเข้าร่วมชมงาน ดังนั้นการประเมินผล สามารถทำได้หลายวิธีจะเลือกวิธีใดวิธีหนึ่งหรือทั้งหมดก็ได้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมที่จะได้ข้อมูลย้อนกลับมา

แบบประเมินความพึงพอใจ การเข้าร่วมกิจกรรมนิทรรศการ “MORE THAN ART”

คำชี้แจง ๑. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนและผู้เข้าร่วมงานต่อการจัดกิจกรรม “MORE THAN ART” ของโรงเรียน

๒. แบบสอบถามฉบับนี้ มี ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม “MORE THAN ART” ของโรงเรียน

๓. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับผลการดำเนินงานของโรงเรียนเพียงระดับเดียว

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. เพศ หญิง ชาย
๒. อายุ ต่ำกว่า ๑๕ ปี ๑๕-๒๐ ปี
- ๒๐ ปีขึ้นไป
๓. ระดับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
- ปริญญาตรี อื่น ๆ.....

ตอนที่ ๒ ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม “MORE THAN ART” ของโรงเรียน

ที่	ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
๑	กิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ตามความต้องการของนักเรียน				
๒	กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดความรู้และภาคภูมิใจของผลงานของตน				
๓	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินความก้าวหน้าการปฏิบัติกิจกรรมของตน				
๔	กิจกรรมส่งเสริมในผลงานและความสำเร็จของนักเรียน				
๕	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาให้นักเรียน				
๖	กิจกรรมนี้พัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน				
๗	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง				
๘	กิจกรรมนี้ได้เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน				
๙	กิจกรรมนี้เกิดการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน				

ความพึงพอใจในภาพรวมของการเข้ากิจกรรม

- น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

บรรณานุกรม

การจัดนิทรรศการศิลปะ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.trangis.com/somjaiart/e5_3.php .

(วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)

การจัดนิทรรศการทางศิลปะ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://oknation.nationtv.tv> .

(วันที่ค้นข้อมูล : ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑)

การวิเคราะห์งานทัศนศิลป์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : [http://watkadarin.com/E-\(new\)1/](http://watkadarin.com/E-(new)1/)

02studio2classrm/unit5/chapt5.2art%20crtic/art%20crtcal.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)

การวิเคราะห์งานทัศนศิลป์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?i> .

(วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)

การวิจารณ์งานศิลปะ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://sites.google.com/a/samakkhi.ac.th/kabin.../kar-wicarn-ngan-silpa-art-criticism> .

(วันที่ค้นข้อมูล : ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑)

การออกแบบลวดลาย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://netra.lpru.ac.th/~weta/m2/m2_print.html .

(วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)

ประติมากรรม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.br.ac.th/CAI/benjaminilp/art%๒๐๓.html> .

(วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)

ประเภทและคุณค่าในงานทัศนศิลป์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.baanjomyut.com> .

(วันที่ค้นข้อมูล : ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑)

พัชรา แสงศรี. (๒๕๕๗). ทฤษฎีสี. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://homegame9.wordpress.com>.

(วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)

พื้นฐานลายไทย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://introductiontothai606.myreadyweb.com/article/topic-25177.html> .

(วันที่ค้นข้อมูล : ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒)

เพื่อ หริพิทักษ์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://sites.google.com/site/cultofarttt>.

(วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)

ภาพแสดงวรรณะสี. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://ploycute.wordpress.com/2014/01/11/%E0%B8%A7%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B8%B0%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%AA%E0%B8%B5/>.

(วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)

ภาพแสดงสีที่เกิดจากแสง RGB. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.math.cmru.ac.th/web56/option/doc_document/1378538114.pdf/.

(วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)

- ภาพแสดงสี CMYK. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.km-web.rmutt.ac.th/wp-content/uploads/2012/02/n55-0201-n01-1.jpg>. (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)
- ภาพแสดงสีที่เกิดจากธรรมชาติ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.km-web.rmutt.ac.th/wp-content/uploads/2012/02/n55-0201-n01-2.jpg> . (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)
- รวม ๑๕ อาชีพในกลุ่มศิลปะ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://campus.sanook.com/1385045/> . (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)
- ลัทธิทางศิลปะ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://netra.lpru.ac.th/~weta/m2/m2_print.html. (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)
- ศิลปะภาพพิมพ์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : thaiscreenprinting.or.th/บทความ-showdetail-25674-83900-ศิลปะภาพพิมพ์.htm. (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)
- ศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://blog.mcp.ac.th/?p=60322>. (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)
- ศิลปะไทย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://sites.google.com/site/minnicangngng/k-5>. (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)
- ศิลปะลายไทย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.lib.ru.ac.th/journal2/?p=12009> . (วันที่ค้นข้อมูล : ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒)
- เศรษฐมนันต์ กาญจนากุล. (๒๕๓๕). **เส้นสายลายไทย**. กรุงเทพฯ : เฉลิมชัยการพิมพ์.
- เสน่ห์ ธนารัตน์สฤชดี. (๒๕๕๐). **ศิลป์ลายไทย**. กรุงเทพฯ : เฉลิมชัยการพิมพ์.
- หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://krittayakorn.wordpress.com/>. (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)
- หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.kr.ac.th/ebook๒/shatama/๐๔.html> (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)
- หลักการเข้าขมงานทัศนศิลป์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://119.46.166.126/self_all/selfaccess9/m3/717/lesson2/page3.php. (วันที่ค้นข้อมูล : ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑)
- Les Demoiselles d'Avignon. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.moma.org/collection/works/79766>. (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)
- Nude-Painter , Blue and Green reflexes. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : [http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home.php?p=profiles&name=Fua%20\(Tongyoo\)%20Haripita](http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home.php?p=profiles&name=Fua%20(Tongyoo)%20Haripita) . (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑)

คำชี้แจง

รายวิชานาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

๑. แนวคิดหลัก

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดสาระการเรียนรู้ จำนวน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำความรู้ด้านเนื้อหาวิชามาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการฝึกทักษะให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ

- ๑) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับสารและสื่อสารมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา
- ๒) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อใช้ในการตัดสินใจ เกี่ยวกับตนเอง สังคมได้อย่างเหมาะสม
- ๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม
- ๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการเข้าใจและเคารพตนเอง สามารถนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
- ๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยี การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสม มีคุณธรรมด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเอง สังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

- ๑) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- ๒) ซื่อสัตย์ สุจริต
- ๓) มีวินัย
- ๔) ใฝ่เรียนรู้

- ๕) อยู่อย่างพอเพียง
- ๖) มุ่งมั่นในการทำงาน
- ๗) รักความเป็นไทย
- ๘) มีจิตสาธารณะ

หลักการออกแบบกิจกรรมด้านคุณลักษณะที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้คำนึงถึงคุณลักษณะที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะหลังการเรียนรู้ สอดคล้องตามเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ มีจิตอาสา ครูผู้สอนควรปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนทุกแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเป็นคนดีของสังคม

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีแนวคิดหลักสำคัญ คือพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษยกิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจน การนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

๒. กระบวนการจัดการเรียนรู้

แนวคิดสำคัญของการจัดศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดและลงมือปฏิบัติด้วยกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามศักยภาพ การประเมินการเรียนรู้จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน เพราะสามารถทำให้ผู้สอนประเมินระดับพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพ ให้ความสำคัญแก่การบูรณาการความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา ได้ระบุให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ๑) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- ๒) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

๓) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็นรักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

๔) จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

๕) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

๖) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ครูผู้สอน

การจัดการเรียนรู้ตามแนวดังกล่าว จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนทั้งของผู้เรียนและผู้สอน กล่าวคือลดบทบาทของครูผู้สอน จากการเป็นผู้บอกเล่า บรรยาย สาระ เป็นการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ จะต้องเน้นที่บทบาทของผู้เรียนตั้งแต่เริ่ม คือร่วมวางแผนการเรียน การวัดผล ประเมินผล และต้องคำนึงว่ากิจกรรมการเรียนนั้น เน้นการพัฒนากระบวนการคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติ ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย ตรวจสอบ วิเคราะห์การแก้ปัญหา การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การสร้างคำอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลที่สืบค้นได้ เพื่อนำไปสู่คำตอบของปัญหาหรือคำถามต่าง ๆ ในที่สุดสร้างองค์ความรู้ ทั้งนี้กิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- ควรให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดเวลา ด้วยการกระตุ้นให้นักเรียนลงมือทดลอง และอภิปรายผล โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ของการสอน เช่น การนำเข้าสู่บทเรียน การใช้คำถาม การเสริมพลังมาใช้ให้เป็นประโยชน์ที่จะทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจและมีชีวิตชีวา
- ครูควรมีการวางแผนการใช้คำถามอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียน และลงข้อสรุปได้ โดยที่ไม่ใช้เวลาเนิ่นนานเกินไป ครูควรเลือกใช้คำถามที่มีความยากง่ายพอเหมาะกับความสามารถของนักเรียน
- เมื่อนักเรียนถาม อย่าบอกคำตอบทันที ควรให้คำแนะนำที่จะช่วยให้นักเรียนหาคำตอบได้เอง ครูควรให้ความสนใจต่อคำถามของนักเรียนทุก ๆ คน แม้ว่าคำถามนั้นอาจจะไม่เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังเรียนอยู่ก็ตาม ครูควรชี้แจงให้ทราบและเบนความสนใจของนักเรียนกลับมาสู่เรื่องที่กำลังอภิปรายอยู่ สำหรับปัญหาที่นักเรียนถามมานั้น ควรจะได้หยิบยกมาอภิปรายในภายหลัง
- การสำรวจตรวจสอบซ้ำ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ ครูควรย้าให้นักเรียนได้สำรวจตรวจสอบซ้ำเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ถูกต้องและเชื่อถือได้

แนวการจัดการเรียนรู้ภาคศิลป์

วิชาภาคศิลป์ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) การเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning) การเรียนรู้จากการสืบค้น (Inquiry-Based Learning)

๓. สื่อการจัดการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

สื่อการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการได้ง่ายในระยะเวลาสั้นและช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดอย่างถูกต้องและรวดเร็ว สื่อที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้มีดังนี้

- ๑) ใบความรู้ ใบงาน แผนภาพนำเสนอข้อมูล
- ๒) คลิป/วิดีโอ/ภาพข่าวสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๓) สถานการณ์สมมติ
- ๔) สื่อบุคคล

แหล่งเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสร้างคุณลักษณะการใฝ่เรียนรู้ที่ทุกคนต้องใฝ่รู้ตลอดชีวิต ดังนี้

- ๑) แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน
- ๒) แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ชุมชน ห้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดแห่งชาติ

ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญและเป็นหัวใจสำคัญของผู้เรียนในการศึกษาค้นคว้า โรงเรียนควรจัดห้องสมุดกลาง ห้องสมุดหมวดวิชา มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องสมุดเคลื่อนที่ รถเคลื่อนที่ ห้องสมุดประชาชนล้วนเป็นแหล่งเรียนรู้ จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

- ๓) แหล่งเรียนรู้ออนไลน์
 - สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยต่าง ๆ
 - กระทรวงวัฒนธรรม

ฯลฯ

๔. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์สำคัญของการประเมินการเรียนรู้ คือการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนหรือหลักสูตรวางไว้ ปัญหาที่พบในปัจจุบันก็คือ ผู้บริหาร ผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครองเป็น

จำนวนมากยังให้ความสำคัญการเรียนรู้แบบท่องจำเพื่อสอบ หรือการเรียนรู้เพื่อแข่งขัน ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้แบบผิวเผินมากกว่า การประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งผลลัพธ์ของการเรียนรู้จะยั่งยืนกว่า (กุศลสิน, ๒๕๕๕; ขจรศักดิ์, เพ็ญจันทร์ และวรรณทิพา รอดแรงคำ, ๒๕๕๘)

ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนนั้นจำเป็นต้องมีการประเมินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มต้นระหว่างและสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้การประเมินในรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้รูปแบบการประเมินการเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน (Formative Assessment) การประเมินการเรียนรู้สรุปรวม (Summative Assessment) และการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ในการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประเมินตามสภาพจริงนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องสะท้อนการประเมินให้ผู้เรียนรับทราบเพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเอง และผู้สอนต้องนำผลการประเมินมาพิจารณาเพื่อทบทวนและปรับแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สามารถดำเนินการแก้ไข ช่วยเหลือ หรือหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้หรือเป้าหมายของตัวชี้วัดต่าง ๆ (กุศลสิน, ๒๕๕๕)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อการตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินการเรียนรู้ในทุกระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๒)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ความสำคัญ ของการประเมินพฤติกรรมปฏิบัติ ดังนี้

๑) วิธีการประเมิน

(๑) การวัดและประเมินก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความพร้อม และความรู้เดิมของผู้เรียน

(ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ชั้นนำ)

(๒) การวัดและประเมินระหว่างเรียน ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และคุณลักษณะ โดยวิธีการสังเกตพฤติกรรมถามตอบพร้อมแสดงเหตุผล ตรวจสอบชิ้นงาน การนำเสนอ (ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนรู้ชั้นสอน) จุดมุ่งหมายของการประเมินระหว่างเรียน มีดังนี้

(๒.๑) เพื่อค้นหาและวินิจฉัยว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหา มีทักษะความชำนาญ รวมถึงมีเจตคติทางการเรียนรู้อย่างไรและในระดับใด เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนสามารถวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ

(๒.๒) เพื่อใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับให้กับผู้เรียนว่ามีผลการเรียนรู้อย่างไร

(๒.๓) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสรุปผลการเรียนรู้และเปรียบเทียบระดับพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

(๓) **การวัดและประเมินหลังเรียน** เพื่อตรวจสอบความสำเร็จตามจุดประสงค์รายแผน เป็นการพัฒนาในจุดที่ผู้เรียนอาจจะเข้าใจคลาดเคลื่อนหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง (ผสมผสานในกิจกรรมขั้น-สรุป) และเพื่อตัดสินผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการประเมินหลังจากผู้เรียนได้เรียนไปแล้ว อาจเป็นการประเมินหลังจบหน่วยการเรียนรู้หน่วยใดหน่วยหนึ่ง รวมทั้งการประเมินกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน ผลจากการประเมินประเภทนี้ใช้ในการตัดสินผลการจัดการเรียนการสอนหรือตัดสินใจว่าผู้เรียนคนใดควรจะได้รับระดับคะแนนใด

(๔) **ประเมินรวบยอดเมื่อสิ้นสุดหน่วยการเรียนรู้** เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนว่าบรรลุเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด สมรรถนะ คุณลักษณะ และเจตคติหรือไม่ เช่น การทำโครงการ การนำความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนาสังคมในรูปแบบต่าง ๆ

การทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log)

นอกจากนี้ ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อเปิดโอกาสได้สะท้อนคิดสิ่งที่เรียนรู้ทั้งที่ทำได้ดีและยังต้องพัฒนา โดยการทำแบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) (ดูภาคผนวก ค.) ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ย่อยหลังจบการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ และประเมินการเรียนรู้รวมในช่วงกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน โดยครูสามารถเลือกใช้ชุดคำถามและจำนวนข้อให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ช่วงเวลาและธรรมชาติของแต่ละวิชา ทั้งนี้ในครั้งแรกครูควรทำร่วมกับนักเรียนเพื่อแนะนำวิธีการเขียนแบบสะท้อนคิด และควรอ่านสิ่งที่นักเรียนบันทึกพร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับ เสนอแนะในเชิงบวกและสร้างสรรค์ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากข้อมูลในแบบบันทึกเพื่อพัฒนาการสอนของตัวเองและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อไป

๒) ผู้ประเมิน ได้แก่ เพื่อนประเมินเพื่อน ครูประเมินผู้เรียน ผู้เรียนประเมินตนเอง ผู้ปกครองร่วมประเมิน

๕. คำแนะนำสำหรับครู

๑) การเตรียมตัวของครู

(๑) ศึกษาทำความเข้าใจคำชี้แจงและทำความเข้าใจเชื่อมโยง ทั้งเป้าหมาย กิจกรรมและการวัดผลและประเมินผลระหว่างหน่วยการเรียนรู้กับแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

(๒) ศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ หน่วยงาน องค์กรที่ให้ความรู้ที่เชื่อถือได้ รวมทั้งเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

(๓) ปรับประยุกต์หรือเพิ่มเป้าหมายทั้งเนื้อหา ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะที่เป็นจุดเน้น และที่เป็นปัจจุบันตามบริบทของห้องเรียน โรงเรียนชุมชนกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการวัดประเมิน

(๔) จัดเตรียมใบงาน บันทึกการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์

๒) การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้

(๑) ครูผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมกับการเตรียมสื่อให้พร้อมและครบตามคาบเวลาในแต่ละแผนไว้ก่อนล่วงหน้าก่อนนำไปใช้

(๒) ครูผู้สอนควรนำแผนการจัดการเรียนรู้ออกมาเตรียม แล้ววางแผนการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน หรือมีการปรับปรุงแผนการสอนหลังการสอนให้มีความทันสมัยต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยม เจตคติ ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งวัดและประเมินผล ทั้งทักษะกระบวนการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน และตามสภาพจริง

๓) การจัดสภาพแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้

(๑) จัดสภาพแวดล้อม ห้องเรียน หรือภายนอกห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สะอาด มีความเป็นระเบียบ ตกแต่งห้องเรียนให้น่าอยู่ มีมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน มีที่เก็บวัสดุอุปกรณ์ และง่ายต่อการนำมาใช้ มีป้ายนิเทศให้ความรู้ ภายนอกห้องเรียนจัดบรรยากาศให้เป็นธรรมชาติ น่าอยู่ ร่มรื่นและเหมาะกับกิจกรรมการเรียนรู้ ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย

(๒) จัดสภาพแวดล้อม หรือห้องให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการ

(๓) จัดสื่อ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้อย่างเพียงพอ เหมาะสม

(๔) จัดหาเครื่องมือแสวงหาความรู้ หรือช่องทางเสนอข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยปัจจุบันอยู่เสมอ

๔) การบันทึกหลังการสอนของครู

(๑) บันทึกการใช้แผนการจัดการเรียนของตนเอง โดยสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนระหว่างเรียน และประเมินตนเองใช้เทคนิคหรือวิธีการใดที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะตามจุดประสงค์

(๒) บันทึกสาเหตุของความสำเร็จหรืออุปสรรคของการสอน เช่น การจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม การเตรียมตัวเพิ่ม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย

(๓) สรุปข้อจำกัดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และปรับปรุงตามแนวทางของครูปลายทางเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๔

รายวิชานาฏศิลป์ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เวลา ๑ ชั่วโมง

จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษา วิเคราะห์ ระบุและบรรยายโครงสร้างของบทละครโดยใช้ศัพท์ทางการละคร ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครที่เหมาะสม บรรยายเปรียบเทียบการแสดงออกกับปฏิกิริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง มีทักษะในการใช้ความคิดในการพัฒนารูปแบบการแสดง อธิบายความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน วิเคราะห์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ที่มีความแตกต่างกันโดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงความคิดเห็นในการอนุรักษ์นาฏศิลป์ร่วมจัดงานการแสดงในบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ สามารถออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายเพื่อแสดงนาฏศิลป์และละครที่มาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ นำเสนอแนวคิดจากเนื้อเรื่องของการแสดงที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

โดยใช้ทักษะกระบวนการคิด ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะกระบวนการใช้ชีวิต ทักษะกระบวนการสื่อสาร และทักษะกระบวนการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ กล้าคิด กล้าแสดงออกทางศิลปะอย่างสร้างสรรค์ เห็นคุณค่า ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ และสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ศ ๓.๑ ม.๓/๑, ม.๓/๒, ม.๓/๓, ม.๓/๔, ม.๓/๕, ม.๓/๖, ม.๓/๗

ศ ๓.๒ ม.๓/๑, ม.๓/๒, ม.๓/๓

รวมทั้งหมด ๑๐ ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๔

รายวิชานาฏศิลป์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

รวมเวลา ๑ ชั่วโมง/สัปดาห์

จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

สาระที่ ๓ นาฏศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ ๓.๑ เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่า นาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ ระบุโครงสร้างของบทละครโดยใช้ศัพท์ทางการละคร

ม.๓/๒ ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครที่เหมาะสมบรรยายเปรียบเทียบการแสดงอาภักิริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและการแสดง

ม.๓/๓ มีทักษะในการใช้ความคิดในการพัฒนารูปแบบการแสดง

ม.๓/๔ มีทักษะในการแปลความและการสื่อสารผ่านการแสดง

ม.๓/๕ วิจัยเปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ที่มีความแตกต่างกันโดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบ

นาฏศิลป์

ม.๓/๖ ร่วมจัดงานการแสดงในบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ

ม.๓/๗ นำเสนอแนวคิดจากเนื้อเรื่องของการแสดงที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ ๓.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ ออกแบบ และสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกาย เพื่อแสดงนาฏศิลป์และละครที่มา จากวัฒนธรรมต่าง ๆ

ม.๓/๒ อธิบายความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน

ม.๓/๓ แสดงความคิดเห็นในการอนุรักษ์

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ศ ๒๓๑๐๔

รายวิชานาฏศิลป์ ๔

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

รวมเวลา ๑ ชั่วโมง/สัปดาห์

จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

หน่วยที่	ชื่อ หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ /ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	นาฏศิลป์และการ ละครกับชีวิต มนุษย์	ศ ๓.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๗ ศ ๓.๒ ม.๓/๒ ม.๓/๓	ละครเป็นการแสดงที่เป็นเรื่องราว ซึ่งจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบของละคร จะทำให้ละครมีความสมบูรณ์ อีกทั้งละครยังเป็นสิ่งที่สะท้อนวิถีชีวิตเรื่องราวของสังคม ซึ่งผู้ชมสามารถนำข้อคิดที่ได้จากละครมาปรับใช้ใน ชีวิตได้ ละครไทยแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท คือ ละครรำละครร้อง และละครพูด และละครสังคีต ซึ่งละครแต่ละประเภท ล้วนมีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทยซึ่งละครบางประเภทในปัจจุบันหาดูได้ยากมากแล้ว ดังนั้น เราในฐานะลูกหลานคนหนึ่งของไทย ควรช่วยกันอนุรักษ์และรักษาการแสดงเหล่านี้ให้คงอยู่สืบไปชั่วลูกชั่วหลาน	๖	๒๐

หน่วยที่	ชื่อ หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ /ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๒	ทักษะในการฝึกหัด นาฏศิลป์ไทย	ศ ๓.๑ ม.๓/๒ ม.๓/๔	การประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงทำให้การแสดงมีความน่าสนใจ และมีเอกลักษณ์ ในการประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดง ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและสัมพันธ์กับเรื่องราวที่แสดง การประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดงเป็นการฝึกความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ	๔	๒๐
๓	ทักษะพื้นฐานทาง นาฏศิลป์	ศ ๓.๑ ม.๓/๓ ม.๓/๕	การแสดงนาฏศิลป์ไทยมีรูปแบบและลักษณะเฉพาะของการแสดงแต่ละประเภทแตกต่างกัน ดังนั้น ในการสร้างสรรค์งานด้านนาฏศิลป์ไทย จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงเอกลักษณ์เฉพาะและองค์ประกอบของการแสดงนาฏศิลป์ประเภทนั้น ๆ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนสามารถชมการแสดงนาฏศิลป์ได้อย่างมีอรรถรสมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถวิจารณ์และเปรียบเทียบงานนาฏศิลป์แต่ละประเภทได้	๒	๑๐
๔	การสร้างสรรค์งาน แสดง	ศ ๓.๑ ม.๓/๖	การสร้างสรรค์การแสดงจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของงาน รวมทั้งรู้ถึงบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดง การจัดการแสดงนาฏศิลป์และละครจะต้องมีเทคนิคในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างฉาก แสง สี เสียง เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ประกอบการแสดงมาเกี่ยวข้องจึงจะทำให้การแสดงนั้นมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น	๒	๑๐

หน่วยที่	ชื่อ หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ /ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๕	สรรค์สร้าง การแสดงนาฏศิลป์	ศ ๓.๑ ม.๓/๔ ศ ๓.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๓	การสร้างสรรค์ผลงานการแสดง การประดิษฐ์ท่าร่าในการแสดงนาฏศิลป์ มีหลากหลายประการซึ่งต้องนำมาพิจารณา ประกอบ ได้แก่ ประเภทของ การแสดง ดนตรี บทร้อง เครื่องแต่งกาย อารมณ์ ความรู้สึก และการเคลื่อนไหวของผู้แสดง ทั้งนี้เพื่อให้การประดิษฐ์ท่าร่า มีความ ประณีต สวยงาม สื่อความหมายได้ชัดเจน มีความสัมพันธ์สอดคล้องกันทั้งท่าร่า ทำนอง จังหวะ ของเพลง และ เครื่องแต่งกายเหมาะสมกับชุดการแสดง จึง จำเป็นต้องรู้และเข้าใจหลักสำคัญใน การสร้างสรรค์ผลงานการแสดง	๖	๒๐
สอบกลางปี					๒๐
รวมคะแนน				๒๐	๑๐๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๔

รายวิชานาฏศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๓ นาฏศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ ๓.๑ เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์
คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ม.๓/๑ ระบุโครงสร้างของบทละคร โดยใช้ศัพท์ทางการละคร

ม.๓/๗ นำเสนอแนวคิดจากเนื้อเรื่องของการแสดงที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ ๓.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า
ของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัด ม.๓/๒ อธิบายความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน

ม.๓/๓ แสดงความคิดเห็นในการอนุรักษ์

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ละครเป็นการแสดงที่เป็นเรื่องราวซึ่งจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบของละคร จะทำให้ละครมีความสมบูรณ์ อีกทั้งละครยังเป็นสิ่งที่สะท้อนวิถีชีวิตเรื่องราวของสังคม ซึ่งผู้ชมสามารถนำข้อคิดที่ได้จากละครมาปรับใช้ในชีวิตได้

ละครไทยแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท คือ ละครร่ำ ละครร้อง ละครพูด และละครสังคีต ซึ่งละครแต่ละประเภท ล้วนมีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทย ซึ่งละครบางประเภทในปัจจุบันหาได้ยากมากแล้ว ดังนั้น เราในฐานะลูกหลานคนหนึ่งของไทยควรช่วยกันอนุรักษ์และสืบสานการแสดงเหล่านี้ให้คงอยู่สืบไปชั่วลูกชั่วหลาน

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

๑. องค์ประกอบของบทละคร

๒. ประเภทของละครไทย

๓. ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์

๔. บทบาท แนวทางการสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร

ทักษะ/กระบวนการ

๑. สรุปความรู้องค์ประกอบของบทละครและเขียนเค้าโครงเรื่องละคร

๒. อธิบายความรู้ความเข้าใจประเภทของละครไทย

๓. อธิบายความรู้ความเข้าใจและเขียนแผนผังความคิดสรุปความสัมพันธ์และคุณค่าของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์

๔. อธิบายความรู้ความเข้าใจและเขียนแผนผังความคิดสรุป บทบาท แนวทาง การสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร

เจตคติ

๑. ชื่นชมผลงานการเขียนบทละครของตนเอง

๒. ตระหนักและเห็นคุณค่าของประเภทของละครไทย

๓. ตระหนักและเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์

๔. ตระหนักและเห็นประโยชน์และความสำคัญของนาฏศิลป์และการละครไทย

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการคิด

๑) ทักษะการตีความ

๒) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินความคิดรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑. แบบบันทึกผลการชมละคร

๒. ใบงานที่ ๑.๑ เขียนเค้าโครงเรื่องละคร

๓. ใบงานที่ ๑.๒ แผนผังสรุปความรู้เรื่องประเภทละครไทย (๑)

๔. ใบงานที่ ๑.๓ แผนผังสรุปความรู้เรื่องประเภทละครไทย (๒)

๕. ใบงานที่ ๑.๔ ความสำคัญและคุณค่าของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์

๖. ใบงานที่ ๑.๕ บทบาทแนวทาง การสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. เขียนเค้าโครงเรื่องละคร	เนื้อหามีความละเอียดครบถ้วนดีมาก	เนื้อหามีความละเอียดครบถ้วน	เนื้อหามีความละเอียดครบถ้วนพอใช้	เนื้อหาไม่ละเอียด
๒. แผนผังสรุปความรู้เรื่องประเภทละครไทย (๑)	มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วน สร้างสรรค์สวยงามดีมาก	มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วน สร้างสรรค์สวยงามดี	มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วน สร้างสรรค์สวยงามพอใช้	มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนสร้างสรรค์สวยงามน้อย
๓. ความสำคัญและคุณค่าของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์	อธิบายความสำคัญและคุณค่าของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์ มีความเข้าใจดีมาก	อธิบายความสำคัญและคุณค่าของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์ มีความเข้าใจดี	อธิบายความสำคัญและคุณค่าของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์ มีความเข้าใจพอใช้	อธิบายความสำคัญและคุณค่าของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์ มีความเข้าใจน้อย
๔. บทบาทแนวทาง การสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร	การนำเสนอบทบาทแนวทาง การสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร มีประโยชน์ดีมาก	บทบาทแนวทาง การสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครมีประโยชน์ดี	บทบาทแนวทาง การสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร มีประโยชน์พอใช้	บทบาทแนวทาง การสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร มีประโยชน์น้อย

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๐ - ๑๒	หมายถึง	ดี
คะแนน	๗ - ๙	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	๔ - ๖	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไปถือว่า ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง องค์ประกอบของบทละคร (๑) รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา องค์ประกอบของบทละคร จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ระบุโครงสร้างของบทละคร โดยใช้ศัพท์ทางการละคร ด้านทักษะและกระบวนการ ใช้ความรู้เกี่ยวกับ องค์ประกอบของบทละคร เขียนเค้าโครงเรื่องละคร เจตคติ ชื่นชมผลงานการเขียนบท ละครของตนเอง ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูเปิดวิดีโอทัศน์ละครให้นักเรียนดู และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามกระตุ้นความคิด ดังนี้ ● ถ้านักเรียนเป็นผู้เขียนบทละครจะเขียนละครแนวใด ๒. ให้นักเรียนบอกผลงานละครที่กำลังโด่งดังในปัจจุบัน ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่าละครเรื่องนั้น ๆ มีจุดเด่นอย่างไร เหตุใดจึงประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน ๓. ให้นักเรียนร่วมกันจินตนาการว่า ถ้าตนเองเป็นนักเขียนบทละคร จะเขียนบทละครแนวใด เหตุผลเพราะอะไร ๔. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า การจะเป็นผู้เขียนบทละครได้นั้น ต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง และละคร ๑ เรื่อง ต้องมีองค์ประกอบใดบ้าง ขั้นสอน ๑. ให้นักเรียนศึกษาองค์ประกอบของบทละครจากใบความรู้ที่ ๑.๑ เรื่ององค์ประกอบของบทละครหรือหนังสือเรียนดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ในหัวข้อต่อไปนี้ (๑) โครงเรื่อง (๒) ตัวละครและการวางลักษณะนิสัยของตัวละคร (๓) ความคิดหรือแก่นของเรื่อง (๔) บทสนทนา จากนั้นร่วมกันอภิปรายเพื่อสรุปความรู้ ๒. ให้นักเรียนชมละครที่ยอมรับในปัจจุบัน ๑ เรื่อง แล้ววิเคราะห์องค์ประกอบของละครนั้นโดยบันทึกผลลงในแบบบันทึกผลการชมละคร	แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. ห้องปฏิบัติการ นาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต สื่อ ๑. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ๒. วิดีทัศน์ ๓. ใบความรู้ที่ ๑.๑ เรื่ององค์ประกอบของบท ละคร ภาระงาน/ชิ้นงาน ๑.แบบบันทึกผลการชม ละคร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์

เรื่อง องค์ประกอบของบทละคร (๑)

เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ขั้นสรุป

๑. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น เพื่อสรุปความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของบทละคร โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

- โครงเรื่องที่ตีควรมีลักษณะอย่างไร
- บุคคลใดที่มีหน้าที่วางลักษณะนิสัยของตัวละคร
- นางเอกควรมีลักษณะ บุคลิก และนิสัยอย่างไร
- บทสนทนามีความสำคัญอย่างไร

๒. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้ องค์ประกอบของบทละครเป็นสิ่งที่ทำให้ละครมีความสมบูรณ์ มีเรื่องราวที่สนุกสนาน น่าติดตาม

การวัดและการประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ระบุโครงสร้างของบทละคร โดยใช้ศัพท์ทางการละคร	- ศึกษาจากหนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - ศึกษาเพิ่มเติมใน ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง องค์ประกอบของบทละคร - ศึกษาจากอินเทอร์เน็ต	- หนังสือเรียน ดนตรี- นาฏศิลป์ ม.๓ - ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง องค์ประกอบของบท ละคร	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ ใช้ความรู้เกี่ยวกับ องค์ประกอบของบทละคร เขียนเค้าโครงเรื่องของบท ละคร	นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา องค์ประกอบของบทละคร วิเคราะห์ ละครที่ชมและ อภิปรายสรุปความรู้เกี่ยวกับ องค์ประกอบของบทละคร	แบบประเมินบันทึกผล การชมละคร	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. รักความเป็นไทย	การสังเกตพฤติกรรม จากกระบวนการทำงานและ การให้ความร่วมมือของ นักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบความรู้ที่ ๑.๑ เรื่อง องค์ประกอบของบทละคร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ องค์ประกอบของบทละคร
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

อริสโตเติล ปราชญ์ชาวกรีก ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของบทละครไว้ในหนังสือเรื่อง Poetics ซึ่งถือกันว่าเป็นตำราทางการละครเล่มแรกของโลก โดยจำแนกองค์ประกอบของบทละครตามลำดับความสำคัญไว้ ๖ ส่วน

๑. โครงเรื่อง (Plot)

ลำดับของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบทละคร ตั้งแต่จุดเริ่ม การพัฒนาเรื่อง ไปจนถึงจุดจบ คำว่า “โครงเรื่อง” (Plot) แตกต่างจาก “เรื่อง” (Story) เพราะเมื่อพูดถึง “เรื่อง” จะหมายถึง เนื้อหาหรือวัตถุดิบที่นักเขียนบทละครนำมาสร้างเป็นโครงเรื่อง เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร

โครงเรื่องที่ดีจะต้องมีความสมบูรณ์ในตัวของมันเอง ประกอบด้วยด้วยตอนต้น ตอนกลางและตอนจบ โดยเหตุการณ์ทุกอย่างที่เกิดขึ้นจะต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างสมเหตุสมผล ในบทละครที่มีการวางโครงเรื่องอย่างรัดกุม จึงไม่สามารถตัดฉากใดฉากหนึ่งออกไปได้โดยไม่กระทบกระเทือนกับฉากอื่น

๒. ตัวละคร (Character)

ในละครแต่ละเรื่อง แต่ละประเภทอาจให้ความสำคัญกับลักษณะด้านต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน เช่นละครคอเมดี้อาจไม่ให้ความสำคัญกับมิติทางจิตวิทยาของตัวมากนัก แต่เน้นไปที่รูปลักษณ์และสถานะทางสังคม ขณะที่ละครแนวสัจนิยมจะเน้นที่มีติภายในของตัวละคร ภูมิหลังและบริบทต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการกระทำของตัวละคร ทั้งนี้ ในบทละครจะมีวิธีนำเสนอลักษณะของตัวละครอยู่ ๔ วิธี ได้แก่

- ▶ คำบรรยายของผู้เขียน
- ▶ คำพูดของตัวละครตัวนั้น
- ▶ คำพูดของตัวละครอื่น
- ▶ การกระทำของตัวละคร

๓. ความคิด (Thought)

ความหมายของเรื่อง หรือข้อสรุปที่ได้จากเรื่องราวที่เกิดขึ้นในละคร ปัจจุบันนิยมใช้คำว่า แก่นเรื่อง (Theme) การแสดง “ความคิด” ที่อยู่ในละครนั้น จะต้องแสดงผ่านสิ่งที่เกิดขึ้นในละคร โดยมีความกลมกลืนกับโครงเรื่องและตัวละคร ผู้ชมจะได้รับความคิดนั้นจากการติดตามเรื่องราวในละคร

๔. การใช้ภาษา (Diction)

ศิลปะของการถ่ายทอดเรื่องราวและความคิดของผู้ประพันธ์ออกมาทางคำพูดของตัวละคร ในนวนิยายหรือเรื่องสั้น ผู้เขียนสามารถนำเสนอลักษณะของตัวละคร ไปจนถึงความรู้สึกนึกคิดที่อยู่ภายในจิตใจ โดยผ่านการบรรยายหรือพรรณนา ขณะที่บทละครมีข้อจำกัดที่ต้องนำเสนอเป็นภาพการแสดง การเขียนบทละครจึงต้องทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจตัวละครได้โดยผ่านคำพูดและการกระทำของตัวละคร การเลือกใช้ถ้อยคำในบทละครจึงต้องสัมพันธ์กับลักษณะของตัวละคร เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และประเภทของละครด้วย

๕. เพลง (Song)

ศิลปะของการถ่ายทอดเรื่องราวและความคิดของผู้ประพันธ์ออกมาทางบทเพลงที่ตัวละคร จะต้องขับร้อง ที่อริสโตเติลกล่าวถึงเพลงในฐานะองค์ประกอบของบทละครนั้น เป็นเพราะละครกรีกโบราณที่อริสโตเติลนำมาเป็นแบบอย่างในการวิเคราะห์ เป็นละครที่ต้องมีกลุ่มนักร้อง (Chorus) ขับร้องเพลงทั้งสิ้น

นักการละครในปัจจุบัน ได้ประยุกต์เรื่องของเพลงมาใช้ โดยหมายรวมถึงเสียงที่คนดูได้ยินทั้งหมดในระหว่างที่ดูละคร ซึ่งแบ่งได้เป็น เสียงที่นักแสดงพูด, เพลงและดนตรี และเสียงประกอบ

ศิลปะในการเลือกใช้เสียงในละคร ไม่ว่าจะเป็น จังหวะ การเน้น ความดัง-เบา ฯลฯ สามารถสร้างอารมณ์ร่วมให้กับคนดูได้อย่างมาก

๖. ภาพ (Spectacle)

สิ่งที่คนดูมองเห็นทั้งหมดในระหว่างการดูละคร ไม่ว่าจะเป็นท่าทางและสิ่งที่นักแสดงทำไปจนถึง ฉาก แสง เครื่องแต่งกาย การแต่งหน้า ฯลฯ เป็นหน้าที่ของศิลปินนักการละครด้านต่าง ๆ ที่จะสร้างสรรค์ภาพบนเวทีขึ้นจากการวิเคราะห์โครงเรื่อง ตัวละคร ความคิด และภาษาที่ปรากฏในบทละคร

โครงเรื่อง ตัวละคร และ ความคิด คือเนื้อหาสาระของบท เปรียบเสมือนวิญญูณณ์ที่อยู่ภายในขณะที่ ภาษา เพลง และภาพ เปรียบเสมือนร่างกายของบทละคร ที่มีหน้าที่สื่อสารและถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่อยู่ภายในไปสู่ผู้ชม

แบบบันทึกผลการชมละคร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ องค์ประกอบของบทละคร
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

แบบบันทึกผลการชมละคร

ละครเรื่อง.....

โครงเรื่องมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

มีตัวละครอะไรบ้าง

.....

.....

มีลักษณะอย่างไร

.....

.....

ละครเรื่องนี้มีแก่นของเรื่องคือ

.....

.....

บทสนทนาใดที่ชอบมากที่สุด

.....

.....

รู้สึกอย่างไรเมื่อชมละครเรื่องนี้

.....

.....

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน (บันทึกผลการชมละคร)

เกณฑ์ การประเมิน	ระดับคะแนน			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ผลการชมละคร	นำเสนอการณ และความรู้ เกี่ยวกับ องค์ประกอบของ บทละครมา วิเคราะห์การชม ละครได้ถูกต้อง ตามองค์ประกอบ ของบทละคร ละคร	นำเสนอการณ และความรู้ เกี่ยวกับ องค์ประกอบของ บทละครมา วิเคราะห์การชม ละครได้ถูกต้องแต่ ยังไม่ชัดเจนตาม องค์ประกอบของ บทละครละคร	นำเสนอการณ และความรู้ เกี่ยวกับ องค์ประกอบของ บทละครมา วิเคราะห์การชม ละครได้ถูกต้อง ๓-๔ หัวข้อ	นำเสนอการณ และความรู้ เกี่ยวกับ องค์ประกอบของ บทละครมา วิเคราะห์การชม ละครได้ถูกต้อง ๑-๒ หัวข้อ

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๔	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๓	หมายถึง	ดี
คะแนน	๒	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

เกณฑ์การแบบประเมิน แบบบันทึกผลการชมละคร

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑	วิเคราะห์การชมละครได้ถูกต้องตามองค์ประกอบของบทละครละคร				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์ผ่าน ๒ คะแนน ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์	เรื่อง องค์ประกอบของบทละคร (๒)	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา องค์ประกอบของบทละคร จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ระบุโครงสร้างของบทละครโดยใช้ศัพท์ทางการละคร ด้านทักษะและกระบวนการ ใช้ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของบทละครเขียนเค้าโครงเรื่องละคร เจตคติ ชื่นชมผลงานการเขียนบทละครของตนเอง ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูทบทวนความรู้องค์ประกอบของบทละคร ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า ละคร ๑ เรื่อง ต้องมีองค์ประกอบใดบ้าง - นักเรียนตอบ (๑) โครงเรื่อง (๒) ตัวละครและการวางลักษณะนิสัยของตัวละคร (๓) ความคิดหรือแก่นของเรื่อง (๔) บทสนทนา ขั้นสอน ๑. ครูสอนเรื่องการเขียนโครงเรื่องในใบความรู้ที่ ๑.๒ เรื่อง การเขียนโครงเรื่อง ให้นักเรียนเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีการเขียนโครงเรื่องในการแสดงละคร ๒. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๓ - ๔ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเขียนเค้าโครงเรื่องละครเกี่ยวกับเรื่องใดก็ได้ ๑ เรื่อง ลงในใบงานที่ ๑.๑ เขียนเค้าโครงเรื่อง ละครเพื่อนำโครงเรื่องมาแสดงละครในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ ๓. นำเค้าโครงละครที่ร่วมกันเขียน มานำเสนอที่ละกลุ่มหน้าชั้นเรียน ขั้นสรุป ๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น การแสดงของเพื่อนแต่ละกลุ่ม ว่าเค้าโครงเรื่องที่ใช้ นำมาแสดงถูกต้องตามองค์ประกอบของบทละครหรือไม่อย่างไร ๒. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้	แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต สื่อ ๑. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ๒. วีดิทัศน์ ๓. ใบความรู้ที่ ๑.๑ เรื่ององค์ประกอบของบทละคร ๔. ใบความรู้ที่ ๑.๒ เรื่อง การเขียนโครงเรื่อง ภาระงาน/ชิ้นงาน - ใบงานที่ ๑.๑ เขียนเค้าโครงเรื่องละคร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์

เรื่อง องค์ประกอบของบทละคร (๒)

เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

การที่จะทำละครแต่ละเรื่องได้นั้นการเขียนเค้าโครงเรื่องมีความสำคัญเพราะต้องถูกต้องตามองค์ประกอบของบทละครซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ละครมีความสมบูรณ์ มีเรื่องราวที่สนุกสนาน น่าติดตาม

การวัดและการประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ระบุโครงสร้างของบทละคร โดยใช้ศัพท์ทางการละคร	- ศึกษาจากหนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - ศึกษาเพิ่มเติมใน ใบความรู้ที่ ๑.๑ เรื่อง องค์ประกอบของบทละคร - ศึกษาจากอินเทอร์เน็ต	- หนังสือเรียน ดนตรี- นาฏศิลป์ ม.๓ - บัตรภาพ - ใบความรู้ที่ ๑.๑ เรื่องภาษาท่าหรือ ภาษาท่าจำที่มาจาก ธรรมชาติ	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ ใช้ความรู้เกี่ยวกับ องค์ประกอบของบทละคร เขียนเค้าโครงเรื่องของบท ละคร	นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเค้า โครงเรื่องตามหลัก องค์ประกอบของบทละคร แล้วนำมาแสดงละครหน้า ชั้นเรียน	แบบประเมินการเขียน เค้าโครงเรื่องละคร	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. รักความเป็นไทย	การสังเกตพฤติกรรม จากกระบวนการทำงานและ การให้ความร่วมมือของ นักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบความรู้ที่ ๑.๒ เรื่อง การเขียนโครงเรื่อง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ องค์ประกอบของบทละคร
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

การเขียนโครงเรื่อง

โครงเรื่องเป็นการกำหนดแนวทางการเขียน การเรียบเรียงข้อมูล การจัดลำดับความคิด และการจัดลำดับหัวข้อ หลังจากที่ได้เขียนได้รวบรวมข้อมูล การเขียนโครงเรื่องจึงเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในงานเขียน แต่ก็ได้หมายความว่าผู้เขียนจะต้องเขียนตามโครงเรื่องที่วางไว้เสมอ เพราะเมื่อลงมือเขียนจริงอาจมีการปรับเปลี่ยนโครงได้ตามความเหมาะสม นอกจากนี้การเขียนโครงเรื่องยังช่วยให้ผู้เขียนไม่สับสนเวลาเขียนหรือเขียนหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งยาวเกินไป และอาจจะลืมเขียนบางหัวข้อ ดังนั้นการเขียนโครงเรื่องก่อนที่จะลงมือเขียนจะทำให้งานเขียนมีความสมบูรณ์มากที่สุด การเขียนโครงเรื่องมีประโยชน์ในการเขียนหลายประการ ดังนี้

๑. โครงเรื่องช่วยในการนำเสนอเนื้อหา ทำให้ผู้เขียนเตรียมเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการเขียน รู้จักกำหนดขอบข่ายของเนื้อหา รวมทั้งช่วยให้เห็นแนวทางการเรียบเรียงความคิด ว่าควรจะใช้แบบใด และมีเนื้อหาในประเด็นหรือหัวข้อใดที่เรายังไม่รู้ดีพอหรือยังหารายละเอียดไม่ได้ เราก็สามารถเตรียมความรู้เหล่านี้เพิ่มเติมได้อีกจนเพียงพอ

๒. โครงเรื่องช่วยแบ่งหัวข้อได้ชัดเจน การแบ่งหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยอย่างชัดเจนทำให้ผู้เขียนสามารถจัดลำดับเพื่อเชื่อมโยงหัวข้อย่อยกับหัวข้อย่อย หัวข้อใหญ่กับหัวข้อย่อยได้ง่าย

๓. โครงเรื่องช่วยเขียนเรื่องอย่างมีเหตุผล ทำให้ผู้เขียนมองเห็นความสัมพันธ์ของประเด็นต่าง ๆ ในเนื้อหาจากโครงเรื่องได้ชัดเจน ว่ามีประเด็นหรือหัวข้อใดเกี่ยวข้องกันบ้าง และความคิดของประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร จึงจะทำให้เนื้อหานี้หนักและสมเหตุสมผล

๔. โครงเรื่องช่วยในการวางสัดส่วนของเรื่องได้เหมาะสม โครงเรื่องช่วยให้ทราบว่าควรเขียนในประเด็นอะไรบ้าง มีประเด็นใดที่ไม่ควรเขียน หรือประเด็นใดควรนำความคิดหรือรายละเอียดมาสนับสนุนมากน้อยแค่ไหน จึงจะพอเหมาะกับความยาว ซึ่งจะช่วยให้สัดส่วนของเรื่องเหมาะสม

๕. โครงเรื่องช่วยไม่ให้ลืมหัวข้อเรื่องที่จะเขียน ในขณะที่เขียนเราอาจจะจดจ่อกับเรื่องที่เขียนจนลืมเขียนหัวข้ออื่น ๆ ได้ แต่การเขียนโครงเรื่องจะช่วยเตือนความจำให้เราไม่ลืมเขียนหัวข้อ

๖. โครงเรื่องช่วยไม่ให้สับสนเวลาเขียน การเขียนโครงเรื่องก่อนลงมือเขียนเปรียบเสมือนการเขียนฉบับร่างของงานเขียน เมื่อลงมือเขียนจึงสามารถเขียนตามหัวข้อต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้วางโครงเรื่องไว้ทำให้ไม่เกิดความสับสนเวลาเขียนโยชน์ของโครงเรื่อง

รูปแบบของการเขียนโครงเรื่อง

๑. โครงเรื่องแบบคร่าว ๆ เป็นการเขียนโครงเรื่องอย่างคร่าว ๆ ด้วยคำหรือวลีอย่างหยาบ ๆ เพื่อวางแนวเรื่องที่สั้น ๆ เรียงลำดับลดหลั่นกันมา โดยอาจจัดเป็นหัวข้อใหญ่และมีหัวข้อย่อยก็ได้

ตัวอย่าง เรื่อง ภาวะโลกร้อน

- ความหมาย
- สาเหตุ
- ผลกระทบ
- สิ่งแวดล้อม
- เศรษฐกิจ
- สุขภาพ
- การแก้ปัญหา
- ลดการใช้พลังงาน
- ปลูกต้นไม้
- ลดใช้ถุงพลาสติก

๒. โครงเรื่องแบบหัวข้อ โครงเรื่องแบบนี้เขียนด้วยคำวลีสั้น ๆ หรืออนุประโยคที่ไม่ได้ความครบถ้วนในตัวเอง และมีตัวเลขหรืออักษรย่อกำกับประเด็นทุกประเด็นที่สังเขปด้วยคำวลีหรืออนุประโยคนั้น ๆ

ตัวอย่าง เรื่อง ภาวะโลกร้อน

๑. ความหมายภาวะโลกร้อน
๒. สาเหตุภาวะโลกร้อน
๓. ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน
 - ๓.๑ ด้านสิ่งแวดล้อม
 - ๓.๒ ด้านเศรษฐกิจ
 - ๓.๓ ด้านสุขภาพ

๔. การแก้ปัญหา

๔.๑ ลดการใช้พลังงาน

๔.๒ ปลุกต้นไม้และรักษาป่าไม้

๔.๓ ลดการใช้ถุงพลาสติก

๓. โครงเรื่องแบบประโยค โครงเรื่องแบบนี้เขียนด้วยข้อความซึ่งเป็นประโยคที่สมบูรณ์และชัดเจน มีเลขหรืออักษรย่อกำกับประโยคทุกประโยคที่เป็นประเด็นของเรื่องนั้น

ตัวอย่าง เรื่อง ภาวะโลกร้อน

๑. ความหมายของภาวะโลกร้อน

๒. สาเหตุของการเกิดภาวะโลกร้อน

๓. ผลกระทบจากภาวะโลกร้อน

๓.๑ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

๓.๒ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

๓.๓ ผลกระทบด้านสุขภาพ

๔. การแก้ปัญหาภาวะโลกร้อน

๔.๑ อนุรักษ์พลังงาน

๔.๒ อนุรักษ์ป่าไม้

๔.๓ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

แนวทางการเขียนโครงเรื่อง

๑. การประมวลความคิด คือ รวบรวมข้อมูลเป็นหัวข้อต่าง ๆ

๒. การจัดสรรความคิด คือ จัดหมวดหมู่ข้อมูลและจัดลำดับความสำคัญของแต่ละหัวข้อ

๓. การจัดหมวดหมู่หรือแยกประเภทความคิด จัดลำดับของหัวข้อแต่ละหัวข้อให้มีเนื้อหาต่อเนื่องเป็นลำดับและสัมพันธ์กัน ผู้เขียนสามารถจัดลำดับเนื้อหาตามลำดับเวลา ตามประเพณีนิยม ตามความสำคัญน้อยไปสำคัญมากหรือสำคัญมากไปหาสำคัญน้อย เป็นต้น

๔. การเขียนโครงเรื่อง เขียนโครงเรื่องให้เป็นระเบียบโดยใช้รูปแบบการเขียนแบบเดียวกันตลอดเนื้อหา และจัดหัวข้อย่อยแต่ละข้อเรียงไปทางขวา

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน (ใบงานที่ ๑.๑ เขียนเค้าโครงเรื่องละคร)

เกณฑ์ การประเมิน	ระดับคะแนน			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
เขียนเค้าโครง บทละคร	นำเสนอประสบการณ์ และความรู้ เกี่ยวกับละครมา เขียนเค้าโครงบท ละครอย่าง สร้างสรรค์ มี เนื้อหาที่น่าสนใจ เหมาะสม สอดคล้องกับวิถี การดำเนินชีวิต ของคนในสังคม มี คติสอนใจ เมื่อ นำมาแสดงแล้วทั้ง ผู้แสดงและผู้ชม ได้รับประโยชน์	นำเสนอประสบการณ์ และความรู้ เกี่ยวกับละครมา เขียนเค้าโครงบท ละครอย่าง สร้างสรรค์ มี เนื้อหาที่น่าสนใจ เหมาะสม สอดคล้องกับวิถี การดำเนินชีวิต ของคนในสังคม	นำเสนอประสบการณ์ และความรู้ เกี่ยวกับละครมา เขียนเค้าโครงบท ละครอย่าง สร้างสรรค์มี เนื้อหาที่น่าสนใจ เหมาะสม	นำเสนอประสบการณ์ และความรู้ เกี่ยวกับละครมา เขียนเค้าโครงบท ละครแต่มีเนื้อหา ไม่เหมาะสม

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๔	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๓	หมายถึง	ดี
คะแนน	๒	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน ใบงาน ๑.๑ เรื่อง เขียนเค้าโครงเรื่องละคร

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่

ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑	เขียนเค้าโครงบทละครอย่างสร้างสรรค์ มีเนื้อหาที่น่าสนใจติดตามเหมาะสมสอดคล้องกับวิธีการดำเนินชีวิตของคนในสังคม มีคติสอนใจ เมื่อนำมาแสดงแล้วทั้งผู้แสดงและผู้ชมได้รับประโยชน์				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน ให้ ๔ คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน ให้ ๓ คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ ๒ คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์ผ่าน ๒ คะแนน ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์

เรื่อง ประเภทละครไทย (๑)

เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ขอบเขตเนื้อหา ประเภทของละครไทย จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ มีความรู้เกี่ยวกับประเภทของละครไทย ด้านทักษะและกระบวนการ อธิบายสรุปความรู้ความเข้าใจประเภทของละครไทยได้ เจตคติ ตระหนักและเห็นคุณค่าของละครไทย สืบสานและอนุรักษ์ให้คงอยู่คู่ชาติไทย ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่ดีงาม ด้านคุณลักษณะ ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูเปิดวิดีโอทัศน์ละครไทยให้นักเรียนดู ครูให้นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับละครไทยโดย ตั้งคำถาม นักเรียนคิดว่าละครที่นักเรียนดูเป็นละครประเภทใด ขั้นสอน ครูอธิบายให้นักเรียนมีความรู้เรื่อง ละคร หมายถึง การแสดงที่มีการถ่ายทอดเรื่องราวดำเนินเรื่องไปตามเนื้อเรื่องที่มีท่าร้ายรำ ครูอธิบายนักเรียนเรื่องละครไทยนั้นแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท คือ ละครรำ ละครร้อง ละครพูด และละครสังคีต ครูเปิดวิดีโอทัศน์ให้นักเรียนดู และอธิบายเรื่องละครรำ ได้แก่ ละครรำดั้งเดิม ได้แก่ ละครชาตรี ละครนอก และละครใน ละครรำที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ ได้แก่ ละครตีกตาบรรพ์ ละครพันทาง และละครเสภา ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน เพื่อจับฉลากศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับละครไทย โดยใช้ใบความรู้เรื่อง ประเภทของละครไทย ใบความรู้ที่ ๑.๒ เรื่องประเภทละครไทยดังนี้ ละครรำดั้งเดิม ได้แก่ ละครชาตรี ละครนอก และละครใน ละครรำที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ ได้แก่ ละครตีกตาบรรพ์ ละครพันทาง และละครเสภา	แหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ อินเทอร์เน็ต สื่อ หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ วิดีโอทัศน์ ใบความรู้ที่ ๑.๒ เรื่องประเภทละครไทย ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงานที่ ๑.๒ แผนผังสรุปความรู้เรื่องประเภท ละครไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์	เรื่อง ประเภทละครไทย (๑)	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
	๕. จากการศึกษาค้นคว้าความรู้ในใบความรู้ที่ ๑.๒ เรื่องประเภทละครไทยครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนสรุปเป็นแผนผังความคิดลงในใบงานที่ ๑.๒ เรื่อง ประเภทละครไทย ที่น่าสนใจและเข้าใจง่าย เพื่อออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง ประเภทละครไทย	

การวัดและการประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายความรู้ความเข้าใจ ประเภทละครไทย	- ศึกษาจากหนังสือเรียนดนตรี- นาฏศิลป์ ม.๓ - ศึกษาเพิ่มเติมใน ใบความรู้ที่ ๑.๒ เรื่องประเภทละครไทย - ศึกษาจากอินเทอร์เน็ต	- หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - ใบความรู้ที่ ๑.๒ เรื่องประเภทละคร ไทย	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ อภิปรายความรู้ความเข้าใจ และสรุปประเภทละครไทยได้	อธิบายความรู้ความเข้าใจและ เขียนแผนผังความคิดสรุป ประเภทละครไทยลงในใบงาน	ใบงานที่ ๑.๒ แผนผัง สรุปความรู้ เรื่อง ประเภทละครไทย	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	การสังเกตพฤติกรรมจาก กระบวนการทำงานและการให้ ความร่วมมือของนักเรียน	แบบสังเกต พฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบความรู้ที่ ๑.๓ เรื่องประเภทละครไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่องประเภทละครไทย
รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๓๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

ละคร หมายถึง การแสดงประเภทหนึ่งซึ่งแสดงเรื่องราวความเป็นไปของชีวิตที่ปรากฏในวรรณกรรม มีศิลปะการแสดงและดนตรีเป็นสิ่งสำคัญ

ละคร ตามความหมายนี้หมายถึงละครรำ เพราะว่าเป็นการแสดงออกทางความคิดโดยมุ่งเน้นถึงลักษณะท่าทางอิริยาบถในขณะที่เคลื่อนไหวตัวในระหว่างการรำ

ละครไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑. ละครรำ คือ ละครที่ใช้ศิลปะการรำในการดำเนินเรื่อง แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท

๑.๑ ละครรำแบบมาตรฐานดั้งเดิม มี ๓ ชนิด คือ

- ละครชาตรี
- ละครนอก
- ละครใน

๑.๒ ละครที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ มี ๓ ชนิด คือ

- ละครตีกดาบรพรพ์
- ละครพันทาง
- ละครเสภา

๒. ละครร้อง คือ ละครที่ใช้ศิลปะการร้องดำเนินเรื่อง เป็นละครแบบใหม่ที่ได้รับอิทธิพลมาจากตะวันตก แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๒.๑ ละครร้องล้วน ๆ

๒.๒ ละครร้องสลับพูด

๓. ละครพูด คือ ละครที่ใช้ศิลปะการพูดในการดำเนินเรื่อง เป็นละครแบบใหม่ที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตก แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๓.๑ ละครพูดล้วน ๆ

๓.๒ ละครพูดสลับรำ

๔. ละครสังคีต เป็นละครที่ใช้ศิลปะการพูดและการร้องดำเนินเรื่องเสมอกัน นอกจากนั้นยังมีการแสดงที่เกิดขึ้นใหม่ในสมัยรัชกาลที่ ๕ อีก ๒ อย่างคือ ลิเก และหุ่น (หุ่นเล็ก, หุ่นกระบอก, หุ่นละครเล็ก)

ละครชาตรี

ละครชาตรี เป็นรูปแบบละครที่เก่าแก่ของไทยที่ได้รับการฟื้นฟูจนถึงทุกวันนี้ เรื่องของละครชาตรี มีกำเนิดมาจากเรื่องมโนราห์

การแสดงโนราเป็นที่นิยมอยู่ทางภาคใต้ ส่วนละครชาตรีมีความนิยมทางภาคกลาง ซึ่งมักหาดูได้ในงานกำนัน แบบแผนการแสดงโนราชาตรีคล้ายคลึงกับละครของทางมลายูที่เรียกกันว่า “มะโย่ง” แต่ต่างกันที่ภาษาและทำนองดนตรี

ละครโนราชาตรีอาจจะมีผู้นำมาแสดงในภาคกลางตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา แต่ที่มีหลักฐานแน่ชัด คือ ในสมัยที่สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรียกทัพไปปราบก๊กเจ้านครศรีธรรมราช และต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ อีก ๒ ครั้ง ในครั้งหลังพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดให้ชาวภาคใต้ที่อพยพเข้ามาในกรุงเทพฯ ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ตำบลสนามกระบือได้จัดตั้งคณะละครแสดงกันแพร่หลาย

ละครชาตรี แต่เดิมผู้แสดงเป็นชายล้วนมีเพียง ๓ คนเท่านั้น ได้แก่ นายโรง ซึ่งแสดงเป็นตัวพระ อีก ๒ คน คือ ตัวนาง และตัวจำอาวต ซึ่งแสดงตลกและเป็นตัวเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ เช่น ฤๅษี พราณสัตว์ แต่เดิมนิยมแสดงเพียงไม่กี่เรื่อง เช่น เรื่องมโนราห์ นายโรงจะแสดงเป็นตัวพระสุชน ตัวนางเป็นมโนราห์ และตัวจำอาวตเป็นพราณบุญ และอีกเรื่องหนึ่งที่นิยมแสดงไม่แพ้กัน คือ เรื่องพระรถเสน นายโรงเป็นตัวพระรถ ตัวนางเป็นเมรี และตัวจำอาวตเป็นม้าพระรถเสน และในสมัยหลังละครชาตรี เพิ่มผู้แสดงให้มากขึ้นและใช้ผู้หญิงร่วมแสดงด้วย

ละครนอก

ละครนอก มีการดำเนินท้องเรื่องที่รวดเร็ว กระชับ สนุก การแสดงมีชีวิตชีวา ส่วนมากใช้ผู้ชายแสดง และมีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เข้าใจว่าละครนอกมีวิวัฒนาการมาจากละครชาตรี เพราะมุ่งที่จะให้คนดูเกิดความขบขัน ผู้แสดงละครนอกแต่เดิมมีผู้แสดงอยู่เพียง ๒-๓ คน เช่นเดียวกับละครชาตรี ละครนอกไม่คำนึงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีเกี่ยวกับยศศักดิ์และฐานะของตัวละครแต่อย่างใด ตัวละครที่เป็นท้าวพระยามหากษัตริย์ก็สามารถได้ตอบตลกกับเสนาอำมาตย์หรือไพร่พลได้ ละครนอกที่นิยมเล่น ได้แก่ เรื่องสังข์ทอง ไกรทอง สุวรรณหงส์ พระอภัยมณี เป็นต้น

ละครใน

จากรูปแบบของละครนอกที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาเป็นตัวละครในวัง ผู้แสดงหญิงล้วน แบบอย่างละครในนี้ได้สงวนไว้เฉพาะในวังหลวงเท่านั้น เพราะว่าผู้ชายนั้นจะถูกห้ามให้เข้าไปในพระราชฐานชั้นใน บริเวณตำหนักของพระมหากษัตริย์ ซึ่งจะประกอบไปด้วยดนตรีที่มีเสียงไพเราะอ่อนหวาน ใช้บทร้อยกรองได้อย่างวิจิตรบรรจง ทั้งดนตรีที่นำมาผสมผสานอย่างไพเราะ รวมทั้งจะมีท่าทางสง่างาม ไม่มีการสอดแทรกหยาบโลนหรือตลกและอนุรักษวัฒนธรรมและคุณลักษณะที่เป็นประเพณีสืบทอดกันมา

เรื่องที่ใช้แสดงละครในนั้นมีอยู่ ๔ เรื่อง ได้แก่ รามเกียรติ์ อนุรุทธ อิเหนา และดาหลัง เข้าใจกันว่าละครในสมัยเริ่มแรกเล่นกันแต่เรื่องรามเกียรติ์ และอนุรุทธเท่านั้น เพราะถือว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับนารายณ์อวตาร ใช้สำหรับเฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์ ผู้หนึ่งจึงไม่สามารถนำไปเล่นได้ ต่อมาละครในไม่ค่อยได้เล่น

๒ เรื่องนี้ เหลือแต่โขนและหนังใหญ่ที่เล่นเรื่องรามเกียรติ์ ส่วนเรื่องดาหลังไม่ค่อยนิยมแสดงนัก เพราะชื่อตัวละครเรียกยาก จำยาก เนื้อเรื่องก็สับสนไม่สนุกสนานเท่าเรื่องอิเหนา ต่อมาพวกละครนอกและลิเกจึงนำไปแสดงบ้าง ดังนั้นในสมัยรัตนโกสินทร์ นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงพระราชนิพนธ์บทละครเรื่องอิเหนาขึ้นใหม่ ละครในจึงนิยมแสดงอยู่เพียงเรื่องเดียววนวน ๆ จึงจะมีผู้จัดแสดงเรื่องรามเกียรติ์และอุณรุทสักครั้งหนึ่ง

บทละครในเป็นกลอนบทละครที่ผู้แต่งใช้ความประณีตบรรจงในการเลือกเฟ้นถ้อยคำมาร้อยกรองอย่างไพเราะและมีความหมายดี เพื่ออวดฝีมือในการแต่งด้วย ทั้งนี้เนื่องจากละครในเล่นกันอยู่ไม่กี่ตอน คนดูมักรู้เรื่องดีอยู่แล้ว ผู้แต่งจึงมุ่งพรรณนาเนื้อความในรายละเอียดอย่างถี่ถ้วน ดังจะเห็นได้จากบทชมธรรมชาติชมพาหะ ชมเครื่องแต่งตัว บทพรรณนาความรู้สึก ซึ่งปรากฏอยู่ตลอดเรื่อง บทละครในที่แต่งได้ดีเยี่ยม ได้แก่ เรื่องรามเกียรติ์และอิเหนา ซึ่งเป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

การแสดงละครใน มุ่งที่ความประณีตสวยงามเป็นหลัก ทั้งศิลปะการรำที่มีลีลาท่าทางงดงาม นุ่มนวล เครื่องแต่งกายสวยประณีต ดนตรีและเพลงที่ไพเราะ ผู้ชมละครในไม่มุ่งความสนุกสนานตื่นเต้นเหมือนดูละครนอก แต่จะมุ่งดูศิลปะการรำรำ ลีลาท่าทางที่ประณีตงดงามและเพลงที่ไพเราะมากกว่าละครในที่นิยมกันมากที่สุด คือ อิเหนา

ละครตีกดาบรพรพ์

ละครตีกดาบรพรพ์ เป็นการแสดงละครแบบหนึ่งในประเภทละครรำเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ เนื่องจากในสมัยรัชกาลที่ ๕ มีเจ้านายชาวต่างชาติเข้าเฝ้าอยู่หลายครั้ง จึงโปรดให้มีการละเล่นให้แขกบ้านแขกเมืองได้รับชม โดยเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ (ม.ร.ว. หลาน กุญชร) ได้คิดการแสดงในรูปแบบคอนเสิร์ตโดยเนื้อเรื่องตัดตอนมาจากวรรณคดีไทย โดยมีสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงเลือกเพลงและอำนวยการซ้อม จึงถือว่าการแสดงในครั้งนั้นนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของละครตีกดาบรพรพ์ ต่อมาภายหลังเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ได้มีโอกาสชมละครโอเปร่า จึงเกิดความชอบใจและนำไปปรับปรุงให้เข้ากับละครตีกดาบรพรพ์ของไทย ละครตีกดาบรพรพ์ที่นิยมเล่น ได้แก่ เรื่องสังข์ทอง คาวิ ฯลฯ

การแสดงละครตีกดาบรพรพ์แสดงในโรงปิดขนาดเล็ก ดนตรีประกอบการแสดง ใช้วงปี่พาทย์ตีกดาบรพรพ์ ดัดแปลงมาจากวงปี่พาทย์มโหรีวงเครื่องใหญ่ ประกอบด้วยระนาดเอกมโหรีวง ระนาดทุ้ม (ไม้) ระนาดเหล็กทุ้ม ซ้องวงใหญ่ ซ้องหุ่ย ซลุ่มเพียงออ ซลุ่มอู้ ซออู้ ตะโพน กลองตะโพน กลองแขกและฉิ่ง

ละครพันทาง

ละครพันทาง หมายถึงละครแบบผสม คือ การนำเอาลีลาท่าทีของชนต่างชาติเข้ามาปรับปรุงกับท่ารำแบบไทย ๆ การแสดงละครชนิดนี้แต่เดิมเป็นการริเริ่มของเจ้าพระยามหินทรศักดิ์ธำรง เป็นผู้คิดค้นนำเอาเรื่องของพงศาวดารของชาติต่าง ๆ มาแต่งเป็นบทละครสำหรับแสดง

พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ได้กำหนดชื่อนี้และทรงปรับปรุงให้มีฉากประกอบการแสดงเพื่อให้แลเห็นสมจริงสมเนื้อร้องซึ่งยังปรับปรุงลีลาท่ารำของชนชาติกับท่าทางอิริยาบถของสามัญชนเข้ามาผสมกัน เพลงร้องประกอบการแสดงนั้นส่วนมากต้นเสียงกับลูกคู่เป็นผู้ร้อง แต่ก็มีบ้างที่

กำหนดให้ตัวละครเป็นผู้ร้อง ปี่พาทย์ประกอบการแสดงใช้วงปี่พาทย์ไม้นวม บทที่ใช้มักเป็นบทที่กล่าวถึงตัวละครที่มีเชื้อชาติต่าง ๆ เช่น พม่า มอญ จีน ลาว บทที่นิยมนำมาเล่นในปัจจุบันมีเรื่องลิลิตพระลอและราชาธิราชตอนสมิงพระรามอาสา ลักษณะการแต่งตัวของละครพันทางจะแต่งตามเชื้อชาติและความเป็นจริงของตัวละครในบทนั้น ๆ

ละครเสภา

ละครเสภา คือ ละครที่มีลักษณะการแสดงคล้ายละครนอก รวมทั้งเพลงร้องนำ ทำนองดนตรี และการแต่งกายของตัวละคร แต่มีข้อบังคับอยู่อย่างหนึ่งคือต้องมีขับเสภาแทรกอยู่ด้วยจึงจะเป็นละครเสภา

ก่อนที่จะเกิดละครเสภาขึ้นนั้น เข้าใจว่าจะมีการขับเสภาเป็นเรื่องราวก่อน เรื่องที่นำมาขับเสภาและนิยมกันอย่างแพร่หลาย คือ เรื่องขุนช้างขุนแผน การขับเสภาตั้งแต่โบราณนั้นไม่มีเครื่องดนตรีชนิดใดประกอบ นอกจากกรับที่ผู้ขับขยับประกอบแทรกในทำนองขับของตนเท่านั้น ครั้นเวลาต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ซึ่งทรงโปรดสดับการขับเสภาได้โปรดเกล้าฯ ให้จัดวงปี่พาทย์เข้าประกอบเป็นอุปกรณ์ขับเสภา โดยให้แทรกเพลงร้องส่งให้ปี่พาทย์รับและบรรเลงเพลงหน้าพาทย์เหมือนอย่างการแสดงละครนอก ตอนใดดำเนินเรื่องก็ขับเสภา ตอนใดเป็นถ้อยคำรำพันหรือข้อความอื่นที่ควรแก่การร้องส่งก็ร้อง จะเป็นเพลงช้าหรือไว้อย่างละครนอกก็ได้ ตอนใดเป็นบทไปมาหรือรบกัน ปี่พาทย์ก็บรรเลงเพลงเชิดประกอบ ต่อมาได้วิวัฒนาการให้มีผู้แสดงออกมาแสดงตามบทเสภาและบทร้อง ครั้งแรกก็อาจจะเป็นเพียงตอนใดตอนหนึ่ง ครั้นต่อมาก็เลยปรับปรุงให้เป็นการแสดงทั้งหมด และเรียกการแสดงนี้ว่า “เสภา”

ละครเสภาที่นิยมเล่นกันมาก คือ ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายเพชรพลายบัวออกศึก, พระไวยแตกทัพ, ขุนแผนเข้าห้องนางแก้วกิริยา เป็นต้น

ใบงานที่ ๑.๒ เรื่อง ประเภทของละคร

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประเภทละครไทย

รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด แสดงนิยามความหมายเฉพาะของละครแต่ละประเภทที่กำหนดให้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์ เรื่อง ประเภทละครไทย (๒) รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓		
ขอบเขตเนื้อหา ประเภทของละครไทย จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ มีความรู้เกี่ยวกับประเภทของละครไทย ด้านทักษะและกระบวนการ อธิบายสรุปความรู้ความเข้าใจประเภทของละครไทยได้ เจตคติ ตระหนักและเห็นคุณค่าของละครไทย สืบสานและอนุรักษ์ให้คงอยู่คู่ชาติไทยซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่ดีงาม ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูทบทวนความรู้เรื่อง ละครดั้งเดิม ได้แก่ ละครชาตรี ละครนอก ละครใน และละครจำที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ ได้แก่ ละครตีกตาบรรพ์ ละครพันทาง และละครเสภา ขั้นสอน ๑. ครูเปิดวิดีโอทัศน์ให้นักเรียนดู และอธิบายเรื่อง ๑) ละครร้อง ได้แก่ ละครร้องล้วน ๆ ละครร้องสลับพูด ๒) ละครพูด ได้แก่ ละครพูดล้วน ๆ ละครพูดสลับลำ และละครพูดคำฉันทน์ ๓) ละครสังคีต ๒. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ กัน เพื่อจับสลากศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับละครไทย โดยใช้ใบความรู้เรื่องประเภทของละครไทยใน ดังนี้ ๑) ละครร้อง ได้แก่ ละครร้องล้วน ๆ ละครร้องสลับพูด ๒) ละครพูด ได้แก่ ละครพูดล้วน ๆ ละครพูดสลับลำ และละครพูดคำฉันทน์ ๓) ละครสังคีต ๓. จากการศึกษาค้นคว้าความรู้ใบความรู้ที่ ๑.๒ เรื่องประเภทละครไทยครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนสรุปเป็นแผนผังความคิดลงใน ใบงานที่ ๑.๓ เรื่อง ประเภทละครไทยที่น่าสนใจและเข้าใจง่าย เพื่อออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง ประเภทละครไทย และร่วมกันอภิปรายว่า	แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต สื่อ ๑. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ๒. วิดีทัศน์ ๓. ใบความรู้ที่ ๑.๒ เรื่อง ประเภทละครไทย ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงานที่ ๑.๓ แผนผังสรุป ความรู้เรื่องประเภท ละคร ไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ประเภทละครไทย (๒) รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
	- ความรู้ที่ได้รับ เรื่อง..... - ผลที่ได้ ได้เรียนรู้อะไร..... - นำไปใช้ประโยชน์ ในด้านใด..... - นักเรียนมีวิธีการจะอนุรักษ์อย่างไร.....	

การวัดและการประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายความรู้ความเข้าใจ ประเภทละครไทย	- ศึกษาจากหนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - ศึกษาเพิ่มเติมในใบความรู้ที่ ๑.๒ เรื่องประเภทละครไทย - ศึกษาจากอินเทอร์เน็ต	- หนังสือเรียน ดนตรี- นาฏศิลป์ ม.๓ - ใบความรู้ที่ ๑.๒ เรื่องประเภทละครไทย	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ อภิปรายความรู้ความเข้าใจ และสรุปประเภทละครไทยได้	อธิบายความรู้ความเข้าใจและ เขียนแผนผังความคิดสรุป ประเภทละครไทยลงในใบงาน	ใบงานที่ ๑.๒ แผนผัง สรุปความรู้ เรื่อง ประเภทละครไทย	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	การสังเกตพฤติกรรม จากกระบวนการทำงานและ การให้ความร่วมมือของ นักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบงานที่ ๑.๓ เรื่อง ประเภทของละคร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประเภทละครไทย
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิด แสดงนิยามความหมายเฉพาะของละครแต่ละประเภทที่กำหนดให้

เกณฑ์การแบบประเมิน ใบงานเรื่อง เรื่องประเภทของละคร

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่

ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑	อธิบายประเภทของละครไทย				
๒	การแสดงความคิดเห็นเชิงอนุรักษ์				
๓	สรุปข้อมูล				
๔	การใช้ภาษา				
๕	การตกแต่งและความสวยงาม				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์ผ่าน ๒ คะแนน ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน (ใบงานที่ ๑.๒,๑.๓ เรื่องประเภทของละคร)

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. อธิบายประเภท ของละครไทย	อธิบายประเภทของ ละครไทยได้อย่าง ละเอียด ชัดเจน ครบถ้วน	อธิบายประเภทของ ละครไทย แต่อาจมี บ้างประเภทที่ยังไม่ ชัดเจน	อธิบายประเภทของ ละครไทยได้เพียง ๑-๒ ประเภท แต่ ยังไม่ครบทุก รายละเอียด	อธิบายประเภทของ ละครไทยได้เพียง ๑ ประเภท หรือไม่ได้เลย โดยครูต้องแนะนำ เพิ่มเติม
๒. การแสดง ความคิดเห็นเชิง อนุรักษ์	แสดงความคิดเห็นได้ เหมาะสมยกตัวอย่าง ได้สอดคล้องกับ บทเรียน	แสดงความคิดเห็น ได้ถูกต้องตามความ เข้าใจของตนเอง	แสดงความคิดเห็น ได้แต่ไม่ครบทุกราย ละเอียด	แสดงความคิดเห็นได้ ไม่ครบทุกรายละเอียด ต้องอธิบายเพิ่มเติม
๓. สรุปข้อมูล	สรุปข้อมูลได้ถูกต้อง ครบถ้วน	สรุปข้อมูลได้ ถูกต้องเป็นส่วน ใหญ่	สรุปข้อมูลได้บ้าง	การสรุปข้อมูลต้อง ได้รับการชี้แนะจากครู
๔. การใช้ภาษา	ใช้ภาษาถูกต้องได้ ใจความสำคัญชัดเจน ดีมาก	ใช้ภาษาถูกต้องได้ ใจความสำคัญ ชัดเจน	ใช้ภาษาถูกต้องได้ ใจความสำคัญค่อนข้าง ชัดเจน	ใช้ภาษาไม่ถูกต้องสื่อ ความหมายไม่เข้าใจ
๕. การตกแต่งและ ความสวยงาม	ออกแบบแผนผัง ความคิดได้อย่าง สร้างสรรค์ แปลก ใหม่น่าสนใจมีความ สวยงาม ชิ้นงาน สะอาดเรียบร้อย	ออกแบบแผนผัง ความคิดได้น่าสนใจ มีความสวยงาม ชิ้นงานสะอาด เรียบร้อย	ออกแบบแผนผัง ความคิดได้แต่ยังไม่ สวยงามชิ้นงานมี ร่องรอยยับหรือ สกปรกบ้าง เล็กน้อย	ออกแบบแผนผัง ความคิดได้แต่ไม่ สวยงาม ชิ้นงานมี ร่องรอยยับหรือสกปรก

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๑๘-๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๕-๑๗	หมายถึง	ดี
คะแนน	๑๐-๑๔	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๑๐	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์

เรื่อง ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์

เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ขอบเขตเนื้อหา ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์ ด้านทักษะและกระบวนการ อธิบายผลการวิเคราะห์สรุปความรู้ เรื่อง ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์ และเรื่อง คุณค่าและประโยชน์ของนาฏศิลป์และการละคร เจตคติ ตระหนักและเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์ ด้านคุณลักษณะ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูนำวิดีโอทัศน์การแสดงนาฏศิลป์และการแสดงละครมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามกระตุ้นความคิด ดังนี้ มนุษย์เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์และการละครอย่างไร ขั้นสอน ครูอธิบายเพิ่มเติมถึงการแสดงนาฏศิลป์และการแสดงละคร จากนั้นครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มคละกันตามความสามารถ ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้ เรื่อง นาฏศิลป์กับบทบาททางสังคม ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบอกชื่อการแสดงมากลุ่มละ ๒ ชนิด จากนั้นให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเขียนบนกระดานแล้วร่วมกันวิเคราะห์ว่าเป็นการแสดงนาฏศิลป์หรือการแสดงละคร สมาชิกในแต่ละกลุ่มผลัดกันอธิบายผลการวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น แล้วสรุปผลการวิเคราะห์จนได้เป็นมติของกลุ่ม นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง แล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอข้อมูลที่หน้าชั้นเรียน นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นร่วมกัน นักเรียนนำความรู้ที่ได้มาเขียนเป็นแผนผังความคิดลงใน ใบงานที่ ๑.๔ เรื่อง ความสัมพันธ์และ	สื่อ / แหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ อินเทอร์เน็ต หนังสือเรียนดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ วิดีโอทัศน์ ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงานที่ ๑.๔ ความสัมพันธ์และคุณค่าของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

เรื่อง ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์

เวลา ๑ ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คุณค่าของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์ เสร็จแล้วนำส่งครูตรวจทาน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์คำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้าชีวิตมนุษย์ไม่มีนาฏศิลป์และการละครจะเป็นอย่างไร

การวัดและการประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายความรู้ความเข้าใจ ความสำคัญและบทบาทของ นาฏศิลป์และการละครกับ ชีวิตมนุษย์	- ศึกษาจากหนังสือเรียน ดนตรี- นาฏศิลป์ ม.๓ - ศึกษาเพิ่มเติมในใบความรู้ที่ ๑.๔ เรื่องนาฏศิลป์กับบทบาททางสังคม - ศึกษาจากอินเทอร์เน็ต	- หนังสือเรียน ดนตรี- นาฏศิลป์ ม.๓ - วิดิทัศน์ - ใบความรู้ที่ ๑.๔ เรื่อง นาฏศิลป์กับบทบาททาง สังคม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ อธิบายความรู้ความเข้าใจ ความสำคัญและบทบาทของ นาฏศิลป์และการละครกับ ชีวิตมนุษย์	อธิบายความรู้ความเข้าใจและเขียน แผนผังความคิดสรุปความสำคัญ และบทบาทของนาฏศิลป์และการ ละครกับชีวิตมนุษย์	ใบงานที่ ๑.๔ เรื่อง ความสัมพันธ์และคุณค่า ของนาฏศิลป์และการ ละครกับชีวิตมนุษย์	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	การสังเกตพฤติกรรม จากกระบวนการทำงานและการให้ ความร่วมมือของนักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบความรู้ที่ ๑.๔ เรื่อง นาฏศิลป์กับบทบาททางสังคม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์
รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๓๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

นาฏศิลป์กับบทบาททางสังคม

นาฏศิลป์เป็นศิลปะแขนงหนึ่งสร้างสรรค์สุนทรีย์ด้านจิตใจและอารมณ์ให้กับคนในสังคมและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่สามารถสะท้อนวิถีชีวิตและกิจกรรมของคนในสังคม ทั้งที่เป็นกิจกรรมส่วนตัวและกิจกรรมส่วนรวม ดังพิจารณาได้จากบทบาทของนาฏศิลป์ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทางด้านต่าง ๆ เช่น บทบาทในพิธีกรรมรัฐพิธีและราชพิธี การแสดงนาฏศิลป์ในพิธีกรรมต่าง ๆ สามารถแสดงถึงความเชื่อในพลังเหนือธรรมชาติของภูตผีปีศาจและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย เช่น การฟ้อนรำในพิธีรำผีฟ้าเพื่อรักษาโรค หรือสะเดาะเคราะห์ของภาคอีสาน การฟ้อนผีมดผีเม็งในภาคเหนือ ที่จะมีผู้หญิงมาเข้าทรง เป็นต้น

นาฏศิลป์ไทยในสังคมปัจจุบัน

เมื่อกล่าวถึงคำว่า นาฏศิลป์ไทย ทุกคนคงนึกถึงภาพคนแต่งกายแบบละคร สวมชุด มงกุฎ ทำท่ารำย่ำรำ ตามทำนองเพลง และมองว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่โบราณ คร่ำครึ ไม่เข้ากับสังคมยุคสมัยปัจจุบัน ที่ทุกสิ่งทุกอย่างต้องรวดเร็ว ฉับไว และดูเป็นสากล แต่คงไม่มีใครทราบว่าสิ่งที่ท่านมองเห็นว่าล้าหลังนั้น เป็นเรื่องยืนยันถึงอดีต ความเป็นมาและวัฒนธรรมที่สั่งสมอันมีคุณค่ายิ่งของชาติไทย

คำว่า นาฏศิลป์ ตามความหมายของพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

นาฏ - น. นางละคร นางฟ้อนรำ ไทยใช้หมายถึง หญิงสาวสวย เช่น นางนาฏ

นาฏกรรม - น. การละคร ฟ้อนรำ

นาฏศิลป์ - น. ศิลปะแห่งการละครหรือการฟ้อนรำ

นอกเหนือจากนี้ ยังมีท่านผู้รู้ได้ให้ความหมายของคำว่า นาฏศิลป์ ในแง่มุมต่าง ๆ ไว้ดังนี้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพฯ ทรงอธิบายถึงกำเนิดและวิวัฒนาการของนาฏศิลป์ที่ผูกพันกับมนุษย์ ดังนี้ “การฟ้อนรำ ย่อมเป็นประเพณี ในเหล่านมนุษย์ทุกชาติทุกภาษา ไม่เลือกที่จะอยู่ ณ ประเทศถิ่นสถานที่ใดในพิภพนี้ คงมีวิธีการฟ้อนรำตามวิสัยชาติของตนด้วยกันทั้งนั้น อย่างไรก็ตามแต่มนุษย์เลย ถึงแม้สัตว์เดรัจฉานก็มีวิธีฟ้อนรำ ดังเช่น สุนัขกาไก่ เป็นต้น เวลาใดที่สบอารมณ์มันเข้ามันก็เต้นโลดกรีดกรายทำกิริยาท่าทางได้ต่าง ๆ ฯลฯ” อาจารย์ธนิต อยู่โพธิ์ ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ ไว้ดังนี้

“คำว่า นาฏยะ หรือ นาฏะ ความจริงมีความหมายรวมเอาศิลปะ ๓ อย่างไว้ด้วยกัน คือ การฟ้อนรำหนึ่ง การบรรเลงดนตรีหนึ่ง และการขับร้องหนึ่ง หรือพูดอย่างง่าย ๆ คำว่า นาฏยะ มีความหมายรวมทั้งการฟ้อนรำขับร้องและประโคมดนตรีด้วย ไม่ใช่มีแต่ความหมายเฉพาะศิลปะแห่งการฟ้อนรำอย่างเดียวดังที่ท่านเข้าใจกัน”

สรุปความได้ว่า นาฏศิลป์ เป็นศิลปะที่มนุษย์แสดงออกเมื่อเกิดอารมณ์ขึ้น มีวิวัฒนาการมาพร้อมความเจริญของมนุษย์ มีการจัดระเบียบแบบแผนให้เกิดความงดงาม ประกอบไปด้วย การร้อง การรำ และการบรรเลงดนตรีการแสดงนาฏศิลป์ของไทย ปรากฏในรูปแบบของการละคร ฟ้อน รำ ระบำ เต้น การแสดงพื้นเมืองภาคต่าง ๆ ซึ่งมีการขับร้องและการบรรเลงดนตรีรวมอยู่ด้วย ถือกำเนิดขึ้นมาจากธรรมชาติ ความเชื่อ ศาสนา ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ผสมกับได้รับอารยธรรมจากประเทศอินเดียที่มีความเจริญก้าวหน้าทางศิลปวิทยาการทางด้านต่าง ๆ ต่อมาได้มีการพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จนกลายมาเป็นนาฏศิลป์ไทยที่มีแบบแผนอย่างเช่นในปัจจุบัน

นาฏศิลป์ไทยในอดีตมีบทบาทสำคัญ เพราะเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนไทยตั้งแต่เกิดจนตาย บทบาทในงานสำคัญของหลวงพิธีกรรมต่าง ๆ ของชาวบ้าน รวมถึงการสร้างความบันเทิงให้กับผู้คนในสังคม เช่น การแสดงลิเก ละคร โขน เพลงพื้นเมืองต่าง ๆ เมื่อสังคมยุคปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นาฏศิลป์ไทยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตัวเองจากที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์อย่างในอดีต มาเป็นบทบาททางด้านต่าง ๆ ที่สามารถจำแนกบทบาทให้เห็นได้ ดังนี้

๑. บทบาททางการศึกษา การแสดงออกทางด้านศิลปะนั้นถือเป็นศาสตร์และศิลป์ ในอดีตการเรียนของศาสตร์แขนงนี้มักอยู่ในแวดวงที่จำกัดเฉพาะกลุ่มเท่านั้น แต่ปัจจุบันมีการเปิดกว้างมากขึ้น มีการจัดตั้งสถานศึกษาสำหรับการสอนนาฏศิลป์ขึ้นหลายแห่ง ทั้งของรัฐ ที่สอนทางด้านนาฏศิลป์ มีหน้าที่ทำนุบำรุงรักษาศิลปะโดยตรง สถานศึกษาของเอกชนที่สอนนาฏศิลป์ให้แก่กุลบุตรกุลธิดา เพื่อส่งเสริมความสามารถและบุคลิกภาพรวมถึงส่งเสริมลักษณะนิสัย

๒. บทบาททางธุรกิจและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งบทบาทนี้เห็นได้อย่างชัดเจน ในการแสดงตามงานเทศกาลท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ภาครัฐหรือเอกชนจัดขึ้น จะต้องมึนาฏศิลป์ไทยเข้าไปเกี่ยวข้องอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบมหรสพสมโภชหรือการแสดงแสง เสียง สีและผสม โดยศิลปะการแสดงเหล่านี้ถือเป็นจุดขายที่สำคัญ นอกเหนือจากนี้ยังมีโรงละครของเอกชนเปิดทำการแสดงเพื่อให้ชาวต่างชาติหรือผู้ที่สนใจเข้าชมดำเนินการในรูปแบบธุรกิจอย่างชัดเจน

๓. บทบาทในการอนุรักษ์และเผยแพร่อกลักษณ์ของชาติ ปัจจุบันวัฒนธรรมต่างชาติมีบทบาทอย่างมากในสังคมไทย และเป็นไปได้ว่าอนาคตประเทศไทยอาจถูกกลืนทางวัฒนธรรมได้ เพื่อให้ความเป็นไทยคงอยู่ สิ่งที่จะช่วยได้นั้นคือ เอกลักษณ์ของชาติในด้านต่าง ๆ โดยใช้วิธีการเผยแพร่ อนุรักษ์ และสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง นอกจากนี้ยังเป็นการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีกด้วยจะเห็นได้ว่านาฏศิลป์ไทยได้ปรับตัวให้ดำรงอยู่ได้ในสังคมไทย ช่วยสร้างอาชีพให้กับผู้คน สร้างเสริมความเข้าใจอันดีระหว่าง

สังคมหนึ่งกับอีกสังคมหนึ่ง ส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติให้ชัดเจน ส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นำรายได้เข้าประเทศ และอื่น ๆ อีกมากมายที่สอดแทรกอยู่ในวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม จึงเห็นได้ว่า สิ่งที่บางท่านอาจมองอย่างไม่เข้าใจ ดูว่าไม่เป็นสากลหรือเข้ากับยุคสมัย แต่สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญระดับชาติที่ช่วยให้ชาติไทยดำรงอยู่ได้ เป็นประเทศที่มีเอกลักษณ์ของตัวเองไม่เหมือนประเทศใด จงภูมิใจและช่วยกันรักษาสิ่งนี้ให้คงอยู่กับประเทศไทยต่อไป ตราบนานเท่านาน สมดัง ปรัชญาที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน ในโอกาสครบรอบ ๖๐ ปี วิทยาลัยนาฏศิลป์

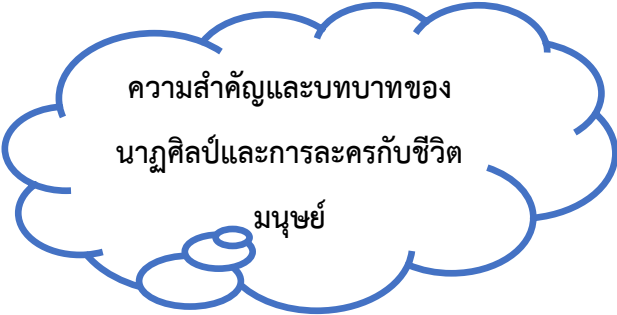
ใบงานที่ ๑.๔ ความสัมพันธ์และคุณค่าของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์

รายวิชานาฏศิลป์ ศ๒๓๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดเรื่อง ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิต

ความสำคัญและบทบาทของ
นาฏศิลป์และการละครกับชีวิต
มนุษย์

แบบประเมิน ใบงานที่ ๑.๔ (ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์)

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑	เนื้อหาละเอียดชัดเจน				
๒	ความถูกต้องของเนื้อหา				
๓	ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย				
๔	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
๕	วิธีการนำเสนอผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน

(ใบงานที่ ๑.๔ ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. เนื้อหาที่มีความละเอียดชัดเจน	เนื้อหาที่มีความละเอียดครบถ้วนดีมาก	เนื้อหาที่มีความละเอียดครบถ้วน	เนื้อหาที่มีความละเอียดครบถ้วนพอใช้	เนื้อหาไม่ละเอียด
๒. ความถูกต้องของเนื้อหา	มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนดีมาก	มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนดี	มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนพอใช้	มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนน้อย
๓. ภาษาที่เข้าใจง่าย	ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจดีมาก	ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจดี	ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจพอใช้	ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจน้อย
๔. ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ	การนำเสนอ มีประโยชน์ดีมาก	การนำเสนอ มีประโยชน์ดี	การนำเสนอ มีประโยชน์พอใช้	การนำเสนอ มีประโยชน์น้อย
๕. วิธีการนำเสนอ	การนำเสนอ ความมั่นใจในตนเองดีมาก	การนำเสนอ ความมั่นใจในตนเองดี	การนำเสนอ ความมั่นใจในตนเองพอใช้	การนำเสนอ ความมั่นใจในตนเองน้อย

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๑๘-๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๕-๑๗	หมายถึง	ดี
คะแนน	๑๐-๑๔	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๑๐	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไปถือว่า ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

เรื่อง บทบาท แนวทางการสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์

เวลา ๑ ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
บทบาท แนวทางการสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ มีความรู้เกี่ยวกับบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวันและเปรียบเทียบกระบวนการสืบทอดนาฏศิลป์และการละครในสมัยโบราณกับสมัยปัจจุบัน ด้านทักษะและกระบวนการ ศึกษาและสรุปความรู้เรื่อง บทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวันและเรื่องแนวทางการสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร เจตคติ ตระหนักและเห็นประโยชน์และความสำคัญของนาฏศิลป์และการละครไทย ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้	ขั้นนำ ๑. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามกระตุ้นความคิด ดังนี้ ● นาฏศิลป์และการละครในอดีตและปัจจุบันแตกต่างกันอย่างไร ๒. ครูให้นักเรียนดูภาพการแสดงนาฏศิลป์ในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ร้านอาหาร แหล่งท่องเที่ยว แล้วให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างการแสดงนาฏศิลป์จากประสบการณ์ของนักเรียน ครูตั้งคำถามนักเรียนเกี่ยวกับนาฏศิลป์และการละคร ดังนี้ ● ละครแก้บนปรากฏขึ้นในสมัยใด ● เพราะเหตุใดจึงเกิดการรำละครแก้บน ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนจับคู่กัน แล้วให้แต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง บทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน และเรื่อง แนวทางการสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครจากใบความรู้ที่ ๑.๕ หรือ หนังสือเรียนดนตรี -นาฏศิลป์ ม.๓ ๒. สมาชิกแต่ละคู่ร่วมกันทำใบงานที่ ๑.๕ เรื่อง บทบาท แนวทาง การสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร ๓. ครูสุ่มตัวแทนกลุ่ม ๒-๓ กลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ ๑.๕ เรื่อง บทบาทแนวทางการสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครแล้วให้กลุ่มที่มีความคิดเห็นต่างนำเสนอเพิ่มเติม โดยมีครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต ๔. หนังสือเรียนดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ๕. รูปภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงานที่ ๑.๕ เรื่อง บทบาท แนวทาง การสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

เรื่อง บทบาท แนวทางการสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์

เวลา ๑ ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	ขั้นสรุป ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง บทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน และเรื่อง แนวทางการสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร ๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามกระตุ้นความคิด ดังนี้ ● นักเรียนคิดว่านาฏศิลป์และการละครควรค่าแก่การสืบสานและอนุรักษ์ไว้หรือไม่ เพราะอะไร	

การวัดและการประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายความรู้ความเข้าใจ บทบาท แนวทางการสืบสาน และอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร	- ศึกษาจากหนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - ศึกษาจากอินเทอร์เน็ต - ศึกษาเพิ่มเติมในใบความรู้ที่ ๑.๕ เรื่องบทบาทแนวทางการสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร	- หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - วิดิทัศน์ - บัตรภาพ - ใบความรู้ที่ ๑๕ เรื่อง บทบาท แนวทาง การสืบสาน และอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ อภิปรายความรู้ความเข้าใจ บทบาท แนวทางการสืบสาน และอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละครและเปรียบเทียบ กระบวนการสืบทอดนาฏศิลป์ และการละครในสมัยโบราณกับสมัยปัจจุบัน	อธิบายความรู้ความเข้าใจและเขียนแผนผังความคิดสรุป บทบาท แนวทาง การสืบสาน และอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร	ใบงานที่ ๑.๕ เรื่องบทบาท แนวทาง การสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	การสังเกตพฤติกรรม จากกระบวนการทำงานและการให้ความร่วมมือของนักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

**ใบความรู้ที่ ๑.๕ เรื่อง บทบาท แนวทาง การสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ บทบาท แนวทางการสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒**

แนวทางการอนุรักษ์นาฏศิลป์

นาฏศิลป์ไทยกำลังจะหายไปนาฏศิลป์ไทยเป็นการรำร่าที่มนุษย์ได้ปรุงแต่งจากลีลาตามธรรมชาติให้สวยงามโดยมีดนตรีเป็นองค์ประกอบในการรำร่า ซึ่งนาฏศิลป์ของไทยแบ่งออกตามลักษณะของรูปแบบการแสดงเป็นประเภทใหญ่ ๆ ๔ ประเภท คือ โขน ละคร รำร่าบ่า และการแสดงพื้นเมือง ซึ่งสร้างสรรค์สุนทรียะด้านจิตใจและอารมณ์ให้กับคนในสังคมและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่สามารถสะท้อนภาพวิถีชีวิตและกิจกรรมของคนในสังคม

๑. กลุ่มผู้สร้างงาน

กลุ่มผู้สร้างงาน เป็นผู้ที่ดีริเริ่มสร้างสรรค์งาน จึงควรมีแนวทางในการอนุรักษ์ ดังนี้

๑. กลุ่มผู้สร้างงานนาฏศิลป์แนวอนุรักษ์ ควรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีรสนิยมที่จะสร้างผลงานด้านนาฏศิลป์ โดยศึกษาค้นคว้าจากชุมชนท้องถิ่น เพื่อค้นหานาฏศิลป์ที่มีคุณค่าจากภูมิปัญญาชาวบ้าน และที่สำคัญคือ จะต้องเข้าใจวิธีการสื่อสารเพื่อให้ไปถึงผู้ชม จึงจำเป็นต้องพัฒนาตัวเองให้เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน แสวงหาความรู้ตลอดเวลา

๒. กลุ่มผู้สร้างงานนาฏศิลป์ในระบบการเรียนการสอน ผู้สอนควรสร้างโอกาสในการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทย ไม่เฉพาะแต่ในห้องเรียนเท่านั้น แต่ควรสร้างโอกาสในการเรียนรู้โดยผ่านสื่อทุกประเภท

๓. การสร้างค่านิยมใหม่ ในองค์กรทั้งที่เป็นของรัฐหรือเอกชน ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนผู้สร้างงานนาฏศิลป์แนวอนุรักษ์ เพื่อตุดความสนใจของผู้ชมผู้สร้างงานอาจพัฒนารูปแบบเดิมให้มีความทันสมัย กระชับมากขึ้น

๔. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย ได้แก่

- โครงการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย
- โครงการสืบสานนาฏศิลป์พื้นบ้าน
- โครงการจัดการแสดงนาฏศิลป์ไทย ในพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำมาหากินของแต่ละชุมชน
- โครงการจัดการแสดงนาฏศิลป์ไทย ที่เกี่ยวกับความเชื่อของแต่ละชุมชน
- องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนควรให้การสนับสนุนผู้สร้างงานนาฏศิลป์ไทยในแนวอนุรักษ์และควรยกย่องเชิดชู

๒. กลุ่มผู้ชม

แนวทางในการปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้กับผู้ชม และแนวทางการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย มีดังนี้

๑. ให้ความรู้พื้นฐานในด้านการแสดงนาฏศิลป์ทุกประเภทนับตั้งแต่ประวัติความเป็นมาลักษณะการแสดง ขนบนิยมในการแสดง รูปแบบลีลาท่ารำ การตีบท ความเป็นเอกลักษณ์ของการแสดงที่ละชุดต้องให้ความรู้แก่ผู้ชมทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ

๒. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ชมการแสดงนาฏศิลป์ไทยทุกประเภท ทั้งในรูปแบบเดิมและรูปแบบที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ เพื่อจูงประกายให้เกิดความคิดในการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยเปรียบเทียบผลงานการแสดง

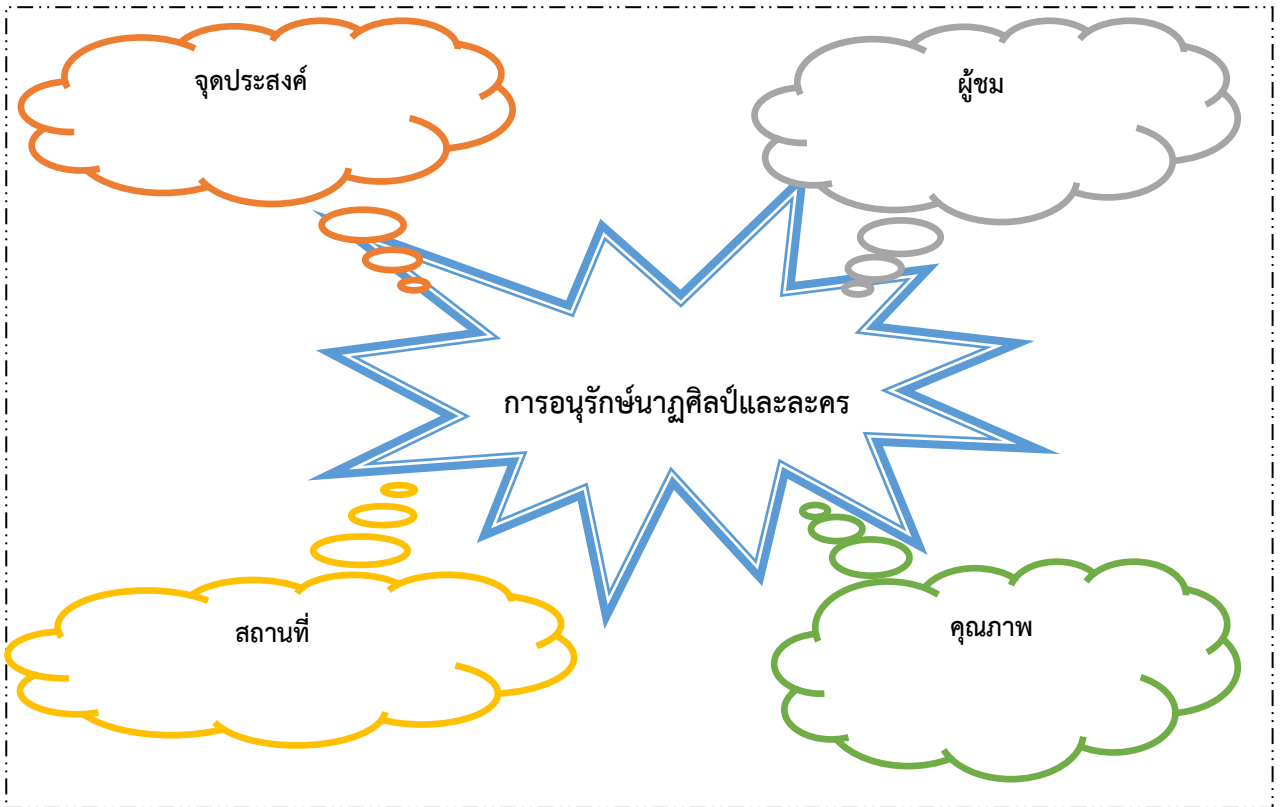
วิธีการดำเนินการ มีแนวทาง ดังนี้

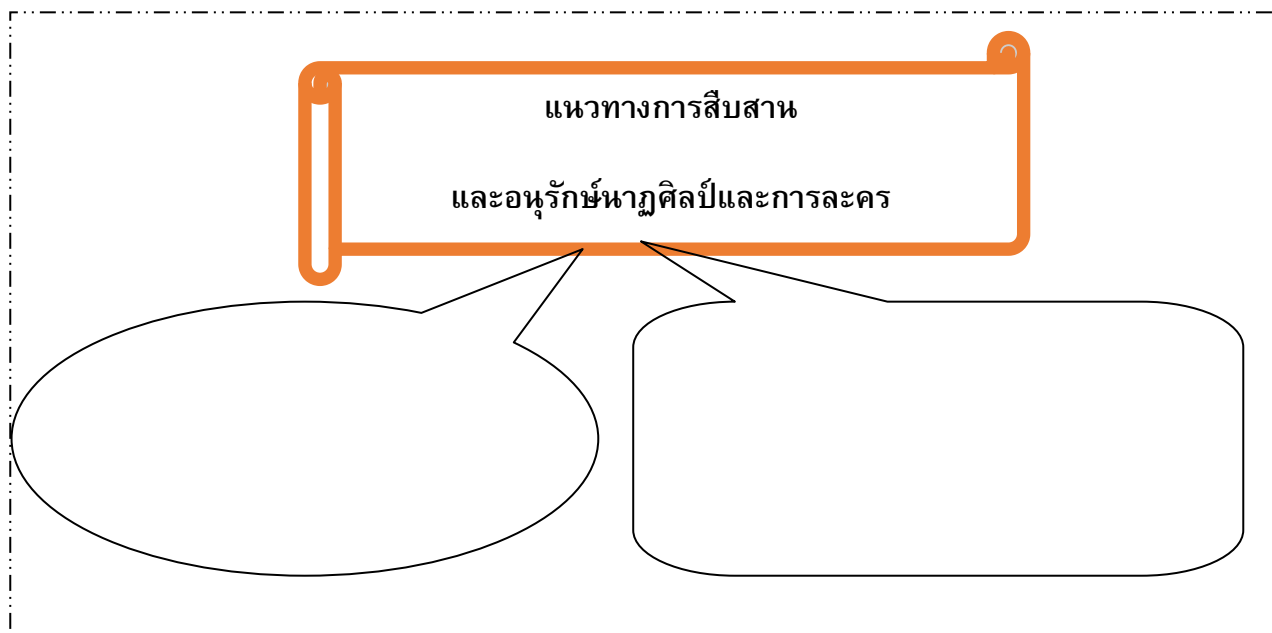
๑. จัดกิจกรรมการแสดงนาฏศิลป์ไทยทุกประเภทออกสู่สายตาสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรจัดแสดงเฉพาะงานเทศกาลประจำปี ต้องอาศัยความร่วมมือจากสถาบันและองค์กรทุกแห่งที่เกี่ยวข้องกับศิลปะทางด้านนาฏศิลป์

๒. ประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวาง โดยพยายามสอดแทรกไปในทุก ๆ สื่อที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลที่เป็นองค์ความรู้แก่ประชาชน สร้างค่านิยมแก่เด็กวัยรุ่นให้หันกลับมาสนใจนาฏศิลป์ไทย ซึ่งสื่อมวลชนจะช่วยให้มากในเรื่องนี้

ใบงานที่ ๑.๕ เรื่อง บทบาท แนวทาง การสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ นาฏศิลป์และการละครกับชีวิตมนุษย์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ บทบาท แนวทางการสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดบทบาท แนวทางการสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน

(ใบงานที่ ๑.๕ บทบาท แนวทาง การสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์) และการละคร

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ความถูกต้องของเนื้อหา	อธิบายบทบาท แนวทางการสืบ สานและอนุรักษ์ นาฏศิลป์และการ ละครมีความ ละเอียดครบถ้วนดี มาก	อธิบาย บทบาท แนว ทางการสืบ สานและ อนุรักษ์ นาฏศิลป์และ การละครมี ความละเอียด ครบถ้วน	อธิบายบทบาท แนวทางการสืบ สานและอนุรักษ์ นาฏศิลป์และ การละครมี ความละเอียด ครบถ้วนพอใช้	อธิบายบทบาท แนวทางการสืบ สานและอนุรักษ์ นาฏศิลป์และการ ละครไม่ละเอียด
ความคิดสร้างสรรค์	มีความคิด สร้างสรรค์ดีมาก	มีความคิด สร้างสรรค์ดี	มีความคิด สร้างสรรค์ดี พอใช้	มีความคิด สร้างสรรค์น้อย
วิธีการนำเสนอผลงาน	การนำเสนอความ มั่นใจในตนเอง ดีมาก	การนำเสนอ ความมั่นใจ ในตนเองดี	การนำเสนอ ความมั่นใจ ในตนเองพอใช้	การนำเสนอ ความมั่นใจ ในตนเองน้อย

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
การนำไปใช้ประโยชน์	นำประโยชน์ในการเรียนรู้ไปใช้สืบสานอนุรักษ์ดีมาก	นำประโยชน์ในการเรียนรู้ไปใช้สืบสานอนุรักษ์ดี	นำประโยชน์ในการเรียนรู้ไปใช้สืบสานอนุรักษ์พอใช้	นำประโยชน์ในการเรียนรู้ไปใช้สืบสานอนุรักษ์น้อย
การตรงต่อเวลา	มีความตรงต่อเวลาในการทำงานดีมาก	มีความตรงต่อเวลาในการทำงานดี	มีความตรงต่อเวลาในการทำงานพอใช้	มีความตรงต่อเวลาในการทำงานน้อย

เกณฑ์การตัดสิน

- คะแนน ๑๘-๒๐ หมายถึง ดีมาก
- คะแนน ๑๕-๑๗ หมายถึง ดี
- คะแนน ๑๐-๑๔ หมายถึง พอใช้
- คะแนน ต่ำกว่า ๑๐ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไปถือว่า ผ่าน

แบบประเมิน ใบงานที่ ๑.๕ (บทบาท แนวทาง การสืบสานและอนุรักษ์นาฏศิลป์และการละคร)

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑	ความถูกต้องของเนื้อหา				
๒	ความคิดสร้างสรรค์				
๓	วิธีการนำเสนอผลงาน				
๔	การนำไปใช้ประโยชน์				
๕	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๘ - ๒๐	ดีมาก
๑๔ - ๑๗	ดี
๑๐ - ๑๓	พอใช้
ต่ำกว่า ๑๐	ปรับปรุง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	
รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๔	ทักษะในการฝึกหัตถนาฏศิลป์ไทย	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	รายวิชานาฏศิลป์	กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
	ภาคเรียนที่ ๒	เวลา ๔ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๓ นาฏศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ ๓.๑ เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์
คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ม.๓/๒ ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครที่เหมาะสมบรรยายเปรียบเทียบการแสดง
อากัปกริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง

ม.๓/๔ มีทักษะในการแปลความและการสื่อสารผ่านการแสดง

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดงทำให้การแสดงมีความน่าสนใจ และมีเอกลักษณ์ ในการประดิษฐ์
ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดง ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและสัมพันธ์กับเรื่องราวที่แสดง การประดิษฐ์
ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดงเป็นการฝึกความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

- ภาษาท่า
- การประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดง
- การแสดงรำวงมาตรฐาน

ทักษะ/กระบวนการ

- อธิบายความหมายและความเป็นมาของการประดิษฐ์ท่ารำ
- มีทักษะในการประดิษฐ์ท่ารำ
- ปฏิบัติท่ารำการแสดงรำวงมาตรฐาน

เจตคติ

- ชื่นชมผลงานการประดิษฐ์ท่ารำของตนเอง
- ตระหนักและเห็นคุณค่าของภาษาท่า
- ตระหนักเห็นประโยชน์และความสำคัญของการประดิษฐ์ท่ารำ
- ตระหนักและเห็นคุณค่าของการแสดงรำวงมาตรฐาน

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการคิด
 - ๑) ทักษะการตีความ
 - ๒) ทักษะการนำความรู้ไปใช้
๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินความคิดรวบยอด**ชิ้นงานหรือภาระงาน**

๑. ใบงาน หลักการประดิษฐ์ทำรำและท่าทางประกอบการแสดง
๒. แบบประเมินการประดิษฐ์ทำรำและท่าทางประกอบการแสดง
๓. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงรำวงมาตรฐาน

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน

(ใบงานที่ ๒.๑ หลักการประดิษฐ์ทำรำและท่าทางประกอบการแสดง)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
หลักการประดิษฐ์ทำรำและท่าทางประกอบการแสดง	เนื้อหามีความละเอียดครบถ้วน ดีมาก ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจ ดีมาก	เนื้อหามีความละเอียดครบถ้วน มีเนื้อหาถูกต้อง ครบถ้วนดี	เนื้อหามีความละเอียดครบถ้วน พอใช้ มีเนื้อหาถูกต้อง ครบถ้วนพอใช้	เนื้อหาความไม่ละเอียด มีเนื้อหาถูกต้อง ครบถ้วนน้อย

เกณฑ์การตัดสิน/ระดับคุณภาพ

คะแนน	๔	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๓	หมายถึง	ดี
คะแนน	๒	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน (๒. แบบประเมินการประดิษฐ์ทำรำและท่าทางประกอบการแสดง)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. การสื่อความหมายของท่ารำ	การสื่อความหมายของท่ารำยอดเยี่ยม	การสื่อความหมายของท่ารำดี	การสื่อความหมายของท่ารำพอใช้	การสื่อความหมายของท่ารำต้องปรับปรุง
๒. ความสวยงาม	ความสวยงามยอดเยี่ยม	ความสวยงามดี	ความสวยงามพอใช้	ความสวยงามต้องปรับปรุง
๓. จังหวะในการรำ	จังหวะในการรำยอดเยี่ยม	จังหวะในการรำดี	จังหวะในการรำพอใช้	จังหวะในการรำต้องปรับปรุง
๔. อารมณ์และความรู้สึกในการรำ	อารมณ์และความรู้สึกในการรำยอดเยี่ยม	อารมณ์และความรู้สึกในการรำดี	อารมณ์และความรู้สึกในการรำพอใช้	อารมณ์และความรู้สึกในการรำต้องปรับปรุง
๕. ความพร้อมเพรียง	ความพร้อมเพรียงยอดเยี่ยม	ความพร้อมเพรียงดี	ความพร้อมเพรียงพอใช้	ความพร้อมเพรียงต้องปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสิน / คุณภาพ

คะแนน	๑๗ - ๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดี
คะแนน	๙ - ๑๒	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๙	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน (แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงรำวงมาตรฐาน)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง	ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้องครบถ้วน	ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้องส่วนใหญ่	ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้องส่วนน้อย	ปฏิบัติทำรำไม่ถูกต้อง
๒. ความพร้อมเพียงของการรำรำ	มีความพร้อมเพียงของการรำรำมากที่สุด	มีความพร้อมเพียงของการรำรำมาก	มีความพร้อมเพียงของการรำรำน้อย	ไม่มีความพร้อมเพียงของการรำรำ
๓. ทำรำมีความสวยงาม	ทำรำมีความสวยงามมากที่สุด	ทำรำมีความสวยงามมาก	ทำรำมีความสวยงามน้อย	ทำรำไม่มีความสวยงาม
๔. มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำ	มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำดีเยี่ยม	มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำดี	มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำพอใช้	ไม่มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำ
๕. ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม	ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มดีเยี่ยม	ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มดี	ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มพอใช้	ไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม

เกณฑ์การตัดสิน / คุณภาพ

คะแนน	๑๗ - ๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดี
คะแนน	๙ - ๑๒	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๙	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทักษะในการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย เรื่อง ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓		
ขอบเขตเนื้อหา ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ภาษาท่า - ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ ด้านทักษะและกระบวนการ ปฏิบัติภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ เจตคติ - ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. รักความเป็นไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด • นักเรียนคิดว่า มนุษย์กับนาฏศิลป์มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ๒. ครูให้นักเรียนดูภาพภาษาท่าของตัวละครต่าง ๆ เช่น พระ นาง ยักษ์ ลิง ในท่า ตัวเรา ท่าเรียก ท่าปฏิเสธ เป็นต้น แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายท่ารำนานาฏศิลป์ไทยของตัวละครต่าง ๆ ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เรื่อง ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ จากหนังสือเรียน ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ ๔. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติให้นักเรียนฟัง ขั้นสอน ๑. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๖ คน คละกันตามความสามารถ ๒. ครูสาธิตภาษาท่าที่บ่งบอกอิริยาบถของมนุษย์ ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติและสัตว์ และภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกภายในให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันฝึกปฏิบัติตามแบบ ๓. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติด้วยตนเอง ๔. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอการปฏิบัติภาษาท่ารำนานาฏศิลป์ที่มาจากธรรมชาติที่หน้าชั้นเรียน	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต ๔. หนังสือเรียนดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ๕. บัตรภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบความรู้ เรื่อง ภาษาท่าหรือภาษาท่ารำนานาฏศิลป์ที่มาจากธรรมชาติ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทักษะในการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
	โดยมีครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง ขั้นสรุป ๑. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ● นักเรียนคิดว่า ภาษาท่ารำมีประโยชน์อย่างไร ๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสอบปฏิบัติภาษาท่ารำที่มาจากธรรมชาติ เช่น ท่าตัวเรา ท่าเรียกท่าปฏิเสธ เป็นต้น (ตามบริบทของแต่ละโรงเรียน)	

การวัดและการประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ	- ศึกษาจากหนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - ศึกษาเพิ่มเติมใน ใบความรู้ เรื่อง องค์ประกอบของบท ละคร - ศึกษาจากอินเทอร์เน็ต	- หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - บัตรภาพ - ใบความรู้ เรื่อง ภาษาท่าที่มาจาก ธรรมชาติ	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ ปฏิบัติภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ	นักเรียนแต่ละกลุ่มสอบ ปฏิบัติภาษาท่าที่มาจาก ธรรมชาติ	แบบประเมินทักษะ การปฏิบัติท่าท่า	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - รักความเป็นไทย	การสังเกตพฤติกรรม จากกระบวนการทำงาน และการให้ความร่วมมือ ของนักเรียน	แบบสังเกต พฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบความรู้ เรื่อง ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทักษะในการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ภาษาท่ามาจากธรรมชาติ
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

ภาษาทำนาฏศิลป์

ภาษาท่า เป็นการนำท่าทาง สีหน้าที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น คำพูด กริยาอาการ อารมณ์ ความรู้สึกมาปฏิบัติเป็นท่าทางนาฏศิลป์ไทยที่มีความหมายแทนคำพูด ให้สอดคล้องกับจังหวะเพลงและการขับร้อง การฝึกปฏิบัติภาษาท่าจะต้องฝึกให้ถูกต้องตามแบบแผนเพื่อจะได้สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ชมเข้าใจความหมายที่ผู้แสดงต้องการสื่อความหมายผ่านกระบวนการท่ารำได้มากขึ้น

แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท

๑. ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ เป็นท่าทางที่ดัดแปลงมาจากท่าทางตามธรรมชาติของมนุษย์แต่ปรับปรุงให้ดูสวยงามอ่อนช้อยมากยิ่งขึ้น โดยใช้ลักษณะการรำรำเบื้องต้นมาผสมผสาน เช่น ท่ายิ้ม ท่าเรียก ท่าปฏิเสธ ท่าร้องไห้ ท่าดีใจ ท่าเสียใจ ท่าโกรธ

๒. ภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์โดยตรง เป็นท่าทางที่ประดิษฐ์ ขึ้นเพื่อให้เพียงพอใช้กับคำร้องหรือคำบรรยาย ที่จะต้องแสดงออกเป็นท่ารำ เช่น สอดสร้อยมาลา เป็นต้น ภาษาท่าเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ความหมายระหว่างผู้แสดงและผู้ชมในการแสดงนาฏศิลป์ เพราะทำให้ผู้ชมทราบว่าผู้แสดงกำลังสื่ออะไรหรือกำลังมีอารมณ์อย่างไร

ภาษาท่าสามารถแบ่งได้เป็น ๓ ลักษณะ คือ

๑. ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด
๒. ภาษาท่าที่ใช้แทนกริยาอาการต่าง ๆ
๓. ภาษาท่าที่ใช้แสดงอารมณ์ ความรู้สึกภายใน

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ภาษาท่า ในชีวิตประจำวันทุกวันนี้มนุษย์เราใช้ท่าทางประกอบการพูดหรือบางครั้งมีการแสดง สีหน้า ความรู้สึก เพื่อเน้นความหมายด้วยในทางนาฏศิลป์ ภาษาท่าเสมือนเป็นภาษาพูด โดยไม่ต้องเปล่งเสียงออกมาแต่อาศัยส่วนประกอบอวัยวะของร่างกาย แสดงออกมาเป็นท่าทาง โดยเลียนแบบท่าทางธรรมชาติ เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ การปฏิบัติภาษาท่าทางนาฏศิลป์แบ่งออกได้ ดังนี้

๑. ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด เช่น ฉันทน์ เธอ ท่าน ปฏิเสธ ท่าเรียก ท่าไป
๒. ภาษาท่าอริยาบทหรือกริยาอาการ เช่น ท่ายืน ท่าเดิน ท่านั่ง
๓. ภาษาท่าที่ใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธ เศร้าโศก

บัตรภาพ ภาษาท่ารำนากฎศิลป์ไทยของตัวละครต่าง ๆ

ภาพที่ ๑

ภาพที่ ๒

ภาพที่ ๓

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำ

เพลง.....

กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑	ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง				
๒	ความพร้อมเพียงของการรำ				
๓	ทำรำมีความสวยงาม				
๔	มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำ				
๕	ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗ - ๒๐	ดีมาก
๑๓ - ๑๖	ดี
๙ - ๑๒	พอใช้
ต่ำกว่า ๙	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน (แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำ)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง	ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้องครบถ้วน	ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้องส่วนใหญ่	ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้องส่วนน้อย	ปฏิบัติทำรำไม่ถูกต้อง
๒. ความพร้อมเพรียงของการรำ	มีความพร้อมเพรียงของการรำมากที่สุด	มีความพร้อมเพรียงของการรำมาก	มีความพร้อมเพรียงของการรำน้อย	ไม่มีความพร้อมเพรียงของการรำ
๓. ทำรำมีความสวยงาม	ทำรำมีความสวยงามมากที่สุด	ทำรำมีความสวยงามมาก	ทำรำมีความสวยงามน้อย	ทำรำไม่มีความสวยงาม
๔. มีอารมณ์ร่วมขณะปฏิบัติทำรำ	มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำดีเยี่ยม	มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำดี	มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำพอใช้	ไม่มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำ
๕. ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม	ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มดีเยี่ยม	ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มดี	ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มพอใช้	ไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม

เกณฑ์การตัดสิน / คุณภาพ

คะแนน	๑๗ - ๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดี
คะแนน	๙ - ๑๒	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๙	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทักษะในการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	
ขอบเขตเนื้อหา ภาษาท่าหรือท่ารำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นมาจาก ทำธรรมชาติ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ภาษาท่า - ภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์ ด้านทักษะและกระบวนการ ปฏิบัติภาษาท่ามาจากการประดิษฐ์ เจตคติ - ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. รักความเป็นไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ● เพราะเหตุใด มนุษย์จึงต้องประดิษฐ์ภาษาท่าหรือท่ารำเพิ่มขึ้นจากเดิม จงอธิบาย ๒. ครูให้นักเรียนดูภาพภาษาท่าหรือท่ารำที่มาจากการประดิษฐ์ เช่น ท่าน (ท่าไว้มือ) บ้าน (ปลายนิ้วมือประกบกันกางแขนเป็นหน้าจั่ว) ดอกบัว (ท่าท่าพนมมือเป็นดอกบัวตูม) เป็นต้น แล้วให้นักเรียนร่วมกันสังเกตและแสดงความคิดเห็นว่า ภาษาท่าหรือท่ารำที่มาจากการประดิษฐ์มีความคล้ายคลึงกันอย่างไร ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑) ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ภาษาท่าหรือท่ารำที่มาจากการประดิษฐ์จากหนังสือเรียน ๒. ครูสาธิตภาษาท่ามาจากการประดิษฐ์ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนร่วมกันฝึกปฏิบัติตามครูผู้สอน ๓. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติภาษาท่าหรือท่ารำที่มาจากการประดิษฐ์ ด้วยตนเอง ๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติภาษาท่าหรือท่ารำที่มาจากการประดิษฐ์ หน้าชั้นเรียน ๕. นักเรียนนำเสนอปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติภาษาท่าหรือท่ารำที่มาจากการประดิษฐ์	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต ๔. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ๕. บัตรภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน -

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทักษะในการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
	ขั้นสรุป ๑. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ● การแสดงอารมณ์ทางสีหน้าส่งผลต่อการแสดงภาษาท่าอย่างไร๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์ขึ้นกลุ่มละ ๒ ท่า แล้วออกมาแสดงที่หน้าชั้นเรียน	

การวัดและการประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาษาท่าที่มาจาก การประดิษฐ์	- ศึกษาจากหนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - ศึกษาจากอินเทอร์เน็ต	- หนังสือเรียน ดนตรี- นาฏศิลป์ ม.๓ - บัตรภาพ	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ ปฏิบัติภาษาท่าที่มาจาก การ ประดิษฐ์	สอบปฏิบัติกลุ่มภาษาท่า ที่มาจาก การประดิษฐ์	แบบประเมินทักษะการ ปฏิบัติท่ารำ	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - รักความเป็นไทย	การสังเกตพฤติกรรม จากกระบวนการทำงาน และการให้ความร่วมมือ ของนักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

บัตรภาพ ภาษาท่าหรือท่ารำที่มาจากการประดิษฐ์

ภาพที่ ๑ ท่าตัวท่าน

ภาพที่ ๒ ท่าบ้านเมือง

ภาพที่ ๓ ท่าดอกบัว

ภาพที่ ๔ ท่าดอกไม้

ภาพที่ ๕ ท่าพลิกผัน

ภาพที่ ๖ ท่าเขียน

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำ

เพลง.....

กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑	ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง				
๒	ความพร้อมเพียงของการรำ				
๓	ทำรำมีความสวยงาม				
๔	มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำ				
๕	ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗ - ๒๐	ดีมาก
๑๓ - ๑๖	ดี
๙ - ๑๒	พอใช้
ต่ำกว่า ๙	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน (แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำ)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง	ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้องครบถ้วน	ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้องส่วนใหญ่	ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้องส่วนน้อย	ปฏิบัติทำรำไม่ถูกต้อง
๒. ความพร้อมเพรียงของการรำ	มีความพร้อมเพรียงของการรำมากที่สุด	มีความพร้อมเพรียงของการรำมาก	มีความพร้อมเพรียงของการรำน้อย	ไม่มีความพร้อมเพรียงของการรำ
๓. ทำรำมีความสวยงาม	ทำรำมีความสวยงามมากที่สุด	ทำรำมีความสวยงามมาก	ทำรำมีความสวยงามน้อย	ทำรำไม่มีความสวยงาม
๔. มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำ	มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำดีเยี่ยม	มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำดี	มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำพอใช้	ไม่มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำ
๕. ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม	ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มดีเยี่ยม	ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มดี	ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มพอใช้	ไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม

เกณฑ์การตัดสิน / คุณภาพ

คะแนน	๑๗ - ๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดี
คะแนน	๙ - ๑๒	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๙	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทักษะในการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย

เรื่อง หลักการประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดง

เวลา ๑ ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้
การประดิษฐ์สร้างสรรค์ท่ารำเป็นการนำความรู้จากการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทยมาใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ - ภาษาท่าที่มาจาก การประดิษฐ์ ด้านทักษะและกระบวนการ ปฏิบัติภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่มาจาก การประดิษฐ์ เจตคติ - ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. รักความเป็นไทย	ขั้นนำ ๑. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด นักเรียนคิดว่า การประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดงนั้นมีประโยชน์ต่อการแสดงนาฏศิลป์หรือไม่ ๒. ครูนำวีดิทัศน์การแสดงนาฏศิลป์ที่มีท่ารำประกอบการแสดงมาให้ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนสังเกตและวิเคราะห์ภาษาท่ารำที่ใช้ในการประกอบการแสดง ๓. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจถึงการแสดงนาฏศิลป์ที่มีท่ารำประกอบการแสดง ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑) จับคู่กันเป็น ๒ คู่ ให้แต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง หลักการประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดง จากหนังสือเรียน ๒. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเพิ่มเติม แล้วยกตัวอย่างประกอบ ๓. นักเรียนแต่ละคู่ในกลุ่มสลับกันอภิปรายความรู้ที่ได้ พร้อมทั้งซักถามเพื่อให้ความเข้าใจตรงกัน ๔. นักเรียนแต่ละคู่ทำใบงาน เรื่อง หลักการประดิษฐ์ท่ารำประกอบการแสดง เสร็จแล้วตรวจสอบความถูกต้อง	๑. ห้องสมุด ๒. ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต ๔. หนังสือเรียนดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ๕. วีดิทัศน์ ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงาน เรื่อง หลักการประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทักษะในการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

เรื่อง หลักการประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดง
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์

เวลา ๑ ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หลักการประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดง

การวัดและการประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาษาท่าที่มาจาก การประดิษฐ์	- ศึกษาจากหนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - ศึกษาจากอินเทอร์เน็ต	- หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - บัตรภาพ	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ ปฏิบัติภาษาท่าที่มาจาก การ ประดิษฐ์	สอบปฏิบัติกลุ่มภาษาท่า ที่มาจาก การประดิษฐ์	แบบประเมินทักษะ การปฏิบัติท่ารำ	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. รักความเป็นไทย	การสังเกตพฤติกรรม จากกระบวนการทำงาน และการให้ความร่วมมือ ของนักเรียน	แบบสังเกต พฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบงาน หลักการประดิษฐ์ทำรำและท่าทางประกอบการแสดง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทักษะในการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ หลักการประดิษฐ์ทำรำและท่าทางประกอบการแสดง
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. การประดิษฐ์ทำรำจะต้องคำนึงถึงสิ่งใด จงอธิบายเหตุผล

.....
.....
.....
.....

๒. นักเรียนคิดว่า ภูมิภาคของผู้รำมีความสำคัญต่อการประดิษฐ์ทำรำและท่าทางประกอบการแสดงอย่างไร

.....
.....
.....
.....

๓. นักเรียนคิดว่า การศึกษาทำรำและท่าทางประกอบการแสดงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตของนักเรียนอย่างไร

.....
.....
.....
.....

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. เนื้อหาที่มีความละเอียดชัดเจน	เนื้อหาที่มีความละเอียดครบถ้วนดีมาก	เนื้อหาที่มีความละเอียดครบถ้วน	เนื้อหาที่มีความละเอียดครบถ้วนพอใช้	เนื้อหาที่มีความไม่ละเอียด
๒. ความถูกต้องของเนื้อหา	มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนดีมาก	มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วน	มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนพอใช้	มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนน้อย
๓. ภาษาที่เข้าใจง่าย	ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจดีมาก	ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจดี	ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจพอใช้	ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจน้อย
๔. ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ	การนำเสนอ มีประโยชน์ดีมาก	การนำเสนอ มีประโยชน์ดี	การนำเสนอ มีประโยชน์พอใช้	การนำเสนอ มีประโยชน์น้อย
๕. วิธีการนำเสนอ	การนำเสนอ ความมั่นใจในตนเองดีมาก	การนำเสนอ ความมั่นใจในตนเองดี	การนำเสนอ ความมั่นใจในตนเองพอใช้	การนำเสนอ ความมั่นใจในตนเองน้อย

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๑๗ - ๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดี
คะแนน	๙ - ๑๒	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๙	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แบบประเมิน ใบงานที่ ๑ (แบบประเมินผลการประดิษฐ์ทำร่ำและทำทางประกอบการแสดง)

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนประเมินผลการประดิษฐ์ทำร่ำลงในแบบประเมิน ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑	การสื่อความหมายของทำร่ำ				
๒	ความสวยงาม				
๓	จังหวะในการร่ำ				
๔	อารมณ์และความรู้สึกในการร่ำ				
๕	ความพร้อมเพรียง				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗ - ๒๐	ดีมาก
๑๓ - ๑๖	ดี
๙ - ๑๒	พอใช้
ต่ำกว่า ๙	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน (๒. แบบประเมินการประดิษฐ์ทำร่ำและทำทางประกอบการแสดง)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑ การสื่อความหมายของทำร่ำ	การสื่อความหมายของทำร่ำยอดเยี่ยม	การสื่อความหมายของทำร่ำดี	การสื่อความหมายของทำร่ำพอใช้	การสื่อความหมายของทำร่ำต้องปรับปรุง
๒. ความสวยงาม	ความสวยงามยอดเยี่ยม	ความสวยงามดี	ความสวยงามพอใช้	ความสวยงามต้องปรับปรุง
๓. จังหวะในการร่ำ	จังหวะในการร่ำยอดเยี่ยม	จังหวะในการร่ำดี	จังหวะในการร่ำพอใช้	จังหวะในการร่ำต้องปรับปรุง
๔. อารมณ์และความรู้สึกในการร่ำ	อารมณ์และความรู้สึกในการร่ำยอดเยี่ยม	อารมณ์และความรู้สึกในการร่ำดี	อารมณ์และความรู้สึกในการร่ำพอใช้	อารมณ์และความรู้สึกในการร่ำต้องปรับปรุง
๕. ความพร้อมเพรียง	ความพร้อมเพรียงยอดเยี่ยม	ความพร้อมเพรียงดี	ความพร้อมเพรียงพอใช้	ความพร้อมเพรียงต้องปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสิน / คุณภาพ

คะแนน	๑๗ - ๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดี
คะแนน	๙ - ๑๒	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๙	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทักษะในการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

เรื่อง ภาษาท่าที่ใช้ในการแสดงรำวงมาตรฐาน
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์

เวลา ๑ ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ / แหล่งเรียนรู้
ภาษาท่าที่ใช้ในการแสดงรำวงมาตรฐาน จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ การแสดงรำวงมาตรฐาน - ทำท่าที่ใช้ในการแสดงรำวงมาตรฐาน ด้านทักษะและกระบวนการ ปฏิบัติท่ารำที่ใช้ในการแสดงรำวงมาตรฐาน เจตคติ - ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. รักความเป็นไทย	ขั้นนำ นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ● ถ้านักเรียนย้อนยุคกลับไปสู่ออดีต จะประดิษฐ์คิดค้นการแสดงนาฏศิลป์ชุดใด เพื่อแสดงในงานบุญหรืองานประเพณีต่าง ๆ ในท้องถิ่นหรือชุมชนของตนเอง ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายความหมายและความสำคัญของรำวงมาตรฐาน ในหัวข้อต่อไปนี้ ประวัติความเป็นมา, รูปแบบและลักษณะการแสดงรำวงมาตรฐาน, บทเพลงและท่ารำที่ใช้ในรำวงมาตรฐาน, เครื่องแต่งกาย ๒. ครูเปิดเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าให้นักเรียนฟัง จากนั้นให้นักเรียนร้องเพลงพร้อมกับปรบมือประกอบจังหวะ ๓. ครูสาธิตการปฏิบัติท่ารำ ท่าข้างประสานงา, ท่าจันทร์ทรงกลด ให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนปฏิบัติตาม ๔. ครูสาธิตการปฏิบัติท่ารำส่วนเท้า เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตาม ๕. นักเรียนจับคู่ชาย-หญิง ปฏิบัติท่ารำ เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าเป็นวงกลม ๖. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คู่ ออกมาปฏิบัติท่ารำเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าหน้าชั้นเรียน	๑. ห้องสมุด ๒. ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต ๔. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ๕. บัตรภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน -

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทักษะในการฝึกหัดนาฏศิลป์ไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

เรื่อง ภาษาท่าที่ใช้ในการแสดงรำวงมาตรฐาน
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์

เวลา ๑ ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

๗. นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ให้คำแนะนำพร้อมทั้งแสดงความคึกเห็นร่วมกัน
- ขั้นสรุป
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
- นักเรียนจะช่วยอนุรักษ์การแสดงรำวงมาตรฐาน ด้วยวิธีใด

การวัดและการประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติเพลงร่ำวงมาตรฐาน	- ศึกษาจากหนังสือเรียนดนตรี - นาฏศิลป์ ม.๓ - ศึกษาจากอินเทอร์เน็ต	- หนังสือเรียนดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - บัตรภาพ	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ ปฏิบัติทำรำเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า	สอบปฏิบัติกลุ่มทำรำเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า	แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำ	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - รักความเป็นไทย	การสังเกตพฤติกรรมจากกระบวนการทำงานและการให้ความร่วมมือของนักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไข

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

บัตรภาพ การกายแต่งกายชุดร่ำวงมาตรฐาน ๕ สมัย

การแต่งกายแบบชาวบ้าน

การแต่งกายแบบสมัยรัชการที่ ๕

การแต่งกายแบบสมัยรัชการที่ ๗

การแต่งกายแบบสากลนิยม

การแต่งกายแบบราตรีสโมสร

ขอบคุณภาพจาก
ห้องเสื้อพัชรวดี ฉิม

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงรำวงมาตรฐาน

เพลง.....

กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑	ปฏิบัติทำรำได้ถูกต้อง				
๒	ความพร้อมเพียงของการรำรำ				
๓	ทำรำมีความสวยงาม				
๔	มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติทำรำ				
๕	ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗ - ๒๐	ดีมาก
๑๓ - ๑๖	ดี
๙ - ๑๒	พอใช้
ต่ำกว่า ๙	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน (แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทำรำเพลงรำวงมาตรฐาน)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง	ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้องครบถ้วน	ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้องส่วนใหญ่	ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้องส่วนน้อย	ปฏิบัติท่ารำไม่ถูกต้อง
๒. ความพร้อมเพรียงของการรำรำ	มีความพร้อมเพรียงของการรำรำมากที่สุด	มีความพร้อมเพรียงของการรำรำมาก	มีความพร้อมเพรียงของการรำรำน้อย	ไม่มีความพร้อมเพรียงของการรำรำ
๓. ท่ารำมีความสวยงาม	ท่ารำมีความสวยงามมากที่สุด	ท่ารำมีความสวยงามมาก	ท่ารำมีความสวยงามน้อย	ท่ารำไม่มีความสวยงาม
๔. มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติท่ารำ	มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติท่ารำดีเยี่ยม	มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติท่ารำดี	มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติท่ารำพอใช้	ไม่มีอารมณ์ร่วมขณะที่ปฏิบัติท่ารำ
๕. ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม	ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มดีเยี่ยม	ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มดี	ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มพอใช้	ไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม

เกณฑ์การตัดสิน / คุณภาพ

คะแนน	๑๗ - ๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดี
คะแนน	๙ - ๑๒	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๙	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย	
รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๔	รายวิชา นาฏศิลป์	กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	ภาคเรียนที่ ๒	เวลา ๒ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๓ นาฏศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ ๓.๑ เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ม.๓/๓ มีทักษะในการใช้ความคิดในการพัฒนารูปแบบการแสดง

ม.๓/๕ วิวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ที่มีความแตกต่างกันโดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบ

นาฏศิลป์

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การแสดงนาฏศิลป์ไทยมีรูปแบบและลักษณะเฉพาะของการแสดงแต่ละประเภทแตกต่างกัน ดังนั้น ในการสร้างสรรค์งานด้านนาฏศิลป์ไทย จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงเอกลักษณ์เฉพาะและองค์ประกอบของการแสดงนาฏศิลป์ประเภทนั้น ๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถชมการแสดงนาฏศิลป์ได้อย่างมีอรรถรสมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถวิจารณ์และเปรียบเทียบงานนาฏศิลป์แต่ละประเภทได้

สาระการเรียนรู้

๓. ความรู้

๑. รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย
๒. องค์ประกอบนาฏศิลป์
๓. หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย

ทักษะ/กระบวนการ

๑. อธิบายผลการวิเคราะห์สรุปความรู้องค์ประกอบและวิธีการของรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์
๒. อธิบายผลการวิเคราะห์สรุปความรู้หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย

เจตคติ

๑. ชื่นชมและเห็นคุณค่าของการแสดงนาฏศิลป์
๒. ตระหนักและเห็นคุณค่าของการแสดงนาฏศิลป์ไทย

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
 - ๑) ทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์
 - ๒) ทักษะการเปรียบเทียบ
๓. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน
๓. รักความเป็นไทย

๖. การประเมินความคิดรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑. ใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย
๒. ใบงานที่ ๓.๒ เรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง องค์ประกอบและการแสดงนาฏศิลป์ไทย รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	เรื่อง องค์ประกอบและการแสดงนาฏศิลป์ไทย รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา องค์ประกอบและการแสดงนาฏศิลป์ไทย จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ มีความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบและวิธีการ ของรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ ด้านทักษะและกระบวนการ อธิบายผลการวิเคราะห์สรุปความรู้องค์ประกอบ และวิธีการของรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ เจตคติ ชื่นชมและเห็นคุณค่าของการแสดงนาฏศิลป์ ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูนำตัวอย่างวีดิทัศน์การแสดง รำฉุยฉายพราหมณ์ รำเมฆalarามสุร รำสีนวล และรำรจนาเสียงพวงมาลัย มาให้นักเรียนชม แล้วให้นักเรียนแสดง ความคิดเห็นถึงความแตกต่างของการแสดงแต่ละชุด ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายองค์ประกอบนาฏศิลป์ ที่ทำให้การแสดงมีความสมบูรณ์ สวยงาม ประกอบด้วย จังหวะ ทำนอง การเคลื่อนไหว อารมณ์ และความรู้สึกร ภาษาคำ นาฏยศัพท์ รูปแบบของการแสดง การแต่งกาย ๒. ครูนำภาพการรำเดี่ยว, รำคู่, รำหมู่และการแสดงเป็นชุดเป็นตอน ให้นักเรียนดู พร้อมกับอธิบายความรู้เกี่ยวกับท่วงท่าที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ และรูปแบบการแสดงที่ถูกต้องตามแบบแผนนาฏศิลป์ไทย ๓. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ กลุ่ม คละกันตาม ความสามารถ ๔. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับฉลาก เพื่อแบ่งกลุ่มตามข้อที่ได้รับ คือ รำ เดี่ยว รำคู่ รำหมู่ และการแสดงเป็นชุดเป็นตอน	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต ๔. วีดิทัศน์ชุดการแสดง ๕. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ๖. บัตรภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง รูปแบบ การแสดงนาฏศิลป์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
	๕. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังถึงขั้นตอนของการจัดกิจกรรม ให้นักเรียนช่วยกันสืบค้นข้อมูลตามหัวข้อที่ได้รับ แล้วร่วมกับสรุปลงใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ ๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง แล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอข้อมูลที่หน้าชั้นเรียน ๗. นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่ององค์ประกอบและรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบและวิธีการของรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์	- ให้นักเรียนศึกษาจากหนังสือเรียนดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - ศึกษาหาความรู้จากวีดิทัศน์ที่ครูได้นำเสนอไป พร้อมทั้งนำมาประยุกต์ใช้ในใบงาน	- หนังสือเรียน ดนตรี - นาฏศิลป์ ม.๓ - วีดิทัศน์ - บัตรภาพ - ใบความรู้ที่ ๓.๑ เรื่องรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ อธิบายผลการวิเคราะห์สรุปความรู้ องค์ประกอบและวิธีการของรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์	ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มช่วยกันคิดวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจและเขียนแผนผังความคิดสรุป เรื่องรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์	ใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - รักความเป็นไทย	การสังเกตพฤติกรรมจากกระบวนการทำงานและการให้ความร่วมมือของนักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

ปัญหาและอุปสรรค

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

ลงชื่อ ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ลงชื่อ ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบความรู้ที่ ๓.๑ เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย

รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ไทย คือ ศิลปะการฟ้อนรำที่มนุษย์สร้างสรรค์และประดิษฐ์ขึ้น มีความงดงามประณีตและให้ความบันเทิงใจแก่ผู้ชม รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ ไทยแบ่งประเภทตามลักษณะการรำได้ ดังนี้

๑. รำ คือการแสดงที่มุ่งเน้นถึงศิลปะท่วงท่า ดนตรี ไม่มีการแสดงเป็นเรื่องราว รำบางชุดเป็นการชมความงาม บางชุดตัดตอนมาจากวรรณคดีหรือบางทีก็ไม่จำเป็นที่จะต้องมีเนื้อเพลงเช่นการรำหน้าพาทย์ เป็นต้น รำจะแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑.๑ รำเดี่ยว คือ การแสดงที่มีผู้แสดงเพียงคนเดียว เป็นการแสดงที่มุ่งอวดศิลปะทางนาฏศิลป์อย่างแท้จริง มุ่งเน้นความสวยงามของการเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นการแสดงฝีมือของผู้แสดงที่รำรำถูกต้องตามท่วงทำนอง จังหวะเพลงและงดงามตามแบบแผน ซึ่งผู้รำจะต้องมีฝีมือดีเยี่ยมเพราะเป็นการแสดงที่แสดงแต่เพียงผู้เดียว รำเดี่ยวโดยส่วนมากก็จะเป็นการรำอุบายต่าง ๆ เช่น อุบายเบญจกาย อุบายวันทอง ฯลฯ เป็นต้น

การแสดงรำพลายชุมพล

การแสดงอุบายเบญจกาย

การแสดงอุบายวันทอง

๑.๒ รำคู่ การแสดงชุดนี้ไม่จำเป็นจะต้องพร้อมเพียงกันแต่อาจมีท่าที่เหมือนกันได้ เพราะการรำคู่นี้เป็นการใช้ลีลาที่แตกต่างกันระหว่างผู้แสดงสองคน เช่น ตัวพระกับตัวนาง หรือบทบาทของตัวแสดงนั้น รำคู่จะแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑.๒.๑ รำคู่สวยงามจากรวรรณคดี เช่น หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา เป็นต้น

รำประเลง

รำฉายฉายกิ่งไม้เงินทอง

๑.๒.๒ รำมุ่งอวดการใช้อุปกรณ์ เช่น การรำอาวุธ รำกระบี่กระบอง

๑.๓ รำหมู่ การแสดงเป็นหมู่ การแสดงเป็นหมู่ คือ การแสดงที่มีผู้แสดงตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ใช้เพลงบรรเลงประกอบการแสดงทั้งมีเนื้อร้องและไม่มีเนื้อร้อง เน้นความพร้อมเพรียงความสมดุลในการแสดง หรือที่เรียกว่า “ระบำ” อีกทั้งยังหมายความรวมถึง “ฟ้อนและเซิ้ง” ด้วย เพราะมีรูปแบบการแสดงที่เหมือนกันแต่เป็นการแสดงออกให้เห็นถึงความแตกต่าง ของแต่ละท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น ฟ้อนสาวไหม ฟ้อนเทียน ฟ้อนที ฟ้อนภูไท เซิ้ง กระหัง เซิ้งตั้งหวาย เซิ้งสวิง เซิ้งแพรวากาฬสินธุ์ ระบำวิชนี ระบำนพรัตน์ ระบำป่าเต็ง ระบำตาริบุหงารำไป เป็นต้น

รำวิชนี

รำสีนวล

๑.๔ รำละคร คือ การรำที่ใช้ในการแสดงละครหรือโขน เป็นการแสดงท่าทางสื่อความหมายไปกับบทร้องหรือบทละคร และเพลงหน้าพาทย์ต่าง ๆ ในการแสดงละคร

๒. ระบำ คือ การแสดงที่มีความหมายในตัวใช้ผู้แสดงสองคนขึ้นไป คือผู้คิดได้มีวิสัยทัศน์และต้องการสื่อการแสดงชุดนั้นผ่านทางบทร้องเพลง หรือการแต่งกายแบบที่มาจากแรงบันดาลใจ จากเรื่องต่าง ๆ เช่น

วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และเป็นการแสดงที่จบในชุด ๆ เดียว เป็นต้น ระเบียบ จะแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๒.๑ ระเบียบมาตรฐาน หมายถึง การแสดงที่มีลักษณะการแต่งกายยืนเครื่องพระ-นาง ตลอดจน ทำรำเพลงร้องและดนตรีได้กำหนดไว้เป็นแบบแผน มีลักษณะเฉพาะตัว ตามแบบของนาฏศิลป์ไทย ซึ่งบรมครูทางนาฏศิลป์ได้กำหนดแบบแผนกระบวนกรำ เป็นที่ยอมรับกันมาช้านานแล้ว ไม่ควรแก้ไขดัดแปลงไปจากเดิม เช่น ระเบียบสี่บท ต่อมาได้มีผู้ประดิษฐ์ระเบียบเลียนแบบระเบียบสี่บทขึ้นอีกหลายชุด ได้แก่ ระเบียบอ่องหงิด ระเบียบดาวดิงส์ ระเบียบกฤดาภินิหาร ระเบียบพรหมมาสเตอร์ และระเบียบเทพบันเทิง เป็นต้น

ระเบียบอ่องหงิด

ระเบียบกฤดาภินิหาร

๒.๒ ระเบียบเบ็ดเตล็ด หมายถึง การแสดงที่ประดิษฐ์คิดค้นหรือปรับปรุงขึ้นใหม่ตามความประสงค์ ตามเหตุการณ์ ตามสมัยนิยม ตามเนื้อเรื่องที่ผู้ประพันธ์ต้องการ หรือเป็นระเบียบที่ใช้ประกอบการแสดงละคร การแต่งกายจะแต่งตามรูปแบบลักษณะของการแสดงนั้น ๆ เช่น ระเบียบ้านพรัตน์ ระเบียกราวอาสา ระเบียชุมนุมเผ่าไทย ระเบียเริงอรุณ ระเบียวิชณี ระเบียไกรลาสสำเร็จ ระเบียฉิ่ง ระเบียโบราณคดี รำสีนวล รำโคม เป็นต้น

ระเบียสุโขทัย

ระเบียไก่

๓. การแสดงละคร คือ การแสดงที่ดำเนินเป็นเรื่องราว ผู้แสดงที่รับบทบาทตัว ละครเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ โดยใช้การร้อง การแสดงออกของลีลาท่ารำ และการใช้เพลงประกอบตามแบบแผนของการแสดงละครแต่ละประเภท ละครไทยมีวิวัฒนาการตามยุคสมัยแบ่งออกได้ ดังนี้

ประเภทละครไทย

๓.๑ ละครแบบดั้งเดิม

ละครชาตรี ละครนอก ละครใน

ละครชาตรี

ละครนอก

ละครใน

๓.๒ ละครรูปแบบปรับปรุง

ละครดึกดำบรรพ์ ละครพันทาง ละครเสภา

ละครดึกดำบรรพ์

ละครพันทาง

ละครเสภา

๓.๓ ละครที่พัฒนาขึ้นมาใหม่

ละครพูด ละครร้อง ละครสังคีต ละครอิงประวัติศาสตร์ ละครเพลง ละครวิทยุ ละครโทรทัศน์

ละครร้อง

ละครพูด

ละครสังคีต

การแสดงเป็นชุดเป็นตอน การแสดงเป็นชุดเป็นตอน คือ การแสดงที่สอดแทรกอยู่ในการแสดงละครที่ตัดตอนนำมาแสดงเป็นชุดเป็นตอนสั้น ๆ จุดประสงค์เพื่อเป็นการร่ำอวดฝีมือของผู้แสดง การแสดงที่ตัดตอน

มาจากการแสดงเรื่องใหญ่เป็นการแสดงประเภทรำเดี่ยว รำคู่ หรือระบำ ขึ้นอยู่กับลักษณะการรำ เช่น การแสดงชุดพระรามตามกวาง อยู่ใน การแสดงเรื่องรามเกียรติ์ ตอนลักสีดา การแสดงชุดหนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา อยู่ใน การแสดงเรื่องรามเกียรติ์ ตอนจองถนน การแสดงชุดรจนาเสียงพวงมาลัย อยู่ใน การแสดงเรื่องสังข์ทอง ตอนเลื้อยกุ์ การแสดงชุดระบำเรไรอรุณ อยู่ใน การแสดงเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกวิรุฬหำบัง การแสดงชุดระบำกฤดาภินิหาร อยู่ในละครเรื่องเกียรติศักดิ์ไทย เป็นต้น

การแสดงชุด หนุมานจับนางเบญกาย

การแสดงชุด เมขลา-รามอสูร

การแสดงชุด รจนาเสียงพวงมาลัย

การแสดงชุด หนุมานจับนางสุพรรณมัจฉา

การแสดงชุด พระรามตามกวาง

บัตรภาพ การรำถวายพรพราหมณ์

บัตรภาพ การแสดงนาฏศิลป์ รำคู่

ภาพที่ ๑

ภาพที่ ๒

ภาพที่ ๓

ภาพที่ ๔

ภาพที่ ๕

ภาพที่ ๖

บัตรภาพ การแสดงนาฏศิลป์ รำหมู่

ภาพที่ ๑

ภาพที่ ๒

ภาพที่ ๓

ภาพที่ ๔

ภาพที่ ๕

ภาพที่ ๖

ใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย

รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดเรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย ตามหัวข้อที่ได้รับ

องค์ประกอบของ
การแสดง

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน (ใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. เนื้อหา	- เนื้อหาถูกต้องครบถ้วน - เนื้อหาตรงตามหัวเรื่อง - เนื้อหาเป็นไปตามที่กำหนด - รายละเอียดครอบคลุม - เนื้อหาสอดคล้อง	- เนื้อหา เป็นไปตามที่กำหนด - รายละเอียด ครอบคลุม - เนื้อหา สอดคล้อง	- รายละเอียด ครอบคลุม - เนื้อหา สอดคล้อง	เนื้อหาไม่ สอดคล้อง
๒. การสร้างสรรค์ใบงาน	ตกแต่งชิ้นงานได้สวยงามดี มาก	ตกแต่งชิ้นงาน ได้สวยงาม เรียบร้อยดี	ตกแต่งชิ้นได้ เรียบร้อยพอใช้	ตกแต่งชิ้นงาน ไม่เรียบร้อย
๓. ใบงานมีความเป็น ระเบียบ	ใบงานมีความเป็นระเบียบ แสดงออกถึงความประณีต	ใบงานส่วนใหญ่มีความ เป็นระเบียบ แต่ยังมี ข้อบกพร่อง เล็กน้อย	ใบงานมีความ เป็นระเบียบแต่ มีข้อบกพร่อง บางส่วน	ผลงานส่วนใหญ่ไม่ เป็นระเบียบและมี ข้อบกพร่อง มาก
๔. ความร่วมมือในการทำงาน	ทุกคนมีส่วนร่วมและให้ ความร่วมมืออย่างเต็มที่	๘๐% ของ กลุ่มมีส่วนร่วม และให้ ความร่วมมือ	๖๐% ของกลุ่มมี ส่วนร่วมและให้ ความร่วมมือ	๔๐% ของกลุ่ม มีส่วนร่วมและ ให้ความร่วมมือ

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ - ๑๖ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๑๐ - ๑๒ หมายถึง ดี

คะแนน ๗ - ๙ หมายถึง พอใช้

คะแนน ๔ - ๖ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์	เรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา การวิจารณ์งานนาฏศิลป์ไทยที่มีความแตกต่างกันตามหลักการวิจารณ์เปรียบเทียบจะต้องบอกประเภทของการแสดง บอกประโยชน์และคุณค่าของการแสดงนาฏศิลป์ไทย และบอกกระบวนการทำรำของผู้แสดงได้ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย ด้านทักษะและกระบวนการ อธิบายผลการวิเคราะห์สรุปความรู้หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย เจตคติ - ชื่นชมและเห็นคุณค่าของการแสดงนาฏศิลป์ - ตระหนักและเห็นคุณค่าของการแสดงนาฏศิลป์ไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. เรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ● นักเรียนคิดว่า การวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ไทยจะต้องปฏิบัติอย่างไร ๒. ครูนำภาพการแสดงรำเดี่ยว รำคู่ และรำหมู่ มาให้นักเรียนดูและร่วมกันอภิปราย แล้วสังเกตผลการอภิปราย ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย จากหนังสือเรียน ๒. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์การแสดงรำทั้ง ๓ ประเภท ในชุดมโนราห์บุษายัญ รำเมฆลารามสูตร และรำโคม ๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันจำแนกและวิเคราะห์วิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทยตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้ ๑) วิจารณ์การแสดงรำเดี่ยว ๒) วิจารณ์การแสดงรำคู่	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต ๔. วีดิทัศน์ชุดการแสดง ๕. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ๖. บัตรภาพ ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงานที่ ๓.๒ เรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	เรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. รักความเป็นไทย	๓) วิจารณ์การแสดงรำหมู่ ๔. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๓ คน ออกมานำเสนอผลการวิเคราะห์วิจารณ์ ที่หน้าชั้นเรียน โดยมีครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง นักเรียนทำใบงานที่ ๓.๒ เรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทยเสร็จแล้วร่วมกันเฉลยคำตอบของใบงาน ขั้นสรุป ๑. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ● การวิจารณ์งานนาฏศิลป์ไทยมีประโยชน์อย่างไร ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายความรู้ความเข้าใจใน หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงาน นาฏศิลป์ไทย	- ศึกษาจากหนังสือเรียน ดนตรี- นาฏศิลป์ ม.๓ - ศึกษาเพิ่มเติมในใบความรู้ที่ ๓.๒ เรื่อง หลักการวิจารณ์ เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย - ศึกษาจากอินเทอร์เน็ต	- หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - วิกิพีเดีย - บัตรภาพ - ใบความรู้ที่ ๓.๒ เรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบ งานนาฏศิลป์ไทย	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ อธิบายผลการวิเคราะห์สรุปความรู้ หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงาน นาฏศิลป์ไทย	ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มช่วยกันคิด วิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจและ เขียนแผนผังความคิดสรุปเรื่อง เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์	ใบงานที่ ๓.๒ เรื่อง หลักการ วิจารณ์เปรียบเทียบงาน นาฏศิลป์ไทย	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - รักความเป็นไทย	การสังเกตพฤติกรรม จากกระบวนการทำงานและการ ให้ความร่วมมือของนักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมกรมการ	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

หลักการวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์และละคร

หลักการวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ ผู้วิจารณ์นาฏศิลป์และละครต้องมีความรู้เรื่ององค์ประกอบของนาฏศิลป์ทั้งทางด้านผู้แสดง บทร้องและทำนองเพลง การประดิษฐ์ท่ารำ และองค์ประกอบอื่น ๆ ในการแสดงด้านอื่น ๆ ด้วย

คุณสมบัติของผู้วิจารณ์

ผู้ที่จะเขียนบทวิจารณ์ควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑. ต้องมีความรอบรู้ กล่าวคือ ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิจารณ์เป็นอย่างดี เช่น จะวิจารณ์ดนตรีก็ควรมีพื้นฐานความรู้ดนตรี จะวิจารณ์ละครเวทีก็ต้องเข้าใจลักษณะของละครเวที มิใช่เอาละครโทรทัศน์ไปเปรียบกับละครเวทีแล้ววิจารณ์ว่าผู้แสดงละครเวทีแสดงเกินจริง เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจารณ์ควรศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้เสียก่อน รวมทั้งศึกษาถึงหลักการวิจารณ์งานประเภทต่าง ๆ ด้วยจึงจะทำให้บทวิจารณ์น่าเชื่อถือ

๒. ต้องติดตามความเคลื่อนไหวของวงการที่จะวิจารณ์ การอ่าน การฟัง การดู การชม อย่างสม่ำเสมอ ทำให้เป็นผู้มีความรู้รอบ ทำให้มีมุมมองกว้างขวางขึ้น เกิดความเข้าใจ เห็นใจ หาเหตุผลมาแสดงทัศนะไม่ค่อนข้างต่างประเด็น เช่น การวิจารณ์ภาพยนตร์ไทยเปรียบเทียบกับภาพยนตร์ต่างประเทศ ถ้าผู้วิจารณ์เข้าใจกระบวนการสร้าง และปัจจัยที่เป็นปัญหาในการสร้างภาพยนตร์ไทยก็จะไม่โจมตีหรือติเตียนแต่ด้านเดียว ความเป็นธรรมจึงเกิดขึ้น ผู้อ่านก็จะเข้าใจ เห็นใจวงการภาพยนตร์ไทย เป็นต้น

๓. ต้องมีญาณทัศน์ คือ ความคิดเฉียบแหลม หยั่งรู้ถึงแก่นเรื่องไม่พิจารณาแต่เพียงผิวเผิน และด่วนสรุปเอาง่าย ๆ การจะฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มีญาณทัศน์ทำได้โดยการสังเกต การลองตั้งคำถาม ตั้งสมมติฐาน และติดตามหาคำตอบด้วยความตั้งใจ

๔. มีความเที่ยงธรรม การเป็นผู้วิจารณ์ที่ดีต้องตั้งตัวเป็นกลางไม่ชมเพราะเป็นเพื่อนหรือเพราะมีแนวคิดเหมือนกัน หรือเป็นพวกเดียวกัน ไม่ติเพราะไม่ชอบ ไม่ถูกรสนิยมผู้เขียน ต้องตัดอคติออกไปเอาเหตุผลและหลักการมาเป็นที่ตั้งความเป็นกลางและจริยธรรมของผู้วิจารณ์เป็นหัวใจสำคัญของงานวิจารณ์ ในปัจจุบัน วงการหนังสือ ดนตรี ละครหรือสื่อบันเทิงต่าง ๆ มีคุณค่าทั้งทางด้านศิลปะและเพื่อการค้า บทวิจารณ์จึงเป็นช่องทาง (Channel) หนึ่งที่จะช่วยชี้แนะให้ผู้อ่านเลือกสรรของดีมีคุณค่าระดับสติปัญญา หากผู้วิจารณ์ขาดความรับผิดชอบขาดคุณธรรมข้อนี้ วงการวิเคราะห์คงไม่ได้รับความเชื่อถือ ผู้เขียนบทวิจารณ์จึงควรตระหนักในเรื่องจริยธรรม ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับคุณธรรมและมโนธรรม ซึ่งอริสโตเติล (Aristotle) ได้กล่าวถึงคุณธรรม ๔ ประการ ที่มนุษย์พึงปฏิบัติต่อมนุษย์ด้วยกัน ดังนี้

๔.๑ ความรอบคอบ (Prudence)

๔.๒ ความรู้จักประมาณ (Temperance)

๔.๓ ความกล้าหาญ (Courage)

๔.๔ ความยุติธรรม (Justice)

นาฏศิลป์เป็นศิลปะการแสดงด้านจิตรศิลป์โดยรวมเอาศาสตร์แขนงต่าง ๆ ผสมกลมกลืนเข้าด้วยกัน นับว่าเป็นสารที่สื่อให้เห็นสุนทรีย์ด้วยการมองและการได้ยินเสียงประเภทหนึ่ง

ดังนั้น หากต้องการวิจารณ์ผลงานนาฏศิลป์ ผู้วิจารณ์จำเป็นต้องมีความรู้ในศิลปะสาขาที่วิจารณ์ มีประสบการณ์เกี่ยวกับศิลปะ และมีความสามารถในการสื่อสารเป็นอย่างดี จึงจะส่งผลให้การวิจารณ์ผลงานนาฏศิลป์ออกมาตรงวัตถุประสงค์และมีคุณค่า โดยขั้นตอนการวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ตามทฤษฎีการวิจารณ์อย่างสุนทรีย์ของ**รอล์ฟ สมิธ** มีดังนี้

๑. การบรรยาย

ผู้วิจารณ์ต้องสามารถพูดหรือเขียนในสิ่งที่รับรู้ด้วยการฟัง ดู รู้สึกรวมทั้งการรับรู้คุณสมบัติต่าง ๆ ของการแสดง โดยสามารถบรรยายหรือแจกแจงส่วนประกอบต่าง ๆ ทั้งในลักษณะการเชื่อมโยงหลักเกณฑ์ศิลปะสาขาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน หรือแยกแยะเป็นส่วน ๆ

๒. การวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ในผลงานการแสดงนาฏศิลป์ของไทย ประกอบด้วย

๒.๑ รูปแบบของนาฏศิลป์ไทย เช่น ระบำ รำ ร้องและโขน เป็นต้น

๒.๒ ความเป็นเอกภาพของนาฏศิลป์ไทย โดยผู้แสดงต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

๒.๓ ความงดงามของการรำร่ายรำและองค์ประกอบอื่น ๆ ได้แก่ ความถูกต้องของแบบแผนการรำ ความงดงามของลีลาท่ารำ ความงดงามด้านวรรณกรรม ความงามของตัวละคร ลักษณะพิเศษในท่วงท่าลีลาเทคนิคเฉพาะตัวผู้แสดง บทร้องและทำนองเพลง เป็นต้น

๓. การตีความและการประเมินผล

ผู้วิจารณ์จะต้องพัฒนาความคิดเห็นส่วนตัวประกอบกับความรู้ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ มารองรับสนับสนุนความคิดเห็นของตนในการตีความ ผู้วิจารณ์ต้องกล่าวถึงผลงานนาฏศิลป์โดยรวมว่าผู้เสนอผลงานพยายามจะสื่อความหมายหรือเสนอแนะเรื่องใด โดยต้องตีความการแสดงผลงานนาฏศิลป์นั้นให้เข้าใจ

ส่วนการประเมินนั้นเป็นการตีค่าของการแสดงโดยต้องครอบคลุมประเด็น ดังนี้ แสดงได้ถูกต้องตามแบบแผน ผู้แสดงมีทักษะ สุนทรีย์ มีความสามารถ และมีเทคนิคต่าง ๆ นอกจากนี้ ต้องประเมินรูปแบบลักษณะของงานนาฏศิลป์ ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

บัตรภาพ การแสดงรำเดี่ยว รำคู่ และรำหมู่

ภาพที่ ๑

ภาพที่ ๒

ภาพที่ ๓

ภาพที่ ๔

ภาพที่ ๕

ภาพที่ ๖

ใบงานที่ ๓.๒ เรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย

รายวิชา ศ ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดเรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย

หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน (ใบงานที่ ๓.๒ เรื่อง หลักการวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ไทย)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
ความถูกต้องของเนื้อหา	- เนื้อหาถูกต้องครบถ้วน - เนื้อหาตรงตามหัวเรื่อง - เนื้อหาเป็นไปตามที่กำหนด - รายละเอียดครอบคลุม - เนื้อหาสอดคล้อง	- เนื้อหาเป็นไปตามที่กำหนด - รายละเอียดครอบคลุม - เนื้อหาสอดคล้อง	- รายละเอียดครอบคลุม - เนื้อหาสอดคล้อง	เนื้อหาไม่สอดคล้อง
ความคิดสร้างสรรค์	ตกแต่งชิ้นงานได้สวยงามดีมาก	ตกแต่งชิ้นงานได้สวยงามเรียบร้อยดี	ตกแต่งชิ้นงานได้เรียบร้อยพอใช้	ตกแต่งชิ้นงานไม่เรียบร้อย
วิธีการนำเสนอผลงาน	จัดทำผังมโนทัศน์อย่างเป็นระบบ นำเสนอข้อมูลถูกต้อง ครอบคลุม หัวข้อและรายละเอียดที่สำคัญ	จัดทำผังมโนทัศน์อย่างเป็นระบบ นำเสนอข้อมูลถูกต้อง ครอบคลุม หัวข้อสำคัญขาด รายละเอียดบางหัวข้อ	จัดทำผังมโนทัศน์อย่างถูกต้องแต่ไม่ครอบคลุมหัวข้อสำคัญบางประเด็นขาด รายละเอียด	จัดทำผังมโนทัศน์นำเสนอด้วยข้อมูลถูกต้อง บางส่วนขาดบางประเด็นสำคัญและขาดรายละเอียด
การออกแบบ	มีการใช้รูปภาพ ตัวอักษรและสีสันทันรับความสนใจ มีมาตราส่วนและสมดุลของภาพ	มีการใช้ ตัวอักษรและสีสันทันรับความสนใจ มีมาตราส่วนและสมดุลของภาพ	มีการใช้ ตัวอักษรและสีสันทันรับความสนใจ ขาดมาตราส่วนและสมดุลของภาพ	ขาดการใช้ ตัวอักษรและสีสันทันรับความสนใจ และมาตราส่วนและสมดุลของภาพไม่ได้สัดส่วน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ - ๑๖ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๑๐ - ๑๒ หมายถึง ดี

คะแนน ๗ - ๙ หมายถึง พอใช้

คะแนน ต่ำกว่า ๗ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แผนการเรียนรู้ที่ ๔

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

การสร้างสรรคงานแสดง

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๔

รายวิชานาฏศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๒ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๓ นาฏศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ ๓.๑ เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ม.๓/๖ ร่วมจัดงานการแสดงในบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การสร้างสรรคการแสดงจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของงาน รวมทั้งรู้ถึงบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดง การจัดการแสดงนาฏศิลป์และละครจะต้องมีเทคนิคในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างฉาก แสง สี เสียง เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ประกอบการแสดงมาเกี่ยวข้องจึงจะทำให้การแสดงนั้นมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

- บทบาทหน้าที่และเทคนิคในการจัดการแสดง

ทักษะ/กระบวนการ

- จัดการแสดงละครตามโครงร่างบทละคร ตามบทบาทและหน้าที่ของการจัดการแสดง

เจตคติ

- เห็นความสำคัญในบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดง ชื่นชมและเห็นคุณค่าการสร้างสรรคการแสดง

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการคิด

๑) ทักษะการตีความ

๒) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

๒. ความสามารถในการสื่อสาร

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้

๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินความคิดรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ใบงานที่ ๔.๑ แบบบันทึกผลการสร้างสรรค์ละคร
- การจัดการแสดงละคร

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มอบหมายหน้าที่ที่ต้องชัดเจน	มอบหมายหน้าที่ที่เหมาะสมกับบุคคลและครบถ้วนดีมาก	มอบหมายหน้าที่ที่เหมาะสมกับบุคคลครบ	มอบหมายหน้าที่ได้ไม่เหมาะสมกับบุคคลแต่ครบ	มอบหมายหน้าที่ได้ไม่ครบ
๒. เนื้อหาของละครสร้างสรรค์	เนื้อหาของละครสร้างสรรค์สนุกและหน้าติดตาม	เนื้อหาของละครสร้างสรรค์สนุก	เนื้อหาของละครไม่สร้างสรรค์เท่าที่ควร	เนื้อหาของละครไม่สร้างสรรค์
๓. ภาษาที่เข้าใจง่าย	ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจดีมาก	ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจดี	ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจพอใช้	ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจน้อย
๔. ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ	การนำเสนอ มีประโยชน์ดีมาก	การนำเสนอ มีประโยชน์ดี	การนำเสนอ มีประโยชน์พอใช้	การนำเสนอ มีประโยชน์น้อย
๕. วิธีการนำเสนอ	การนำเสนอความมั่นใจในตนเองดีมาก	การนำเสนอความมั่นใจในตนเองดี	การนำเสนอความมั่นใจในตนเองพอใช้	การนำเสนอความมั่นใจในตนเองน้อย

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๑๗ - ๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดี
คะแนน	๙ - ๑๒	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๙	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน (แสดงละคร)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. การแบ่งหน้าที่	แบ่งหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดงละครได้ครบถ้วนและถูกต้องถูกต้อง	แบ่งหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดงละครได้ครบ	แบ่งหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดงละครได้ไม่ครบทุกหน้าที่	ไม่มีการแบ่งหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดงละคร
๒. การแสดง	การแสดงสมบทบาทดีมาก	การแสดงสมบทบาทดี	การแสดงสมบทบาทพอใช้	การแสดงไม่สมบทบาท
๓. ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ	มีความรู้ความเข้าใจในการแบ่งหน้าที่ในการจัดการแสดงได้อย่างถูกต้อง	มีความรู้ความเข้าใจในการแบ่งหน้าที่ในการจัดการแสดงแต่อาจขาดบ้างบางหน้าที่	พอจะเข้าใจการแบ่งหน้าที่ในการจัดการแสดง	ไม่เข้าใจการแบ่งหน้าที่ในการจัดการแสดง

เกณฑ์การตัดสิน

- คะแนน ๑๐ - ๑๒ หมายถึง ดีมาก
 - คะแนน ๗ - ๙ หมายถึง ดี
 - คะแนน ๔ - ๖ หมายถึง พอใช้
 - คะแนน ๑ - ๓ หมายถึง ปรับปรุง
- เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การสร้างสรรค์งานแสดง	เรื่อง บทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดงละคร (๑)	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา การจัดการแสดงตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดง จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ มีความรู้ความเข้าใจและร่วมจัดการแสดงตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดง ด้านทักษะและกระบวนการ - จัดการแสดงละครตามโครงร่างบทละคร โดยแบ่งหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของการจัดการแสดงละคร เจตคติ - เห็นความสำคัญในบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดง ชื่นชมและเห็นคุณค่าการสร้างสรรค์การแสดง ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ เปิดวิดีโอทัศน์ละครโทรทัศน์ดูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้ ● ถ้านักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการแสดงจะเลือกทำหน้าที่ใด เพราะอะไร ขั้นสอน ๑. ครูทบทวนเรื่ององค์ประกอบของบทละคร และให้นักเรียนนำโครงร่างบทละครที่เคยเขียนไว้มาเพื่อฝึกซ้อมการแสดง ๒. ให้นักเรียนศึกษาเทคนิคการแสดง/เทคนิคการแสดงพื้นฐาน ในใบความรู้เรื่องเทคนิคการจัดการแสดง จากนั้นร่วมกันอภิปรายสรุปความรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของการจัดการแสดง ๓. ครูให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๕-๖ คน ๔. ให้นักเรียนร่วมกันวางแผนการแสดงละครตามโครงเรื่องที่นักเรียนเคยแต่งมา แล้วแบ่งหน้าที่ต่าง ๆ ตามบทบาทหน้าที่ของการจัดการแสดงละครลงในแบบบันทึกผลการสร้างสรรค์ละคร แล้วนำเสนอแผนที่เขียนไว้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. วีดิทัศน์การแสดงละคร ๒. ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต ๔. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ๕. ใบความรู้ เรื่องเทคนิคการจัดการแสดง ภาระงาน/ชิ้นงาน - ใบงานแบบบันทึกผลการสร้างสรรค์ละคร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การสร้างสรรค์งานแสดง	เรื่อง บทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดงละคร (๑)	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	หน้าชั้นเรียนและกลับไปฝึกซ้อมการแสดงของกลุ่มนำเสนอการ แสดงในชั่วโมงต่อไป ขั้นสรุป ๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอการวางแผนการจัดการแสดงใน แบบบันทึกผลการสร้างสรรค์ละคร หน้าชั้นเรียน ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย สรุปเสนอแนะอย่าง สร้างสรรค์	

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ความรู้ความเข้าใจและร่วมจัดการแสดงตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดง	- ให้นักเรียนศึกษาจากหนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - ศึกษาเพิ่มเติมในใบความรู้ เรื่องเทคนิคการจัดการแสดง - ศึกษาจากอินเทอร์เน็ต	- วิดีทัศน์ การแสดงละคร - หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - ใบความรู้ เรื่อง เทคนิคการจัดการแสดง	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ จัดการแสดงละครตามโครงร่างบทละคร โดยแบ่งหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของการจัดการแสดงละคร	ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแบ่งหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดงและจัดการแสดงละครนำเสนอหน้าชั้นเรียน	- ใบงานแบบบันทึกผล การสร้างสรรค์ละคร	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะปฏิบัติงาน	แบบสังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติ	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบความรู้ที่ เรื่อง เทคนิคการจัดการแสดง**หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การสร้างสรรค์งานแสดง****แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ บทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดงละคร****รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒****เทคนิคการแสดง/เทคนิคการแสดงพื้นฐาน**

เทคนิคการจัดการแสดง เทคนิคการจัดการแสดงมีความสำคัญที่จะทำให้การแสดงนั้นสมบูรณ์และมีความสมจริงมากขึ้น อีกทั้งเป็นการช่วยเสริมสร้างจินตนาการให้กับผู้ชม

การสร้างความสำเร็จ

การแสดงออกซึ่งกิริยาท่าทางของตัวละคร คือการสวมบทบาทของตัวละครในเรื่องนั้น ผู้แสดงจะต้องสร้างความเชื่อให้คนดูเกิดความเชื่อให้ได้ว่าตนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ประกอบฉากในเรื่องเป็นเรื่องจริง ๆ การที่ผู้แสดงจะมีความสามารถตีบทได้อย่างสมจริงนั้น ผู้แสดงจะต้องศึกษาบทละคร ตัวละครที่ตนต้องแสดงอย่างละเอียดทุกแง่มุม นับตั้งแต่บุคลิก ลักษณะนิสัยของตัวละคร กิริยาท่าทาง อารมณ์ของตัวละคร

ในการสร้างความเชื่อให้กับผู้ชมละคร ผู้แสดงจะต้องมีสมาธิ รู้จักการใช้จินตนาการ เห็นภาพลักษณ์และอุปนิสัยใจคอของตัวละครในบทละคร ถ้าผู้แสดงละครทำให้ผู้ชมเชื่อว่าสิ่งที่ปรากฏอยู่ตรงหน้าเขานั้นเป็นเรื่องจริง แสดงว่าผู้แสดงละครผู้นั้นตีบทแตกได้อย่างสมจริงประหนึ่งว่าผู้แสดงกับตัวละครเป็นบุคคลเดียวกันหรือกล่าวได้ว่าสามารถเข้าถึงศิลปะของการแสดงละคร

การแสดงร่วมกับผู้อื่น

การแสดงละคร ผู้แสดงจะต้องแสดงร่วมกับตัวละครอื่น ๆ ในเรื่อง ฉะนั้นในการฝึกซ้อมละคร ผู้แสดงจะต้องฝึกการเจรจากับผู้ร่วมแสดง ไม่ควรท่องบทเพียงลำพังคนเดียว ทั้งนี้เพื่อจะได้สัมผัสกับปฏิกริยาของตัวละครอื่น ๆ ผู้แสดงต้องแสดงทั้งบทรับ บทส่งตลอดเวลา การมีปฏิกริยากับผู้อื่น เช่น การฟัง การแสดงกิริยาท่าทาง การรับรู้ด้วยการแสดงสีหน้า พอใจ ไม่พอใจ ดีใจ ยิ้ม หรือหน้าบึ้ง จะช่วยให้สามารถเข้าถึงบทบาทของตัวละครได้ลึกซึ้งขึ้น เวลาแสดงจริงจะได้สอดคล้องประสานกัน

ในฉากที่มีตัวละครเป็นจำนวนมาก ที่เป็นตัวประกอบประเภทสัมพันธ์บท เช่น แม่บ้าน คนรับใช้ คนสวนหรือตัวประกอบ ที่เสริมลักษณะเรื่องให้สมจริง อาทิ ประชาชน ทหาร ตำรวจ ไพร่พล ผู้แสดงต้องสื่อประสานได้ทั้งตัวละครที่เป็นตัวเอก ตัวสำคัญ และตัวประกอบ แม้ว่าตัวละครที่เป็นตัวประกอบจะไม่มีบทพูดแต่ก็ต้องแสดงบุคลิกลักษณะให้สมบทบาทตามเนื้อเรื่อง เพราะตัวละครที่แสดงอยู่บนเวทีต่อหน้าผู้ชมจะมีความสำคัญทุกตัว ผู้แสดงละครที่ดี นอกจากจะแสดงบทบาทของตนให้สมจริงแล้ว จะต้องมีความสามารถและความสามารถในการร่วมแสดงกับผู้อื่นด้วย

บทบาทและหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ ในการสร้างละคร

ทีมงานสร้างงานละครจะประกอบด้วยบุคคลที่ทำหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ มากมายหลายสาขา ซึ่งแต่ละฝ่ายล้วนมีบทบาทสำคัญในอันที่จะทำให้การจัดการแสดงละครประสบผลสำเร็จ ซึ่งความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างทีมงานทุกฝ่าย นับเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะทำให้การแสดงละครสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ทุกฝ่ายต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ มีความรับผิดชอบ ละเว้นการก้าวร้าวงานของผู้อื่น มีน้ำใจรู้จักให้อภัยต่อกัน

บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการแสดงละครที่สำคัญ ประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

๑. ผู้อำนวยการแสดง (Producer) คือ ผู้จัดหรือหัวหน้าคณะในการจัดแสดงละครแต่ละครั้ง เป็นผู้กำหนดนโยบาย รูปแบบการแสดง เรื่องที่จะนำมาแสดง จัดสรรหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ดูแลงบประมาณ เป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ

๒. ผู้กำกับการแสดง (Director) ควบคุมผู้แสดงให้แสดงให้สมบทบาทตามบทที่กำหนดไว้ จัดองค์ประกอบต่าง ๆ ของละครให้มีความสมจริง

๓. ผู้กำกับเวที (Stage Manager) เป็นผู้รับผิดชอบต่อจากผู้กำกับการแสดง เฉพาะในเรื่องการแสดงบนเวที มีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยของเวที เป็นผู้เดียวที่สั่งให้การแสดงเริ่มหรือหยุด ติดต่อสั่งงานเกี่ยวกับไฟแสง เสียงประกอบ ตลอดจนการเปิดปิดฉากละคร

๔. ผู้เขียนบท (Play Wright) เป็นผู้ทำหน้าที่เขียนบทละคร สร้างโครงเรื่อง คำพูดและเหตุการณ์ ผู้เขียนบทละครนับเป็นหัวใจสำคัญของการละคร ละครจะสนุกได้รับผลดีเพียงใด อยู่ที่ผู้เขียนบทละครเป็นสำคัญ ผู้เขียนบทจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน เป้าหมายหลักคืออะไร ต้องการสื่ออะไรกับผู้ดู เช่น แนวคิด คติสอนใจ เป็นต้น

๕. ผู้จัดการฝ่ายธุรการ (House Manager) เป็นฝ่ายจัดการทุกอย่างเกี่ยวกับธุรกิจของโรงละครจัดสถานที่แสดง ดูแลการจำหน่ายบัตรที่นั่ง รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้ดู

๖. เจ้าหน้าที่เครื่องแต่งกายและแต่งหน้า (Costume & Make up) ต้องรู้ว่าฉากใด ผู้แสดงมีตัวละครกี่ตัว ใช้ชุดสีอะไรแบบไหน ส่วนเครื่องแต่งหน้าต้องเตรียมให้พร้อม และควรมีความสามารถในการแต่งหน้าตัวละครได้สมจริง เช่น แต่งหน้าในบทของคนชรา คนต่างชาติ คนที่ได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น

๗. นักแสดง (Actor) คือ ผู้ที่สวมบทบาทเป็นตัวละคร เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวและความรู้สึกนึกคิดที่อยู่ในบทละครมาสู่ผู้ชม

ในบรรดาผู้ร่วมงานทางด้านการจัดแสดงละคร นักแสดงคือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้ชมมากที่สุด ผลงานการสร้างสรรคของฝ่ายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้เขียนบท ผู้กำกับการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย แต่งหน้า จะได้รับการถ่ายทอดมาสู่ผู้ชมโดยตรงโดยผ่านนักแสดง ผู้ที่เป็นนักแสดงพึงคิดไว้เสมอว่า “ละครคือศิลปะที่รวมศิลปะหลายแขนงไว้ด้วยกัน ความสำเร็จของละครอยู่ที่ความร่วมมือร่วมใจของผู้ร่วมงานทุกฝ่าย” นักแสดงจึงไม่ควรเยอหยิ่งหรือคิดว่าตนเป็นคนสำคัญแต่เพียงผู้เดียว และพึงระลึกเสมอว่าตัวละครในบทละครทุกตัวมีความสำคัญเท่าเทียมกันหมด นับตั้งแต่พระเอก นางเอก ผู้ร้าย ตัวประกอบ หน้าที่ของผู้แสดง เมื่อได้รับบทให้

แสดงเป็นตัวอะไรไม่ว่าจะเป็นตัวประกอบ เช่น คนรับใช้ พี่เลี้ยง ทหาร ตำรวจ พยาบาล ประชาชน ก็ควรทุ่มเท ฝึกซ้อมให้เต็มความสามารถ เพราะมีหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างสูงสุดที่มีต่อผู้ชม และเพื่อนร่วมงาน ทุกฝ่าย เพราะถ้าผู้แสดงไม่ตั้งใจแสดงก็เหมือนเป็นการทำลายผลงานของผู้เขียนบท ผู้กำกับการแสดง ผู้ออกแบบฝ่ายต่าง ๆ ฉะนั้นนักแสดงจะต้องมีจิตสำนึกที่ถูกต้อง มิใช่รักแต่ความดังที่ได้รับเป็นตัวเอก นักแสดงที่ดีต้องอุทิศตนเพื่องาน สามารถแสดงได้ทุกบทบาท มองเห็นคุณค่าของการแสดงว่าเป็นศิลปะ และควรมีใจที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้แสดง ไม่ว่าจะเป็นตัวประกอบ ตัวร้าย ก็สามารถให้ความบันเทิงแก่ผู้ชมได้เช่นกัน ซึ่งเทคนิคในการจัดการแสดงประกอบด้วยฉาก พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ความหมายของฉากไว้ว่า “ฉาก คือ เครื่องบังหรือเครื่องกั้น มีหลายชนิด ใช้ตั้ง แขนง หรือพับได้ เครื่องประกอบเวทีละครเพื่อให้ดูสมจริงตามเนื้อเรื่อง เช่น ฉากป่า ฉากเมือง” สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม ๑๐ หน้า ๕๘๙๐ ให้ความหมายของฉากว่า “ฉาก หมายถึง ภาพพื้นหลังสำหรับประกอบการแสดงต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการแสดงให้เกิดอารมณ์มากขึ้น ภาพพื้นหลังที่เรียกว่า ฉาก นี้จะเขียนบนผืนผ้าหรือกระดาษ หรือจะเป็นภาพปูน เป็นแผงเป็นส่วน กลมรอบตัวอย่างของจริงก็ได้ แต่ภาพพื้นหลังซึ่งเขียนไว้ทางด้านซ้ายและขวาของการแสดงไขนหน้าจอ ซึ่งเขียนเป็นภาพลัทธิทางด้านหนึ่ง ภาพปราสาทราชวังด้านหนึ่ง ไม่เรียกว่า ฉาก แต่หากเรียกรวมว่า จอ เพราะมีกำเนิดมาจากจอหนังใหญ่ สรุปได้ว่าฉาก คือ ภาพที่ใช้ประกอบในการแสดงที่ช่วยในการสร้างอารมณ์และทำให้การแสดงนั้นดูสมจริงและมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ฉาก

ฉาก คือ ลักษณะโครงสร้างด้านหน้าของฉาก ที่มีหลายส่วนประกอบกันเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่เป็นสถานที่ให้ตัวละคร รวมทั้งเป็นแบ็คกราวด์ด้านหลังตัวละครที่อยู่บนเวที รูปแบบฉากจึงสามารถสื่อสถานที่และเหตุการณ์ต่าง ๆ ในฉากได้ชัดเจน จึงแบ่งออกได้ ๓ รูปแบบ คือ

๑. รูปแบบฉากภายใน (interior setting) จะแสดงให้เห็นถึงสถานที่ที่เป็นภายในอาคารสถานที่ต่าง ๆ เช่น ภายในที่พักอาศัย ในรถประจำทาง ในเรือ ฯลฯ

๒. รูปแบบฉากภายนอก (exterior setting) แสดงให้เห็นภายนอกสถานที่ต่าง ๆ เช่น สวนหน้าบ้าน ในป่า ไร่หน้าบ้าน ฯลฯ

๓. รูปแบบผสมฉากภายในกับฉากภายนอก (combination of interior and exterior setting) แสดงให้เห็นภายใน และภายนอกสถานที่ไปพร้อมกัน จะอาศัยการออกแบบแสงประกอบฉากให้สว่างเน้นจุดที่ต้องการให้เห็นหรืออาจแสดงให้เห็นทั้งภายในและภายนอกพร้อมกันก็จะมีแสงประกอบให้เห็นรูปแบบฉากทั้งหมดเพื่อให้เห็นฉากโดยภาพรวมทั้งภายในภายนอกพร้อมกับแสงบนเวที

๓.๑ แสงบนเวทีช่วยให้ภาพที่ปรากฏบนเวทีมองเห็นได้ชัดเจน ทำให้ผู้ชมสามารถมองเห็น การเคลื่อนไหว การแสดงบทบาท และอารมณ์ของตัวละครได้ชัดเจน ทำให้ผู้ชมเข้าใจในบทบาทพฤติกรรม การแสดงของตัวละคร เข้าใจเหตุการณ์ในเรื่อง มองเห็นความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนเวที ภาพเหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้นจึงทำให้ผู้ชมเข้าใจ ประทับใจภาพที่ปรากฏบนเวที และเกิดความรู้สึกคล้อยตามกับ บทบาทตัวละคร และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้

๓.๒ บางครั้งในการสร้างฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากอาจมีจุดด้อยปรากฏให้เห็นการใช้แสงประกอบสามารถช่วยแก้ไขความบกพร่องของงานฉากและอุปกรณ์บนเวทีให้ดูสมบูรณ์ขึ้นหรือช่วยลดความบกพร่องลงได้ ขณะเดียวกันการจัดแสงบนเวทีสามารถออกแบบได้เหมาะสมจะช่วยให้ภาพบนเวทีเกิดความโดดเด่น สวยงาม เกิดความสมดุลของฉากและการแสดง ดังนั้น การใช้เทคนิคแสงบนเวที ผู้ออกแบบแสงต้องมีความเข้าใจในการนำสีเข้ามาประกอบ ตลอดจนเข้าใจวางจุดของแสงให้เหมาะสมด้วยเพื่อความสมบูรณ์ของงานการแสดงให้ตรงตามเหมาะสมมากขึ้น

๓.๓ การจัดแสงที่เหมาะสมและเลือกใช้องค์ประกอบสีที่ถูกต้องจะช่วยให้วัตถุต่าง ๆ บนเวทีที่ใช้เป็นองค์ประกอบของฉากมีความเป็นมิติดูสมจริงมากขึ้น รวมทั้งสามารถสร้างบรรยากาศของฉากและเหตุการณ์ในฉากให้ดูกลมกลืนสมจริงยิ่งขึ้น ช่วยกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกและมีอารมณ์คล้อยตามไปกับบรรยากาศ เหตุการณ์ เรื่องราว และการดำเนินการแสดง เข้าใจในบรรยากาศ การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของเรื่องราวที่ชม มีจินตนาการร่วมในการแสดง เสริมให้ผู้ชมได้รับทั้งสุนทรียภาพและสุนทรียะรสจากการชมการแสดงมากยิ่งขึ้น

ใบงานที่ เรื่อง แบบบันทึกผลการสร้างสรรค์ละคร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การสร้างสรรค์งานแสดง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ บทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดงละคร
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

แบบบันทึกผลการสร้างสรรค์ละคร

ละครที่สร้างสรรค์ เรื่อง

.....

เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับ

.....

.....

.....

บทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดง

๑. ผู้อำนวยการแสดง

.....

๒. ผู้กำกับการแสดง

.....

๓. ผู้เขียนบท

.....

๔. ผู้กำกับเวที

.....

๕. ผู้ดูแลเครื่องแต่งกาย แต่งหน้าและอุปกรณ์

.....

.....

๖. นักแสดง

.....

.....

นักเรียนได้รับประโยชน์จากการสร้างสรรค์ละครเรื่องนี้อย่างไร

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง บทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดงละคร (๒) รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การสร้างสรรค์งานแสดง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	
ขอบเขตเนื้อหา การจัดการแสดงตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดง จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ มีความรู้ความเข้าใจและร่วมจัดการแสดงตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดง ด้านทักษะและกระบวนการ - จัดการแสดงละครตามโครงร่างบทละคร โดยแบ่งหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของการจัดการแสดงละคร เจตคติ - เห็นความสำคัญในบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดง ซินชมและเห็นคุณค่าการสร้างสรรค์การแสดง ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูทบทวนเรื่องบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดงละคร จากนั้นครูให้นักเรียนนำเสนอการวางแผนสร้างสรรค์การแสดงต่อจากชั่วโมงที่แล้วจนครบทุกกลุ่ม ขั้นสอน ๑. ให้นักเรียนทุกกลุ่มเตรียมพร้อมและฝึกซ้อมการแสดงละครตามโครงเรื่องที่นักเรียนเคยแต่งมาแล้ว ตามหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้มอบหมายไว้ ๑๕ นาที ๒. เมื่อครบกำหนดเวลานักเรียนนำเสนอการแสดงละครหน้าชั้นเรียน ขั้นสรุป - นักเรียนร่วมกันอภิปรายสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติถึงผลและประโยชน์ที่ได้รับในการเรียนรู้ในเรื่องการสร้างสรรค์งานแสดงนี้ว่า - นักเรียนได้เรียนรู้อะไร - ผลที่ได้จากการเรียนรู้ - ประโยชน์ที่ได้รับและการนำไปใช้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. วีดิทัศน์การแสดงละคร ๒. ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต ๕. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ๖. ใบความรู้ เรื่อง เทคนิคการจัดการแสดง ภาระงาน/ชิ้นงาน -

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ความรู้ความเข้าใจและร่วม จัดการแสดงตามบทบาทหน้าที่ใน การจัดการแสดง	- ให้นักเรียนศึกษาจาก หนังสือเรียน ดนตรี - นาฏศิลป์ ม.๓ - ศึกษาเพิ่มเติมใน ใบความรู้ เรื่องเทคนิคการจัดการแสดง - ศึกษาจากอินเทอร์เน็ต	- วิดีทัศน์ การแสดงละคร - หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ - ใบความรู้ที่ เรื่อง เทคนิคการจัดการแสดง	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ จัดการแสดงละครตามโครงร่าง บทละคร โดยแบ่งหน้าที่ตาม บทบาทหน้าที่ของการจัดการ แสดงละคร	ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแบ่ง หน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ใน การจัดการแสดงและจัดการ แสดงละครนำเสนอหน้าชั้น เรียน	- ใบงาน แบบบันทึกผล การสร้างสรรค์ละคร	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	สังเกตพฤติกรรมนักเรียน ขณะปฏิบัติงาน	แบบสังเกตพฤติกรรมการ ปฏิบัติ	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน (ใบงาน เรื่อง แบบบันทึกผลการสร้างสรรค์ละคร)

เกณฑ์ การประเมิน	ระดับคะแนน			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. การแบ่ง หน้าที่	แบ่งหน้าที่ตาม บทบาทหน้าที่ใน การจัดการแสดง ละครได้ครบถ้วน และถูกต้องถูกต้อง	แบ่งหน้าที่ตาม บทบาทหน้าที่ใน การจัดการแสดง ละครได้ครบ	แบ่งหน้าที่ตาม บทบาทหน้าที่ใน การจัดการแสดง ละครได้ไม่ครบทุก หน้าที่	ไม่มีการแบ่งหน้าที่ ตามบทบาทหน้าที่ ในการจัด การแสดงละคร
๒. การแสดง	การแสดงสม บทบาทดีมาก	การแสดงสม บทบาทดี	การแสดงสม บทบาทพอใช้	การแสดงไม่สม บทบาท
๓. ประโยชน์ที่ได้ จากการนำเสนอ	มีความรู้ความ เข้าใจในการแบ่ง หน้าที่ในการจัด การแสดงได้อย่าง ถูกต้อง	มีความรู้ความ เข้าใจในการแบ่ง หน้าที่ใน การจัดการแสดง แต่อาจขาดบ้าง บางหน้าที่	พอจะเข้าใจการ แบ่งหน้าที่ใน การจัดการแสดง	ไม่เข้าใจการแบ่ง หน้าที่ใน การจัดการแสดง

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๑๐ - ๑๒	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๗ - ๙	หมายถึง	ดี
คะแนน	๔ - ๖	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	๑ - ๓	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน ใบงาน เรื่อง ผลการสร้างสรรค์ละคร

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑	การแบ่งหน้าที่				
๒	การแสดง				
๓	ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้	๓	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์ผ่าน ๒ คะแนน ระดับคุณภาพพอใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๐ - ๑๒	ดีมาก
๗ - ๙	ดี
๔ - ๖	พอใช้
๑ - ๓	ปรับปรุง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

ชื่อหน่วยการเรียนรู้

สรรค์สร้างการแสดงนาฏศิลป์

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๔

รายวิชานาฏศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒

เวลา ๖ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๓ นาฏศิลป์

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ ๓.๑ เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์
คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ม.๓/๔ มีทักษะในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง

มาตรฐานการเรียนรู้ ศ ๓.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่า
ของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัด

ม.๓/๑ ออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์ เครื่องแต่งกาย เพื่อแสดงนาฏศิลป์และ

ละครที่มาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ

ม.๓/๓ แสดงความคิดเห็นในการอนุรักษ์

๒. สาระสำคัญ/รวบยอด

การสร้างสรรค์ความคิดผลงานด้านการแสดง โดยผ่านกระบวนการคิดประดิษฐ์ทำรื้อตามรูปแบบของ
นาฏศิลป์ไทย และการออกแบบอุปกรณ์เครื่องแต่งกายเพื่อความเหมาะสมกับชุดการแสดง มีการแปลความ
และสื่อสารผ่านการแสดง ทั้งยังมีความคิดเห็นในการอนุรักษ์และการสืบต่องานนาฏศิลป์

๓. สาระการเรียนรู้

ความรู้

๑. วางแผนการแสดงนาฏศิลป์

๒. รูปแบบการแปรแถวในการแสดง

๓. กระบวนการผลิตการแสดง

ทักษะ/กระบวนการ

๑. ปฏิบัติการขับร้องเพลง ในน้ำมีปลาในนามีข้าว

๒. การนำเสนอผลงานการแสดง ชุด ในน้ำมีปลาในนามีข้าว

เจตคติ

๑. มีความรับผิดชอบ

๒. เห็นคุณค่าของการแสดงนาฏศิลป์ไทย

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการคิด

๑) ทักษะการตีความ

๒) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖. การประเมินความคิดรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การวางแผนการแสดงผลงาน

๒. การปฏิบัติการแสดงการออกแบบเครื่องแต่งกาย

เกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือภาระงาน (การวางแผนการแสดงผลงาน)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. เนื้อหาที่มีความละเอียดชัดเจน	เนื้อหาที่มีความละเอียดครบถ้วนดีมาก	เนื้อหาที่มีความละเอียดครบถ้วน	เนื้อหาที่มีความละเอียดครบถ้วนพอใช้	เนื้อหาที่มีความไม่ละเอียด
๒. ความถูกต้องของเนื้อหา	มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนดีมาก	มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วน	มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนพอใช้	มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนน้อย
๓. ภาษาที่เข้าใจง่าย	ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจดีมาก	ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจดี	ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจพอใช้	ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจน้อย
๔. ประโยชน์ที่ได้จากการนำเสนอ	การนำเสนอ มีประโยชน์ดีมาก	การนำเสนอ มีประโยชน์ดี	การนำเสนอ มีประโยชน์พอใช้	การนำเสนอ มีประโยชน์น้อย
๕. วิธีการนำเสนอ	การนำเสนอ ความมั่นใจในตนเองดีมาก	การนำเสนอ ความมั่นใจในตนเองดี	การนำเสนอ ความมั่นใจในตนเองพอใช้	การนำเสนอ ความมั่นใจในตนเองน้อย

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๑๗ - ๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดี
คะแนน	๙ - ๑๒	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๙	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน (กระบวนการปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์)

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และการแสดงองค์ประกอบของการแสดงที่ครบถ้วนตามที่กำหนด (มีการใช้ฉากและอุปกรณ์ประกอบการแสดง)	สามารถเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมเข้าใจได้ง่าย มีการใช้องค์ประกอบของการแสดงที่ครบถ้วนตามที่กำหนดเหมาะสมกับการแสดงได้อย่างดีเยี่ยม	มีการแนะนำรูปแบบของการแสดงก่อนที่จะทำการแสดง สามารถเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสม มีการใช้องค์ประกอบของการแสดงครบถ้วนตามที่กำหนดแต่มีส่วนที่ต้องทำการปรับปรุงแก้ไขเพียง ๑-๒ ส่วน	มีการแนะนำรูปแบบของการแสดงก่อนที่จะทำการแสดง แต่ต้องปรับปรุงภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น มีการใช้องค์ประกอบของการแสดงครบถ้วนตามที่กำหนดแต่มีส่วนที่ต้องทำการปรับปรุงแก้ไขมากกว่า ๒ ส่วนขึ้นไป	ไม่มีการแนะนำรูปแบบของการแสดงก่อนที่จะทำการแสดง องค์ประกอบของการแสดงที่ใช้ยังไม่ครบถ้วนตามที่กำหนด
๒. ทำท่าหรือท่าทางประกอบการแสดงที่นำมาใช้สื่อความหมายตรงตามคำร้องของเพลง	ท่าท่าหรือท่าทางประกอบการแสดงที่นำมาใช้สื่อความหมายตรงตามคำร้องของเพลงตลอดการแสดง	ท่าท่าหรือท่าทางประกอบการแสดงที่นำมาใช้สื่อความหมายตรงตามคำร้องของเพลง	ท่าท่าหรือท่าทางประกอบการแสดงที่นำมาใช้สื่อความหมายตรงตามคำร้องของเพลงเพียงบางช่วงของการแสดง	ท่าท่าหรือท่าทางประกอบการแสดงที่นำมาใช้สื่อความหมายไม่ตรงตามคำร้องของเพลง
๓. ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่าท่า/ท่าทางประกอบการแสดงได้สวยงาม และมีอารมณ์ร่วมไปกับการแสดง	ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่าท่า/ท่าทางประกอบการแสดงได้อย่างสวยงาม และมีอารมณ์ร่วมไปกับการแสดง	ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่าท่า/ท่าทางประกอบการแสดงได้ และมีอารมณ์ร่วมไปกับการแสดง	ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่าท่า/ท่าทางประกอบการแสดงได้ แต่ยังมีบางท่าที่ทำไม่เหมือนกัน และมีอารมณ์ร่วมเพียงบางช่วงของการแสดง	ผู้แสดงมักปฏิบัติท่าท่า/ท่าทางประกอบการแสดงไม่เหมือนกัน และไม่มีอารมณ์ร่วมไปกับการแสดง

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน (กระบวนการปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์) (ต่อ)

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๔. ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่ารำ/ท่าทางประกอบ การแสดงได้พร้อมเพรียงตรงกับ จังหวะและทำนองของเพลง	ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่ารำ/ท่าทางประกอบ การแสดงได้พร้อมเพรียงตรงกับ จังหวะและ ทำนองของเพลง	ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่ารำ/ท่าทางประกอบ การแสดงได้อย่างพร้อมเพรียงตรงกับ จังหวะและทำนองของเพลง แต่อาจมีบางช่วงที่ยังทำไม่พร้อมกัน	ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่ารำ/ท่าทางประกอบ การแสดงได้ แต่ไม่พร้อมเพรียงและอาจไม่ตรงกับ จังหวะและทำนองของเพลง	ผู้แสดงไม่สามารถปฏิบัติท่ารำ/ท่าทางประกอบ การแสดงได้ ไม่มี ความพร้อมเพรียงและไม่ตรงกับ จังหวะและทำนองของเพลง
๕. มีรูปแบบการแปรแถวที่ หลากหลาย และมี การใช้พื้นที่ของเวที ได้อย่างเหมาะสม	มีรูปแบบการแปรแถวที่ หลากหลาย แปลกใหม่ และมีการใช้พื้นที่ของเวที ได้อย่างเหมาะสม	มีรูปแบบการแปรแถวที่ หลากหลาย และ มีการใช้พื้นที่ของเวที ได้อย่างเหมาะสม	มีรูปแบบการแปรแถวที่ ซ้ำกันมากกว่า ๑ ครั้ง และ การใช้พื้นที่ของเวทีมักอยู่ในตำแหน่งเดิมเป็น ช่วงเวลานาน ๆ	มีรูปแบบการแปรแถวที่ ซ้ำกัน มากกว่า ๒ ครั้งขึ้นไป และการใช้พื้นที่ของเวทีมักอยู่ในตำแหน่งเดิมเป็น ช่วงเวลานาน ๆ
๖. สามารถร้องเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว	สามารถร้องเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว ได้อย่างไพเราะและถูกต้อง	สามารถร้องเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าวได้ถูกต้อง	สามารถร้องเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าวได้	สามารถร้องเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าวไม่ตรงจังหวะและทำนอง
๗. ประดิษฐ์สร้อยคอจากกระดาษนิยสารหรือกระดาษหนังสือพิมพ์ได้ถูกต้องและสวยงาม	สามารถประดิษฐ์สร้อยคอจากกระดาษนิยสารหรือกระดาษหนังสือพิมพ์ได้ถูกต้องและสวยงาม	สามารถประดิษฐ์สร้อยคอจากกระดาษนิยสารหรือกระดาษหนังสือพิมพ์ได้ถูกต้อง	สามารถประดิษฐ์สร้อยคอจากกระดาษนิยสารหรือกระดาษหนังสือพิมพ์ได้	สามารถประดิษฐ์สร้อยคอจากกระดาษนิยสารหรือกระดาษหนังสือพิมพ์ได้ยังไม่ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดให้

เกณฑ์การตัดสิน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๒๓ - ๒๘	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๗ - ๒๒	หมายถึง	ดี
คะแนน	๑๑ - ๑๖	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๑๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง วางแผนการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สรรค์สร้างการแสดงนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา วางแผนการแสดงนาฏศิลป์ จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ นักเรียนอธิบายวิธีการดำเนินการจัดทำแสดงนาฏศิลป์ได้ ด้านทักษะและกระบวนการ นักเรียนนำเสนอการวางแผนการดำเนินการจัดการแสดงนาฏศิลป์ได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูเปิดวีดิทัศน์การแสดงชุด ในน้ำมีปลาในนามีข้าว ให้นักเรียนได้รับชมและพูดคุยสนทนากับนักเรียนว่าเคยชมหรือเคยได้ยินเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าวหรือไม่ พร้อมทั้งทบทวนความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบในการแสดง โดยให้นักเรียนอภิปรายถึงองค์ประกอบของการแสดงที่ปรากฏอยู่ในชุดการแสดงนี้ร่วมกัน ๒. ครูทบทวนบทบาทหน้าที่ในการจัดการแสดงจากการเรียนในช่วงที่ผ่านมา ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน (แบ่งกลุ่ม ๒-๓ กลุ่ม กลุ่มละ ๘ คน) โดยแต่ละกลุ่มจะต้องทำการออกแบบและวางแผนการดำเนินงานการสร้างการแสดงชุด ในน้ำมีปลาในนามีข้าว ภายในกลุ่มตนเอง ๒. ครูแจกใบงานที่ ๒ เรื่อง การวางแผนการนำเสนอผลงาน ให้กับนักเรียนแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ ๑ ใบ ๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประชุม วางแผนการนำเสนอผลงานการแสดงนาฏศิลป์ ชุดในน้ำมีปลาในนามีข้าว ภายในกลุ่มของตนเอง โดยนักเรียนสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ (หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์/อินเทอร์เน็ต) หรือจากสื่อ (วีดิทัศน์การแสดงชุด ในน้ำมีปลาในนามีข้าว) ให้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. ห้องปฏิบัติ การนาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต ๔. วีดิทัศน์การแสดงชุด ในน้ำมีปลาในนามีข้าว ๕. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบงานที่ ๒ เรื่องการวางแผนการแสดงผลงาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สรรค์สร้างการแสดงนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง วางแผนการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
	ระยะเวลาในการทำใบงาน ๒๐ นาที ๔. ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนในแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งให้คำแนะนำกับนักเรียน หากพบข้อผิดพลาด ๕. เมื่อครบเวลา ๒๐ นาที ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาอธิบายการวางแผนการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนที่ละกลุ่ม โดยครูเป็นผู้ซักถามและให้คำแนะนำแก่นักเรียนจนครบทุกกลุ่ม พร้อมทั้งเก็บใบงานเพื่อนำไปตรวจและให้คะแนน ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการทำกิจกรรมในชั่วโมงเรียนนี้ โดยการวิเคราะห์และวิจารณ์ถึงข้อดีและข้อเสียของการวางแผนการนำเสนอผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งให้คำแนะนำต่าง ๆ ร่วมกัน	

การวัดและการประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ นักเรียนอธิบายวิธีการ ดำเนินการจัดทำ การแสดงนาฏศิลป์ได้	ประเมินผลใบงาน	แบบประเมินใบงานที่ ๒ เรื่อง การวางแผนการ แสดงผลงาน	ตั้งแต่ระดับ คุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ นักเรียนนำเสนอการวางแผนการดำเนินการจัดการ แสดงนาฏศิลป์ได้	ประเมินผลการนำเสนอ ใบงาน	แบบประเมินผลการ นำเสนอใบงาน	ตั้งแต่ระดับ คุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	การสังเกตพฤติกรรมจาก กระบวนการทำงานและการ ให้ความร่วมมือของนักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม กระบวนการทำงานกลุ่ม	ตั้งแต่ระดับ คุณภาพพอใช้ ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การวางแผนการแสดงผลงาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง สรรค์สร้างการแสดงนาฏศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การวางแผนการแสดงนาฏศิลป์
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

รายชื่อนักเรียน กลุ่มที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /.....

- ๑. ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /
- ๒. ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /
- ๓. ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /
- ๔. ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /
- ๕. ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /
- ๖. ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /
- ๗. ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /
- ๘. ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /

คำชี้แจง ให้นักเรียนระบุกิจกรรมที่จะดำเนินการในการจัดทำแสดงนาฏศิลป์

ลำดับที่	รายการกิจกรรม	หมายเหตุ
๑	๑.๑ วางแผนการดำเนินงาน	
	๑.๒ แบ่งภาระหน้าที่สมาชิกในกลุ่ม	
๒		

ลำดับที่	รายการกิจกรรม	หมายเหตุ
๓		
๔		
๕	๕.๑ ส่งความคืบหน้าการแสดง ๗๐%	
๖	๖.๑ นำเสนอการแสดงผลงาน	

บันทึกเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
/...../.....

ระดับคุณภาพ

- ระดับ ๔ = ดีมาก
- ระดับ ๓ = ดี
- ระดับ ๒ = พอใช้
- ระดับ ๑ = ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสิน

- คะแนน ๑๗ - ๒๐ ดีมาก
- คะแนน ๑๓ - ๑๖ ดี
- คะแนน ๙ - ๑๒ พอใช้
- คะแนน ต่ำกว่า ๙ ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่คะแนน พอใช้เป็นต้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง รูปแบบการแปรแถว รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สรรค์สร้างการแสดงนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ		เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา รูปแบบการแปรแถว จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ นักเรียนบอกลักษณะการแปรแถวในทางนาฏศิลป์ได้หลากหลายรูปแบบ ด้านทักษะและกระบวนการ นักเรียนนำเสนอการออกแบบ รูปแบบการแปรแถวในทางนาฏศิลป์ได้สวยงาม ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์การแสดง ๑ ชุดแล้วให้นักเรียนสังเกตการแปรแถวในการแสดง ๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายแนวความคิดการแปรแถวในการแสดง ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายถึงรูปแบบการแสดงในการแสดงนาฏศิลป์ที่ต้องอาศัยรูปแบบการแปรแถวเพื่อไม่ให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่ายในการชมการแสดง ๒. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๓ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำ เพิ่มเติมจากวีดิทัศน์ ๓. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๖ - ๘ คน โดยการแบ่งในกลุ่มต้องมีผู้ชายและผู้หญิงรวมกัน เพื่อให้ช่วยกันทำงานและฝึกการช่วยเหลือกัน ทำกิจกรรมออกแบบการแปรแถวในการแสดง โดยใช้เวลาปฏิบัติกิจกรรม ๑๕ นาที ๔. ครูสุ่มตัวแทนนักเรียน ๑ กลุ่ม ให้ออกมาปฏิบัติกิจกรรมรูปแบบแถวและการแปรแถวหน้าชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนเห็นภาพชัดเจนมากขึ้น ขั้นสรุป ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการปฏิบัติงานของนักเรียนที่นำเสนอแนะเพิ่มเติมให้งานของนักเรียนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมการออกแบบรูปแบบการแปรแถว โดยศึกษาจากความรู้ที่เรียนและค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต ๔. วีดิทัศน์การแสดง ๕. หนังสือเรียนดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ๖. อินเทอร์เน็ต ภาระงาน/ชิ้นงาน ใบความรู้ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำ

การวัดและการประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ นักเรียนบอกลักษณะการแปรแถว ในทางนาฏศิลป์ได้หลากหลาย รูปแบบ	ประเมินผลการออกแบบ รูปแบบการแปรแถว	แบบประเมินการ แปรแถว	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ นักเรียนนำเสนอการออกแบบ รูปแบบการแปรแถวในทาง นาฏศิลป์ได้สวยงาม			ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - รักความเป็นไทย	การสังเกตพฤติกรรมจาก กระบวนการทำงานและ การให้ความร่วมมือของ นักเรียน	แบบสังเกต พฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบความรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สรรค์สร้างการแสดงนาฏศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่าที่ใช้ประกอบการแสดง
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

การแสดงนาฏศิลป์ที่ดี และน่าชื่นชมมันจะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ อย่าง อาทิ เพลงที่ใช้แสดง เสื้อผ้า หน้า ผม รูปร่างหน้าตา และฝีมือลายมือของผู้แสดง ตลอดจนถึงท่าทางที่ใช้ประกอบการแสดง ต้องสัมพันธ์กับบทเพลงที่แสดง และอีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญ คือ รูปแบบการจัดแถวของผู้แสดง ซึ่งนับว่ามีความสำคัญมากอย่างหนึ่งที่จะทำให้การแสดงชุดนี้น่าชม ไปตลอดตั้งแต่ต้นจนจบ ไม่น่าเบื่อ ทำให้ผู้ชมต้องการที่จะชมการแสดงชุดนั้นต่อไปเรื่อย ๆ

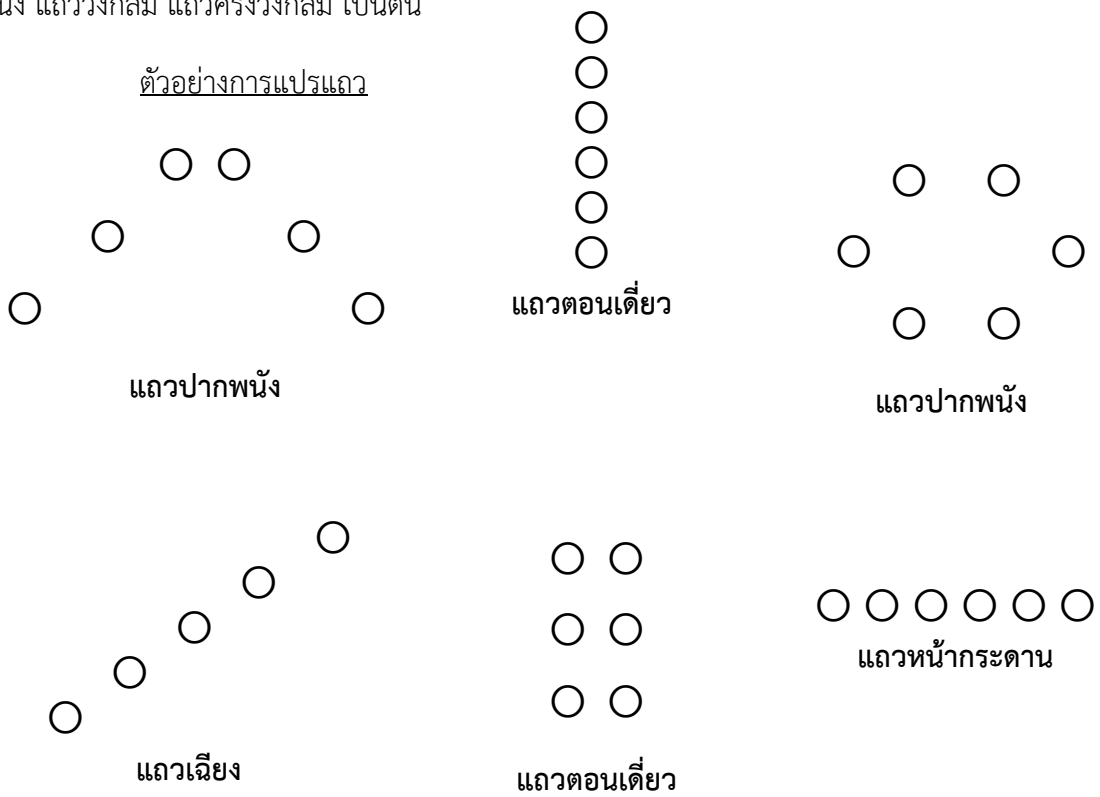
การประดิษฐ์ท่ารำที่ดีควรคำนึงถึงหลักต่อไปนี้

๑. ท่ารำ แบ่งตามลักษณะการแสดงต่อไปนี้

- ท่าระบำ การประดิษฐ์ท่ารำจะต้องสอดคล้องกับความหมายของบทร้องและลักษณะทำนองเพลง
- ท่าละคร การประดิษฐ์ท่ารำจะต้องมีความหมายเฉพาะท่าที่เรียกว่า ดีบท เช่น ท่าที่แสดง อารมณ์รัก โกรธ เศร้า ท่าที่แสดงกิริยาอาการต่าง ๆ การรำดีบทนี้จะเป็นท่าที่เลียนแบบธรรมชาติ แต่มาประดิษฐ์ให้งดงามขึ้น
- ท่าเต้น มักจะใช้การเคลื่อนไหวแขนขา ได้แก่ ท่าเต้นของยักษ์ และลิง

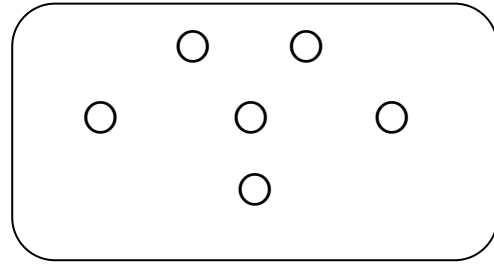
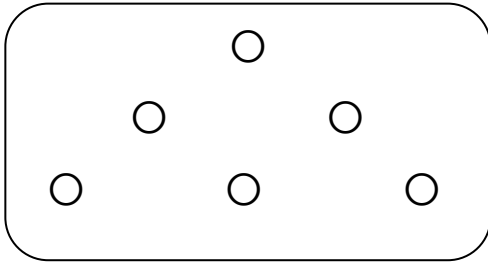
๒. การแปรแถว การแปรแถวในการแสดงนาฏศิลป์จะไม่สลับซับซ้อนมาก และไม่แปรแถวบ่อยมากเกินไป การแปรแถวที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์ ได้แก่ แถวหน้ากระดาน แถวตอนเดียว แถวตอนคู่ แถวปากพั่ง แถววงกลม แถวครึ่งวงกลม เป็นต้น

ตัวอย่างการแปรแถว

๓. การตั้งช้มนิยมจัดช้มนเป็นรูปสามเหลี่ยม โดยมีแกนกลางฝั่งซ้ายขวาเท่ากัน มักใช้กับการแสดงประเภทระบำ และสามารถปรับได้ตามความเหมาะสมตามจำนวนของผู้แสดง

ตัวอย่างการตั้งช้มน

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน (การแปรแถว)

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๕ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. การ ออกแบบ รูปแบบแถว	การออกแบบรูปแบบ แถวถูกต้องครบถ้วน ทุกประการ	การออกแบบ รูปแบบแถวถูกต้อง ครบถ้วนเป็น ส่วนใหญ่	การออกแบบรูปแบบ แถวถูกต้อง เป็นบางส่วน	การออกแบบรูปแบบ แถวไม่ครบขาด รายละเอียด
๒. การ เคลื่อนไหว ของการแปร แถว	การเคลื่อนไหว มีการเชื่อมโยงความรู้ ที่ได้จากการคิดค้นคว้า อย่างละเอียด	การเคลื่อนไหว เชื่อมโยงความรู้ ที่ได้จากการคิด ค้นคว้า	การเคลื่อนไหว ไม่ครบถ้วน	การเคลื่อนไหว ไม่ครบถ้วนไม่ถูกต้อง
๓. ความคิด สร้างสรรค์	มีรูปแบบการจัดการ แสดงที่แปลกใหม่ ไม่เลียนแบบของเดิม	มีความแปลกใหม่	เลียนแบบของเดิม	ไม่มีความแปลกใหม่
๔. ความ ประณีต สวยงาม	จัดวางรูปแบบแถว สวยงามถูกต้องตาม แบบแผนมีความละเอียด	จัดวางรูปแบบแถว สวยงามถูกต้อง ตามแบบแผน	การจัดวางรูปแบบแถว ไม่ถูกต้องตาม แบบแผน	จัดวางรูปแบบแถวไม่ถูก
๕. ความ พร้อมเพรียง	ความพร้อมเพรียงชัดเจน ดีมาก	ความพร้อมเพรียง ชัดเจน	ความพร้อมเพรียง ค่อนข้างชัดเจน	ความพร้อมเพรียง ไม่ชัดเจน

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๑๗ - ๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดี
คะแนน	๙ - ๑๒	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๙	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แบบประเมินรูปแบบการแปรแถว

คำชี้แจง ให้ครูประเมินการลงมือปฏิบัติชิ้นงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

กลุ่มที่.....

ข้อที่	หัวข้อประเมิน	ระดับคะแนน				รวม
		๔	๓	๒	๑	
๑.	การออกแบบรูปแบบแถว					
๒.	การเคลื่อนไหวของการแปรแถว					
๓.	มีความคิดสร้างสรรค์					
๔.	ความประณีตสวยงาม					
๕.	ความพร้อมเพรียง					

เกณฑ์การตัดสิน

- คะแนน ๑๗ - ๒๐ หมายถึง ดีมาก
- คะแนน ๑๓ - ๑๖ หมายถึง ดี
- คะแนน ๙ - ๑๒ หมายถึง พอใช้
- คะแนน ต่ำกว่า ๙ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์ เรื่อง เพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ ศึกษานาฏศิลป์ เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓		
ขอบเขตเนื้อหา ฝึกการร้องเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ รู้และเข้าใจประวัติและความหมายของเนื้อร้องเพลงในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ด้านทักษะและกระบวนการ ปฏิบัติการร้องเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว ด้านคุณลักษณะ ใฝ่เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ครูเปิดวีดิทัศน์การแสดงในน้ำมีปลาในนามีข้าวให้นักเรียนฟังเพลงและให้นักเรียนตบมือไปพร้อมกับจังหวะเพลง ขั้นสอน ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับประวัติและความหมายของเนื้อเพลงในการแสดงชุดในน้ำมีปลาในนามีข้าว ๒. ครูร้องเพลงทั้งหมดให้นักเรียนฟัง ๓. ครูร้องเนื้อเพลงนำที่ละท่อนและให้นักเรียนร้องตามจนครบจบเพลง ขั้นสรุป ๑. นักเรียนสอปร้องเพลง ในน้ำมีปลาในนามีข้าว ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของเพลงและสรุปคะแนนการสอปร้องเพลงร่วมกัน	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๒. วีดิทัศน์ชุดการแสดงในน้ำมีปลาในนามีข้าว ๓. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ๔. ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง เพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว ภาระงาน/ชิ้นงาน ปฏิบัติการร้องเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ บอกประวัติและความหมาย ของเนื้อเพลงในน้ำมีปลา ในนามีข้าว	สอบปฏิบัติการร้องเพลง ในน้ำมีปลาในนามีข้าว	แบบประเมินการ ปฏิบัติการร้อง	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ ปฏิบัติการร้องเพลงในน้ำมี ปลา ในนามีข้าว			ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ใฝ่เรียนรู้	สังเกตพฤติกรรมการฝึก ปฏิบัติการร้องเพลง	แบบสังเกต พฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง เพลงในน้ำมีปลา ในนามีข้าว

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง เพลงในน้ำมีปลา ในนามีข้าว

รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

ประวัติชุดการแสดง ในน้ำมีปลาในนามีข้าว

เพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว เป็นเพลง ๆ หนึ่งในละครเรื่องเรื่องอานุกาภาพพ่อนรามคำแหงมหาราช ประพันธ์โดยพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ อดิเทพศิลปกรรมศิลปากร แต่งขึ้นในยุคหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองปี ๒๔๗๕ ซึ่งท่านจะมีแนวในการแต่งบทละครช่วงนั้นเพื่อ "ปลุกตื่นรักชาติ" คือเพื่อประโยชน์ทางการปกครอง แต่เป็นบทละครซึ่งประพันธ์ขึ้นในช่วงที่ ๒ ของการเป็นนายกรัฐมนตรีของจอมพลป.พิบูลสงคราม บทละครในช่วงแรกของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ เขียนขึ้นหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองใหม่ ๆ ซึ่งรัฐบาลต้องการปลุกฝังเรื่องชาตินิยม และมีนโยบายรัฐนิยมกับนโยบายวิวัฒธรรมของชาติ บทละครของหลวงวิจิตรวาทการมีบทบาทอย่างยิ่งในการนำลัทธิชาตินิยมสู่ประชาชนเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล บทละครเรื่องอานุกาภาพพ่อนรามคำแหง แต่งในช่วงที่จอมพลป. ขึ้นเป็นนายกสมัยที่สอง ๒๔๙๑-๒๕๐๐ (ยุคแรกจบลงเพราะแพ้โหวตเรื่องพระพุทธรูปมณฑล) และเป็นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สองและหลังการสวรรคตของรัชกาลที่ ๘ สถานการณ์บ้านเมืองตอนนั้นไม่ปรกตินัก มีภัยคุกคามของคอมมิวนิสต์ด้วย หลวงวิจิตรวาทการจึงต้องเขียนบทละครที่นอกจากจะปลุกฝังความรักชาติแล้ว ยังต้องมีแนวคิดต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ด้วย บทละครในช่วงนี้ เช่น อานุกาภาพพ่อนรามคำแหง อานุกาภาพแห่งความเสียสละ อานุกาภาพแห่งความรัก และอานุกาภาพแห่งศีลสัตย์ โดยบทละครเรื่อง อานุกาภาพพ่อนรามคำแหงนั้น มุ่งปลุกใจให้รักชาติโดยให้เห็นความเก่งกาจของบรรพบุรุษไทยให้คนไทยเอาเยี่ยงอย่างบทเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าวก็เป็นเพลง ๆ หนึ่งในละครเรื่องนี้

เพลง ในน้ำมีปลาในนามีข้าว

คำร้อง : พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ

ประพันธ์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗

(สร้อย) ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว แผ่นดินของเรา นี้แสนอุดมสมบูรณ์
บ้านเมืองราบคาบ ด้วยอาณาภาพ่อขุน-รามคำแหงค้ำจุน ให้ชาติไทยไพศาล
(สร้อย) สร้างทำนาไร่ ทั่วแคว้นแดนไทย เราไถเราหว่าน
หมากม่วงหมากขาม หมากพร้าวหมากกลาง พืชผลต่าง ๆ ล้วนงามตระการ
(สร้อย) สร้างบ้านแปลงเมือง ให้เกียรติไทยลือ เลื่อง ไปทั่วทุกถิ่นฐาน
จุงวัวไปค้า ชี้นำไปขาย ปวงราษฎร์ทั้งหลาย ได้อยู่เป็นสุขสำราญ

ความหมายของเพลง ในน้ำมีปลาในนามีข้าว

ในน้ำยังมีปลาแหวกว่ายไปมา ในนามีต้นข้าวที่สูงขึ้นให้ชาวนาเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นพื้นที่ดินที่อุดมสมบูรณ์ บ้านเมืองสงบสุขเพราะมีพ่อขุนรามคำแหงค้ำจุน ปกป้องให้ชาติไทยรุ่งเรืองและคงเป็นไทยมาถึงปัจจุบันสร้างพื้นดินทำไร่ทำนาไปทั่วดินแดนประเทศไทย ช่วยกันไถนาและช่วยกันหว่านเมล็ดพืชให้พื้นดินอุดมสมบูรณ์มีทั้งต้นมะม่วง มะขาม มะพร้าวและมะปราง มีพืชผักผลไม้มากมายทั่วทั้งพื้นดิน สร้างชื่อเสียงให้ประเทศไทยทำให้ประเทศไทยมีความรุ่งเรือง มีเกียรติไปทั่วทุกแผ่นดินไทย ประชาชน ข้าราชบริวารมีการค้าขายโดยการเดินทาง จุงวัวไปค้า ชี้นำไปขาย ประชาชนทุกคนจึงมีความสุขสำราญสบายใจ

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
สามารถร้องเพลง ในน้ำมีปลาในนามี ข้าว	สามารถร้องเพลงใน น้ำมีปลาในนามีข้าว ได้อย่างไพเราะและ ถูกต้อง	สามารถร้องเพลงใน น้ำมีปลาในนามีข้าวได้ ถูกต้อง	สามารถร้องเพลงใน น้ำมีปลาในนามีข้าว ได้	สามารถร้องเพลง ในน้ำมีปลาในนามี ข้าวไม่ตรงจังหวะ และทำนอง

เกณฑ์การตัดสิน

เกณฑ์การตัดสิน

- คะแนน ๔ หมายถึง ดีมาก
- คะแนน ๓ หมายถึง ดี
- คะแนน ๒ หมายถึง พอใช้
- คะแนน ๑ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แบบประเมินการร้องเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว

คำชี้แจง ให้ครูประเมินการลงมือปฏิบัติชิ้นงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน
 กลุ่มที่.....

ข้อที่	หัวข้อประเมิน	ระดับคะแนน				รวม
		๔	๓	๒	๑	
๑.	เนื้อร้องถูกต้องชัดเจน					
๒.	จังหวะถูกต้อง					
๓.	ทำนองถูกต้อง					
๔.	น้ำเสียงไพเราะ					

เกณฑ์การตัดสิน

- คะแนน ๑๗ - ๒๐ หมายถึง ดีมาก
- คะแนน ๑๓ - ๑๖ หมายถึง ดี
- คะแนน ๙ - ๑๒ หมายถึง พอใช้
- คะแนน ต่ำกว่า ๙ หมายถึง ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
/...../.....

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ฝึกซ้อมการแสดง รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์			เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สรรค์สร้างการแสดงนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ			
ขอบเขตเนื้อหา ฝึกซ้อมการแสดง จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ นักเรียนอธิบายวิธีการประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดงได้ ด้านทักษะและกระบวนการ สร้างสรรค์ท่ารำและท่าทาง รวมไปถึงการใช้พื้นที่ของเวทีการแสดงได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูให้นักเรียนชมวิดีโอทัศน์ ในน้ำมีปลาในนามีข้าว ๒. ครูสนทนากลุ่มตอบกับนักเรียนในเรื่องท่าทางที่จะสามารถนำมาใช้ในเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว ขั้นสอน ๑. ครูทบทวนเรื่องภาษาท่าและการประดิษฐ์ท่ารำ ๒. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละเท่ากัน ครูแจกใบงานที่ ๒ เรื่อง การวางแผนการแสดงผลงาน ๓. ครูชี้แจงว่า ในชั่วโมงเรียนนี้ ครูจะให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน โดยให้แต่ละกลุ่มทำการคิดประดิษฐ์ท่ารำและฝึกซ้อมการแสดงชุด ในน้ำมีปลาในนามีข้าว โดยให้ระยะเวลาในการทำงาน ๓๐ นาที โดยนักเรียนสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ (หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์/ใบงาน/อินเทอร์เน็ต) หรือจากสื่อ (วิดีโอทัศน์การแสดงชุด ในน้ำมีปลาในนามีข้าว) ๔. ครูระบุพื้นที่การฝึกซ้อมให้กับนักเรียนแต่ละกลุ่ม ในบริเวณห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๕. ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนในแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งให้คำแนะนำกับนักเรียน หากพบข้อผิดพลาด ๖. เมื่อครบเวลา ๒๐ นาที ครูเรียกนักเรียนทุกกลุ่มมานั่งรวมกัน เพื่อทำการสรุปการทำกิจกรรมในชั่วโมงเรียนนี้	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต ๔. วิดีทัศน์การแสดงชุด ในน้ำมีปลาในนามีข้าว ๕. หนังสือเรียน ดนตรี-นาฏศิลป์ ม.๓ ๖. ใบงานที่ ๒ เรื่อง การวางแผนการแสดงผลงาน ภาระงาน/ชิ้นงาน จัดทำการแสดงนาฏศิลป์ชุดในน้ำมีปลาในนามีข้าว	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สรรค์สร้างการแสดงนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ฝึกซ้อมการแสดง รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
	ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการทำกิจกรรมในชั่วโมงเรียนนี้ โดยการซักถามถึงปัญหาหรืออุปสรรคและความคืบหน้าของการทำงานที่เกิดขึ้นของนักเรียนแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งให้คำแนะนำต่าง ๆ ร่วมกัน	

การวัดและการประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ นักเรียนอธิบายวิธี การประดิษฐ์ทำรำและ ท่าทางประกอบการแสดงได้	ประเมินใบงาน	แบบประเมินใบงานที่ ๒ เรื่องการวางแผนการ แสดงผลงาน	ตั้งแต่ระดับ คุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ นักเรียนสร้างสรรค์ท่ารำและ ท่าทาง รวมไปถึงการใช้พื้นที่ ของเวทีการแสดงได้	สังเกตการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกต	ตั้งแต่ระดับ คุณภาพพอใช้ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน	การสังเกตพฤติกรรมจาก กระบวนการทำงานและการ ให้ความร่วมมือของนักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม กระบวนการทำงานกลุ่ม	ตั้งแต่ระดับ คุณภาพพอใช้ ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การวางแผนการแสดงผลงาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สรรค์สร้างการแสดงนาฏศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การวางแผนการแสดงผลงานนาฏศิลป์
รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

รายชื่อนักเรียน กลุ่มที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓/.....

๑. ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /
๒. ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /
๓. ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /
๔. ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /
๕. ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /
๖. ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /
๗. ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /
๘. ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ /

คำชี้แจง ให้นักเรียนระบุกิจกรรมที่จะดำเนินการในการจัดทำกรแสดงผลงานนาฏศิลป์

ลำดับที่	รายการกิจกรรม	หมายเหตุ
๑	๑.๑ วางแผนการดำเนินงาน ๑.๒ แบ่งภาระหน้าที่สมาชิกในกลุ่ม	
๒		

ลำดับที่	รายการกิจกรรม	หมายเหตุ
๓		
๔		
๕	ส่งความคืบหน้าการแสดง ๗๐%	
๖	นำเสนอการแสดงผลงาน	

บันทึกเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สรรค์สร้างการแสดงนาฏศิลป์ เรื่อง ประดิษฐ์ออกแบบเครื่องแต่งกาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์			เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา ประดิษฐ์ออกแบบเครื่องแต่งกาย จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ นักเรียนอธิบายวิธีการประดิษฐ์ทำร่า/ทำทาง และการใช้องค์ประกอบการแสดงที่นำมาจัดทำเป็นชุดการแสดงนาฏศิลป์ได้ ด้านทักษะและกระบวนการ นักเรียนคิดและปฏิบัติรูปแบบการจัดทำชุดการแสดงนาฏศิลป์ได้ ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. รักความเป็นไทย	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูชี้แจงว่า ในคาบเรียนนี้ ครูจะให้ นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน โดยในแต่ละกลุ่มส่งความก้าวหน้าของการจัดทำชุดการแสดงนาฏศิลป์ ๗๐% ทีละกลุ่ม ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและทบทวนความรู้เรื่ององค์ประกอบการแสดง โดยใช้คำถามท้าทายดังนี้ - นอกจากการแสดง มีองค์ประกอบใดอีกบ้างที่ทำให้การแสดงสมบูรณ์และสวยงาม ขั้นสอน ๑. ครูอธิบายหลักการเรื่องการประดิษฐ์และสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกาย เพื่อให้ นักเรียนทราบถึงการใช้วัสดุและประดิษฐ์ของที่มีอยู่หรือวัสดุที่เหลือใช้ มาใช้ทำอุปกรณ์การแสดงได้ ๒. ครูให้นักเรียนประดิษฐ์และออกแบบเครื่องประดับ สร้อยคอจากกระดาษนิยสารหรือกระดาษหนังสือพิมพ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องประดับใส่ประกอบการแสดงในน้ำมีปลาในนามีข้าว ๓. ครูอธิบายขั้นตอนการทำสร้อยคอจากกระดาษนิยสารหรือกระดาษหนังสือพิมพ์ทีละขั้นตอนให้นักเรียนทำตามจนเสร็จ	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต ๔. เพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว ๕. อุปกรณ์การประดิษฐ์ - กระดาษนิยสารหรือหนังสือพิมพ์ - กรรไกร, กาว, ไม้บรรทัด - เอ็นร้อยลูกปัด, ไม้สำหรับม้วนกระดาษ ภาระงาน/ชิ้นงาน ๑. จัดทำการแสดงนาฏศิลป์ชุดในน้ำมีปลาในนามีข้าว ๒. สร้อยคอจากกระดาษ	

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สรรค์สร้างการแสดงนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ประดิษฐ์ออกแบบเครื่องแต่งกาย รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์	เวลา ๑ ชั่วโมง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
	๔. ครูให้นักเรียนเตรียมความพร้อมและทำการฝึกซ้อมการแสดง โดยใช้สื่อหรือแหล่งเรียนรู้ ประกอบการทำงาน (ใช้เพลงการแสดงชุดในน้ำมีปลาในนามีข้าวหรือเปิดเพลงจากอินเทอร์เน็ต) ให้ระยะเวลาในการเตรียมความพร้อม ๒๐ นาที ๕. ครูระบุพื้นที่การฝึกซ้อมให้กับนักเรียนแต่ละกลุ่ม ในบริเวณห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๖. เมื่อครบเวลา ๒๐ นาที ครูเรียกนักเรียนทั้งหมดมารวมกัน จากนั้นครูเรียกนักเรียนออกมาส่ง ความก้าวหน้าของการแสดงที่แต่ละกลุ่มตามลำดับบริเวณด้านหน้าห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๗. ระหว่างที่นักเรียนแต่ละกลุ่มทำการนำเสนอการแสดง ครูทำการประเมินกระบวนการทำงาน ของนักเรียนในแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งให้คำแนะนำแก่นักเรียน ขั้นสรุป ๑. เมื่อการแสดงของแต่ละกลุ่มเสร็จสิ้นลง ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นร่วมกันถึงการนำเสนอการแสดงของแต่ละกลุ่ม ๒. ครูแนะนำเพิ่มเติมในเรื่องการนำเสนอการแสดงนาฏศิลป์ รายละเอียดต่าง ๆ ควรแฝงไปด้วยลักษณะของความเป็นไทย อาจประยุกต์หรือดัดแปลงขึ้นมาใหม่แต่ต้องไม่ทิ้งลักษณะของ ความเป็นไทยไป เช่น หากใช้ทำนาฏยศัพท์ หรือทำรำนานาฏศิลป์ไทย ก็ควรปฏิบัติทำให้ถูกต้อง หากเป็นเอกลักษณ์ของไทย (การไหว้) ก็ควรสื่อสารทำให้มีความชัดเจนและเหมาะสม	นิตยสารหรือกระดาษ หนังสือพิมพ์

การวัดและการประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ขั้นตอนการประดิษฐ์ สร้อยคอจากกระดาษ นิตยสารหรือกระดาษหนังสือพิมพ์	ประเมินการประดิษฐ์ สร้อยคอจากกระดาษ นิตยสารหรือกระดาษ หนังสือพิมพ์ได้ถูกต้อง	แบบประเมิน การปฏิบัติงาน	ตั้งแต่ระดับ คุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ นักเรียนประดิษฐ์สร้อยคอจากกระดาษ นิตยสารหรือกระดาษ หนังสือพิมพ์ได้ถูกต้องและสวยงาม	หนังสือพิมพ์ได้ถูกต้อง และสวยงาม		ตั้งแต่ระดับ คุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - รักความเป็นไทย	การสังเกตพฤติกรรมจาก กระบวนการทำงานและการให้ความร่วมมือของนักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม กระบวนการทำงาน กลุ่ม	ตั้งแต่ระดับ คุณภาพพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

ลงชื่อ ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง เพลงในน้ำมีปลา ในนามีข้าว**หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์****แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกาย****รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒**

อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายในการแสดงนาฏศิลป์ไทยเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการแสดงนาฏศิลป์ไทย เพราะอุปกรณ์เป็นสิ่งที่ช่วยให้การแสดงนั้นดูสมบูรณ์หรือสมจริง โดยไม่ต้องอาศัยจินตนาการในการชมการแสดงมากนัก เครื่องแต่งกายเป็นตัวกำหนดรูปแบบและลักษณะการแสดงในการประดิษฐ์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงควรคำนึงถึงหลักต่าง ๆ ดังนี้

๑. ความประหยัด การแสดงนาฏศิลป์ไทยบางชุดมีการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง จึงจำเป็นต้องประดิษฐ์อุปกรณ์ประกอบการแสดง ดังนั้นควรคำนึงถึงความประหยัดด้วยการนำเอาวัสดุเหลือใช้ เช่น ขวดน้ำ เศษผ้า เชือก กระจาดขี้ เป็นต้น มาใช้ในการประดิษฐ์สร้างสรรค์อุปกรณ์ประกอบการแสดง เช่น ใช้กระจาดขี้ทองทำเล็บประกอบการแสดงฟ้อนเล็บ
๒. ใช้วัสดุในท้องถิ่น การแสดงพื้นบ้านบางชุดที่ต้องใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง ควรที่จะคำนึงถึงวัสดุในท้องถิ่นของตนเอง เช่น การนำกระดุมข้าวมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงเซิ้งกระดุมข้าว การนำสวิงมาใช้ในการแสดงเซิ้งสวิง การใช้ร่ม (จ้อง) พื้นเมืองของภาคเหนือมาประกอบการแสดงฟ้อนที่ การใช้ผ้าพื้นเมืองมาตัดเย็บเป็นชุดมาประกอบการแสดง
๓. ใช้หลักเรียบง่าย ในการประดิษฐ์อุปกรณ์ประกอบการแสดงควรใช้หลักในการประดิษฐ์ที่ไม่ยุ่งยากเกินไป ต้องคำนึงถึงวัยผู้เรียนโดยสอนวิธีการประดิษฐ์อย่างง่าย ๆ สามารถใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการเรียนที่ผู้เรียนสามารถประดิษฐ์เองโดยที่ไม่ต้องซื้อหาโดยสิ้นเปลือง
๔. ใช้ความคิดสร้างสรรค์ การประดิษฐ์และสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง
๕. ความสวยงามและสะดวกในการนำไปใช้อุปกรณ์และเครื่องแต่งกายประกอบการแสดง ควรสร้างสรรค์ให้มีความสวยงามเหมาะสมกับชุดการแสดงและไม่ควรเป็นอุปสรรคต่อการแสดง

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน (ประติษฐ์ออกแบบเครื่องแต่งกาย)

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. ประติษฐ์ สร้อยคอจาก กระดาษนิตยสาร หรือกระดาษ หนังสือพิมพ์ได้ ถูกต้องและสวยงาม	สามารถประติษฐ์ สร้อยคอจาก กระดาษนิตยสาร หรือกระดาษ หนังสือพิมพ์ได้ ถูกต้องและสวยงาม	สามารถประติษฐ์ สร้อยคอจาก กระดาษนิตยสาร หรือกระดาษ หนังสือพิมพ์ได้ ถูกต้อง	สามารถประติษฐ์ สร้อยคอจากกระดาษ นิตยสารหรือกระดาษ หนังสือพิมพ์ได้	สามารถประติษฐ์ สร้อยคอจาก กระดาษ นิตยสารหรือ กระดาษ หนังสือพิมพ์ได้ ยังไม่ถูกต้องตาม รูปแบบที่ กำหนดให้
๒. มีความคิด สร้างสรรค์ในการ ประติษฐ์สร้อยคอ จากกระดาษ นิตยสารหรือ กระดาษ หนังสือพิมพ์	มีการออกแบบ สร้างสรรค์ชิ้นงานได้ สวยงามและแตกต่าง ไปจากตัวอย่าง	มีการออกแบบ สร้างสรรค์ชิ้นงานได้ สวยงามและแตกต่าง ไปจากตัวอย่าง บางส่วน	มีการออกแบบ สร้างสรรค์ชิ้นงานได้ คล้ายคลึงตัวอย่าง	มีการออกแบบ สร้างสรรค์ ชิ้นงานได้ เหมือนกับ ตัวอย่างที่ให้ไป
๓. การนำไปปฏิบัติ	ชิ้นงานการออกแบบ สามารถนำไปใช้ ปฏิบัติได้จริง	ชิ้นงานการออกแบบ สามารถนำไปใช้ ปฏิบัติได้เป็น บางส่วน	ชิ้นงานการออกแบบ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติ ได้น้อย	ชิ้นงานการ ออกแบบไม่ สามารถนำไปใช้ ปฏิบัติได้จริง

เกณฑ์การตัดสิน

ระดับคะแนน	๑๐ - ๑๒	หมายถึง	ดีมาก
ระดับคะแนน	๗ - ๙	หมายถึง	ดี
ระดับคะแนน	๔ - ๖	หมายถึง	พอใช้
ระดับคะแนน	๑ - ๓	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แบบประเมินผลงานการประดิษฐ์สร้อยคอจากกระดาษนิตยสารหรือกระดาษหนังสือพิมพ์
คำชี้แจง ให้ครูประเมินการปฏิบัติชิ้นงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ
 ระดับคะแนน

ตัวชี้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
๑. ความสวยงาม	๑. การออกแบบชิ้นงาน มีความสมบูรณ์ สวยงาม	๔
	๒. การออกแบบชิ้นงาน มีความสมบูรณ์ ไม่ค่อยสวยงาม	๓
	๓. การออกแบบชิ้นงาน ขาดความสมบูรณ์ แค่งดูสวยงาม	๒
	๔. การออกแบบชิ้นงาน ขาดความสมบูรณ์ ไม่สวยงาม	๑
๒. ความคิดสร้างสรรค์	๑. มีการออกแบบสร้างสรรค์ชิ้นงานแตกต่างไปจากตัวอย่าง	๔
	๒. มีการออกแบบสร้างสรรค์ชิ้นงานแตกต่างไปจากตัวอย่าง บางส่วน	๓
	๓. มีการออกแบบสร้างสรรค์ชิ้นงานคล้ายคลึงตัวอย่าง	๒
	๔. มีการออกแบบสร้างสรรค์ชิ้นงานเหมือนกับตัวอย่าง	๑
๓. การนำไปปฏิบัติ	๑. ชิ้นงานจากการออกแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	๔
	๒. ชิ้นงานจากการออกแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นบางส่วน	๓
	๓. ชิ้นงานจากการออกแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้น้อย	๒
	๔. ชิ้นงานจากการออกแบบไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้เลย	๑

เกณฑ์การตัดสิน

- ระดับคะแนน ๑๐ - ๑๒ หมายถึง ดีมาก
- ระดับคะแนน ๗ - ๙ หมายถึง ดี
- ระดับคะแนน ๔ - ๖ หมายถึง พอใช้
- ระดับคะแนน ๑ - ๓ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖		
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สรรค์สร้างการแสดงนาฏศิลป์	เรื่อง การนำเสนอการแสดงนาฏศิลป์	เวลา ๑ ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
ขอบเขตเนื้อหา มีความรู้และเข้าใจในการประดิษฐ์ท่ารำ/ท่าทางประกอบการแสดง วิเคราะห์/ประยุกต์ใช้ทักษะการจัดรูปแบบการแสดง โดยนำเสนอการจัดทำรูปแบบของการแสดงได้อย่างเหมาะสม จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านความรู้ นักเรียนอธิบายวิธีการประดิษฐ์ท่ารำ/ท่าทาง และการใช้องค์ประกอบการแสดง ที่นำมาจัดทำเป็นชุดการแสดงนาฏศิลป์ได้ ด้านทักษะและกระบวนการ นำเสนอและปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์ เพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	กิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำ ๑. ครูชี้แจงว่า ในคาบเรียนนี้ ครูจะให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน โดยในแต่ละกลุ่มนำเสนอการจัดทำการแสดงนาฏศิลป์ชุด ในน้ำมีปลาในนามีข้าว ทีละกลุ่ม ๒. ครูเรียกหัวหน้าของแต่ละกลุ่มออกมาทำการจับสลาก เพื่อจัดลำดับการนำเสนอการจัดทำการแสดงนาฏศิลป์ชุด ในน้ำมีปลาในนามีข้าว ของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ๓. เมื่อนักเรียนทำการจับฉลากครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปผลลำดับของการจับฉลากเพื่อให้นักเรียนทุกคนทราบ ขั้นสอน ๑. ครูให้นักเรียนเตรียมความพร้อมอุปกรณ์ประกอบการแสดง และทำการฝึกซ้อมการแสดง โดยใช้สื่อหรือแหล่งเรียนรู้ประกอบการทำงาน (ใช้เพลงการแสดงชุด ในน้ำมีปลาในนามีข้าวหรือเปิดเพลงจากอินเทอร์เน็ต) ให้ระยะเวลาในการเตรียมความพร้อม ๑๐ นาที ๒. เมื่อครบเวลา ๑๐ นาที ครูเรียกนักเรียนทั้งหมดมารวมกัน จากนั้นครูเรียกนักเรียนออกมา นำเสนอการแสดงนาฏศิลป์ชุด ในน้ำมีปลาในนามีข้าว ทีละกลุ่มตามลำดับที่ได้จับฉลากไว้ บริเวณด้านหน้าห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๓. ระหว่างที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอการแสดง ผู้สอนทำการประเมินผลการนำเสนอการแสดงนาฏศิลป์ของผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม	สื่อ/แหล่งเรียนรู้ ๑. ห้องสมุด ๒. ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ ๓. อินเทอร์เน็ต ๔. เพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว ภาระงาน/ชิ้นงาน นำเสนอการแสดงนาฏศิลป์ ชุดในน้ำมีปลาในนามีข้าว

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖		เวลา ๑ ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สรรค์สร้างการแสดงนาฏศิลป์	เรื่อง การนำเสนอการแสดงนาฏศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	รายวิชา ศ๒๓๑๐๔ นาฏศิลป์	
๔. รักความเป็นไทย	ขั้นสรุป ๑. เมื่อการแสดงของแต่ละกลุ่มเสร็จสิ้นลง ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันถึงการนำเสนอการแสดงของแต่ละกลุ่ม ๒. ครูและนักเรียนร่วมกันเสนอแนวคิดในการอนุรักษ์การแสดงนาฏศิลป์ไทย เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักและทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย	

การวัดและการประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ นักเรียนอธิบายวิธีการประดิษฐ์ ทำร่ำ/ทำทาง และการใช้ องค์ประกอบ การแสดงที่นำมาจัดทำเป็นชุด การแสดงนาฏศิลป์ได้	ประเมินกระบวนการปฏิบัติ การแสดงนาฏศิลป์ชุด ในน้ำมีปลาในนามีข้าว	แบบประเมินกระบวนการ ปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์ ชุด ในน้ำมีปลาในนามี ข้าว	ตั้งแต่ระดับ คุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ นักเรียนสามารถนำเสนอและ ปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์ได้			ตั้งแต่ระดับ คุณภาพพอใช้ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ - มีวินัย - ใฝ่เรียนรู้ - มุ่งมั่นในการทำงาน - รักความเป็นไทย	การสังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ตั้งแต่ระดับ คุณภาพพอใช้ขึ้นไป

บันทึกผลหลังสอน

ผลการเรียนรู้

ปัญหาและอุปสรรค

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

ลงชื่อ ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ลงชื่อ ผู้ตรวจ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน (กระบวนการปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์)

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และการแสดงมองค์ประกอบของการแสดงที่ครบถ้วนตามที่กำหนด (มีการใช้ฉากและอุปกรณ์ประกอบการแสดง)	สามารถเลือกใช้ภาษาได้เหมาะสมเข้าใจได้ง่าย มีการใช้อองค์ประกอบของการแสดงครบถ้วนตามที่กำหนด เหมาะสมกับการแสดงได้อย่างดีเยี่ยม	มีการแนะนำรูปแบบของการแสดงก่อนที่จะทำการแสดง สามารถเลือกใช้ภาษาได้เหมาะสม มีการใช้อองค์ประกอบของการแสดงครบถ้วนตามที่กำหนดแต่มีส่วนที่ต้องทำการปรับปรุงแก้ไขเพียง ๑-๒ ส่วน	มีการแนะนำรูปแบบของการแสดงก่อนที่จะทำการแสดง แต่ต้องปรับปรุงภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น มีการใช้อองค์ประกอบของการแสดงครบถ้วนตามที่กำหนดแต่มีส่วนที่ต้องทำการปรับปรุงแก้ไขมากกว่า ๒ ส่วนขึ้นไป	ไม่มีการแนะนำรูปแบบของการแสดงก่อนที่จะทำการแสดง อองค์ประกอบของการแสดงที่ใช้ยังไม่ครบถ้วนตามที่กำหนด
๒. ทำท่าหรือท่าทางประกอบการแสดงที่นำมาใช้สื่อความหมายตรงตามคำร้องของเพลง	ท่าท่าหรือท่าทางประกอบการแสดงที่นำมาใช้สื่อความหมายตรงตามคำร้องของเพลงตลอดการแสดง	ท่าท่าหรือท่าทางประกอบการแสดงที่นำมาใช้สื่อความหมายตรงตามคำร้องของเพลง	ท่าท่าหรือท่าทางประกอบการแสดงที่นำมาใช้สื่อความหมายตรงตามคำร้องของเพลงเพียงบางช่วงของการแสดง	ท่าท่าหรือท่าทางประกอบการแสดงที่นำมาใช้สื่อความหมายไม่ตรงตามคำร้องของเพลง
๓. ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่าท่า/ท่าทางประกอบการแสดงได้สวยงาม และมีอารมณ์ร่วมไปกับการแสดง	ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่าท่า/ท่าทางประกอบการแสดงได้อย่างสวยงาม และมีอารมณ์ร่วมไปกับการแสดง	ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่าท่า/ท่าทางประกอบการแสดงได้ และมีอารมณ์ร่วมไปกับการแสดง	ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่าท่า/ท่าทางประกอบการแสดงได้ แต่ยังมีบางท่าที่ทำได้ไม่เหมือนกัน และมีอารมณ์ร่วมเพียงบางช่วงการแสดง	ผู้แสดงมักปฏิบัติท่าท่า/ท่าทางประกอบการแสดงไม่เหมือนกัน และไม่มีอารมณ์ร่วมไปกับการแสดง

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงานหรือภาระงาน (กระบวนการปฏิบัติการแสดงนาฏศิลป์) (ต่อ)

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๔. ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่ารำ/ท่าทางประกอบ การแสดงได้พร้อมเพรียง ตรงกับ จังหวะและทำนองของเพลง	ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่ารำ/ท่าทางประกอบ การแสดงได้พร้อมเพรียง ตรงกับ จังหวะและทำนองของเพลง	ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่ารำ/ท่าทางประกอบ การแสดงได้อย่างพร้อมเพรียง ตรงกับ จังหวะและทำนองของเพลง แต่อาจมีบางช่วงที่ยังทำไม่พร้อมกัน	ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่ารำ/ท่าทางประกอบ การแสดงได้ แต่ไม่พร้อมเพรียง และอาจไม่ตรงกับ จังหวะและทำนองของเพลง	ผู้แสดงไม่สามารถปฏิบัติท่ารำ/ท่าทางประกอบ การแสดงได้ ไม่มี ความพร้อมเพรียง และไม่ตรงกับ จังหวะและทำนองของเพลง
๕. มีรูปแบบการแปรแถวที่หลากหลาย และมี การใช้พื้นที่ของเวทีได้อย่างเหมาะสม	มีรูปแบบการแปรแถวที่หลากหลาย แปลกใหม่ และมีการใช้พื้นที่ของเวทีได้อย่างเหมาะสม	มีรูปแบบการแปรแถวที่หลากหลาย และมีการใช้พื้นที่ของเวทีได้อย่างเหมาะสม	มีรูปแบบการแปรแถวที่ซ้ำกันมากกว่า ๑ ครั้ง และการใช้พื้นที่ของเวทีมักอยู่ในตำแหน่งเดิมเป็นเวลานาน ๆ	มีรูปแบบการแปรแถวที่ซ้ำกันมากกว่า ๒ ครั้งขึ้นไป และการใช้พื้นที่ของเวทีมักอยู่ในตำแหน่งเดิมเป็นเวลานาน ๆ
๖. สามารถร้องเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว	สามารถร้องเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าวได้อย่างไพเราะและถูกต้อง	สามารถร้องเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าวได้ถูกต้อง	สามารถร้องเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าวได้	สามารถร้องเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าวไม่ตรงจังหวะและทำนอง

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน	๒๑ - ๒๘	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๗ - ๒๐	หมายถึง	ดี
คะแนน	๑๓ - ๑๖	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๑๓	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แบบประเมินการแสดง

คำชี้แจง ให้ครูประเมินการลงมือปฏิบัติชิ้นงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

กลุ่มที่.....

ข้อที่	หัวข้อประเมิน	ระดับคะแนน				รวม
		๔	๓	๒	๑	
๑.	มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และการแสดงองค์ประกอบของการแสดงที่ครบถ้วนตามที่กำหนด (มีการใช้ฉากและอุปกรณ์ประกอบการแสดง)					
๒.	ทำท่าหรือท่าทางประกอบการแสดงที่นำมาใช้สื่อความหมายตรงตามคำร้องของเพลง					
๓.	ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่าท่า/ท่าทางประกอบการแสดงได้สวยงาม และมีอารมณ์ร่วมไปกับการแสดง					
๔.	ผู้แสดงสามารถปฏิบัติท่าท่า/ท่าทางประกอบการแสดงได้พร้อมเพรียงตรงกับจังหวะและทำนองของเพลง					
๕.	มีรูปแบบการแปรแถวที่หลากหลาย และมีการใช้พื้นที่ของเวทีได้อย่างเหมาะสม					
๖.	สามารถร้องเพลงในน้ำมีปลาในนามีข้าว					

ระดับคุณภาพ

๔ หมายถึง ดีมาก

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

๓ หมายถึง ดี

...../...../.....

๒ หมายถึง พอใช้

๑ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๒๑ - ๒๔ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๑๗ - ๒๐ หมายถึง ดี

คะแนน ๑๓ - ๑๖ หมายถึง พอใช้

คะแนน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ ๑๓ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

บรรณานุกรม

หนังสือ

กรมวิชาการ. (๒๕๒๔). **ศิลปะการละครเบื้องต้น ๑-๒**. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.

ชูโรमान เวศยาภรณ์. (๒๕๔๑). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓๑ แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานละคร. จากหนังสืองานฉากละคร

นพมาศ แวหวงส์ (๒๕๕๐).

ปริทัศน์ศิลปการละคร. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เว็บไซต์

<http://ajsurat.blogspot.com/2014/02/blog-post.html>

<https://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=banrakthai&group=7>

kunphaph-kar-saedng/hlak-kar-wicarn-kar-saedng-natsilp-laea-lakhr

naewthang-kar-xnuraks-natsilp

<https://sites.google.com/a/mengrai.ac.th/krunai/p4>

<https://sites.google.com/site/sittipanareerat422/bth-thi-4-kar-chm-wicarn-laea-pramein->

<https://sites.google.com/site/sittipanareerat422/bth-thi1kar-subsan-natsilp-thiy-3/5kar->

<https://sites.google.com/site/sittipanareerat422/bth-thikar-subsan-natsilp-thiy3/6>

saedng-natsilp-ni-xo-ka-stang

<https://www.slideshare.net/panompornchinchana/3-57-41091162>

http://treenathi.blogspot.com/2016/07/blog-post_24.html

<https://www.youtube.com/watch?v=uJQ20TysbAM>

ภาคผนวก ก.
แบบรวมประเมิน

แบบสังเกตพฤติกรรมผลการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านคุณลักษณะ (ทัศนศิลป์)

ที่	ชื่อ - สกุล	มีวินัย			ใฝ่เรียนรู้			มุ่งมั่นในการทำงาน			รวม	สรุปผลการประเมิน	
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑		๙	ผ่าน

หมายเหตุ นักเรียนได้ ๖ คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
๑. มีวินัย	๓ (ดี)	ขึ้นงาน สะอาดเรียบร้อยและปฏิบัติตนอยู่ในข้อตกลงที่กำหนดให้ร่วมกันทุกครั้ง
	๒ (พอใช้)	ขึ้นงาน สะอาดเรียบร้อยและปฏิบัติตนอยู่ในข้อตกลงที่กำหนดให้ร่วมกันเป็นส่วนใหญ่
	๑ (ควรปรับปรุง)	ขึ้นงาน ไม่ค่อยเรียบร้อยและปฏิบัติตนอยู่ในข้อตกลงที่กำหนดให้ร่วมกัน บางครั้งต้องอาศัยการแนะนำ
๒. ใฝ่เรียนรู้	๓ (ดี)	มีการอ้างอิงที่ถูกต้อง และเสนอแนวคิดประกอบการตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผล
	๒ (พอใช้)	มีการอ้างอิงที่ถูกต้องในบางส่วน และเสนอแนวคิดประกอบการตัดสินใจ แต่อาจจะไม่สมเหตุสมผลในบางกรณี สรุปผลไม่ค่อยถูกต้อง
	๑ (ควรปรับปรุง)	มีการเสนอแนวคิดที่ไม่สมเหตุสมผลในการตัดสินใจ และไม่อ้างอิงสรุปผลไม่ถูกต้อง
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน	๓ (ดี)	ส่งงานก่อนหรือตรงตามที่กำหนดเวลานัดหมาย รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายและปฏิบัติเองจนเป็นนิสัย และชักชวนผู้อื่นปฏิบัติ
	๒ (พอใช้)	ส่งงานช้ากว่ากำหนด แต่ได้มีการติดต่อชี้แจงโดยมีเหตุผลรับฟังได้ รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายและปฏิบัติจนเป็นนิสัย
	๑ (ควรปรับปรุง)	ส่งงานช้ากว่ากำหนด ปฏิบัติงานโดยต้องอาศัยการชี้แนะ และการตัดเตือน

แบบประเมินผังมโนทัศน์ (ทัศนศิลป์)

คำชี้แจง ให้ครูผู้สอนทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น				การเชื่อมโยงความรู้ได้ ถูกต้องตามลำดับชั้น ความสัมพันธ์				มีความคิดสร้างสรรค์ ในการเขียนผัง ความคิด				รวม
		๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	
๑														
๒														
๓														
๔														
.														
.														
.														
.														
.														
.														
.														
.														
.														
.														

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
 (.....)
/...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน
 ดีมาก = ๔
 ดี = ๓
 พอใช้ = ๒
 ปรับปรุง = ๑

คะแนนตัดสินระดับคุณภาพ
 คะแนน คุณภาพ
 ๑๐ - ๑๒ ดีมาก
 ๗ - ๗ ดี
 ๔ - ๖ พอใช้
 ๑ - ๓ ควรปรับปรุง

เกณฑ์ผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๔-๖

แบบประเมินผังมโนทัศน์

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อครบสมบูรณ์	สามารถสรุปความรู้ได้ครบตรงประเด็นและมี ความถูกต้อง แต่มีข้อบกพร่องอยู่ ๑-๒ แห่ง	สรุปความรู้ไม่ครบทุกประเด็น แต่มีข้อบกพร่องอยู่ ๓-๔ แห่ง	สรุปความรู้ไม่ถูกต้องเกิน ๓-๔ แห่ง
๒. การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ และลำดับความสัมพันธ์ได้ค่อนข้างครบ	สามารถเชื่อมโยงความรู้และลำดับความสัมพันธ์ได้บ้าง	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ แต่ไม่ เป็นไปตามลำดับความสัมพันธ์
๓. มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนผังมโนทัศน์	สามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้ในรูปแบบที่ถูกต้องและสวยงาม	สามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้ถูกต้อง และมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	สามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้ และมีข้อบกพร่องเป็นบางส่วน	สามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้ แต่ขาดรูปแบบและความสวยงาม

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๐ - ๑๒ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๗ - ๙ หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๔ - ๖ หมายถึง พอใช้

คะแนน ๑ - ๓ หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับ ๔ - ๖

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
วิชานาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ๓๒๑๐๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินประเมินพฤติกรรมผู้ถูกประเมินให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่แสดง โดยใช้วิธีการสังเกต ผู้ประเมินเขียนตัวเลขให้สอดคล้องตามรายการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการประเมินความหมาย ดังนี้

- ๓ หมายถึง ดีเยี่ยม
- ๒ หมายถึง ดี
- ๑ หมายถึง ผ่าน
- ๐ หมายถึง ไม่ผ่าน

ผู้ประเมิน ครู เพื่อนนักเรียน นักเรียนประเมินตนเอง อื่น ๆ

เลขที่	ชื่อ	รายการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ระบุเลข ๐-๓)								หมายเหตุ
		ข้อ ๑	ข้อ ๒	ข้อ ๓	ข้อ ๔	ข้อ ๕	ข้อ ๖	ข้อ ๗	ข้อ ๘	
๑		-				-			-	
๒		-				-			-	
๓		-				-			-	
๔		-				-			-	
๕		-				-			-	
๖		-				-			-	
๗		-				-			-	
๘		-				-			-	
๙		-				-			-	
๑๐		-				-			-	

- หมายเหตุ**
- ข้อ ๑ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
 - ข้อ ๒ ซื่อสัตย์ สุจริต
 - ข้อ ๓ มีวินัย
 - ข้อ ๔ ใฝ่เรียนรู้
 - ข้อ ๕ อยู่อย่างพอเพียง
 - ข้อ ๖ มุ่งมั่นในการทำงาน
 - ข้อ ๗ รักความเป็นไทย
 - ข้อ ๘ มีจิตสาธารณะ

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ (กระบวนการทำงานกลุ่ม) (นาฏศิลป์)

คำชี้แจง ให้ครูประเมินการปฏิบัติชิ้นงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	การวางแผนการทำงานร่วมกัน				การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในกลุ่ม				การให้ความร่วมมือของสมาชิก				การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการแสดงความคิดเห็น				การแก้ปัญหาภายในกลุ่ม				รวม	
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		
๑																							
๒																							
๓																							
๔																							
๕																							
๖																							
๗																							
๘																							
๙																							
๑๐																							
๑๑																							
๑๒																							
๑๓																							
๑๔																							
๑๕																							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การประเมินแบบสังเกตพฤติกรรม (กระบวนการทำงานกลุ่ม) (นาฏศิลป์)

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. การวางแผน การทำงาน ร่วมกัน	มีการวางแผนการ ทำงานร่วมกัน และ มีการทบทวนการ ทำงานก่อนการเริ่ม ลงมือทำงานทุกครั้ง	มีการวางแผนการ ทำงานร่วมกัน และ มีการทบทวนการ ทำงานก่อนการเริ่ม ลงมือทำงานใน บางครั้ง	มีการวางแผนการ ทำงานบ้างแต่ไม่ สม่ำเสมอ	ไม่มีการวางแผนการ ทำงานร่วมกัน และไม่ มีการทบทวนการ ทำงาน
๒. การแบ่ง หน้าที่รับผิดชอบ ในกลุ่ม	มีการแบ่งหน้าที่ ให้กับสมาชิกทุกคน และสมาชิกทุกคนมี ความรับผิดชอบใน การทำงานของตน ได้อย่างดีเยี่ยม	มีการแบ่งหน้าที่ ให้กับสมาชิกทุกคน และสมาชิกทุกคนมี ความรับผิดชอบใน การทำงานของตน	มีการแบ่งหน้าที่ ให้กับสมาชิกทุก คน แต่สมาชิกบาง คนยังไม่รับผิดชอบ การทำงานของตน	มีการแบ่งหน้าที่ให้กับ สมาชิกทุกคน แต่ สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มี ความรับผิดชอบใน หน้าที่ของตนเอง
๓. การให้ ความร่วมมือของ สมาชิก	สมาชิกทุกคนให้ ความร่วมมือในทุกๆ กิจกรรมเป็นอย่างดี	สมาชิกทุกคนให้ ความร่วมมือในทุกๆ กิจกรรม	สมาชิกบางคนให้ ความร่วมมือใน การทำกิจกรรม	สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ ค่อยให้ความร่วมมือ ในการทำกิจกรรม
๔. การยอมรับ ฟังความคิดเห็น ของผู้อื่นและ การแสดง ความคิดเห็น	มีการยอมรับฟัง ความคิดเห็นของ ผู้อื่นและมีการแสดง ความคิดเห็นที่เป็น ประโยชน์ต่อการ ทำงาน สมาชิกทุก คนมีความเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี	มีการยอมรับฟัง ความคิดเห็นของ ผู้อื่นและมีการแสดง ความคิดเห็น สมาชิกมีความเป็น ผู้นำและผู้ตาม	มีการยอมรับฟัง ความคิดเห็นของ ผู้อื่นแต่มีการแสดง ความคิดบ้างเพียง บางครั้งและ สามารถเป็นผู้นำ และผู้ตามได้ใน บางครั้ง	สมาชิกมักไม่ค่อย ยอมรับฟังความคิด เห็นของผู้อื่นและขาด การเป็นผู้นำ/ผู้ตามที่ ดี
๕. การแก้ปัญหา ภายในกลุ่ม	สมาชิกภายในกลุ่ม มีไหวพริบปฏิภาณ ในการแก้ปัญหา ร่วมกันได้เป็นอย่างดี	สมาชิกภายในกลุ่ม มีไหวพริบปฏิภาณ ในการแก้ปัญหา ร่วมกันได้	สมาชิกภายในกลุ่ม สามารถแก้ปัญหา ร่วมกันได้เป็น บางครั้ง	สมาชิกภายในกลุ่ม ไม่สามารถแก้ปัญหา ร่วมกันได้ ต้องให้ครู ให้คำแนะนำเสมอ

เกณฑ์การตัดสิน

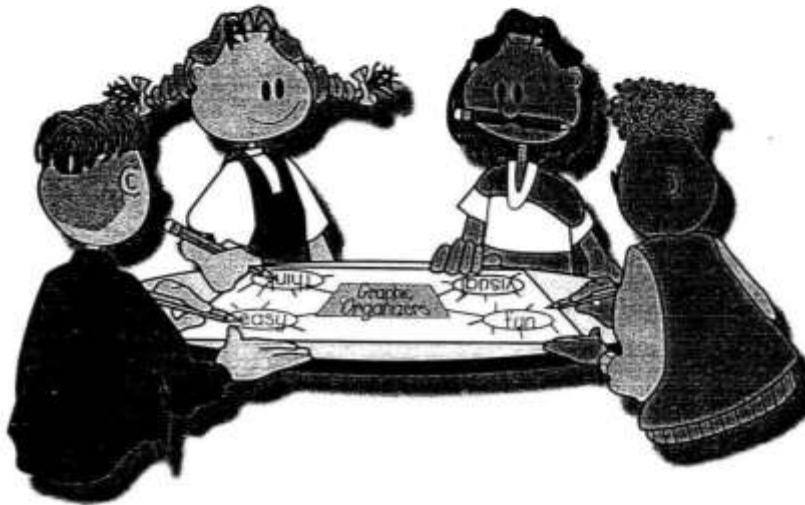
คะแนน	๑๗ - ๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดี
คะแนน	๙ - ๑๒	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	ต่ำกว่า ๙	หมายถึง	ปรับปรุง
เกณฑ์การผ่าน	ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน		

ภาคผนวก ข.
แผนผังความคิด
(Graphic Organizers)

Graphic Organizers

Graphic Organizers are visual frames used to represent and organize learning information. Graphic organizers engage students' visual intelligence, stretch students' thinking skills, and promote active learning. We may use graphic organizers to plan lessons, units, and present information to our students. This *SmartCard* explores the rationale for using graphic organizers, provides ideas for use in your classroom, and illustrates over 30 graphic organizers to transform your class into a visual think tank!

Ideas and Activities for My Class

• **Presentations** - On the board or overhead, display a filled-in graphic organizer relating to the topic as you teach. Alternatively, fill in a graphic organizer as you teach. Encourage students to use Mind Maps and other organizers for visual note-taking and as visual aids in their own presentations.

• **Cooperative Learning** - Graphic organizers are excellent for cooperative learning. Have students work in pairs or in teams to fill in or create their organizers. Have students take turns so no single student does all the work and/or have each student use a different colored marker to tell at a glance that everyone is contributing. One favorite method is to have teams brainstorm ideas, organize them in their own frame, then share and compare their organizers with other teams.

• **Reflection and Assessment** - After an activity, lesson or unit, have students create graphic organizers to summarize and reflect on what they learned. Mind Maps work especially well for big concepts. Collect students' organizers to authentically assess their learning.

• **Find My Rule** - This is a fun, cooperative logic activity that works with numerous organizers across the curriculum. Draw an organizer on the board. A math example: Draw two category boxes. Add a symmetrical shape to one Box 1 and an asymmetrical shape to Box 2. Have students discuss why the shapes belong in different categories. Continue to add items, until a team thinks they know the rule. Teams show they know the rule by correctly adding the next items to the organizers. Continue adding items until all teams have "found your rule."

• **Prewriting** - Have students fill in a graphic organizer before they write an essay, story, or steps, or as they prepare a presentation. The graphic organizer depends on the content. For example, for a compare & contrast essay, use a Venn Diagram; for writing instructions, use a Step Chart.

• **Bulletin Boards & Displays** - On the bulletin board, post the many types of organizers; highlight a specific organizer; or display students' completed organizers on any topic.

Why Use Them?

Higher-Level Thinking

Graphic organizers expand many facets of students' higher-level thinking skills including analyzing, synthesizing, evaluating, relating and developing concepts, categorizing, sequencing, and comparing & contrasting.

Comprehension

Using graphic organizers helps students better understand the learning material. Students make content connections, and can see how the information is related.

Memory

Graphic organizers facilitate long-term retention of information. Information in organizers is presented in short, easy-to-remember visual cues rather than long cumbersome paragraphs. Students remember more of what they see and draw than what they hear and write.

Brain-Based Learning

Our brains process and store information in a uniform fashion. We strive to make sense of information, and search for patterns and organization. Graphic organizers promote brain-compatible learning.

Multiple Intelligences

Graphic organizers strongly engage four intelligences simultaneously:

- **Verbal/Linguistic** - Students select words and phrases for their organizers
- **Logical/Mathematical** - Organizers deal with hierarchy, sequence, part/whole relationships, concept development, cycles — all logical processes.
- **Visual/Spatial** - The learning material is organized in a visual format.
- **Naturalist** - Different graphic organizers engage different facets of the naturalist intelligence, such as: categorizing, classifying, sequencing, attention to attributes, comparing & contrasting.

Language Learning & ESL

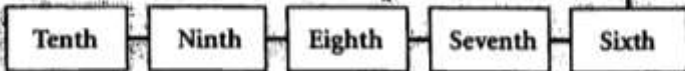
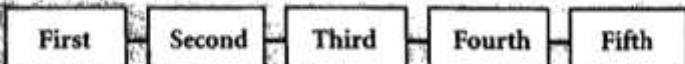
Information is presented visually rather than verbally which helps limited English proficient students grasp basic concepts.

© 1998 Kagan Cooperative Learning

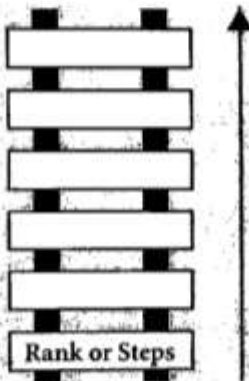
Graphic Organizers! Transform

Sequence Organizers

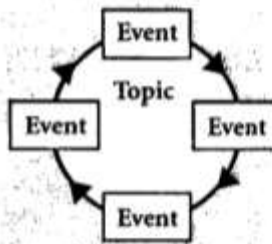
Chains

Ladder

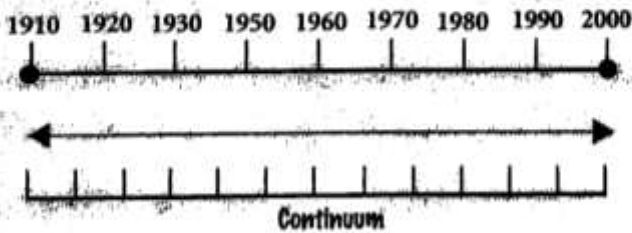

Cycle Graph

Line Graphs

Time Line & Number Line

Cartoon & Picture Strip

Picture 1	Picture 2	Picture 3	Picture 4	Picture 5

Ideas for Sequence Organizers

Mathematics

- Area, Volume
- Decimals
- Degree of Angle
- Fractions
- Length
- Money
- Number Lines
- Number of Sides
- Numerical Order
- Order of Operation
- Ordinal Sequence
- Percents
- Roman Numerals
- Steps of Problem Solving
- Time
- Weight

Language Arts

- Alphabetical Order
- Parts of a Book
- Parts of a Letter
- Parts of an Essay
- Parts of a Paragraph
- Story Plot, Sequence of Events
- Writing Directions
- Writing Instructions
- Writing Process

Social Studies

- Historical Events
- Inventions
- Presidents
- Sequence of Events
- Time Lines
- Time Periods

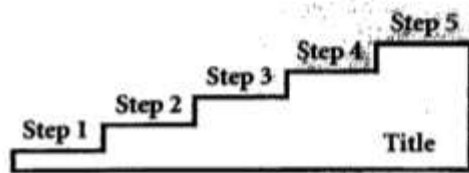

Science

- Chain of Events
- Consequences of Action
- Food Chain
- Planets from Sun
- Procedures for Experiment
- Scientific Method
- Seasonal Cycle
- Water Cycle

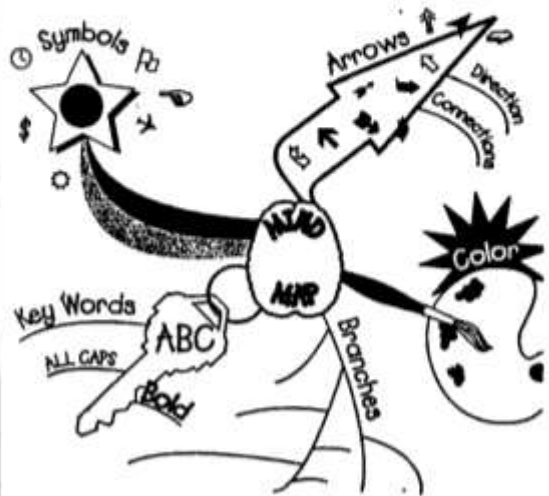

Step Chart

Concept Development

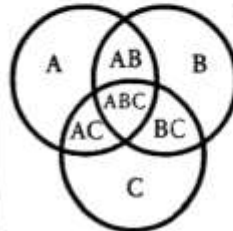
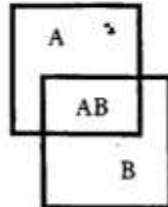
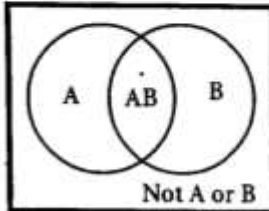
Mind Map

your class into a visual think tank!

Compare/Contrast Organizers

Venn Diagrams

Ideas for Compare/Contrast Organizers

Math

- Addition/Subtraction
- Acute/Obtuse
- Concave/Convex
- Fractions/Decimals
- Metric/ Inch-Pound
- Multiplication/Division
- Symmetrical/Asymmetrical

Social Studies

- Articles of Confederation/ Constitution
- Careers
- Cultures
- Historical Events
- Judicial/Executive/Legislative Branches
- Presidents
- State/Federal
- Wars

Language Arts

- Authors
- Book/Movie
- Business/Friendly Letter
- Characters in Same Book
- Characters in Different Books
- Fairy Tales
- Stories

Science

- Animals
- Fruits/Vegetables
- Solids/Liquid/Gas
- Vitamins

Comparison Charts

Same	Different

T-Chart

Item 1	Item 2
with regard to Characteristic 1	
with regard to Characteristic 2	
with regard to Characteristic 3	

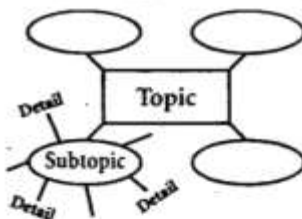
Compare or Contrast Chart

Item 1		Item 2	
Compare		Contrast	
with regard to Characteristic 1		with regard to Characteristic 1	
with regard to Characteristic 2		with regard to Characteristic 2	
with regard to Characteristic 3		with regard to Characteristic 3	

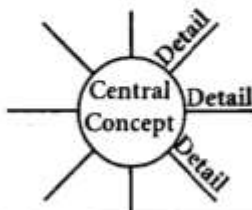
Compare & Contrast Chart

Organizers

Word Web

Concept Map

Concept Charts

Who
What
Where
When
Why

5W Chart

Looks
Tastes
Feels
Smells
Sounds

Senses Chart

Know	Wonder	Learned

Know-Wonder-Learned Chart

Ideas for Concept Development Organizers

Math

- Fractions, Decimals, Percents
- Numbers
- Operations (+, -, x, ÷)
- Patterns
- Place Value
- Probability
- Time, Money

Language Arts

- Book, Poem, Story
- Fairy Tale
- Grammar
- The Library

Science

- Animal
- Acid Rain
- Adaptation
- Dinosaurs
- Electricity
- Health
- Human Body
- Magnets
- Rainforest
- Seas
- Solar System
- Weather

Social Studies

- Career
- Culture
- Current Events
- Explorer
- Historical Event
- Mission
- Native Americans
- Neighborhood
- Presidents
- State
- War

1 (800) WEE CO-OP

© 2001 K&G

More Great Graphic Organizers!

Evaluation Organizers

Evaluation Charts

P	M	I
Plus	Minus	Interesting

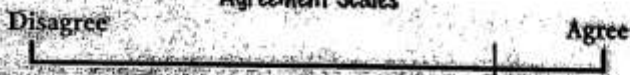
PMI Chart

+	-
Positive or Like or Agree	Negative or Dislike or Disagree

*Plus/Minus T-Chart

Scales

Agreement Scales

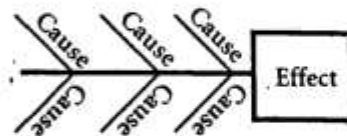

Evaluation Scale

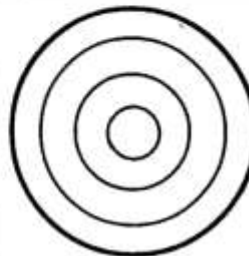

Relational Organizers

Fish Bone

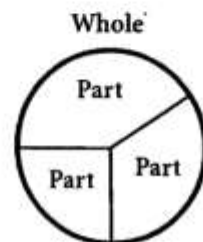

Target

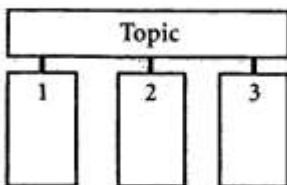
Embedded Concepts or Objects

Pie Chart

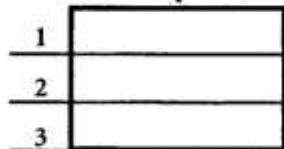

Categorize/Classify Organizers

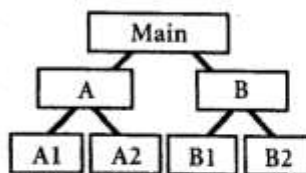
Categories

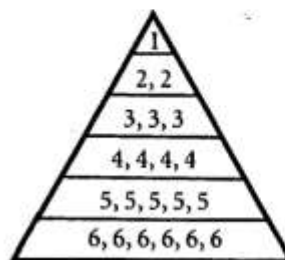
Topic

Tree

Pyramid

Hierarchical

Ideas for Categorize/Classify Organizers

Language Arts

- Common Nouns, Proper Nouns
- End Marks
- Nouns, Verbs, Adjectives, Adverbs
- Phonetic Sounds

Math

- Acute/Obtuse
- Coins
- Factor Tree
- Odd/Even Numbers
- Round Up/Round Down
- Shapes

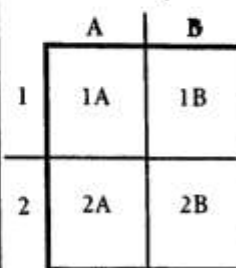
Science

- Birds, Mammals, Reptiles, Amphibians, Fish
- Carnivores, Herbivores, Omnivores
- Food Pyramid
- Plants, Beans, Buttons, Nuts, Bolts, Screws
- Plants, Trees, Flowers
- Taxonomy
- Things That Walk, Fly, Swim
- Travel by Air, Land, Sea

Social Studies

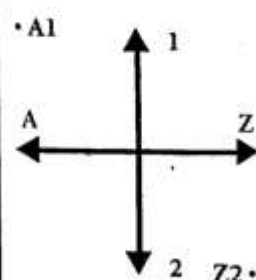
- Caste System
- Family Tree
- Military Rank
- North of, South of, East of, West of
- Social Stratification
- WWI, WWII, Vietnam War/Korean War

Matrix

2 x 2 Matrix

Plot

44005 30002

© 2001 Kagan

แผนผังความคิด (Graphic Organizers)

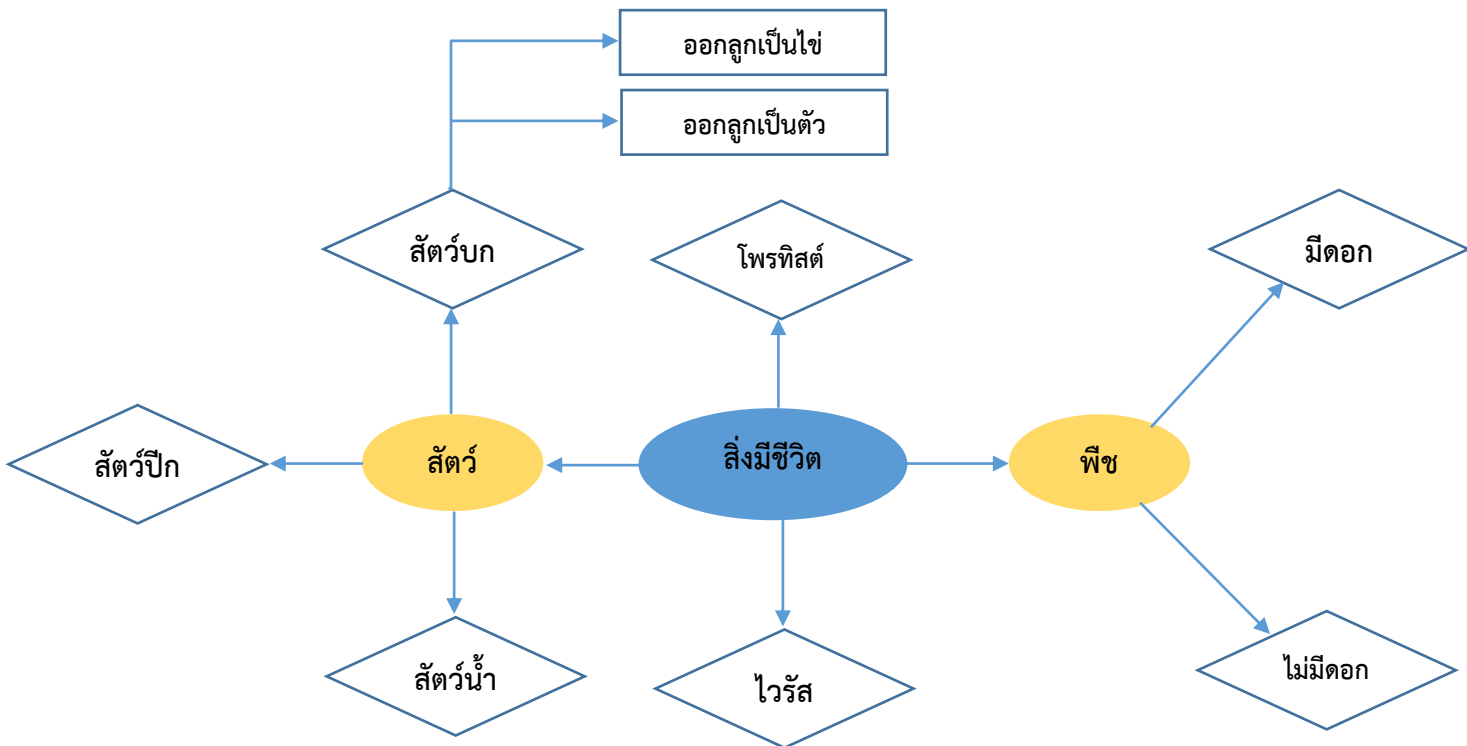

แผนผังความคิด (Graphic Organizers)

แผนผังความคิด เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลหรือความรู้ จากการศึกษา ค้นคว้า การอ่าน การฟังคำบรรยาย แล้วนำข้อมูลมาจัดกลุ่ม เขียนเป็นภาพแสดงให้เห็นถึงโครงสร้าง ความคิด กระบวนการคิด และความสัมพันธ์ของกระบวนการคิด โดยใช้รูปภาพ หรือแผนภาพ

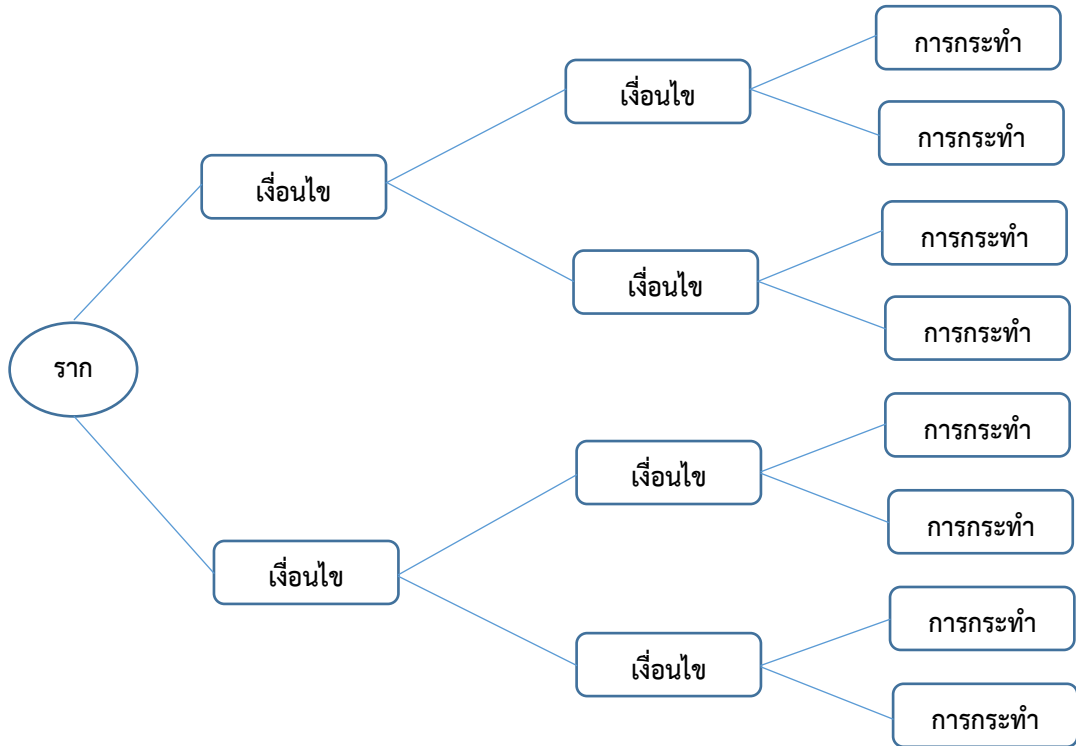
ผังความคิด (Mind Mapping)

เป็นการแสดงโครงสร้างของความสัมพันธ์ของกระบวนการคิดตั้งแต่ต้นจนจบ ช่วยให้เห็นภาพรวมของความคิดและเค้าโครงของความคิดในเรื่องที่กำลังคิด ทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ของความคิดทำได้ โดยเขียนความคิดหลักไว้ตรงกลางและโยงเส้นให้สัมพันธ์กับความคิดรองความคิดย่อย และความคิดที่แยกย่อยที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันก็ขยายได้ต่อไปอีก ไม่มีทิศทางที่กำหนดแน่นอนตายตัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

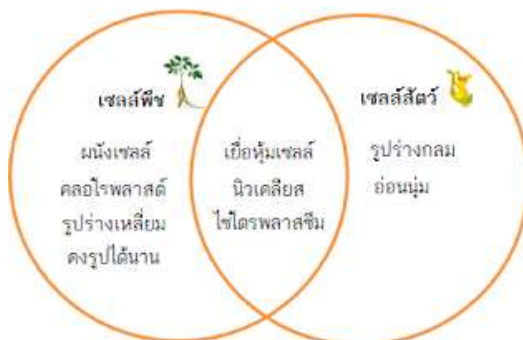
ผังแสดงความสัมพันธ์แบบโครงสร้างต้นไม้ (Tree Structure)

ผังแสดงความสัมพันธ์แบบโครงสร้างต้นไม้ จะใช้ในการแสดงความสัมพันธ์ของเรื่องที่มีความสำคัญลดหลั่นกันเป็นลำดับจากใหญ่ไปหาจุดเล็ก ๆ รูปร่างของการเขียนจะมีโครงสร้างลักษณะคล้ายต้นไม้ที่มีกิ่งก้านหรืออาจจะมีลักษณะคล้ายแผนภูมิการบริหารองค์กรวิธีการเขียนให้เริ่มต้นหัวข้อเรื่องไว้ข้างบนหรือตรงกลางแล้วลากเส้นให้เชื่อมโยงกับความคิดรวบยอดอื่น ๆ ที่มีความสำคัญรองรองลงไปตามลำดับ

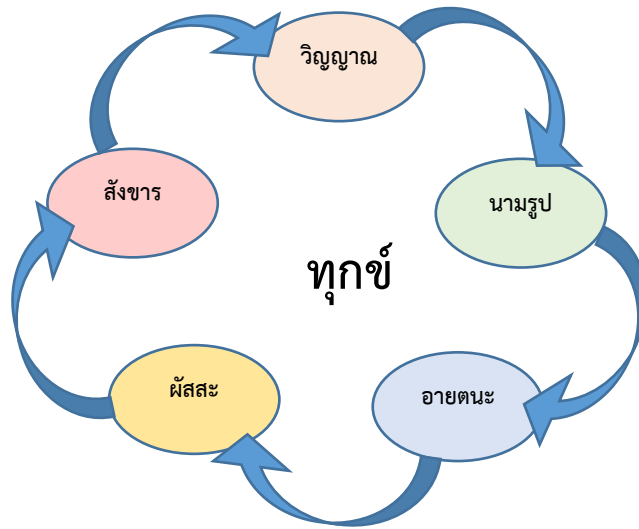
ผังรูปแบบเวนน์ (Venn Diagram)

เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของสิ่งของหรือแนวคิดตั้งแต่ ๒ สิ่งขึ้นไปว่าส่วนใดลักษณะใดที่มีความเหมือนหรือความต่างกัน เป็นการคิดแบบหาตัวร่วมในสิ่งที่เหมือนกัน ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักจำแนกความเหมือนและความต่างของสิ่งของ สถานที่ และบุคคลหรืออื่น ๆ ได้ดี โดยการเขียนเป็นแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ ดังตัวอย่างนี้

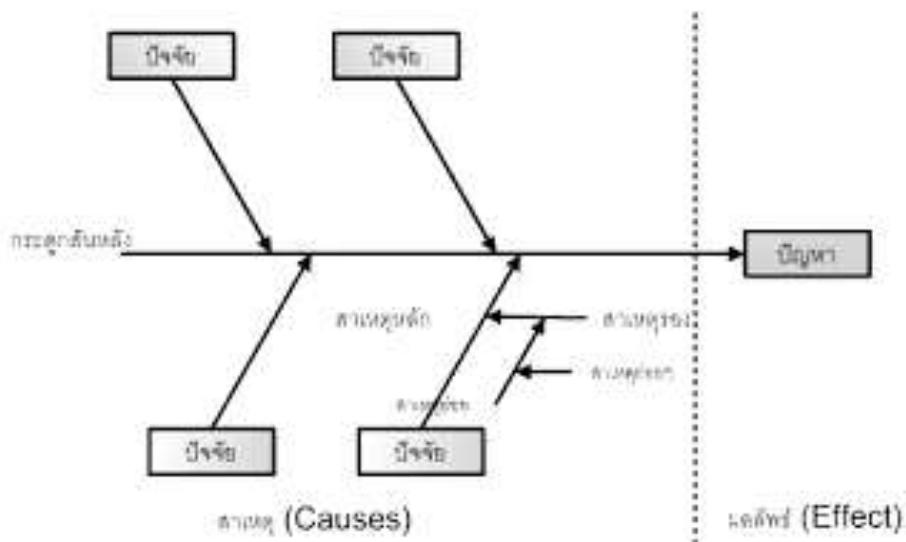
ผังความคิดแบบวงจร (The Circle)

เป็นการคิดแบบเป็นวงจรหรือวงกลม โดยในวงกลมจะไม่มีจุดเริ่มต้นหรือจุดจบเพื่อเสนอขั้นตอนต่าง ๆ ที่สัมพันธ์เรียงลำดับเป็นวงกลม ตัวอย่าง เช่น

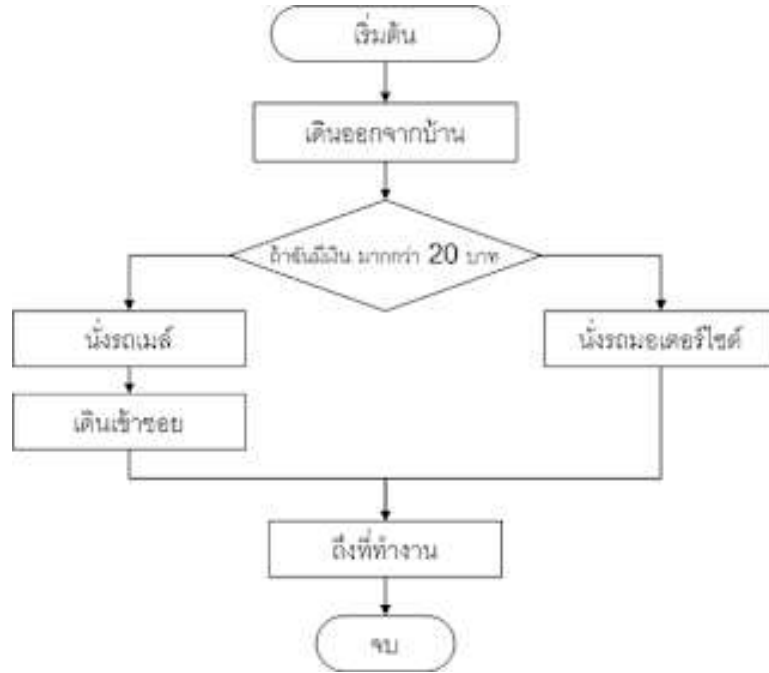
ผังก้างปลา (The Fish Bone)

เป็นการคิดหาสาเหตุของปัญหา เช่น แดงหน้าเรียน เพราะสาเหตุใด เป็นต้น การเขียนแผนผังทำได้ โดยกำหนดเรื่องแล้ว หาสาเหตุและผลต่าง ๆ ในแต่ละด้าน ตัวอย่างเช่น

ผังแบบลำดับขั้นตอน (Sequence Chart)

แผนผังแบบลำดับขั้นตอนเป็นแผนผังที่แสดงให้เห็นถึงสภาพการณ์หรือเนื้อหาสาระที่เป็นกระบวนการเรียงตามลำดับขั้นตอน เป็นแผนผังที่แสดงให้เห็นถึงสภาพเหตุการณ์หรือเนื้อหาสาระที่เป็นกระบวนการเรียงตามลำดับต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น

ภาคผนวก ค.
แบบบันทึกการเรียนรู้
(Learning Log)

ตัวอย่างแบบบันทึกการเรียนรู้/ อนุทินการเรียนรู้ (Learning Log)

ชุดที่ ๑

สิ่งที่ฉันชอบ คือ

สิ่งที่ฉันไม่ชอบ คือ

สิ่งที่ฉันยังไม่เข้าใจ คือ

ชุดที่ ๒

สิ่งใหม่ที่ไม่คาดคิดจากบทเรียนวันนี้ คือ.....

สิ่งที่ฉันชอบมากที่สุดจากบทเรียนวันนี้ คือ.....

สิ่งที่ฉันอยากรู้เพิ่มเติมไปจากบทเรียนวันนี้ คือ.....

ชุดที่ ๓

สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากบทเรียนวันนี้ คือ.....

ฉันน่าจะเรียนรู้ได้ดีกว่านี้หาก.....

สิ่งที่ทำให้ฉันได้ใช้ความคิดจริง ๆ คือ.....

ชุดที่ ๔

สิ่งที่ฉันสนใจมากเป็นพิเศษจากบทเรียนวันนี้ คือ.....

สิ่งที่ฉันยังไม่ค่อยเข้าใจจากบทเรียนวันนี้ คือ.....

สิ่งที่ฉันได้ประโยชน์มากที่สุดจากบทเรียนวันนี้ คือ.....

ชุดที่ ๕

หนึ่ง สิ่งที่ผมได้เคยเรียนมาแล้ว คือ.....

สอง คำถามที่ผมยังต้องการคำตอบเพิ่มเติม คือ

๑.

๒.

สาม สิ่งที่ผมได้เรียนรู้จากบทเรียนวันนี้ คือ

๑.

๒.

๓.

ชุดที่ ๖

จากบทเรียนวันนี้...

สิ่งที่ดำเนินไปได้ดี คือ

.....

สิ่งที่เราควรปรับให้ดีขึ้นได้ คือ

.....

ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ

.....

ชุดที่ ๗ (กิจกรรมกลุ่ม /โครงการ-เด็กเล็ก)

๑. วันนี้ฉันทำ/เขียน.....

๒. ฉันพูดคุยเกี่ยวกับ.....

๓. ฉันเขียน.....

๔. ปัญหาอย่างหนึ่งของฉันในวันนี้ คือ.....

๕. ขึ้นต่อไปฉันจะ.....

ชุดที่ ๘ (กิจกรรมกลุ่ม/โครงการ -เด็กโต)

๑. สิ่งที่คุณและกลุ่มทำได้ดีในวันนี้คือ

.....

๒. ถ้าได้รับมอบหมายให้ทำงานแบบเดิมอีกครั้ง คุณจะทำอะไรที่ต่างไปจากเดิมบ้าง

.....

๓. ส่วนที่คุณยังต้องการความช่วยเหลือในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

.....

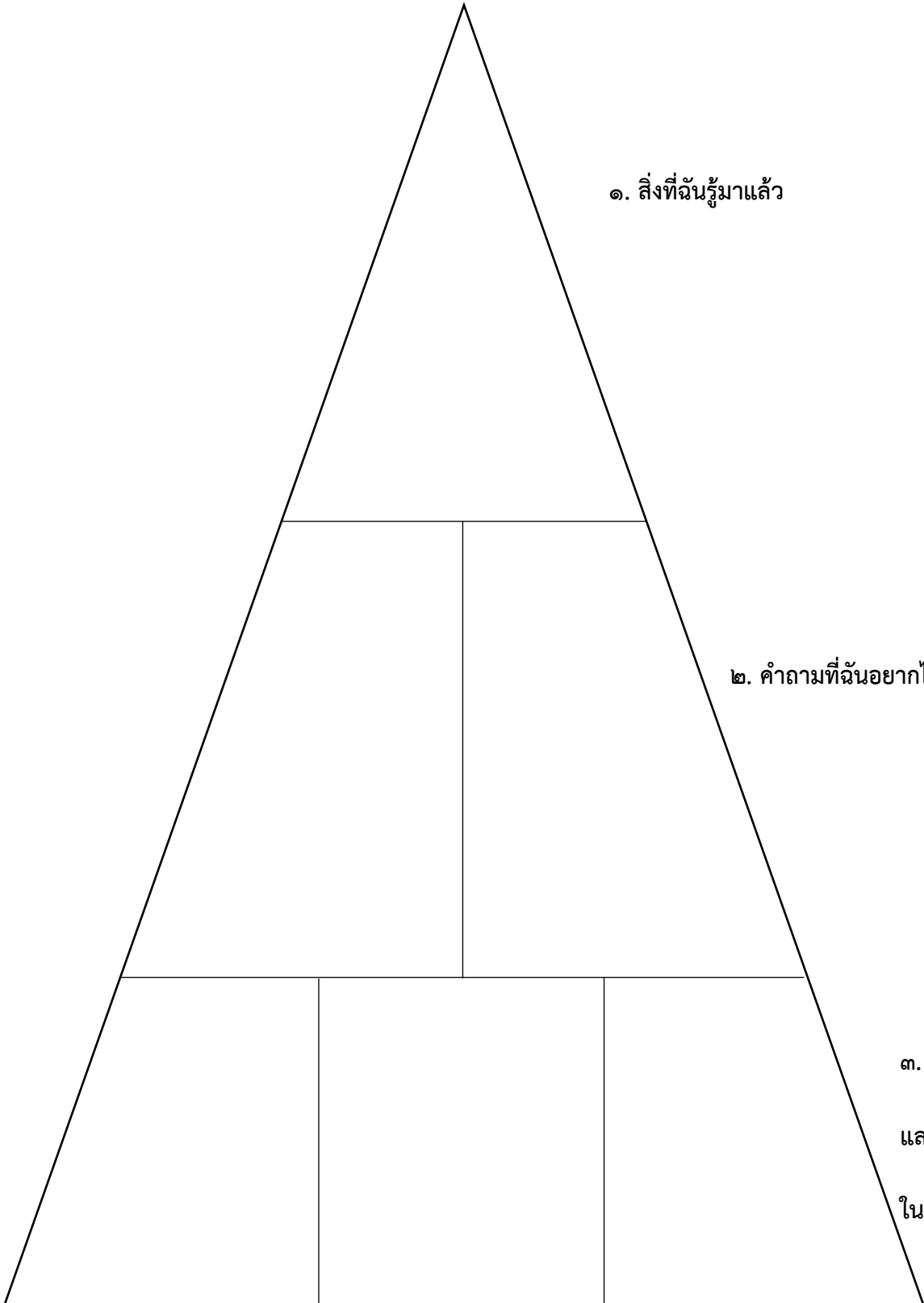
๔. ข้อบันทึกเพิ่มเติม

.....

สามเหลี่ยมการเรียนรู้ของฉัน

ชื่อ-สกุล	วัน เดือน ปี :

๑. สิ่งที่ฉันรู้มาแล้ว

๒. คำถามที่ฉันอยากได้คำตอบ

๓. สิ่งที่ฉันเรียน
และเข้าใจดี
ในบทเรียนวันนี้

บันทึกการย้อนคิดและไตร่ตรองสิ่งที่เรารู้

ชื่อ-สกุล	วัน เดือน ปี :

คำชี้แจง : นักเรียนเลือกตอบคำถามข้างล่าง ๒ ข้อ เขียนลงในแผ่นกระดาษแล้วนำไปติดตามช่อง
ของคำถาม

สิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนวันนี้	สิ่งใดที่ฉันน่าจะทำได้ดีกว่านี้
คำถาม ฉันอยากทราบคำตอบ	สิ่งที่เป็นปัญหาของฉัน คือ

คณะจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
เพื่อการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่ปรึกษา

๑. รองศาสตราจารย์ นราพร จันทร์โอชา	รองประธานกรรมการบริหาร มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๒. พลอากาศโท ภัคดี แสง-ชูโต	เลขาธิการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๓. นายอนุสรณ์ พูเจริญ	ผู้ช่วยเลขาธิการ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔. รองศาสตราจารย์ เฉลียวศรี พิบูลชล	กรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๕. นายเชิดศักดิ์ ศรีศักดิ์วิชัย	หัวหน้าสำนักงาน มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๖. นายบุญรักษ์ ยอดเพชร	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๗. นางสาวนิจสุตา อภินันทภรณ์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๘. นางสาวรัตนา แสงบัวเผื่อน	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๙. นางผานิต ทวีศักดิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะจัดทำคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาคเรียนที่ ๒

๑. นางกิติมา จงสมจิต	ข้าราชการบำนาญ
๒. นายยุทธนา มิ่งเมือง	ข้าราชการบำนาญ
๓. นายศุภกร มรกต	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๒

๔. นางสาวณัฐสินี ภาณุศานต์
ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๕. นายสุบรรณ เกราะแก้ว
ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๒
๖. นายวิฑูร ยศธนวรกุล
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่ประจันต์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต ๒
๗. นางสาวจิรัฐดา สุพันธ์มา
ครู โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๑
๘. นางวันเพ็ญ รักเสนาะ
ครู โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๑
๙. นางสาวพรศรี บุญรอด
ครู โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๑
๑๐. นายวสยะ ภูวงศ์
ครู โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๑
๑๑. นายภราดร สะโตอยู่
ครู โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๑
๑๒. นางสาวมยุรี สุขมา
ครู โรงเรียนคลองเกลือ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๒
๑๓. นายกายเพชร สมเพชร
ครู โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยา พุทธมณฑล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑
๑๔. นางเทวารัตน์ สุธาพจน์
ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๑๕. นางสาวขวัญชนก ภิญโญทรัพย์
ครู โรงเรียนสตรีวิทยา ๒
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๑๖. นางสาวภัทรนันท์ แคนวงศ์
ครู โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๑๗. นางสุริษา บุญวัฒน์
ครู โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๑๘. นางสาวนภกร ผู้ทรงธรรม
ครู โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒

๑๙. นายอภิญาญ์ ภาณุศานต์ ครู โรงเรียนนวมินทราชูทิศ เบญจมราชาลัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๒๐. นางฉัตรกุล เสฐรัฐวงษ์กุล ครู โรงเรียนนวมินทราชูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๒๑. นางอัจฉราวรรณ จันทระเนตรี ครู โรงเรียนนวมินทราชูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒
๒๒. นายปฏิมากร โกมลธร ครู โรงเรียนบางบัวทอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓
๒๓. นางสาวพรพิมล สนั่นตั้ง ครู โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖
๒๔. นางอัจฉริรัตน์ อัจฉรารัตน์ ครู โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖
๒๕. ว่าที่ร้อยตรีหญิง จุฑามณี ไชยสงคราม ครู โรงเรียนสตรีพิบูลย์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๒
๒๖. นางอารีย์ โต๊ะเหม ครู โรงเรียนลำทับประชานุเคราะห์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๓
๒๗. นายสมใจ ภัตติศิริ ครู โรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย ตรัง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๓
๒๘. ว่าที่ร้อยตรี ยุทธพงศ์ ชนะศึก ครู โรงเรียนหาดสำราญวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๓
๒๙. นางปัทมาสา ผลพุกษา ครู โรงเรียนเบญจมานุสรณ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๗
๓๐. นายวิวัฒน์ มาทอง ครู โรงเรียนแก่ง “วิทย์สถาวร”
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๘
๓๑. นายสรศักดิ์ บัวแย้ม ครู โรงเรียนแก่ง “วิทย์สถาวร”
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑๘
๓๒. นางประรารี คำเมืองแพน ครู โรงเรียนร่มธรรมานุสรณ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๑
๓๓. นายนิราศ ศรีขาวรส ครู โรงเรียนเมยวดีพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๗

๓๔.	นายนพดล เทียมเมืองแคน	ครู โรงเรียนสตรีศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๗
๓๕.	นางนริศรา ไชยกันยา	ครู โรงเรียนหนองพอกวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒๗
๓๖.	นางสุภารัตน์ วังพฤษ์	ครู โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๕
๓๗.	นางศกุนตลา ดีทองอ่อน	ครู โรงเรียนนครนนท์วิทยา ๒ สำนักงานเทศบาลนครนนทบุรี
๓๘.	นางโชติกา สมพงษ์	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๓๙.	นางสาวชมพูนุท ภูสกุล	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔๐.	นางสิริวรรณ รัตนธาดา	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔๑.	นายจักรพันธ์ สุวรรณเกิด	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔๒.	นายชนะชล บัวพล	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔๓.	นายธนพล เชียงโชติ	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔๔.	นายรุ่งศักดิ์ บุญเทศ	ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะปรับปรุงคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาคเรียนที่ ๒

๑.	นางสาวณัฐสินี ภาณุสานต์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒
๒.	นายวิฑูร ยศธนวรกุล	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านแม่ประจันต์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต ๒
๓.	นางอัจฉริรัตน์ อัจฉรรรัตน์	โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์
๔.	ว่าที่ร้อยตรี ยุทธพงษ์ ชนะศึก	โรงเรียนหาดสำราญวิทยาคม
๕.	นางสาวอมลธิรา อ่อนรักษ์	ครู โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ๒

๖. นางสาวมยุรี สุขมา ครู โรงเรียนคลองเกลือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศึกษานนทบุรี เขต ๒
๗. นางโชติกา สมพงษ์ ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๘. นางสาวชมพูนุท ภูสกุล ครู โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

คณะกรรมการผู้พิจารณาและจัดทำรูปเล่มคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาคเรียนที่ ๒

๑. นายอนุสรณ์ พูเจริญ ผู้ช่วยเลขาธิการ ประธาน
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ กรรมการ
๒. นางราตรี ศรีไพรวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์ กรรมการ
๓. นายธีระพล แข่งขวา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ มัธยมศึกษา กรรมการ
โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
๔. นางวิภา ตันฑุลพงษ์ รองหัวหน้าสำนักงาน กรรมการ
มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
๕. นายวิฑูร ยศธนวรกุล ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านแม่ประจันต์ คณะทำงาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต ๒
๖. นางสิริพร ยศธนวรกุล ครู โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี คณะทำงาน
๗. นางสาวศรินทิพย์ บุญเต็ม โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) คณะทำงาน
๘. นางสาวปวีณา ไคว่จรรย์ส โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) คณะทำงาน
๙. นางสาวชุติมา จงใจงาม โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) คณะทำงาน
๑๐. นางสาวณัฐกานต์ ชันทะสิทธิ์ โรงเรียนพระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี) คณะทำงาน

๑๑.	นางสาวสาวิตรี ศรีโนนยาง	โรงเรียนวัดอัยยการาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒	คณะทำงาน
๑๒.	นางสาวสุณิสา ถาปิ่นแก้ว	โรงเรียนวัดคุณหญิงสัมพันธ์ มิตรภาพที่ ๖๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒	คณะทำงาน
๑๓.	นางสาววรรณวิษา ภูพานทอง	นักวิชาการศึกษา มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	คณะทำงาน
๑๔.	นางสาวทิพจุฑา ชุนเกษะ	นักทรัพยากรบุคคล มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	คณะทำงาน
๑๕.	นางสาวกมลชนก ดวงคำ	นักวิชาการศึกษา มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	คณะทำงาน
๑๖.	นางสาวณัฐพร เผือกจันทิก	นักวิชาการศึกษา มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	คณะทำงาน
๑๗.	นางศิริรัตน์ มุลไชยศรี	นักทรัพยากรบุคคล มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	เลขานุการ

คู่มือและแผนการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
รายชื่อคณะกรรมการทำงาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.	นางผาณิต ทวีศักดิ์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒.	นายเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓.	นางสาวอรอร ฤทธิกลาง	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๔.	นายสุรศักดิ์ ศรีสวัสดิ์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๕.	นางเกศกัญญา อนุกุล	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๖.	นายเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๗.	นายนพพร แสงอาทิตย์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๘.	นายเอกสิทธิ์ ปิยะแสงทอง	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๙.	นางสาวภัทรา ด่านวิวัฒน์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๐.	นางสาวอริฐาน คงช่วยสถิตย์	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๑.	นายอภิศักดิ์ สิทธิเวช	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๒.	นางสาวบุญกัญฐพันธ์ วัลย์มาลี	เจ้าพนักงานธุรการ สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา

๑๓. นางสาวปรมาพร เรืองเจริญ	พนักงานธุรการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๔. นางสาวอริยวรรณ สอดแสงจันทร์	พนักงานธุรการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๕. นางสาวศินี เขียวเงิน	นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

การติดต่อ รับข้อมูลข่าวสาร

๑. มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
เลขที่ ๒๑๔ ถนนนครสวรรค์ แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐
โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๖๗๓๔ โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๖๗๓๕
๒. สถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ซอยหัวหิน ๓๕ ถนนเพชรเกษม ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐
โทร. ๐๓๒ ๕๑๕ ๔๕๗-๘ โทรสาร ๐๓๒ ๕๑๕ ๙๕๑
web@dltv.ac.th (ติดต่อเรื่องเว็บไซต์)
dltv@dltv.ac.th (ติดต่อเรื่องทั่วไป)
๓. โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐
โทร. ๐๓๒ ๕๒๒ ๓๔๗, ๐๓๒ ๕๒๐ ๔๗๘ โทรสาร ๐๓๒ ๕๒๐ ๔๗๘

Facebook : โรงเรียนวังไกลกังวล ในพระบรมราชูปถัมภ์

Website : <http://www.kkws.ac.th>

๔. ช่องทางการติดตามข่าวสาร

Facebook : มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ DLTV

Website : <http://www.dltv.ac.th>